

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1 Haziran 2022 Çarşamba
9'uncu Toplantı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, sosyal medyada dezenformasyona ve Komisyonun tali komisyon olarak (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerini yapacağına ilişkin açıklaması

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılık içerdiğine ve kanun teklifinin detaylı şekilde değerlendirilmesi amacıyla alt komisyon kurulması gerektiğine ilişkin önergeler hakkında görüşme

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) (Tali komisyon)

V.- KARARLAR

1.- (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tali komisyon olarak yapılacak görüşmelerinde teklifin geneliyle birlikte maddelerinin ayrı ayrı görüşülmesine ilişkin karar

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

1 Haziran 2022 Çarşamba
9'uncu Toplantı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu saat 14.19'da açılarak beş oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman, sosyal medyada dezenformasyona ve Komisyonun tali komisyon olarak (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerini yapacağına ilişkin açıklama yaptı.

(2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılık içerdiğine ve kanun teklifinin detaylı şekilde değerlendirilmesi amacıyla alt komisyon kurulması gerektiğine ilişkin önergeler hakkında görüşme yapıldı, oylama sonucunda önergeler kabul edilmedi.

(2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tali komisyon olarak yapılacak görüşmelerinde teklifin geneliyle birlikte maddelerinin ayrı ayrı görüşülmesi kabul edildi.

(2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin, tali komisyon olarak görüşmeleri tamamlandı ve kanun teklifinin genel uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesi kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 04.25'te toplantıya son verildi.

1 Haziran 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.19

BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)

SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)

KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Komisyonumuzun çok değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayımız vardır.

Toplantıyı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın, sosyal medyada dezenformasyona ve Komisyonun tali komisyon olarak (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşmelerini yapacağına ilişkin açıklaması

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, çok değerli bürokrat arkadaşlarımız, kurumlarımızın çok değerli temsilcileri, sivil toplum kuruluşlarımızın kıymetli yöneticileri, çok değerli hanımefendiler, beyefendiler, Türkiye Büyük Millet Meclisimizdeki çok değerli mesai arkadaşlarımız, Komisyonumuzun çok değerli çalışanları, çok değerli misafirler; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Hepiniz toplantımıza hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Allah mahcup eylesin, bugün Türkiye'miz için önemli bir meseleyi tali komisyon olarak ele alacağız. Sözlerimin başında, birkaç prensip cümlesini hatırlatmak isterim.

Çok değerli milletvekillerim, bildiğiniz gibi, dezenformasyon meselesi sadece Türkiye'nin meselesi değil, küresel bir problem olarak karşımızda durmaktadır. Bizim Komisyonumuz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonu olarak, kurulduğu günden bugüne kadar 17 toplantı yaptı, bugün 18'inci toplantısını yapıyoruz. Komisyonumuz 2020 yılının sonunda kuruldu ve 2021 ile 2022 yılında toplam 18 yaptık. Bunu şunun için belirtmek istedim: Gerçekten Komisyonumuzda her fikirden insanları dinlemek, görüşlerini almak, katkılarını almak için biz, her fikre açık olduğumuzu belirtmek isteriz, birincisi bu. İkincisi: Tabii ki Voltaire'in dediği gibi, fikirlerimiz farklı olabilir fakat söz söyleme hakkımızı sonuna kadar savunuyoruz. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, burada her görüş dile getirilmeli, her fikir milletin meclisinde, demokrasimizin Kabe'sinde gündeme gelmeli, tartışılmalı fakat bir hususun özellikle altını çizmek istiyorum: Biz, bu kanun teklifinde tali bir komisyon olarak görevlendirilmiş bulunmaktayız, tartışacağız. Burada her fikre açık olduğumuzu özellikle belirtmek istiyorum. Biz, son 18 toplantıda burada dijital ağların temsilcilerini dinledik, buraya Facebook geldi, Instagram geldi, Google geldi, Youtube geldi, Tiktok geldi, LinkedIn geldi ve diğer tüm ağları davet ettik. Özellikle Twitter'ın gelmesi noktasında, birkaç defa mutabakata varmamıza rağmen, maalesef, Covid salgını süreci buna mâni oldu. Biz, yine, farklı sivil toplum kuruluşlarından, internet medyasından, Türkiye Gazeteciler Konfederasyonundan değerli misafirlerimizi burada ağırladık.

Çok değerli milletvekillerim, sözü fazla uzatmayacağım ben, önümüzde uzun bir maraton var, büyük bir demokratik olgunlukla uzun uzun bu konuları mütalaa edeceğiz fakat şunu belirtmek istiyorum: Özellikle sosyal ağlar meselesi, dünyadaki en önemli meselelerden birisi hâline gelmiş durumda. Bizim Komisyonumuza gelen her temsilci, her konuşmacı turnak içinde söylüyorum, “dezenformasyon” kavramını farklı tanımlasa da dezenformasyonla mücadele konusunda farklı fikirleri dile getirse de

-ki buna milletvekillerimiz de dâhildir, farklı farklı partilerden- herkesin ortak kanaati, bu konularla ilgili bir hukuksal, yönetsel bir çerçevenin yapılması gerektiği hususunda bir talebin olmasıdır. Biz, bu meseleyi ele alırken, diğer meseleleri de ele alırken hep bir prensip üstünden hareket etmeye çalıştık. Eksiklerimiz yok mu? Muhakkak vardır. Hatalarımız yok mu? Muhakkak vardır. Hatalarımız varsa bunlardan geri döneriz ve gerçekten milletin faydasına, memleketimizin faydasına, demokrasimizin faydasına eğer bir fikir ortaya çıkmışsa o fikre de sahip çıkarız. Bizim yaklaşımımız hep şu oldu: Hem bireysel özgürlükleri koruyan, muhafaza eden bir çerçeve olması hem de Türkiye Cumhuriyeti devletimizin düzenini, hukukunu, yönetimini, esenliğini, barışını ve kardeşliğini güvence altına alacak bir düzenleme olması talebiyle tartışmalarımız oldu, görüşmelerimiz oldu.

Bu meseleyi ele alırken biz sürekli kendimize referans olarak Avrupa Birliği müktesebatını aldık ve özellikle Almanya’da ne var, Fransa’da ne var, Londra’da hangi düzenleme yapılmış, Amerika’da hangi düzenleme yapılmış; bunları dikkatli bir biçimde ele aldık. Ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin araştırma geliştirme hizmetlerinin de bu konuda çok detaylı çalışmaları var ve bizim Komisyonumuza gelen çok değerli heyetlerin bu konuda çok önemli talepleri var. Tabii ki biz, meseleyi olabildiği kadar çerçeveye alarak, daraltarak yol almak istiyoruz fakat müsaadenizle, birkaç hususun da altını çizmek isterim: Bizim, sosyal ağlarda, dijital ağlarda cinsel istismar, ırkçılık, siber faşizm, ergen mobbingi, kadın istismarı, çocuk istismarı, şiddet, uyuşturucu ticareti, dine hakaret, dijital faşizm, nefret suçlarının işlenmesi, veri mahremiyetinin sağlanması, ötekileştirme ve buna benzer kavramlar konusunda bir hassasiyetimiz var. Bizim Komisyonumuzun, kurulduğu günden beri, 18 toplantısında bu kavram seti kırmızı çizgimiz oldu. Biz ötekileştirmeye, biz insanlara siber faşizm uygulanmasına, sosyal ağların yapıcı etkilerinin bir kenara bırakılarak buraların bir uyuşturucu satış merkezi, istismar merkezi ve bir anlamda buraların bir ötekileştirme mecrası olmasına -bu ister dinî olabilir ister ahlaki olabilir ister bireysel olabilir- bu tür uygulamalara hep karşı olduğumuzu dile getirdik. Bizim en önemli kırmızı çizgilerimizden birisi de veri mahremiyetinin sağlanmasıdır. Biz, hem kişisel düzeyde hem de bizim verilerimizin Türkiye’de kalması bağlamında çok çok önemli bir prensip içerisindeyiz.

Biz dezenformasyon konusunda, dezenformasyon teklifinin görüşülmesi meselesinde dezenformasyon yapılmasına karşıyız. Teklif ortada, tartışmalar ortada ve biz bunların aleni bir biçimde konuşulmasını istiyoruz. Bizim bir prensip cümlemiz var ve bu noktada hep tekrar edildi, tekrar etmeye de devam edeceğiz: Dezenformasyon meselesi siyasetüstü bir meseledir, partilerüstü bir meseledir ve bu noktada muhakkak ama muhakkak meseleyi bu zaviyeden ele almamız gerekiyor. Meseleyi iktidar muhalefet rekabeti parantezine asla alamayız. Sosyal ağlar meselesi genelde olmak üzere, özelde de dezenformasyon meselesi dünya demokrasilerini rehin almış durumdadır. Sadece Türkiye’imizde değil, tüm dünyada dezenformasyon meselesinde çok ciddi şikâyet vardır ve bu meseledeki temel yaklaşımlarımızdan birisi, gerçek hayatta suç olanın sosyal ağlarda da suç olması gerektiği ve gerçeğidir.

Her toplantıda dile getirdik, özellikle Covid süreci dijital çağın başlangıcını hızlandırmıştır ve özellikle Amerika’daki seçimlerde sosyal ağlarla ilgili tartışmalar mahkemelere taşınmıştır ve mahkemeler devam etmektedir. Biz ulusaşırılaşan ağların Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye siyasetini ve Türk demokrasisini rehin almasına karşıyız. Aynı şekilde, sosyal ağların demokrasilerin üzerinde bir giyotine dönüşmesini ve burada özellikle troll hesaplar üzerinden, “bot” hesaplar üzerinden hiçbir sınır tanımayan bir yaklaşımın olmasını asla tasvip etmiyoruz. En azından, bizim Hükûmet olarak ya da Komisyon olarak... Yani çok büyük laflar söylemek yerine, kendi Komisyonumuzun ve kendi kişisel fikrimizin bu yönde olduğunu belirtmek isterim.

Değerli milletvekillerim, yasa teklifimiz 40 maddeden oluşmaktadır. Burada kurumlarımızın temsilcileri var, birazdan onları da sizlere tanıttacağım. İlk teklif sahibi, ilk imza veren milletvekillerimize sözü vereceğim, geneli üzerinde konuşmalar yapılacak, maddeler üzerinde görüşmelere başlayacağız. Şunu açıklıkla söyleyeyim: Hiçbir zaman sınırlaması olmadan, gerçekten böyle bir sabırla, olgunlukla bu meseleyi ele almak istiyoruz. Benim sesim yükselirse lütfen siz beni uyarın, sizin sesiniz yükselirse lütfen ben sizi uyarayım ve bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin mehabetine, bizim Komisyonumuzun olgunluğuna bağlı bir tartışmayı yürütelim. Burada fikir, yorum serbest ve bir tek Türkiye var. Bizim bu noktadaki yaklaşımımız sarıhtır, nettir ve bu noktada her türlü tartışmaya ve fikre açık olduğumuzu tekrar tekrar söylemek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi, ben sözü ilk imza sahibi olarak...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika arkadaşlar, ilk imza sahibi olarak...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, bir saniye.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Görüşmelere geçilmeden bizim bir önerimiz var Sayın Başkan.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Görüşmelere geçilmeden önce, öncelikle bizim Anayasa'ya aykırılık iddiamız var. Dolayısıyla 38'inci maddeye göre ilk iş olarak Anayasa aykırılık yönünde bir inceleme yapılır, bu incelemiden sonra teklif sahibine dosya, mevcut olan teklif verilir ve ona göre işlemlere devam edilir.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Aynen.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Biz Anayasa'ya aykırı olduğuna dair bu beyanımızı almanızı talep ediyoruz, ona göre bundan sonraki işlem ancak teklif sahiplerine söz verme...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Başkan, ben de söz istemiştım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika...

Onursal Başkanım, kesinlikle söz vereceğim.

Şimdi, şöyle...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Öncelikle Anayasa'ya aykırılığı...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, şunu rica ediyorum: Arkadaşlar, buradayız, konuşacağız, Anayasa'ya aykırılığını da konuşuruz, ondan sonra diğer...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Onursal Başkanım...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Bir dakikanızı alırsak usul olarak iki talebimiz var.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) - Bunu karara bağlamanız lazım.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Karara bağlamadan geçemeyiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bir dakika...

Ben, Onursal Bey'e bir dakika söz veriyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Benim de söz talebim var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bakın, biz, burada hem birbirimize karşı hem de misafirlerimize karşı aslında bir imtihan veriyoruz. benim de kendi imtihanım, hepinizin kendi imtihanı.

Şunu rica ediyorum: Herkese söz vereceğim, Onursal Bey'i dinleyeceğim, Abdullah Bey'i dinleyeceğim, sonra ben, ilk imza sahibi olarak teklifi getiren milletvekillerimize söz vereceğim.

Onursal Bey, buyurun.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırılık içerdiğine ve kanun teklifinin detaylı şekilde değerlendirilmesi amacıyla alt komisyon kurulması gerektiğine ilişkin önergeler hakkında görüşme

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Öncelikle, bütün misafirlerimize hoş geldiniz diyorum.

Tabii, dezenformasyon meselesi tüm dünyanın konuştuğu bir mesele, tabii ki bununla birlikte ifade özgürlüğü de tüm dünyanın konuştuğu bir mesele, bu arada çok hassas bir çizgi var.

Aslında, çok medeni olarak, siz sözlerinizi bitirince söz vereceğinizi düşünerek butona basmıştık Sayın Başkanım. Sadece Komisyon usulüne göre bir önerimiz var. Uzun zaman önce, iki yıl önce yine buradaki hazırunun katılımıyla bir yasa yaptık, 5651 sayılı Kanun'u düzenledik. Şimdi, o Kanun'da eksik yapılanları ya da eksik bulunanları diyeyim -neresinin eksik olduğunu da size soracağız birazdan- tekrar düzenleme gibi bir çaba içindeyiz. 40 maddelik bir kanun teklifi var önümüzde. Nasıl hazırlandı? Bizi hiç şaşırtmayan bir şekilde, Adalet ve Kalkınma Partisinin kendi torba yasa yapma biçimiyle 7 kanunu etkileyen bir kanun teklifi; önce kapalı kapılar ardında hazırlandı, sonra ortaklarıyla değerlendirildi ve bugün Komisyonun gündemine getirildi.

Bizim burada bir önerimiz var, diyoruz ki: Alt komisyon oluşturalım. Burada tabii ki kurumların temsilcileri var -hepimizin çağrısıyla katılan- onları uzun uzun dinleyelim çünkü yurt dışındaki yasalara çok atıfta bulundunuz Sayın Başkanım; bu yasaların hepsinin yapım süreçleri yıllarca sürdü, hâlâ da özellikle Avrupa'da çıkan son belgenin son hâli verilmiş durumda değil, uygulanma süresiyle ilgili henüz netlik kazanmış durumda değil gelişmeler “On beş ay ya da 1 Ocak 2024” deniyor. Bu başlıklara baktığımız zaman -verdiğiniz örneklerden de- birinci önerimiz; öncelikle, bir alt komisyon kurulması, bu alt komisyonda bu yasa teklifinin uzun uzun değerlendirilerek ondan sonra Komisyonumuzun gündemine getirilmesi, sonra da Meclisin gündemine getirilmesi.

İkinci önerimiz de İç Tüzük 38 çok açık bir şekilde belirlemiş “Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” Burada da yine bir örneğinize atıfta bulunayım, biraz önce Fransa örneğini verdiniz, Fransa'da da 2020 yılı içinde yapılan düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından reddedildi, tekrar başa dönüşler oldu. Bunu da yaşamamış oluruz, bunun için bu iki teklifimizin gündeme alınmasını ve değerlendirilmesini istiyoruz. Anayasa'ya aykırılık teklifimizi de değerlendirelim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Gerekçenin açıklanması için Hocama söz vereceğiz ama önce gündeme alınsın.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir saniye...

Şimdi bir de Abdullah Bey'e bir söz vereceğim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve değerli misafirler; sizler, hepiniz hoş geldiniz.

Öncelikle, ben şunu belirtiyim ki: Çok uzun bir süredir Türkiye'nin gündeminde olan sosyal medya yasa teklifi hazırlanmış ve teklif, sahipleri tarafından Komisyona sunulmuş bulunmaktadır fakat ben de şurada hemen şunu belirtmek istiyorum ki: Bu kanun teklifi hazırlanırken maalesef Türkiye'de mevcut olan gençlerden, bilim dünyasından ve basın dünyasından hiçbir şekilde görüş alınmadan, muhalefetin görüşü alınmadan bu mevcut olan teklif hazırlanmış ve âdeta topluma dayatılır hâle getirilmiş ve bu şekilde bugün gündeme alınmış bulunmaktadır.

Bizim de öncelikli birinci önerimiz: Âdeta, sosyal mecralar dünyasını ilgilendirecek olan yepyeni bir anayasanın oluşturulması, sosyal mecralar anayasasının oluşturulması gerektiği ve bu nedenle bütün katmanların, bütün toplum katmanlarının ve bütün aidiyetlerinin görüşlerinin alınması, bilim dünyasının görüşlerinin alınması, özellikle “Z kuşağı” deniliyor, onların görüşlerinin alınması suretiyle yeniden bir çalışma yapılarak bir kanun teklifinin hazırlanması gerektiğini öneriyoruz.

Öte taraftan, şimdi, bu kanun teklifinin tamamına baktığınız zaman, 2 tane maddesi hariç -yürürlük ve mevcut olan yayın maddesi hariç- tamamı Anayasa'ya aykırıdır bu kanun teklifinin. Neden Anayasa'ya aykırı? Bakın, Anayasa'nın 26'ncı maddesini düzenleyen düşüncüyü açıklama hürriyetine açıkça aykırı olan bir tekliftir. Özellikle 29'uncu maddede yer alan hususlarla çok ciddi bir şekilde bu anlamda kısıtlama getirebilecek olan bir teklif olduğunu belirtmek isteriz.

Diğer taraftan, yine, Anayasa'nın 28'inci maddesinde yer alan basın hürriyetini kısıtlayacak nitelikte olan bir kanun teklifinden biz bahsediyoruz. Bakın, bu kanun teklifinin yürürlüğe girmesi hâlinde basın hürriyetinin tamamen askıya alınamayacağı, haber alma hürriyetinin tamamen yok edilemeyeceğine ilişkin olan Anayasa'nın ilgili hükmü kesinlikle ihlal edilecektir.

Öte taraftan, yine, Anayasa'nın 90'ıncı maddesi uyarınca uluslararası sözleşmelerin Millet Meclisi tarafından onaylanıp yürürlüğe girdikten sonraki olan kısmı... O da şunu ilgilendiriyor: Özellikle, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11 no.lu Protokol'ünün 9'uncu maddesinde belirten “Herkes düşünce, din ve vicdan hürriyetine sahiptir.” ilkesini de açık bir şekilde ihlal edecek olan bir kanun teklifinden bahsediyoruz.

Yine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesine göre “Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir.” ilkesi mevcut olmasına rağmen, bu mevcut olan kanun teklifi başından sonuna kadar Anayasa'ya, uluslararası sözleşmelere ve aynı zamanda uluslararası kriterlere çok açık bir şekilde aykırıdır.

Dolayısıyla bir kül olarak ele aldığımız zaman, İç Tüzük madde 38'e göre, hiçbir işlem yapılmadan evvel, mevcut olan bu iddialarımızın değerlendirilmek üzere Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle bu yönde bir çalışma yapılması, bu yönde görüş belirtilmesi ve bu mevcut olan kanun teklifinin, özellikle hürriyetleri kısıtlayacak, özellikle sosyal medya dünyasını tamamen zapturapt altına alacak olan bu kanun teklifinin derhâl iade edilmesini ve gerekirse Anayasa Komisyonuna iade edilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Hocam gerekçeyle ilgili bir açıklama yapabilir mi?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam.

Hocam, ne kadar sürer?

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Çok kısa konuşacağım, beş dakika.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – “Beş dakika.” dedi, on dakika, sekiz dakikada anlaşalım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Siz özgürlükçüsünüz, on beş dakika.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim Tuncay Vekilime.

Gerçekten, biz sözde değil, özde özgürlükçüyüz arkadaşlar, demokrasi; bunun kayıtlara girmesini istiyoruz fakat burada teklif sahibi vekillerimizi bir dinlesek, daha sonra tekrar bu usul tartışmasına gireriz ama ben tabii ki hocama söz veriyorum.

Buyurun Hocam.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkürler.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Peşin karşı, peşin... Dinlemeye gerek yok, peşin karşı arkadaşlar.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, sizi dinlemeden karşı çıkmayız, öyle şey yok. Sizi çok seviyor ve kıymet veriyoruz, eskiden beri.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Bir meslektaş olarak ben sizi Meclisten önce tanıyorum, öğretim üyeliği aşamasından itibaren.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sağ olun.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – İyi dileklerde geç kalınmış sayılmaz, bu Komisyon Başkanlığınız hayırlı olsun diyorum.

18 toplantı yaptığınızı söylemişsiniz, çok önemli fakat yasa için, bir yasa önerisi için zannediyorum ilk kez toplanıyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yasa teklifimizle ilgili...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – İlk kez toplanıyorsunuz, bu bakımdan hayırlı olsun. Böyle bir toplantı önemli tabii ve sizin, giriş konuşması niteliğinde yaptığınız konuşmaların tümüne katılıyorum.

Şimdi, burada ilk belirteceğim husus, tali komisyon-ana komisyon ayrımı İç Tüzük'e göre öngörülüyor yani tali komisyon da asıl komisyonun görev ve yetkilerini kullanmayı haiz bir komisyon.

Şimdi, burada ilk gözümüze çarpan bazı sorunlar, sizin açışta ifade ettiğiniz bütün görüşlere katılıyor olmakla birlikte, konunun bir yönünü ele aldınız. Oysa, sosyal medyanın ya da internet çağının öbür tarafı var, o da bunun getirileri yani olumlu açıdan ele alınması. Mesela, siyasal iktidarın örgütlenmesinin, hak ve özgürlüklerin güvencesinin bilimi olarak anayasa hukukunda getirdiği birtakım sıkıntılara karşın devrim yaratacak birçok yeniliğe imza atmış bulunuyor; egemenlik açısından böyle, demokrasiyi yeniden icat etmek açısından böyle, anayasanın normatif değerini düşünmek açısından, yine hak ve özgürlükleri sorgulamak açısından ve özellikle siyasal aktörlerin söylemlerini dönüştürmek açısından sosyal medya çağa damgasını vurmuş bulunuyor. Yani sosyal medya, olumlu açıdan da bilimin gelişmesi bakımından birçok etkiye sahip, bu yönüyle de değerlendirmekte yarar var.

Şimdi, bunları belirttikten sonra, sizin verdiğiniz yabancı ülke örnekleri, karşılaştırmalı hukuk çalışmalarından yararlanılması da son derece kayda değer çünkü sonuç olarak biz İnsan Hakları Avrupa Hukukunun standartlarına tabiiyiz. Ama bunu şu şekilde yapmakta yarar var: Bir maddenin içeriği olarak değil sadece, bu maddelere ilişkin öngördüğümüz kurumsal düzenlemeler bakımından da onları dikkate almamız gerekiyor ve aynı zamanda usuller açısından da dikkate almamız gerekiyor.

Şimdi, bu ön açıklamalardan itibaren birkaç hususu daha paylaşmak istiyorum Sayın Başkan. Burada iki yıl önce Covid ortam ve koşullarında 7253 sayılı Yasa'yı tartıştık ama Adalet Komisyonunda, sizin Komisyonu nedense toplamadılar; tartıştık, gece yarılarından sonraya kadar fakat açıkça Anayasa'ya aykırı hükümler içerdiği için...

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Daha yoktu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Kurulmuştu, yasa çıkmıştı; yasa çıkmış bir hafta arayla.

Fakat Sayın Başkan, biz o düzenlemenin çok açık olarak Anayasa'ya aykırı olan hükümlerini yani 7253 sayılı Yasa'nın düzenlemelerini iki yıl önce Anayasa Mahkemesine götürdük. Şimdi, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği kararı beklerken bildiğiniz gibi, Anayasa Mahkemesi 5651 sayılı Yasa'nın 9'uncu maddesi hakkında çok önemli bir pilot karar verdi. Yani verdiği bu pilot kararlar Meclisimize yükümlülük tanıdı "Şu kadar süreyle bir yıl içerisinde bu konuyu, 9'uncu maddeyi düzenleyeceksin." dedi ve bunu yapmak için de Anayasa Mahkemesi ilk kez sıraladı yani nasıl düzenleyeceğimizi teker teker sıraladı. Şimdi ben sadece 2 cümle okuyorum nasıl düzenlenmesi gerektiği konusunda: "Madde 9 öngörülebilir olmalı. Erişimin engellenmesi usulünün kapsamı ve hukuki niteliği açıkça düzenlenmeli. İnterneti sınırlandıran kanunun dar bir uygulama alanı olmalı ve kullanımı acil bir toplumsal ihtiyaca yanıt olmalı. Davranış ve olgulara bağlanan hukuksal sonuçlar belirli bir kesinlikle belirlenmeli. İfade özgürlüğünü kısıtlayan bir yolun keyfiliğe ve ölçüsüz sınırlamalara yol açmaması için gerekli güvenceleri barındırması elzemdir." Bu, Anayasa Mahkemesinin "Şöyle şöyle düzenleyeceksiniz." dediği kararın özeti. Bu açıdan, şimdi bizim Meclisimiz bu konuda önümüzdeki aylarda bir düzenleme yapmak durumunda yani tam şu anda bizim görüştüğümüz konu. Bunu okuyunca, doğrusu 7253 sayılı Yasa'nın, Anayasa Mahkemesinde olan yasanın sonucunun beklenmesini tabii ki hukuk devleti gereği temenni ederdik ama o beklenmediği gibi, Anayasa Mahkemesi kararı var önümüzde yani bizim bu teklifle yapılan düzenlemelere ilişkin Anayasa Mahkemesi kararı var. Diğer karara girmiyorum, diğer Anayasa Mahkemesi kararlarına girmiyorum, bu teklifin maddeleriyle örtüşen kararlara girmiyorum ama burada bu pilot karar var. Bu pilot karar çok önemli yani Avrupa Mahkemesi kararı değil, Anayasa Mahkemesinin kararı. Şimdi, bu pilot kararı dikkate almadan yani 5651 sayılı Yasa'nın 9'uncu maddesinin Anayasa Mahkemesi kararına göre düzenlenip buraya getirilmesinin tabii ki gereği var, temenni ederdik ama hadi getirilmedi buraya, o zaman bu kararın gerekleri neden dikkate alınmadı? Bizim buradaki varlığımız "Bu olmuyor, bu aykırıdır, bu sakıncalıdır." demek değil; bizim buradaki varlığımız "Nitelikli bir yasayı, ülkemizin, toplumsal düzenimizin barış içerisinde devamını sağlayacak bir yasayı acaba nasıl birlikte yaparız?" bizim amacımız bu yoksa daha baştan karşı çıkıcı bir muhalefetimizin söz konusu olmaması nedeniyle biz o pozisyonda değiliz diyoruz, biz "propose" ediyoruz yani biz öneriyoruz, olumlu şey öneriyoruz ama çoğunluğun da bu olumlu önerileri engellememesi gerektiğini söylüyoruz.

Şimdi, burada bu açıdan bakıldığı zaman -Sayın Yıldız karşı çıkacaklar dedi- Sayın Yıldız, karşı çıkmak değil sorun yani burada ortak arayışta bulunmaktır.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Çıkabilirsiniz ama peşin çıkmayın.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Şimdi, sosyal medyanın olumsuzluklarından kuşkusuz hepimiz şu ya da bu biçimde muzdaribiz ama olumlu taraflarını da görmek suretiyle, elden geldiğince keyfi müdahalelere yol açmayacak düzenlemeler yapmak... Şimdi, bu açıdan baktığımız zaman, gerçekten, hani, örneğin -başkasına girmiyorum ben çünkü söz verdim on dakikada bitireceğim diye- bir 29'uncu madde, bunu okuyunca burada -biz bildiğiniz üzere Anayasa'nın 26'ncı maddesini çok eleştirdik yani çok genişletti diye çok eleştirdik- yer alan ifadeler Anayasa'nın 26'ncı maddesinin sınırlarının çok ötesinde ve çoğu kez öznel değerlendirmeleri beraberinde getirecek bir düzenleme tarzı.

Şimdi, bu açıdan bakıldığı zaman, ben bu metni okurken açıkçası şu aklıma geldi Sevgili Başkan: Şimdi, biz Anayasa değişikliği yaptık, Anayasa değişikliğinden sonra birçok OHAL KHK'si çıkardık, ondan sonra OHAL KHK'si çıkaranlara sorumsuzluk ilkesini tanıdık ama açıkçası bu dezenformasyon

tanımı o alanlara da sirayet ediyor. Yani biz o zaman Anayasa'yı dezenformasyon eşliğinde yaptık, OHAL KHK'lerini dezenformasyon eşliğinde yaptık, OHAL KHK'lerinden sorumluluk doğmaması için resmî dezenformasyon yöntemi uyguladık. Şu anda yapmakta olduğumuz da -Sayın Yıldız, hani, amacımızın kesinlikle kişilerle uğraşmak olmadığını- benim belirttiğim bu 2-3 Anayasa kararı bir dezenformasyon oluyor. Yani burada bulunan arkadaşların kuşkusuz hepsi hukukçu olmak zorunda değil, bu konuda çok değerli uzman arkadaşlar vardır ama Sayın Yıldız ve benim gibi hukukçu olmak durumunda değiller ve bu Anayasa Mahkemesi kararlarını izlemek konumunda değiller. O bakımdan, bunu okuyunca o Anayasa Mahkemesi kararları yokmuş gibi, Anayasa Mahkemesi bu konuda karar vermemiş gibi, Anayasa Mahkemesi 5651 sayılı Yasa'nın 9'uncu maddesini iptal etmemiş ve Meclise bu konuda bir yıllık süre tanımamış, orada ilkeler belirlememiş gibi bir şey doğduğu için, bir algı doğduğu için o zaman bir tür yasa yapımını da biz dezenformasyon yoluyla yapmış oluyoruz. O zaman, tabii ki ben de bu yasa teklifi önerisinin, evet, siz dezenformasyona dayanıyorsunuz haklı olarak... Dezenformasyona hepimiz karşıyız ama bu tarz, bizatihi resmî dezenformasyonu beraberinde getiriyor ki zannediyorum resmî dezenformasyonun kurbanı hiçbirimiz olmak istemeyiz ama son yıllarda gördük ki hem anayasal dezenformasyonun kurbanı olan binlerce insan var hem de -OHAL KHK'leri- resmî dezenformasyonun kurbanı olan on binlerce insan var ve o sorumsuzluk ağına sokulan kişiler çizelgesi ve hâliyle bu Anayasa Mahkemesi kararlarının etkisiz kılınması.

O nedenle, Sayın Başkan, ben verdiğim sözde duruyorum, Anayasa'nın maddelerine girmiyorum. Gerçekten sağlıklı bir yasama çalışması istiyorsak Sayın Yıldız -bu kadar beklendi, bekledik hakikaten, aylarca bekledik, o zaman siz de söylediniz, "Bunu biz, enine boyuna tartışacağız." dediniz- gelin bir ön rapor hazırlayalım. Bu, ilk önce Anayasa'ya, tetkikine ilişkin, onun içinde 5 kişilik bir alt Komisyon kuralım, buna iki günlük süre tanıyalım ve hepimizi tatmin etsin, hepimiz ortak bir zeminde hareket edelim ve bu düzenlemeyi sağlıklı yapalım der ve teşekkürlerimi, saygılarımı iletirim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Çok teşekkür ederiz Hocam, süreye tam uyduğunuz için, sağ olun.

Şimdi, değerli milletvekilleri, Abdullah Bey ve Dersim Hanım'ın Anayasa'ya aykırılık önergesi var onu okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 26'ncı maddesini düzenleyen düşünceyi açıklama, 28'inci maddesini düzenleyen basın hürriyetine aykırı olması nedeniyle teklifin tümünün iadesini arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle biz, usul tartışması başlattığınız sürede kısmen de olsa Anayasa'ya olan aykırılıkları dile getirdik fakat önergemiz üzerine söz almışken birkaç hususu da ben belirtmek istiyorum. Özellikle, bu teklifin tümünü Değerli Hocamız da biraz önce anlattı, açıklamada bulundu ancak bir maddesi var ki teklifin 29'uncu maddesi gerçekten hürriyetler açısından, Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre yeni bir ceza tipi oluşturma ve Anayasa'nın ilgili hükümlerine göre sınırları belli olmayan yeni bir suç tipinin üretildiğine ilişkin bir hususla biz karşı karşıyayız. Bakın, şimdi, ben bu maddede, özellikle bu madde

üzerinde durarak diğer maddelere de sirayet ettiği için bunu özellikle açıklamak istiyorum. “...sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığı ile ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi...” Şimdi esasında burada mevcut olan mesele şu...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Tam okuyun. Devam eder misiniz lütfen?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tamam, ben, tam okuyorum fakat burada lütfen benim sözümü kesmeyin. Şimdi, biraz sonra, biz sizi dinleyeceğiz fakat burada önemli olan bir mesele var o da şu: Şimdi bu ölçüleri kim ortaya koyacak? Yani başlı başına virgül koyduğunuz zaman veya bu maddeyi tamamıyla okusak dahi şu sıkıntı ortaya çıkıyor: Mevcut olan bu ceza hükmünün sınırlarını belirleyecek olan kriter nedir? Düşünce hürriyeti ile basın hürriyeti ile mevcut olan bu kanun maddesi arasındaki sınırı kim belirleyecek ve nedir bu sınır? Yani son dönemlerde özellikle kamuoyunun gündemine gelmiş olan bir mesele üzerinden örnek vererek devam etmek istiyorum. Mesele şu: Şimdi 138 milyar dolar nerede? Veya geçen seneki olan dönemde meydana gelen orman yangınlarıyla ilgili olan o dezenformasyon meselesi ve bir kesimi suçlayacak nitelikte olan bir olaya karşı savunma refleksini ortaya koyan ve gerçeği ortaya koymak suretiyle halkla paylaşılan herhangi bir siyasetçinin burada rolü ne olacak? Bu ölçüyü kim koyacak? Türk Ceza Kanunu’nun ilgili maddesine göre de kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi söz konusu. Bunun sınırlarının, bunun mevcut olan hudutlarının çok net bir şekilde Ceza Yasası’na göre ortaya konulmuş olması gerekiyor. Yine, Anayasa’nın ilgili hükmü uyarınca “Yürürlükteki mevcut kanun dışında herhangi bir kişi mevcut olan herhangi bir iddiadan dolayı sorgulanamaz ve bundan dolayı da suçlanamaz.” deniliyor dolayısıyla bu kanun teklifinin özellikle 29’uncu maddesi ve daha sonraki diğer maddelerde sosyal medya alanını daraltabilecek bant daraltma hükmü ve bununla ilgili karar verecek olan mercinin de tarafsız ve bağımsız bir merci olmadığı hususunu da dikkate aldığımız zaman burada tamamen düşünce hürriyetini sınırlandıracak ve aynı zamanda basın hürriyetini sınırlandıracak yepyeni bir olguyla biz karşı karşıya kalırız.

Bir diğer taraf da en çok bizim tartıştığımız ve Türkiye’de de şu anda çok ciddi bir sorun hâline gelen ve aynı zamanda toplumu ciddi bir nitelikte baskılayacak olan bu yargının uygulamalarını, tarafsız ve bağımsızlığını yitirmiş olan bir yargıyı da düşündüğümüz zaman peki bu ölçüyü kim koyacak? Bir diğer tarafta, örnek olarak vermek gerekirse TÜİK’in enflasyon oranını belirlemiş olması ve buna karşı ENAG’ın başka bir oranı belirtmiş olmasının ölçüsünü kim koyacak? Aynı zamanda üniversiteler tarafından, Bilim Kurulu tarafından ve başka bilim organları tarafından ortaya konulacak bu ekonomik enflasyonun ve ekonomik çöküntünün sınırlarını belirten ve sınırlarını ortaya koyacak başka bir organ ortaya çıkması durumunda peki bunun mevcut olan pozisyonu ne olacak? Dolayısıyla gerek Türk Ceza Kanunu gerek Anayasa ve gerekse şu andaki mevcut olan yargının gelmiş olduğu pozisyon itibarıyla dünyada 138 ülke arasında 117’nci sırada yer alan bir yargıdan bahsediyoruz, yurttaşların yüzde 69’unun güvenmediği bir yargı sisteminden bahsediyoruz, dolayısıyla bu teklifin tamamını ele aldığımız zaman teklifin tamamı gerek düşünce hürriyeti açısından ve gerekse basın hürriyeti açısından Anayasa’ya çok açık bir şekilde aykırı olacaktır. Bu nedenle bu kanun teklifinin bir kül olarak iade edilmesini ve gerekirse Anayasa Komisyonuna iade edilerek bu konuda bir görüşmenin yapılmak suretiyle karar verildikten sonra yeniden ele alınmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Sayın Vekilim, teşekkür ederim.

Evet, çok değerli milletvekilleri, burada Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Onursal Adıgüzel Bey ve milletvekilleri arkadaşlarımız ile Halkların Demokratik Partisinden Abdullah Bey ve Dersim Hanım’ın Anayasa’ya aykırılık önergeleri vardır. Ben, Komisyonumuzun oylarına sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Yine Onursal Bey'in bir alt Komisyon kurulması noktasında bir teklifi vardı, şimdi bu teklifi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Tali olarak Komisyonumuza sevk edilen (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin teklifin tüm yönleriyle detaylı bir şekilde değerlendirilebilmesi amacıyla bir alt Komisyon kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Teklifle ilgili gerekçeleri açıklamak üzere Onursal Adıgüzel Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Vekilim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan. Aslında teklifle ilişkili eleştiriler belirli yerlerde toplanıyor ve teklifin yapıma biçiminden -gerekçe bize açıklarken- en azından bahsetmiştim. Bu teklif perşembe günü el altından dağıtıldı, cuma sabahı sisteme girebildi. Bir eksikim varsa düzeltsinler, ben sistemde bulamadım, birileri bana teklifi gönderdi. Ben, Milletvekili olarak, bu Komisyonun üyesi olarak bu teklifi sistemde göremedim ama farklı kanallardan bana milletvekillerimizin imzasıyla -birinci, ikinci imza yani- teklifin asıl PDF hâli ulaştırıldı; bu tabii çok üzücü. Görüyoruz ki muhalefet burada kesinlikle dinlenmiyor, bunu net bir şekilde yaşadık. Sonra dört günlük hızlı bir süreç -tabii biraz önce söyledim, 7 yasayı, yanlış saymadıysam- 7 farklı yasayı ilgilendiren bir teklif, tam Adalet Kalkınma Partisinin iş yapma biçimiyle bir torba kanun. İçinde basının düzenlenmesi var, sosyal medyanın düzenlenmesi var, ana başlığı dezenformasyonla mücadele ama işte ne dezenformasyon tanımı doğru yapılmış ne de “post-truth” meselesiyle ilgili bir gerçeklik var yani hakikat üstü meseleyle ilgili bir tanımlama var; daha iyiye değil daha kötüye götürecek bir tanımlama yapılmış teklifte ve buradaki asıl sorunumuz ne? Basına ilgili düzenleme var, basın temsilcilerini dinlemiyoruz, akademiye dinlemiyoruz, kullanıcıları dinlemiyoruz, servis veren platformları dinlemiyoruz. Önce yasayı bütün çerçevesine oturtmuş bazı siyasetçiler ve bazı bürokratlar, eminim, Komisyon Başkanımızı bile şaşırttı bu yasanın buraya gelmesi çünkü bugün 2 toplantı yaptı Komisyonumuz, bizim planımız aslında bugün Aile Bakanını dinlemektir ama öğleden sonra tekrar toplanmak zorunda kaldık. Böyle, sadece saraydan şekillenen sonrasında da bazı siyasetçilerin -tekrar ediyorum- bazı bürokratların bilgisine sunulan ama sivil toplumun, kurumların, sendikaların, meslek örgütlerinin, siyasetçilerin dinlenmediği bir teklif var ve bu yasa yapma biçimiyle bu Mecliste yüzlerce yasa geçti ve düzeltmekten artık hepimiz yorulduk.

Yine aynı şekilde, biraz önce Kaboğlu Hocam bahsetti, bütün partilerin desteğiyle Dijital Mecralar Komisyonunun 2020 yılının Temmuz ayında kurulması kararı alındı. Hep birlikte anlattık, dedik ki: “Gelin, bakın, bu yasayı çalışalım yaz boyunca, biz hazırız, Meclis tatil olacak ama biz muhalefet olarak hazırız, çalışalım, doğru bir yasa çıkaralım.” Sadece “Temsilcilik açtıracağız.” demek ya da işte “Kolektif hafızada unutulma hakkını ön plana çıkaracağız.” demekle olmuyor. Bütün detaylarına kadar çalışalım, yoksa bu uygulanabilir olmaz. “Lütfen, hep birlikte bu teklifi bütün paydaşlarla paylaşalım.” dedik, geldiğimiz noktada “Temsilcilikler açıldı ama hayalet temsilcilikler oldu, yeniden düzenleyelim.” “Daha sıkıştık siyaseten, daha çok veriye, bilgiye ihtiyacımız var, daha büyük cezalar getirelim.” “İnternet basını düzenliyoruz ama basın kuruluşlarını yok sayalım...”

Yine, OTT ürünleriyle ilgili başlıklar var, tamamen çerçevesi açık, şebeke üstü ürünlerle ilgili başlıklar. “Burada büyük soru işaretlerine yol açalım...” Aslında temasında bu, muhalefeti susturmaya yönelik bir yasa olarak gündeme geliyor ama yine dediğim gibi, Komisyon kurulmuşken Komisyon

görüülmeden, sadece Adalet Komisyonunda hızlı bir şekilde görüülerek sonra da Meclisten geçirilerek -ki o gün de noktasına, virgüline pek dokunulmadan sadece teknik olarak uygulanamayacak birkaç maddesi değiştirilerek Meclise getirildi- yasalastı. İçinden geçtiğimiz iki yıl bize gösterdi ki ortak aklı kullanmayan iktidarın önümüzdeki iki yılda da bize yeni yasalar getireceğinin örneğı olarak yasa tekrar bugün düzenlenmek üzere gündemimizde. Bu defa üzerinde dünyanın konuştuğı, evet, bir dezenformasyon meselesi var.

Yine, Avrupa Birliğinde kullanılan Dijital Servis Yasası, burada özellikle gündem yapılmış durumda ve deniliyor ki: “Biz çalışmayı yaparken burayı temel alıyoruz.” Buradaki çalışma iki yıla yakın sürmüş bir çalışma ve bütün paydaşlarıyla paylaşılıp hâlâ son metni, Sayın Başkanım, ortaya çıkmamış bir çalışma. Onun için uygulamasıyla ilgili de 1 Ocak 2024 gibi bir öneri var; bizim taslağımızda tabii, geneli üzerinde konuşurken bunu ayrıntılı olarak değerlendireceğim. 1 Ocak 2023 gibi bir hedef var, bu aceleyi de anlamıyoruz ve şunu istiyoruz biz, diyoruz ki: “Bir alt komisyon kuralım, hepimiz temsilcilerimizi verelim, nasıl 18 toplantı yaptık ve paydaşları dinlediysen yine daha farklı grupları da dinleyerek... Mesela, biz internet medyasıyla ilgili henüz çalışmamıştık, o çerçevede bir çalışmamız tam anlamıyla olmamıştı, onları dinleyelim, sendikaları dinleyelim, cemiyetleri dinleyelim. Bununla birlikte platformları dinleyelim, çekinceleri ne acaba, bu yasalara bakışlarında çekinceleri ne? Yine, Bilgisayar Mühendisleri Odası gibi, Elektrik Mühendisleri Odası gibi kurumları dinleyelim ki bugün davet ettik. Alternatif dernekleri dinleyelim, bizim belki adını bile bilmediğimiz kuruluşlar var, akademide bu konuda çalışma yapan çok saygın hukukçularımız var, çok saygın teknik yöneticilerimiz var, teknik eğitimcilerimiz var; bunları dinleyelim ve bunun doğrultusunda yasayı oluşturalım ve tekrar bu yasayı Meclis gündemine getirmek zorunda kalmayalım, Komisyonumuz gündemine getirmek zorunda kalmayalım. Bizim alt komisyon kurulmasıyla ilgili gerekçemiz ve isteğimiz burada şekilleniyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Vekilimize değerlendirmeleri için teşekkür ediyoruz.

Çok değerli milletvekilleri, alt komisyon kurulmasına ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, 7 kanunda değişiklik değil, 23 kanunda değişiklik yapıldı, 62 maddede.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Başkanım, sözü tam size veriyordum, bu usul tartışmalarını tamamladık.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Milletvekilinin daha dikkatli okumasında fayda var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben size söz vereceğim Başkanım.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) (Tali komisyon)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok değerli milletvekillerim, çok değerli misafirlerimiz; şimdi, teklif sahibi olarak çok değerli vekillerimizi dinleyeceğiz.

(2/4471) esas numaralı Teklif 26 Mayıs 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve 27 Mayıs 2022 tarihinde esas komisyon olarak Adalet Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmiştir. Teklif metnini geçtiğimiz hafta gündem yazımızla birlikte

ve ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi uzantılı e-posta adreslerinize gönderdik. Yine, teklif sahibi milletvekillerini de toplantı gündem konusuyla ilgili 27 Mayıs Cuma günü davet ettik, ben davet eden, kıymetli zamanını ayıran çok değerli milletvekillerime çok çok teşekkür ediyorum.

Burada misafirlerimiz var, misafirlerimizi Feti Vekilim konuştuktan sonra dinleyeceğiz.

İlk söz olarak teklifte imzası bulunan Feti Yıldız Milletvekilimize sözü veriyorum.

Başkanım buyurun.

Ne kadar süre istiyorsunuz?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Teşekkür ederim, bitiririm, çok uzatmam ben.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam. Anlatın Başkanım detayları.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, sabrı zorlamam ben.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, sosyal medyanın sayın temsilcileri; Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ana hatlarını izah etmeden önce toplantımızın hayırlara vesile olmasını diler, hepinizi saygıyla selamlarım.

Kamuoyunda “Dezenformasyonla Mücadele Yasası” veya “sosyal medya düzenlemesi” olarak adlandırılan kanun teklifinin hazırlık çalışmalarında mevzuatla ilgili ihtiyaç ve önerilerin alındığı bir dizi toplantılar yapılmıştır. Yapılan ayrıntılı değerlendirmeler sonunda dezenformasyon ve yalan haberin üretilmesi ve yayılması eyleminin birey ve toplum iradesini ipotek altına alan, vatandaşların gerçek bilgiye ulaşma imkânını engelleyen ciddi bir tehdit hâline geldiği noktasında hemfikir olunmuştur. Mevzuatımızdaki boşlukları gidermek amacıyla Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair -elimizdeki- Kanun Teklifi hazırlanmıştır.

Günümüzde habere ve bilgiye ulaşmak için genel olarak sosyal medya kullanılmakta olup bu sosyal medya yeni ve farklı temalarla ve platformlarla hızla çoğalmaktadır. Tanık olduğumuz bu hızlı gelişmelerle birlikte yeni sosyal ve hukuki problemler oluşmuş, kişilerde buna bağlı olarak bazı psikolojik rahatsızlık da görülmeye başlanmıştır; bu, uzmanların tespitidir. Buna karşılık, sosyal ağ sağlayıcılarının ve dijital dünyanın arka planında rol alan diğer aktörlerin geniş çaplı kullanıcı sayıları ile kullanıcı verilerinden yararlanarak elde ettikleri milyarlarca dolar gelire ve özel bilgiye rağmen temel hakların korunması için ihtiyaç duyulan önleyici ve koruyucu mekanizmaları geliştirmedikleri ya da etkin tedbirler almadıkları yahut kullanıcıların ve devletin haklı taleplerine direnç gösterdikleri görülmektedir.

Değerli arkadaşlar, temel hakları özgürlükleri korumak devletin asli görevidir; bunda hiçbir şüphe yoktur. Dinamik olan bu süreci yönetebilmek için bu alanda yeni düzenlemeler yapılmasına ihtiyaç olduğunda hemfikiriz görüldüğü kadarıyla. İnternet ortamının ulusal sınırları tanımayan olgusu, hızlı erişim ve geniş paylaşım kolaylığı sağlaması, çok değişkenli ve dinamik küresel ağ yapısı nedeniyle kötü niyetli kullanıcıların kimliklerini gizleyerek yasa dışı iş, işlem ve eylemlerini hayata geçirmekte fırsat tanıdığı da bir olgudur, bir gerçektir. Sahte isimli hesaplarla yasa dışı içerik oluşturup paylaşmanın farklı siyasal düşüncedeki kişilere, herhangi bir alanda rakip olarak gördüklerine, farklı dinlere veya milletlere yönelik küfür, iftira veya hakaret etmek, karalamak ve itibarsızlaştırmak amacıyla kullanıldığı durumlarda yeni düzenleme yapılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Kişilik hakları ihlal edilen bireyler, haklı olarak anayasal güvence altında olan haklarının korunması noktasında devletten beklenti içine girmişlerdir. Anayasa'mız temel hak ve özgürlüklerin korunması için devlete bu konuda doğrudan müdahale yetkisi de vermiştir.

Değerli arkadaşlar, birbiriyle yarışan ve çakışan alanlarda daha dikkatli ve hassas adımlar atma sorumluluğumuzu biliyoruz. Yalan haberi kasıtlı olarak üretme ve yayma eyleminin, dezenformasyonun birey ve toplumun iradesini ipotek altına alan ve vatandaşların gerçek bilgiye ulaşma imkânını engelleyen ciddi bir tehdit hâline geldiği de aşîkârdır. Bu tehdit aynı zamanda çeşitli özgürlükleri istismar etmek suretiyle başta ifade özgürlüğü ve haber alma özgürlüğü olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasını da engellemeye yöneliktir. Gelişen teknolojiyle birlikte dezenformasyonun vardığı nokta itibarıyla temel hak ve özgürlükleri korumak adına bu tehditle mücadele etmek zorunlu hâle gelmiştir.

Değişiklik teklifiyle, Sayın Vekilim, 7 değil 23 kanunda değişiklik yapılmıştır, 62 maddeye değişiklikler ve eklemeler yapılmıştır. Bunlardan 5187 sayılı Basın Kanunu, 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlar ve Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetleri Tanzim Eden Kanun, Basın İlan Kurumuna Dair Kanun, İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun. Evet, 29’uncu maddedeki Türk Ceza Kanunu’nda yani “kamu barışına karşı işlenen suçlar” başlığı altında ki düzenleme, Elektronik Haberleşme Kanunu, Kabahatler Kanunu, Tebligat Kanunu, Kamu İhale Kanunu, İcra İflas Kanunu, Kamulaştırma Kanunu bu kanunlarda ilanlarda gazetenin yanına internet haber sitelerinin de eklenmesi suretiyledir. Yoksa burada Kamu İhale Kanunu dediğimizde hemen, oradan “Efendim, bu kanun zaten 2 bin kere değişti, 2.001’inci defa sizin sayenizde olacak.” diye söyleyeceğinizi görür gibiyim buradan.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Niyet okumayın bence, niyet.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Onun için bu değişiklikler -yani Kamu İhale Kanunu, Devlet İhale Kanunu, İcra İflas Kanunu- sadece duyurma amaçlıdır, ilan amaçlıdır, tebligat amaçlıdır.

Değerli arkadaşlar, internet haber siteleri bu manada, bu izah ettiğim manada, Basın Kanunu kapsamına alınmıştır. Bu, internet haber sitelerinde çalışan ya da haber sitesi sahipleri için çok önemli bir gelişmedir yani yıllar içerisinde düşünülmemiş, medya içerisinde, basında üvey evlat muamelesi gören bu insanların artık süreli yayınlar gibi aynı hak ve yükümlülüklerle sahip olmaları amaçlanmıştır. Bu itibarla internet haber sitesi çalışanları, yazılı medya çalışanı basın mensuplarıyla eşit şartlara sahip hâle getirilmiş ve basın kartı sahibi olabilmeleri öngörülmüştür. Değişiklikle, Basın Kanunu’nda süreli yayınlar için öngörülen yükümlülükleri yerine getiren sitelerin, internet haber sitesi vasfını haiz olmaları ve kayıt altına alınmaları; böylece, bu niteliği taşımayan sitelerin de ayıklanmaları amaçlanmıştır. Basın kartına ilişkin temel hususların da Basın Kanunu kapsamına alınarak kanunla düzenlenmesi hedeflenmiştir. Ve yine, resmî ilanların ve reklamların da internet haber sitelerinde yayınlanabilmesinin önü açılmış, bu şekilde internet haber sitelerinin hem maddi olarak desteklenmeleri hem de yayınlarını Basın Ahlak Yasası kapsamında yapmaları amaçlanmıştır.

Evet, en çok tartıştığımız, Türk Ceza Kanunu’nda yapılan değişiklikle, dezenformasyonla mücadele etme kapsamında Türk Ceza Kanunu’nun “Kamu Barışına Karşı Suçlar” başlıklı beşinci bölümünde “Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” başlığıyla müstakil bir suç olarak ihdas edilmektedir. Böylelikle sırf, halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak amacıyla ülkenin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini ve genel sağlığı bozmaya elverişli olacak şekilde, gerçeğe aykırı bilgiyi alenen yayma suçu olarak düzenlenmektedir. Burada iç ve dış güvenliği, kamu düzenini ve genel sağlığı bozmaya elverişli olma şartı getirilmiştir yani bu keyfi olarak uygulanmaz. Yine, suçun, gerçek kimliğini saklamak suretiyle veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâli de nitelikli hâl olarak düzenlenmiş ve verilecek ceza da yarı nispetinde artırılmıştır. Bu şekilde, maksatlı bir biçimde oluşturulan uydurma içerikler bireylerin kanaat oluşumunu manipüle etmekte ve özgür düşüncüyü ipotek altına alarak demokratik ortamın masumiyetini zedelemektedir değerli arkadaşlar. Maddeyle, sırf, halk arasında

endişe, korku ve panik yaratmak saikiyle, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığıyla ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi kamu barışını -bir kere daha tekrarlıyorum burayı- bozmaya elverişli olacak şekilde alenen yaymak suç olarak düzenlenmiştir. Fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması şartıyla bu suçun somut tehlike suçu olduğu da vurgulanmıştır. Dezenformasyon olarak nitelendirilen bu fiillerin kişilerin bireysel kanaatlerini açıklama; haber yapma gibi mesela veya haber verme hakkıyla karıştırılmaması için fiilin halk arasında endişe, korku, panik yaratma saiki... Buradaki saik özel kasttır arkadaşlar yani haber verme, haber alma, bilgi sunmak şeklinde bu suç oluşmaz. 2 tane şart var: Birincisi, iç barışı bozmaya elverişli olacak. İkincisi, özel kastla yalan bir haberi yaymak, yaymak olacak bir de. Bunun ikisi bir araya gelmeden suç oluşmaz, onun için tasalanmanıza hiç gerek yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben tasalanmadım altı yıl yattım bu suçtan, altı yıl yattım.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Size demiyorum, size demiyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ergenekon davasının temelini de bu dediğiniz oluşturuyor. Siz bunları çok iyi biliyorsunuz, siz bunları çok iyi biliyorsunuz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Biliyorsunuz illa kamu barışına...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Feti Bey, yaptığımız her açıklamadan dolayı bize bir fezleke geliyor; bir de bu var yani. Emin olun, bundan çok emin olun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Açıklama eğer... Bakın, devletin, ülkenin iç ve dış güvenliğiyle ilgili olmazsa, bir terör örgütünün propagandası olmazsa, şiddeti öncelemezseniz size fezleke gelmez.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Feti Bey, selam verdim, fezleke geldi.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bakın, bir tane size söyleyeyim, çok özür dilerim Başkan.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben bir basın açıklamasında sadece bulunduğum için, hiçbir şey konuşmamama rağmen...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Dinledim ben onu, dinledim, siz onu anlattınız.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – “Neden şey yapmadınız, neden müdahale etmediniz, neden ağzınızı kapatmadınız konuşan kişinin...”

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Genel Kurulda da bunun...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bunlar olur, ben gündeme de getirdim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Genel Kurulda gündeme getirdiniz, dinledim; öyle suç oluşmaz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ama işte, bakın...

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Fezleke geldi.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yani “Yanında bulunuyordun, müdahale etmedin.” Öyle suç oluşmaz, söyleyeyim, orada başka bir şey vardır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, Feti Başkan bir tamamlasın arkadaşlar.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Şunu bir tamamlayayım arkadaşlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, sana özel olarak cevap verecek Feti Bey.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, sosyal ağların raporlama yükümlülüğü genişletilmiş, erişim engelleme kararlarına uymamaları ve belli suçlarda adli mercilere bilgi verilmemesi durumunda bant daraltma tedbiri uygulanması öngörülmüştür.

Basın Kanunu'nda yapılan değişiklikle internet haber sitelerinin süreli yayın kapsamına alınarak söz konusu sitelerde süreli yayınlara ilişkin hükümlerin uygulanacağı ve “eser sahibi” tanımının genişletilmesi yapılmıştır. İletişim bilgileri, zorunlu bilgilerin gösterilmesi ve bu şekilde internet haber sitelerinin yetkililerine erişimin mümkün hâle getirilmesi, muhatap bulunmasının mümkün kılınması düşünülmüştür. Değerli arkadaşlar, aleyhinizde bir içerik görüyorsunuz, muhataba ulaşamıyorsunuz, düzeltiremiyorsunuz. Bu yasayla yetkililere erişim mümkün hâle gelecektir.

İnternet haber siteleri, yine, süreli yayınlardan olduğu için artık bu saatten sonra beyanname verecek elbette. Bu beyannameler daha önce cumhuriyet başsavcılıklarına veriliyordu ancak cumhuriyet başsavcılıklarının -her gün bu kadar haber sitesi kuruluyor, genişliyor yani- beyannamelerle iş yükünün çok önemli bir şekilde artacağı düşünüldüğünden beyannamenin cumhuriyet başsavcılıkları yerine artık Basın İlan Kurumuna verilmesi öngörülmüştür.

Yine, süreli yayınlarda uygulanan hukuki ve cezai sorumluluğun internet haber siteleri için de uygulanmasının sağlanması düşünülmektedir.

Yine, düzeltme ve cevap hakkının internet siteleri için nasıl kullanılacağına belirtilmesi, dava süreleri ile görevli mahkemelerin tespit edilmesinin internet haber sitelerini de kapsamı ve kanuna uyum sağlaması için bu haber sitelerine geçici maddeyle üç aylık süre verilmesi öngörülmüştür. Yasalaştıktan sonra haber siteleri üç ay içerisinde Basın İlan Kurumuna beyanname verecektir ve bütün bu haklardan faydalanmış hâle gelecektir.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu internetin doğası gereği çok hızlı değişmesinden kaynaklanan birçok problem olduğu malumunuz. Bunların giderilmesi amacıyla bir içeriğin internette ilk kez sunulmaya başladığı tarih önemlidir, her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin üzerinde belirtilmesi zorunlu hâle getirilecek ve bu içerikten doğacak sorumluluklar açısından tarih tespitinin mümkün hâle getirilmesi öngörülmüştür. Hakkınızda çıkan bir dezenformasyona bastığınızda her zaman görülecek artık. Böylece, suç tarihi zaman aşımı ve müracaat sürelerinin de mahzurları giderilmiştir.

Basın kartı başvurularının türleri, niteliği, alabilecek kişiler ve aranan şartlar da kanun teklifinde düzenlenmiştir. Bunları uzun uzun okumama gerek yoktur. Basın kartı almak için 18 yaşını bitirmiş olmak, kanunda yazılı suçları işlememiş olmak... TCK 53'üncü maddesinde düzenlenen o yasak süreleri geçse bile zimmet, irtikâp, rüşvet gibi suçları işleyenler açısından ya da devletin düzenine, güvenliğine ve anayasal düzene karşı işlenen suçlarda basın kartı alınması elbette zorlaşacaktır. Eğer bir mahkûmiyet varsa bu mahkûmiyetin üzerinden belli süre geçtikten sonra memnu hakların iadesi yoluyla ilgili arkadaşlar basın kartını alabilecektir.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir de şimdi, kolaylaştırıcı hüküm koymuşsunuz “Fahrettin Altun’a yakın olmak.” diye. O çok iyi olmuş, onu destekliyoruz efendim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Şimdi, bir de artık, bu basın kartına ilişkin temel hükümler, biliyorsunuz, önceden yönetmeliklerle düzenleniyordu, burada bir keyfîlik olabiliyordu; şimdi, kanunla düzenlenecek.

Yani Tuncay Bey, sizin hiç karşı çıkmayacağınız bir husus bu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O kadar çok şey anlatacağım ki ne olur beni dinleyin.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Dinleyeceğim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Burada arkadaşlarım da var, onlar da anlatacaklar.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Şimdi, resmî ilan ve reklamların internet haber sitelerinde belli kurallar çerçevesinde yayınlanabilmesi, kamuya ait ilanlara vatandaşların tek merkezden kolayca ulaşabilmesi ve Basın İlan Kurumu ilan portalına da hukuki statü kazandırılması düşünülmüştür.

Yine, Basın İlan Kurumu, bildiğiniz gibi, 36 kişidir; bu sayı 42'ye çıkarılmaktadır. Yine, internet haber sitelerinden 2 temsilci, Sayın Cumhurbaşkanınca belirlenecek 2 temsilci, RTÜK'ten 2 temsilci eklenmek suretiyle Genel Kurul üye sayısının 42'ye çıkarılması düşünülmüştür.

Burada bazı muğlak ifadeler vardı “Ege Hukuk Fakültesi” gibi, o “Dokuz Eylül” olarak düzeltilmiştir. Ankara Hukuk Fakültesi düzeltilmiştir. Bunlar tamamen teknik şeylerdir, bunlara burada huzurdaki kimsenin karşı çıkacağını zaten zannetmiyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Toptan karşı çıkıyoruz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, şimdi, Tebligat Kanunu da düzenlemede. Demin saydığım o resmî ilanlar, tebligatlar internet haber sitelerinde yayınlanabilecektir.

40 maddelik kanun teklifinin 28 maddesi internet haber sitelerine imkân sağlama, basın kartı ve iyileştirmelerle ilgilidir. Şimdi, bazı arkadaşlar açıklama yapıyor: “Bu kanunun her tarafı kötü değil, 3-4 maddesi iyi, getirelim üç dakikada çıkaralım.” Arkadaşlar, bu kanunun sizin karşı çıkmayı düşündüğünüz tek bir maddesi var, 29'uncu madde.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – 1'inci maddesinden 40'ıncı maddesine kadar tamamına.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Onu da tartışırız, bunun da şartları bellidir -bunun için ben fazla uzatmak istemiyorum- bant daraltma meselesi var, genel ağ sağlayıcılarının içerik çıkarılmasında direnmesi konusunda maddi para cezaları var, onlara da bazı yükümlülükler getirilmektedir.

Son olarak, şunları söylemek istiyorum: Çocukların cinsel istismarı, yanıltıcı bilgiyi alenen yayma, devletin birliği ve bütünlüğünü bozma, anayasal düzene karşı suçlar, bu düzenin işleyişine karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk suçları bu kapsama alınmıştır. Bu sosyal ağ sağlayıcılarına çocuklara özgü ayrıştırılmış hizmet sunma yükümlülüğü getirilmekte; tedbir almak zorundadır. Yani bu konuda ailelerden çok sık “Çocuklarımızı kontrol edemiyoruz.” diye şikâyetler gelmektedir. Biz onların vekili olarak bu konuda düzenleme yapmak zorundayız.

Çok daha uzun kanun teklifi, 40 maddenin gerekçeleri de var; fazla uzatmak istemiyorum.

Dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Feti Yıldız Milletvekilimize teşekkür ediyoruz.

Kendisi söz istediği için hemen böyle dinamik bir biçimde... O ki dijital bir konuyu görüşüyoruz, biz de dinamik olalım dedik.

V.- KARARLAR

1.- (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tali komisyon olarak yapılacak görüşmelerinde teklifin geneliyle birlikte maddelerinin ayrı ayrı görüşülmesine ilişkin karar

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Özdemir Bey'e söz vermeden önce bir hususu hatırlatıp oylarınıza sunmak istiyorum usule dair.

Değerli milletvekillerimiz, bildiği gibi, İç Tüzük'ün 23'üncü maddesi uyarınca “Tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerinde esas komisyona görüş bildiren komisyonlardır. Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler.”

Bu kapsamda, konunun önemine binaen teklif üzerinde Komisyonumuzda yapılacak görüşmelerde teklifin geneliyle birlikte maddelerinin de ayrı ayrı görüşülmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece, uzun uzun bunları konuşacağız.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) (Tali komisyon) (Devam)*

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakan, Feti Bey de söyledi, bütün herkes fikrini söyledi; bu konularda biz herkesin fikrini söylemesi gerektiğini düşünüyoruz, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Uzun sürebilir, farklı fikirlerimiz olabilir. Az önce de arz ettiğim gibi, yani bu gerçekten çok çok önemli. Dünyanın gündeminde bu var. Burada sadece biz iktidarla ilgili bir şey değil. Burada sayın genel başkanların... Düşünün -Ahmet Bey bir dakikanızı rica edeceğim- şimdi, Cumhurbaşkanımızla ilgili bir dezenformasyon yapılırken Sayın Devlet Bahçeli'yle ilgili dezenformasyon yapılmıyor mu? Sayın Devlet Bahçeli'yle ilgili bir dezenformasyon yapılırken Sayın Kılıçdaroğlu'yla ilgili, Sayın Akşener'le ilgili, Halkların Demokratik Partisiyle ilgili bir dezenformasyon yapılmıyor mu? Mesele gerçekten önemli. Bu konuda ben hani sizin sabrınıza sığınıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli milletvekillerim, teklifin ilk imza sahiplerinden biri olarak Kahramanmaraş Milletvekilimiz Sayın Ahmet Özdemir Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, Dijital Mecralar Komisyonumuzun kıymetli üyesi milletvekili arkadaşlarım, Komisyonumuzu takip eden, dışarıdan gelen milletvekillerimiz, komisyon üyesi dışındaki milletvekillerimiz, basın mensupları ve diğer katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Başkanım, çalışmaya başlamadan önce, hepimizin de çokça kullandığı ve zaman zaman da mağdur olduğumuz bir alan üzerinde çalıştık. Aslında en önemli nokta bu, buradan başlarsak sanki birbirimizi daha iyi anlayabiliriz diye çalışmaya buradan başladık. Bu başlangıçta da ilk esas alacağımız şey, bir mevzuat çalışması var mı? 2014 yılında Meclisimizde bununla ilgili bir kanun teklifi çalışması yapılmış, Mecliste de belli bir görüşmeye gelmiş, belli bir noktaya gelmiş fakat daha sonra sonuçlandırılmamış. O teklifi inceledik; Avrupa Birliği Dijital Hizmetler Yasa Tasarısı'nı, bununla ilgili bir çalışma var, bunu inceledik. Sosyal medya platformu temsilcileriyle konuştuk; Basın İlan Kurumuyla, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuyla, Adalet Bakanlığıyla -çünkü birçok ayağı var bu düzenlemenin- konuştuk. Bu arada dünyadaki bununla ilgili mevzuat çalışmalarını inceledik. Dünyada bu konuda yapılmış henüz sonuçlanmamış mevzuat çalışmaları da var; sonuçlanmış, bizim istediğimizin daha gerisinde kalmış veya daha ileriye çıkmış çalışmalar vardı; bunları da inceledik. Teklifimizi belli bir noktaya getirdiğimizde, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulduğunda... Biliyorsunuz, aslında sosyal medyanın bir faydası da bu, dört gün önce sunulmuş olmasına rağmen Türkiye'nin her yerinden bu konudaki teklifler geldi; hepimize geldi, başkanlarımıza, muhalefetteki milletvekillerimize, iktidardaki milletvekillerimize, bana. Bu gelen teklifleri de değerlendirdik; şimdi dosyamda bunlar var, bir kısmından size bahsedeceğim. Bu değerlendirdiğimiz teklifler içerisinde de makul olan ve teklifimizi daha iyileştirmemiz gereken alanlar olduğunu da düşünüyoruz. Bunu da birazdan belki arkadaşlarımızla paylaşacağız.

Nihayetinde, teklifimi sizinle paylaşmadan önce şunu söylemek istiyorum: İyi bir şey yapmak istiyoruz, iyi bir şey yapmak istiyoruz. Bunun için de aslında Dijital Mecralar Komisyonunda konuşulması bizim için avantaj çünkü burada kıymetli milletvekillerimizin hepsinin görüşleri var,

bu görüşleri alacağız şimdi. Daha sonra Adalet Komisyonunda görüşülecek, Adalet Komisyonunda da daha çok cezai hükümler, belki yargıyla ilgili kısımları görüşülecek ve orada da bir denetim mekanizması oluşacak. Dolayısıyla da bizim oluşturduğumuz teklif belki de çok daha geniş katılımlı, belki de gözden kaçırdığımız bazı hususların daha dercedildiği, gündeme getirildiği bir alana dönüşecek. Bu konudaki iyi niyetimizi bilin diye bu açıklamayı yapmak istedim.

İnternet, haber ve bilgiye erişimi kolaylaştırdıkça ve hızlandırdıkça buna bağlı olarak sosyal medyanın kullanımı da artmakta. Bu artış yeni ve farklı temalı sosyal medya platformların oluşmasına ve insanların zamanının büyük bir bölümünü bu platformlarda geçirmesine neden olmaktadır. Öyle ki dijitalleşme ortamıyla bağlantılı olarak yeni sosyal medya problemlerinin, kişilik bozukluklarının ya da psikolojik hastalıkların tartışıldığı bir dünyaya doğru gidildiği uzmanlarca dile getirilmektedir. Diğer taraftan, dijital dünyanın insan hayatında fazlasıyla etkili olması ve sosyal medya platformlarının bu denli çeşitlenmesi kişilerin gerek sosyolojik gerek hukuki birçok problemle veya kişisel haklarının ihlaliyle karşılaşmasını da beraberinde getirmiştir. Buna karşın, sosyal ağ sağlayıcılarının veya dijital dünyanın arka planında rol alan diğer aktörlerin geniş çaplı kullanıcı sayıları ile kullanıcı verilerinden yararlanarak elde ettikleri milyarlarca dolar gelire ve özel bilgiye rağmen kişilerin haklarının korunması noktasında ihtiyaç duyulan önleyici ve koruyucu mekanizmaları geliştirmedikleri ya da etkin tedbirler almadıkları veyahut kullanıcıların ve devletlerin haklı taleplerine direnç gösterdikleri de gözden kaçmayan bir gerçekliktir. İnternet ortamının ulusal sınır tanımayan olgusu, hızlı erişim ve geniş paylaşım kolaylığı sağlaması, dağınık, çok değişkenli ve dinamik küresel ağ yapısı nedeniyle kötü niyetli kullanıcıların kimliklerini gizleyerek yasa dışı iş ve eylemlerini hayata geçirmesine fırsat tanıdığı artık bilinen bir gerçekliktir. Dolayısıyla, sahte isim ve hesaplarla yasa dışı içerik oluşturup paylaşma, farklı siyasi düşüncedeki kişilere, herhangi bir alanda rakip olarak gördüklerine, farklı dinlere veya milletlere yönelik küfür, iftira veya hakaret etmek, karalamak ya da itibarsızlaştırmak, nefret ve ayrımcılığa zemin oluşturmak amacıyla kullanıldığı durumlarda, internet, düzenleme yapılması gerekli alan olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumda kişilik hakları ihlal edilen bireyler anayasal güvence altında olan haklarının korunması noktasında devletten beklenti içine girmektedirler. Devletin bu alandaki yükümlülüğü temel hak ve özgürlükleri koruyacağı ve aynı zamanda ifade özgürlüğünü de güvence altına alacağı düzenleyici bir rol üstlenmesidir. Bunun sonucunda, devletlerin vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini hem diğer kullanıcılara hem de sosyal medya platformlarına karşı koruması gerekmektedir. Nitekim hem Avrupa ülkeleri -Almanya, Fransa ve İngiltere- hem de Amerika Birleşik Devletleri dijital dönüşümün küresel ölçekte ve toplumun tüm kesimlerinde hissedilir hâle gelmesiyle birlikte bu alanda yeni regülasyonlar yapmaktadırlar. Avrupa Birliği Dijital Hizmetler Yasası'yla Genel Veri Koruma Tüzüğü'nde olduğu gibi yine öncü regülatör olarak gerekli adımları atmıştır. Ülkemizde de dijital dünyada vatandaşların karşılaştığı sorunları gerçek dünyada olduğu gibi çözebilmek adına söz konusu diğer ülke ve uluslararası kuruluş düzenlemelerini de dikkate alarak gerekli adımların atılması hedeflenmektedir. Bu adımların zemininde, özellikle ifade özgürlüğüne temas eden noktalarda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesinin (1)'inci ve (2)'nci fıkralarındaki hükümler yer almaktadır. Ülkemiz Anayasası'nın ilgili hükümleriyle tanınan ve koruma altına alınan temel hak ve özgürlüklerin gerçek dünyada olduğu gibi dijital dünyada da korunması amaçlanmaktadır.

Belirtmek gerekir ki dijital dünyada da insanların onur, şeref ve saygınlığının, kişisel haklarının, özel hayatlarının dokunulmazlığının ve kişisel verilerinin korunması gerekmektedir. Bu bağlamda, yaptığımız düzenlemeyle internet haber sitelerinin süreli yayınlarla aynı hak ve yükümlülüklerle sahip olması amaçlanmıştır. Bu itibarla, internet haber siteleri Basın Kanunu ve Basın İş Kanunu kapsamına alınmış, internet haber sitesi çalışanları yazılı medyada çalışan basın mensuplarıyla eşit şartlara sahip hâle getirilmiş ve internet haber sitelerinde çalışanların da basın kartı sahibi olabilmeleri öngörülmüştür.

Değişiklikle Basın Kanunu'nda sürekli yayınlar için öngörülen yükümlülükleri yerine getiren sitelerin internet haber sitesi vasfına haiz olmaları ve kayıt altına alınmaları, böylece bu niteliği taşımayan sitelerin de ayıklanması amaçlanmıştır. Basın kartına ilişkin temel hususların Basın Kanunu kapsamına alınarak kanunen düzenlenmesi hedeflenmiştir.

Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun ve diğer bir dizi kanunda yapılan değişiklikle resmî ilan ve reklamların internet haber sitesinde yayınlanabilmesinin önü açılmış ve bu şekilde internet haber sitelerinin hem maddi olarak desteklenmeleri hem de yayınlarını basın-ahlak esasları kapsamında yapmaları amaçlanmıştır.

Türk Ceza Kanunu'nda yapılan değişiklikle halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma bir suç olarak düzenlenmiştir. 5651 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikle halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma durumunda erişimin engellenmesine karar verilmesi amaçlanmış, ayrıca sosyal ağlara raporlama yükümlülüğü getirilmiş, erişim engelleme kararına uymamaları ve beri suçlarda adli mercilere bilgi verilmemesi durumunda bant daraltma tedbiri uygulanması öngörülmüştür.

İnternet haber sitelerinin süreli yayın kapsamına alınarak söz konusu sitelere Kanun'un süreli yayınlara ilişkin hükümlerinin uygulanması, "eser sahibi" tanımının genişletilmesi ve internet haber sitelerinin tanımının yapılması hedeflenmiştir. İletişim bilgileri gibi zorunlu bilgilerin gösterilmesi ve bu şekilde haber sitesi yetkililerine erişimin mümkün hâle getirilmesi, muhatap bulunmasının mümkün kılınması düzenlenmiştir. İnternet haber sitelerinin de süreli yayınlarda olduğu gibi beyanname vermesinin sağlanmasıyla birlikte beyanname sayısı önemli ölçüde artacağından yargının iş yükünü azaltmak amacıyla beyannamelerin cumhuriyet başsavcılıkları yerine Basın İlan Kurumuna verilmesi, internet haber sitesi içeriklerinin teslim ve muhafaza yükümlülüğünün belirlenmesi amaçlanmıştır.

5187 sayılı Basın Kanunu'nda yapılan değişiklikle süreli yayınlarda uygulanan hukuki ve cezai sorumluluğun internet haber siteleri için de uygulanmasının sağlanması, düzeltme ve cevap hakkının internet haber siteleri için nasıl kullanılacağına belirlenmesi, dava süreleriyle ilgili görevli mahkemelerin tespit edilmesinin internet haber sitelerini de kapsamı, Kanun'a uyum sağlanması için internet haber sitelerine geçici maddeyle üç ay süre verilmesi öngörülmüştür. İnternetin doğası gereği çok hızlı değişmesinden kaynaklanabilecek olan problemlerin giderilmesi amacıyla bir içeriğin internette ilk kez sunulmaya başlandığı tarihin her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin üzerinde belirtilmesi zorunlu hâle getirilerek bu içerikten doğacak sorumluluklar açısından tarih tespitinin mümkün hâle getirilmesi öngörülmüştür.

Basın kartı başvurusu, basın kartının niteliği, türleri, basın kartı alabilecek kişiler ve bu kişilerde aranan şartlar, Basın Kartı Komisyonu, basın kartının iptal edileceği hâller ve iptalin sonuçları gibi hususların teklife eklenmesi, böylelikle basın kartına ilişkin en temel hususların yönetmelik yerine bir kanunla düzenlenmesi hedeflenmiştir.

5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle internet haber sitelerinde çalışan kişilerin de 5953 sayılı Kanun kapsamına alınarak fikir ve sanat işlerinde ücret karşılığı çalışan gazeteci olarak tanımlanmaları öngörülmüştür; bu sayede, gazetelerde çalışanlarla aynı işi yapan internet haber sitesi çalışanlarının da bu Kanun'daki haklardan yararlanmaları amaçlanmıştır.

195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun'da yapılan değişiklikle resmî ilan ve reklamların internet haber sitelerinde belirli kurallar çerçevesinde yayınlanabilmesi, kamuya ait ilanlara vatandaşların tek merkezden kolayca ulaşabilmesi ve Basın İlan Kurumu ilan portalına hukuki statü kazandırılması; 36 kişilik Basın İlan Kurumu Genel Kuruluna resmî ilan yayınlayacak internet haber sitelerinden 2, Cumhurbaşkanınca belirlenecek 2, radyo televizyon ve internet siteleri ile ilgili işlemler

gerçekleştiren BTK ve RTÜK'ten 2 temsilci eklenerek Genel Kurul üye sayısının 42'ye çıkarılması; 195 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan "Ege" ibaresinin... Başkanım zikretti, geçiyorum bunu. Resmî ilan ve reklam verilebilecek internet haber sitelerinin de Basın İlan Kurumu internet siteleri üzerinden kamuoyuna duyurulması; 195 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre gazete ve dergiler için uygulanan müeyyidelerin internet haber sitelerine de uygulanması; resmî ilan ve reklam yayınlayacak internet haber sitelerinin taşınması gereken vasıflar ve yerine getirmesi gereken ödevlerle ilgili yayına ilişkin usul ve esasların Basın İlan Kurumu Genel Kurulu tarafından altı ay içerisinde çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenmesi amaçlanmıştır.

Resmî ilan yayını zorunlu kılan kanun hükümlerinde yapılan değişiklikler: Resmî ilan yayını zorunlu kılan mevzuat hükümlerinin yer aldığı başta 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 2004 sayılı İcra İflas Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve diğer ilgili kanunların gazetelerde resmî ilan yayını zorunlu kılan hükümlerinin resmî ilanların daha etkili ve oldukça fazla muhataba iletilmesi, şeffaflık, rekabet ortamının sağlanması, internet haber sitelerinin de yayın mecrası olarak belirlenmesi için değişiklikler yapılması öngörülmüştür.

Türk Ceza Kanunu'yla ilgili değişikliği Feti Başkanım izah etti. Adalet Komisyonunda da bununla ilgili detaylı konuşacağız ama kısaca: Adli ceza yaptırımına tabi tutmak suretiyle dezenformasyonla mücadele etmek kapsamında Türk Ceza Kanunu'nun "Kamu Barışına Karşı Suçlar" başlıklı beşinci bölümüne "Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" başlığıyla müstakil bir suç ihdas edilmektedir. Böylelikle sırf halk arasında endişe, korku, panik yaratmak saikiyle ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığıyla ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayma suç olarak düzenlenmiştir; suçun gerçek kimliğini saklamak suretiyle veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi, nitelikli hâl olarak düzenlenmiştir.

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle sosyal ağ sağlayıcılara ilişkin olarak Türkiye'den günlük erişimi 10 milyondan fazla olan yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcıların temsilcisinin gerçek kişi ya da sermaye şirketi tüzel kişisi olması düzenlenmiştir; bu temsilcinin, teknik ve mali hukuki sorumluluğu haiz olması zorunlu tutulmuştur. Yükümlülüğe aykırı hareket hâlinde idari para cezası, reklam yasağı veya bant daraltma -önce yüzde 50, sonrasında yüzde 90- yaptırımları öngörülmüştür. Sosyal ağ sağlayıcıların raporlama yükümlülüğünün kapsamı genişletilmiştir; bu bağlamda reklamlara, algoritmalara ve şeffaflığa ilişkin bilgilerin raporlarda yer alması öngörülmüştür. Sosyal ağ sağlayıcıların reklamlara ilişkin içerik reklam veren, reklam süresi, hedef kitlesi, ulaşılan kişi ve grup sayısı gibi bilgilerin yer aldığı bir reklam kütüphanesi oluşturularak bunu internet sitesi üzerinden yayınlaması zorunluluğu getirilmiştir. Sosyal ağ sağlayıcıların belirli suçlara ilişkin olarak adli mercilere bilgi vermemesi hâlinde bant daraltma yaptırımı öngörülmüştür. Çocukların cinsel istismarı, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma, devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk bu kapsamdadır. Sosyal ağ sağlayıcılara çocuklara özgü ayırıştırılmış hizmet sunma konusunda gerekli tedbirleri alma yükümlülüğü de getirilmiştir. Sosyal ağ sağlayıcıların içeriğin çıkarılması, erişimin engellenmesi kararlarını yerine getirmemesi hâlinde reklam yasağı veya bant daraltma yaptırımı da öngörülmüştür. Sosyal ağ sağlayıcılarına idari para cezalarını süresi içerisinde ödememesi durumunu tekrar etmesi hâlinde reklam yasağı yaptırımı öngörülmüştür. Reklam yasağına aykırı davrananlara Kurum Başkanı tarafından idari para cezası verilmesi de öngörülmüştür. Sosyal ağların kişilerin can ve mal güvenliğini tehlikeye sokan içeriklere ilişkin talep gerekmezsin yetkili kolluk birimlerine bilgi vermesi hususu düzenlenmiştir. Kurumun sosyal ağ sağlayıcısının kanuna uyumuna ilişkin olarak her türlü bilgiyi talep

edebileceği, sosyal ağ sağlayıcının tüm tesislerinde yerinde inceleme yapabileceği düzenlenmiştir. Sosyal ağ sağlayıcılara kamu güvenliği ve kamu sağlığına ilişkin olağanüstü durumlarda kriz planı oluşturma yükümlülüğü de getirilmiştir.

Katalog suçlara ilişkin yetkiler: 5651 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca müstehcenlik, fuhuş, çocuğun cinsel istismarı ve benzeri suçlara ilişkin olarak Kurum Başkanı tarafından yapılan resen erişim engelleme kapsamına Milli İstihbarat Teşkilatına ve personeline ilişkin bilgi ve belgelerin ifşası da dâhil edilmiştir.

Erişim Sağlayıcıları Birliğine ilişkin hükümler: Erişim Sağlayıcıları Birliği 2014 yılında kurulmuştur; o tarihten sonra 5651 ve ilgili mevzuat, internet ortamına ilişkin olarak getirilen yeniliklere uyumlu hâle getirmek amacıyla erişim engellemeyle birlikte içeriğin çıkarılması kararlarının uygulanmasında da ESB'ye görev tevdi edilmiştir. Ayrıca, internetin bilinçli kullanımı konusunda farkındalık çalışmaları yürütme konusunda da görevler yüklenmiştir.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nda yapılan değişiklikler: Şebekeler üstü hizmetler Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamına alınmıştır. Söz konusu hizmetlerin diğer işletmeciler gibi hizmet verebilmek için Kurum tarafından yetkilendirilmesi öngörülmüştür. Yetkisiz hizmet sunumu hâlinde idari para cezası ve bant daraltma yaptırımları düzenlenmiştir. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yetkilendirilen işletmeciler ilgili mevzuat çerçevesinde kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini teminen bazı yükümlülükler -tüketici hakları, kişisel verilerin korunması, hizmet kalitesi, raporlama, mali yükümlülük gibi- tabi tutulmuştur.

Ezcümle: İnternet ortamının ulusal sınır tanımayan olgusu, hızlı erişim ve geniş paylaşım kolaylığı sağlaması, tüm dünyada insanlara sunulmuş bir imkândır. Bu imkânın makul, özgürlükleri ve kişilik haklarını koruyan bir şekilde insanların hizmetine sunulmasının sağlanması amaçlanmıştır. Teklif çalışılırken uluslararası mevzuatlar ve mevzuat çalışmaları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, ulusal mevzuatımızda yer alan ilgili hükümler titizlikle incelenmiştir. Bu konuda muhatap olan ulusal ve yerel basın kuruluşları, medya temsilcileri, Basın İlan Kurumu, Adalet Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, İletişim Başkanlığının görüşlerine başvurulmuştur.

Teklif, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bugün Dijital Mecralar Komisyonunda, daha sonra Adalet Komisyonunda görüşülerek iktidar ve muhalefetin Komisyon üyesi tüm sayın milletvekillerinin görüşleriyle son hâlini alacaktır.

Şimdiden katkı sağlamış tüm kişi, kurum ve kuruluşlara teşekkür ederken bugünden sonra katkı sağlayacak kıymetli milletvekillerimize şükranlarımızı sunuyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyorum Ahmet Bey.

Çok değerli milletvekilleri, şimdi müsaadenizle tutanaklara da girmesi bakımından toplantımıza uzaktan, yakından gelen çok değerli misafirlerimizi alfabetik sırayla okuyacağım. Hepsi hoş geldi, kendilerini burada misafir etmekten milletin Meclisinde büyük bir mutluluk duyduğumuzu belirtmek isterim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Onlar kendilerini tanıtacaklar Başkanım yani.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – O da olabilir.

Buyurun, Bakan Yardımcısından başlayalım.

(Katılımcılar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli milletvekilleri, toplantımıza gelen sektörden temsilcilerimizi ifade etmek istiyorum: Anadolu Yayıncılar Derneği, İnternet Gazetecileri Federasyonu, Türkiye Basın Konseyi, Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu...

BURAK ERBAY (Muğla) – Arkadaşlar kendileri tanıtınsınlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Burakçığım, dediğin doğru ama hızlı gidelim. Zaten şimdi söz vereceğim.

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Basın İlan Kurumu, Facebook’tan arkadaşlar var, Google’dan, Twitter’dan, SODİMER, RATEM, Çağdaş Gazeteciler Derneği, Ekonomi Muhabirleri Derneği, Gazeteciler Cemiyeti, İzmir Gazeteciler Cemiyeti, Parlamento Muhabirleri Derneği, Türkiye Foto Muhabirleri Derneği, Türkiye Gazeteciler Sendikası’ndan değerli misafirlerimiz bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisine hoş geldiler; teşekkür ediyoruz ilgilerinden, alakalarından dolayı.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bilgisayar Mühendisleri...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ayrıca yine Bilgisayar Mühendisleri Odası, Elektrik Mühendisleri Odası, Alternatif Bilişim Derneğinden arkadaşlarımız da burada; teşekkür ederiz.

Değerli milletvekillerim, şimdi sunumlar yapıldıktan sonra teklifin geneli üzerine Komisyon üyelerimize söz vereceğim söz talebi sırasına göre.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şeyleri ne zaman dinleyeceğiz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir geneli üzerine milletvekillerimizi dinleyelim uygun bulursanız, daha sonra söz alan arkadaşlara da usul bakımından sınırlandırarak bir ilerlememiz lazım.

Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Eğer isterseniz, Ayhan Bey aslında hiç söz almadı... Sonra ben geneli üzerinde uzun bir konuşma yapacağım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şöyle oluyordu bizim Komisyonumuzda, Ayhan Başkan en son konuşmacı olarak...

Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli misafirler ve değerli basın emekçileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle -Komisyona yeni gelen arkadaşların duyması açısından da önemli- ben şunu belirtiyim: Sayın Başkan, biz bunun, bu kanun teklifinin öncelikle Anayasa’ya aykırı olduğuna ilişkin itirazlarımızı sunduk fakat ne yazık ki bu itirazlarımız kabul görmedi ve ilgili kanun teklifinin geneli üzerinde konuşmalara başladık ve devam ediyoruz. Fakat ben şunu söyleyeyim, şimdi ben bu Komisyonun üyesi olarak uzun bir süredir onlarca toplantı yaptık, bu toplantılarda da...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 18.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Evet, 18 toplantı yaptık -maşallah, onu söyleyeyim- ve birçok kurumu dinledik, birçok bilim insanını dinledik. Hakikaten Komisyon açısından da bizler açısından da çok verimli bir süreç oldu, onu ben belirtmek isterim ve hani hakkınızı da vermek isterim, size ve diğer arkadaşlara teşekkür etmek isterim. Fakat benim eleştirmek istediğim en önemli husus şu: Bunca toplantı yapmamıza rağmen ve bu Komisyon kurulduktan sonraki aşamada sürekli, uzun bir süredir Dijital Mecralar Komisyonuna gelebilecek bir kanun teklifinin, özellikle sosyal medyaya ilişkin bir kanun teklifi üzerinde bir çalışma olduğuna ilişkin defaten sizin de bildirimleriniz oldu. Biz de sürekli merakla soruyorduk sizlere. “İçeriği nedir, görmek gibi bir şansımız var mı, neyi içeriyor?” şeklinde

ve sizler de sürekli bir çalışmanın olduğunu ve bu çalışmanın biraz daha olgunlaşması hâlinde bizlerle paylaşacağınızı belirtmek suretiyle toplantılarımızı sürekli bu gündemli yaptığımızı da hepimiz çok iyi biliyoruz.

Ben oradan şuraya gelmek istiyorum: Şimdi, tabii kanun yapma tekniği açısından, diğer kanun tekliflerinden ve diğer yapılacak olan yasa, yasama faaliyetlerinden çok çok farklı olan bir mecradan bahsediyoruz. Bu nedir? Dijital mecraları ilgilendiren, dijital dünyayı ilgilendiren yani başka bir anlatımla dijital bir anayasa niteliğinde olabilecek bir yasa çalışmasının ne denli kanun yapma tekniğinden uzak olduğu, ne denli toplumun değişik katmanlarından, bilim dünyasından, gençlerden, kadınlardan, çocuklardan, farklı aidiyetlerden uzak bir çalışma olduğunun da bire bir şahidi olduk. Şimdi, biz Dijital Mecralar Komisyonu üyeleri olarak çok sormuş olmamıza rağmen, bu konunun önemini de dikkate sunmamıza rağmen, maalesef, yine muhalefet yok sayıldı ve ancak Meclisin Komisyonuna gelecek şekilde hâliyle biz öğrendik ve katkımızı veya eleştirilerimizi ancak bu şekilde sunar hâle geldik.

Dolayısıyla yine kanun tekniği açısından önemli olan bir husus daha var; o da, her ne kadar İnternet Yasası'nı etkiliyor olsa da her ne kadar yine dijital mecraları etkiliyor olsa da bir torba kanun teklifiyle biz karşı karşıyayız. Bu Hükûmetin, bu AKP ve MHP Hükûmetinin neredeyse artık vazgeçilmez bir uygulaması hâline getirilmiş bir torba kanun teklifiyle biz karşı karşıyayız. Şimdi, torba kanun tekliflerinin sakıncaları ve topluma dayatılan yönleri nelerdir; biz gerek mensubu bulunduğum Adalet Komisyonunda ve gerekse yine Dijital Mecralar Komisyonunda bunu defaten dile getirdik ve Meclis Genel Kurulunda da bunun çok ciddi bir şekilde tartışmasını yaptık. Peki, ne oldu? Bu, şöyle bir sonuç doğurdu: İktidar, yapıcı da olsa eleştirel tarafı da olsa mevcut olan muhalefetin ve bilim dünyasının hiçbir şekilde, meslek kuruluşlarının hiçbir şekilde söylemini, katkısını önemsemedi ve neredeyse -yani haksızlık etmiş olmayayım ama- yüzlerce kanun geldi, geçti ama belki toplansanız parmak sayısını geçmeyecek kadar küçük küçük düzeltmelerin dışında hiçbir teklif veya uyarı dikkate alınmadı. Dolayısıyla bu Anayasa'nın mevcut olan erkler ayrımı ilkesine baktığınız zaman da yine, erkler ayrımının ortadan kaldırıldığı ve Türkiye'de demokratik bir ülkede olması gereken yasama ve yargı, yürütme erklerinin iç içe geçtiğini de burada söylemeden geçemeyeceğim. Bunun çeşitli sonuçları var, bunun topluma dayatılmış olan yönleri var, bunu konuşmamın ilerleyen bölümlerinde dile getireceğim. Ancak şunu hemen söyleyeyim: Yine, Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi deniliyor, dolayısıyla bir torba kanun teklifi ve bu torba kanunla birlikte toplumun, demokratik toplumun ve meslek kuruluşlarının basının üzerinde gerçek anlamda tahakküm oluşturabileceği bir yasalar bütünü olarak görüyoruz bunu. Şimdi, dünyanın gelmiş olduğu aşama itibarıyla, çağdaş ceza hukuku açısından baktığınız zaman, düşünce hürriyeti açısından baktığınız zaman, evrensel hukuk açısından baktığınız zaman bu kanun teklifinin çok sorunlu olacağı ve ceza hukuku açısından ince kriterleri çığneyebileceğini de söylemek mümkün.

Şimdi, kanun teklifiyle, Türk Ceza Kanunu'nda yeni bir suç tanımıyla karşı karşıya kalıyoruz biz. Suç tipiyle birlikte sosyal medya kuruluşları ile internet haberciliği yapan sitelere yeni müeyyideler, engellemeler ve gerek kullanıcı ve gerekse sosyal medya ağ sağlayıcılarına kısıtlamaları da beraberinde getirecek olan yeni bir kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Bu, aynı zamanda "sansür torba yasası" olarak da değerlendirilebilir veya tanımlanabilir.

Biraz önce de belirttim, Sayın Başkan, demokratik bir toplumun oluşması açısından olmazsa olmaz olan eleştiriye, haber alma ve yayma hakkına yönelik inceden inceye işlemiş ve topluma sonuç şekli itibarıyla tam bir antidemokratik yasalarla dolu bir teklifle biz karşı karşıyayız. Biz, bunları, bu inceden inceye işlenmiş olan bu hususları -kırıntıları kalmış olan bazı demokratik ilkelerin de ayaklar

altına alındığına ve yok sayıldığına ilişkin olan- maddelere geldiğimiz zaman bunları tek tek yine de açıklayacağız. Fakat hemen şunu söylemek isterim ki yalan haberin, dezenformasyon olan haberin tespitinin mümkün olmadığı bir ortamda bunun kriterini ortaya koyabilecek mekanizmaların çok net, açık ve tarafsız ve bağımsız olmadığı bir ortamda gerçeğe aykırı, kamu barışını bozmaya elverişli gibi tespiti mümkün olmayan bu düzenlemelerin tamamen halkı ve muhalif bütün kesimleri susturmaya yönelik bir durum olduğunu söylemek durumundayım.

Şimdi, bununla ilgili biraz önce Anayasa'ya aykırılık açısından değerlendirme yaptığım zaman bir iki hususu örnek vermiştim, yine örnek vermekten kaçınmayacağım. Bakın, Sayın Başkan, geçen sene toplumu gerçekten çok etkileyen, aynı zamanda doğayı da ülkenin doğasını da neredeyse tahrip edecek olan birtakım olaylar zinciri yaşandı. Bu neydi? Orman yangınlarıydı. Orman yangınlarıyla ilgili olan kısımda çeşitli haberler ortaya çıktı, bu haberlerin bir kısmı bir halkı, bir kesimi, bir grubu suçlar nitelikteydi, bunu da söylemeden geçemeyeceğim, özellikle Kürtleri. Ben bizzat kendim -size örnek vereyim- İzmir tarafındaydım, yola çıktım, arabamla geri dönüyorum. Şundan çok emin olun ki tedirginlikler içerisinde Ankara'ya döndüm. Nedeni nedir? Şuydu: Yolu kesen, kimlik kontrolü yapan, aynı zamanda belli bölgelerden gelen insanlara şiddet uygulayan birtakım insanlarla da karşılaştık. Dolayısıyla böyle bir olayın yaşandığı bir dönemde ortaya atılan veya çıkan haberlerin kriterini kim ortaya koyacak? Nasıl ortaya koyacağız? Bir taraftan suçlanan bir insan grubu veya insanlar, bir taraftan da kendisini savunmaya çalışan ve bunları haber konusu yapan çeşitli sosyal medya grupları veya kişiler, siyasetçiler, bilim insanları veya vatandaşlar. Dolayısıyla, manipülasyonlara karşılık gerçeği yansıtmaya ve gerçeği ortaya çıkarmaya yönelik olan paylaşımlara benzer sosyal medya paylaşımlarına ilişkin olabilecek olan kısıtlamaları biz nasıl değerlendireceğiz, bunları nereye koyacağız? Demokratik bir toplumun oluşması için bu tür tehlike de arz edebilecek olan hususları biz nasıl değerlendirmeye alacağız? Dolayısıyla, bunun önemi şuradadır Sayın Başkan: Şimdi, değerli Cumhuriyet Halk Partisinin üyeleri ve bizler de aynı şeyi önerdik, dedik ki: "Bu, dijital mecraları ilgilendiren, dijital dünyayı ilgilendiren ve neredeyse artık sınır tanımayan bir alanla ilgili bir kanun teklifi, kanun çalışması yapılırken, nasıl demokratik bir Anayasa vücuda getirilirken tüm kesimlerin, tüm halkın, tüm aidiyetlerin, gençlerin, çocukların, kadınların, herkesin görüşü önemliyse ve ortak bir ülkede, demokratik bir ortamda yaşamak için ve herkesin bağlı hissedebileceği bir Anayasa yapmak için bu böyle bir yol varsa aynı şekilde dijitalleşen bir dünyaya ilişkin kuralları oluştururken de buna ihtiyaç var. Şimdi, neden buna ihtiyaç var? Şunun için var Sayın Başkan. Şimdi, dünyada artık ceza yasasını da aşan, ulusal yargıyı da aşan ve ulusal sınırları da aşan çeşitli olaylar ve suç tipleri veya ticari anlamda ticarileşen olaylar ve olgular söz konusu. Öyle bir şey oluyor ki çoğu zamanda bir ceza yasası açısından değerlendirme yaparken daha önce ulusal sınırlarının çok önemli olduğu bir süreçte şimdi, artık, dünyanın küçük bir küre hâline geldiği ve suçun işlendiği iddia edilen yer ile suçun bittiği ve etki ettiği yer arasında çok ciddi farklar ve coğrafik anlamda çok ciddi sınırı aşan olaylarla bizim karşı karşıya olduğumuzu herkes çok iyi biliyor. 7-8 yaşındaki bir çocuk ta Amerika'daki akrasıyla birlikte bir oyun oynayabiliyor, dijital dünyada dolaşabiliyor, arkadaş edinebiliyor veya Türkiye'nin herhangi bir köşesinden dünyanın başka bir ucunda bir ticari ilişkiye girip bir satın alma olayı gerçekleştirebiliyor. Dolayısıyla -biraz sonra ben yine konuşmamda dile getireceğim- sadece eleştirmiyoruz, biraz sonra konuşmamın son kısmında da önerilerle konuşmamı bitireceğim Değerli Başkan.

Şimdi, bu kanun teklifiyle birlikte özellikle, Türkiye'nin önemli, kangrene dönüşmüş olan çok fazla sorunu var. O sorunların çözülmesi açısından mücadele eden, siyasi bir parti kuran, siyasi mücadele eden, bilimsel çalışma yapan birçok kişinin karşı karşıya kaldığı ve ne yazık ki bizim Mecliste de defaultle dile getirdiğimiz bir Terörle Mücadele Yasası var. Bu Terörle Mücadele Yasası öyle bir aşamaya geldi ki öyle bir noktada ki hemen hemen herkesi etkileyebilecek, hemen hemen bütün muhalifleri

kıskaca alabilecek ve bilimsel dünyayı, bilimsel çalışmaları neredeyse sekteye uğratabilecek niteliğe bürünmüş durumda. Mevcut olan bu Terörle Mücadele Yasası'nı yaşamsal hâle getiren ve özellikle toplumun üzerinde ciddi bir sopaya dönüştürülen mekanizmada ne yazık ki tarafsız ve bağımsızlığını yitiren bir yargı mekanizması söz konusu. Yine, konuşmamın ilerleyen bölümlerinde bununla ilgili çeşitli örnekler vererek sizlerin gündeminize taşımak istiyorum Değerli Başkan.

Şimdi, gerçeğe aykırı ve hukuksuz yapılan milyonlarca uygulama ve hak ihlalleri olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Gerçeğin halka ulaştırılması ve en azından gündem oluşturulmasına yönelik olan sosyal medya paylaşımlarının hedef alınmış olması da yine teklifin 29'uncu maddesinde vücut bulmaktadır.

Bakın, ben size şunu söyleyeyim Sayın Başkan: Şimdi, bir insan çıkıp feryat ediyor, “Ben açım.” diyor, “Ben geçinemiyorum.” diyor, “Ben çocuğuma süt alamıyorum.” diyor, “Ben evimin kirasını ödeyemiyorum.” diyor. Dolayısıyla haykırabileceği, sesini duyurabileceği tek meca ve tek alan ne yazık ki yüzde 95'i olan medyayı elinde bulunduran bir iktidara karşı sesini çıkarabilecek tek ortam ne yazık ki sosyal medya kalmış durumda. Sosyal medya, bu denli, hele Türkiye gibi, hele demokrasi yönünden, demokrasi yolunda ilerleme kaydeden, ilerlemek durumunda olan ülkeler için su ve hava gibidir. Dolayısıyla bu insanların kendi seslerini duyurabileceği, kendi kendilerini ifade edebileceği, kendilerinin sorunlarını âdeta daraltılmış bir alanın dışında aktarabilecekleri hiçbir alanları yok.

Bakın, birçok yasak var şimdi ülkede. İşte, konserler yasak, tiyatrolar yasak, Eskişehir'de sokakta yoga yapmak yasak. Bunlara karşı direnecek, bunlara karşı sesini çıkarabilecek olan bir halktan bahsediyoruz. Nerede bunları dile getirecekler? Ne şekilde bunları, bu itirazlarını ileri sürecekler? Dolayısıyla, mevcut olan bir alanın da daraltılıyor olması da gerçekten kabul edilebilecek bir durum değildir. Ben biraz önce bir haber okudum Sayın Başkan, onu özellikle dikkatinize sunmak istiyorum. Şimdi, Meclis TV, TRT yoluyla yayın yapan bir meca. Dolayısıyla, biz birçok konuşmamızı, birçok paylaşımlarımızı Meclis TV kanalıyla -çünkü bütün medya bize kapalı- biz kendi halkımıza ve kendi seçmenimize duyurmak durumunda kalıyoruz. Yani Meclis TV'de yapmış olduğumuz konuşmaları halkımızın büyük bir kısmı izliyor ve o şekilde bizim itirazlarımızı, bizim muhalefetimizi orada görüyor. Şimdi, tabii, bu kesimin büyük bir kısmı da cezaevleridir. Şimdi, biraz önce düşen bir habere göre “Niye biz bu muhalefetimizi Meclis kürsüsünde dile getiriyoruz? Cezaevlerinde Meclis TV kanalıyla oradaki mahpuslar görüşlerimizi dinliyor, bizim dile getirmiş olduğumuz bu hukuksuzluklara muttali oluyor.” diye Meclis TV cezaevlerinde yasaklandı, biraz önce haber düştü. Ya, biz böyle bir ülkede yaşıyoruz, biz böyle bir gerçeklikle karşı karşıyayız.

Şimdi, tabii, birilerine göre de siz ne kadar engel koyarsanız koyun, ne kadar demokrasiye ilişkin ve toplumun haber alma ilkelerini kısıtlamaya çalışırsanız çalışın yine bir çözüm bulunacak elbet ama gelin görün ki öyle bir aşamaya geldi ki artık insanlar bu topraklarda yaşamaktan gerçekten ciddi şekilde acı hissediyor, acı duyuyor. Şimdi, bu böyle çok üstten söylenen, gerçeği yansıtmayan bir söylem değil. Ben daha iki gün önce kendi bölgemden geldim, Ağrı'dan geldim yani insanların gerçekten içinde bulunduğu durum çok korkunç bir durum.

Şimdi, yasa teklifi geldi, güzel, önemli şeyler olduğunu da söylüyorsunuz ama bize göre değil, bir bütün olarak değerlendirdiğiniz zaman kesinlikle antidemokratik ama ya, insanlar gerçekten geçinmiyor, aç insanlar, beyinlerin hepsi göç ediyor. Bu insanlara ilişkin, bu topluma ilişkin, toplumun yararına olabilecek, toplum için olmazsa olmaz olan bu ekonomik krizden çıkmak için neden bir kanun teklifi gelmedi de biz bunu şu anda görüşüyoruz. Yeri midir, zamanı mıdır gerçekten? Yani, şimdi bir numaralı gündem, ekonomik kriz Sayın Başkan, bir numaralı gündem. Siz şimdi gidiyorsunuz, hangi konuyu açarsanız açın, size pazardaki biberin kilosunun ne kadar olduğunu soruyorlar. Evine

yumurta almayan annenin size feryadını, siz onu duyuyorsunuz. Yani Sayın Başkan, bakın, ben iktidar milletvekillerine seslenmek istiyorum: Yani lütfen, yerinizden çıkın artık. Lütfen, bu ortamınızdan biraz ayrılın çünkü gerçekten size en büyük eleştirimiz budur.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Çok dolaşıyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yok, geziyorsunuz, o ayrı bir şey şimdi ama yani siz geziyorsunuz ama...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Dijital Mecralar Komisyonu... O zaman kapatalım, gerek yok o zaman.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Biz burada dezenformasyonla mücadele için... Dezenformasyonu siz yapıyorsunuz...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tabii ki, dezenformasyon... Bak, tam da bu, tam da bu, mesele bu tam. Bakın, ben bunu söylüyorum siz karşı koyuyorsunuz değil mi? Yarın öbür gün siz bizim sesimizi şeyden de keseceksiniz, internet ortamında keseceksiniz.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Şu an siz benzerini ve fazlasını yapıyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli vekillerim, karşılıklı...

Abdullah Bey...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ama öyle değil mi? İşte, tam da bu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, bir dakika...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben konuşacağım ya.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Komisyonu kapatalım, kapatalım gerek yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar bir dakika, bir saniye...

Ravza Hanım, bir dakika...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben konuşacağım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bir dakika... Milletvekilimiz konuşuyor.

Sayın Vekilim, siz de sataşmaya mahal vermeyecek şekilde konuşun, on beş dakika oldu.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, ben size bir şey söyleyeceğim, ben konuşmamı bitirmeden gerçekten bırakmayacağım. Neden, biliyor musunuz?

ZAFER IŞIK (Bursa) – Komisyonun üyesi olup da “Bu Komisyona ne gerek var.” gibi bir konuşma yapıyorsunuz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır, ne alakası var?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, karşılıklı...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – İlgisi mi var? Ben size bir şey söylüyorum, bakın...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, arkadaşlar, lütfen...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Değerli Vekilim, bakın...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, Abdullah Bey, ya, bir genele konuşalım, lütfen.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bakın, sizi tanıyorum ben, sizi biliyorum yani, lütfen.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben -emin olun- vicdanlı bir insanım, asla vicdansızlık etmiyorum. Bakın, ben size...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Niye getiriyorum, biliyor musunuz? Bakın, ben şunu... Hepimiz milletvekiliyiz...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynen bana bakıp konuşun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Biz oylar aldık ve bize destek veren bir toplumun temsilcileriyiz burada değil mi? Ben size niye bu şekilde serzenişte bulunuyorum, niye size bu şekilde eleştirilerimi iletiyorum? Şundan dolayı ediyorum: Yani kalem sizin elinizde, gerçekten sizin elinizde. Yani bu kalemi oynatacak olan sizlersiniz, sizsiniz çünkü bize, muhalefete bu anlamda bir yaşam tarzı bırakmıyorsunuz yani yaşam hakkı vermiyorsunuz. Yaşam hakkı da şudur: Yani bizim vücut bütünlüğümüze bir saldırı şeklinde değerlendirmeyin bunu. Yani bizim toplum için bizim size ve bu toplumun yararına getirmiş olduğumuz eleştirilerimizin hiçbirini dikkate almıyorsunuz Sayın Başkan, iktidar. Yani bu kişisel bir mesele olmaktan çıkmış durumda. Bakın, ben yıllardan beri bir hukukçuyum ve bu konuda iyi işler yaptığımı da düşünüyorum buradaki diğer vekillerimiz gibi fakat bakın, yine içinde bulunduğum diğer Komisyon, Adalet Komisyonunda -emin olun- herkesin yararına olabilecek o kadar çok mücadele ettik ki... Bakın dört yıldır vekillik yapıyorum, bizim önerimizden bir tanesi kaleme alınmadı, ya, bu yazık, günah değil mi? Yani bu yazıktır, bu topluma yazıktır, bu ülkeye yazıktır, gerçekten yazık. Biz neden ya... Benim size bir şeyim yok ki, bir husumetim de yok. Sayın Vekilim diyor ki: “Siz bu Komisyonun yokluğu üzerinde, gereksizliği üzerinde söz kuruyorsunuz.” Hayır, ben diyorum ki: Bu Komisyon çok önemli, ben 18 tane toplantının -Sayın Başkan biliyor- en fazla bölgede olmam nedeniyle 2 tanesine belki katılmadım ama hepinizin gerçekten çalışması, yani katkılarınız çok büyük, ben bunu biliyorum, söylüyorum da yani çok da bilgilendim bu Komisyon ve kıymetli buluyorum bunu. Ama gelin görün ki bakın, biz seçim sathımailindeyiz, yani öyle bir aşamadayız ki ülke aynı zamanda ekonomik krizle, sosyal krizle, toplumsal krizle iç içe geçmiş durumda. Yani şunu söyleyeyim değerli milletvekili arkadaşlarım: Bakın, biz burada çok rahat, çok net bir şekilde bu konforlu alanda rahat bir şekilde söz kurabiliyoruz ama yani hep sizler de çıkıyorsunuz, herkes çıkıyor, bundan eminim yani ama Ankara’nın herhangi bir sokağına çıktığınız zaman veya bir pazarına gittiğiniz zaman mesele böyle midir? Ben bu sosyal mecralara ilişkin olan İnternet Yasası’na ve Basın Kanunu’na ilişkin olan bu kanun teklifinin yeri ve zamanı olmadığını söylemek istiyorum, gerçekten yeri ve zamanı değil. Yeri ve zamanı olan... Biz şu anda bir gıda krizi yaşıyoruz, bir ekonomik kriz yaşıyoruz, biz buna nasıl bir çare bulacağız, nasıl çözüm bulacağız? Yani buna nasıl...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Kalk gidelim o zaman.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır, gidin ya da gitmeyin yani benim yapabilecek bir şeyim var yani. Tabii ki ben...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Komisyon toplantısı...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Şimdi, doğal gaza zam geldi, siz yargılayacaksınız.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Niye rahatsız oluyorsunuz Sayın Vekilim? Niye o kadar rahatsız oluyorsunuz?

ZAFER IŞIK (Bursa) – Rahatsız olmuyorum da şu anda bu kadar hazırın buraya gelmiş, şu kanun teklifini burada konuşmaya çalışıyoruz...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – TÜİK’in verileri dışında kim ne düşünce açıklarsa siz mahkemelere göndereceksiniz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bakın, biz kanunla ilgili...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Bu kadar insana saygısızlık bu, ne demek “Buna gerek yok.” ya!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey... Zafer Bey...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Gerek yok tabii, geri çekilsin diye Sayın Vekilim.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Gerek görmüş, burada Türkiye’nin birçok yerinden insanlar gelmiş.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben size öneride bulundum, “Bu kanun geri çekilsin.” dedim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, yalnız böyle karşılıklı olmasın, yoksa bitmez ki böyle.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır ama Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Zafer Bey, sizin de sesiniz kayda girmiyor, mikrofon açık değil.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, o zaman müdahale etmeyecek.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mikrofon açık değil Sayın Vekilim.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Mikrofonu konuşmuyorum zaten.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Müdahale etmesin o zaman.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika, bir dakika...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Siz müdahale ediyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dakika arkadaşlar, bir dakika!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Yarın benzine zam gelecek, bundan dolayı insanları yargılayacaksınız.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, böyle...

Abdullah Bey, devam edelim.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Seçimlerden çıkan sonuçları sosyal medyada paylaşım yapanları yargılayacaksınız!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, lütfen.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Bunlar hep seçim hesapları.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama tamam da ben nasıl...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Yani bir usulü var Komisyonun, dinleyelim.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Siz de bir kendinizi görün, aynaya bakın!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben nasıl Başkanlık yapayım arkadaşlar.

Şimdi, değerli milletvekillerim konuşuyor; milletimiz seçmiş, göndermiş. Mikrofonu kapatsam bana yakışmaz, vekilime “Ya, kısa, toparla.” desem vekilimize yakışmaz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, bakın...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, lütfen, böyle bir genele hitap edelim.

Zafer Bey, sizden de şunu rica ediyorum: Vekilim, siz konuştuğunuzda zabıtlara giremiyorsunuz çünkü mikrofonunuz açık değil.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Mikrofonlara konuşmuyorum zaten, beyefendiye bir şeyi izah etmeye çalışıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey tamamladığında size söz vereceğim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Vekilim, bakın, bana “Saygısızlık ediyorsunuz!” diyorsunuz. Böyle bir şey var mı yani şimdi, böyle bir şey var mı?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, Abdullah Bey...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Ben böyle hissediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben size böyle bir cümle kullanıyor muyum?

ZAFER IŞIK (Bursa) – Ben böyle hissediyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Nasıl hissediyorsunuz ya?

ZAFER IŞIK (Bursa) – Böyle hissediyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ya, o zaman bu Komisyonunda siz yer almayın, bize ne yani! Ben söylemeyecek miyim yani?

ZAFER IŞIK (Bursa) – “Bu kanunu burada görüşmeye gerek yok, şunlar şunlar var.” demek bana göre...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ya böyle bir şey olabilir mi Sayın Başkan?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, Abdullah Bey...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani sınır çizdiğiniz bir şekilde mi biz konuşacağız? Böyle şey olabilir mi?

ZAFER IŞIK (Bursa) – Ben size sınır çizmiyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sınır çiziyorsunuz işte bu şekilde.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, bakın, rica ediyorum, bir konuşun ya!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, bakın, biz gerçekten hiç kimseye saygısızlık etmeyiz, etmiyoruz da.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Daha burada sesimizi kısıyorsunuz, yasa çıksa ne yapacaksınız?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yok, yok, ses kısma yok.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, misafir milletvekillerimiz Komisyonu...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, herkes konuşsun, misafir vekilimiz de Komisyon üyesi vekilimiz de.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Bakın, HDP’yi, Kürtleri de susturdunuz!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bakın...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Bakın, yavaş yavaş sıra CHP’ye geldi.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – El kol sallamayalım, burası başka yer değil!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Yarın öbür gün İYİ Partiye gelecek.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – El kol sallamayalım bu Komisyonunda, lütfen!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Unutma bu parmağı, bu parmak bir gün hesap soracak size hukuk içerisinde!

ZAFER IŞIK (Bursa) – Sallama parmağını! Parmak sallama!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Lütfen, el kol sallamayalım!

ZAFER IŞIK (Bursa) – Beni tehdit etme, parmak sallama!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Yolsuzluklarınıza, hırsızlıklarınıza teker teker sizden hesap soracak, bundan emin olun!

ZAFER IŞIK (Bursa) – Bekliyoruz!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Bakın, bu yasa yarın öbür gün “Ensar” diyeni yargılayacak, “TÜRGEV” diyeni yargılayacak.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşım, Milletvekilim, böyle bir usul yok!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – El kol sallamayın!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sizin HDP’li milletvekili konuşuyor, HDP’li Vekilinizin...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – O kadar nefret ettiğiniz Amerika’ya para akıtıyorsunuz, para!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, siz konuşmayacaksınız mikrofonunuzu kesiyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, ben konuşacağım ama...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Kabul edin ya hırsızsiniz!

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Müdahale ediliyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Dersim Hanım, arkadaşınızı susturur musunuz!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – İşte, bunlar konuşulmasın diye bu yasa geliyor!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşım, bir dakika, lütfen!

Vekilim, bakın, Abdullah Bey’e saygısızlık ediyorsunuz ya!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Arkadaşınıza saygısızlık ediyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ravza Hanım, bir dakika.

Arkadaşlar, bakın, böyle beş gün boyunca biz konuşuruz ha, ben buradayım.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Yarın öbür gün ENAG’ı, ekonomi profesörlerini yargılatma yasasıdır bu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşım, Vekilim, bir dakika, lütfen. Allah rızası için rica ediyorum!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – TÜİK “yüzde 50” dedi, yok; tarafsız, bağımsız bilim adamları “yüzde 170” dedi; onları yargılayacaksınız, onları susturacaksınız!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sayın Vekilim, müsaade edin de arkadaşınız konuşsun ya!

ZAFER IŞIK (Bursa) – Genel Kurulda konuşalım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bir dakika, lütfen!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – En konuşulması gereken merci burası.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama böyle devam edemeyiz, lütfen rica ediyorum.

Bakın, sizin milletvekiliniz konuşuyor, bırakın konuşsun.

Buyurun Abdullah Bey.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, tabii, biz Komisyon olarak ilk bir kanun teklifini şu anda görüşüyoruz. Dolayısıyla, biz bu kanun üzerindeki konuşmalarımızı bu Sosyal Medya ve Basın Kanunu’na ilişkin olan görüşlerimizi ülkenin gerçeğinden ari olarak konuşamayız. Ülkenin içine düşmüş olduğu krizleri görmezden gelerek kanun teklifini görüşemeyiz. Sadece yani böyle bir mantık, böyle bir anlayışla yaklaşmak; sosyolojinin yapısına, ülkenin içinde bulunmuş olduğu krizlerin

her şeyden önce gerçeğine çok ciddi bir şekilde saygısızlık olur bizim açımızdan. Dolayısıyla biz, sözümüzü her anlamda, her koşulda kuracağız. Sebebi de şudur: Biz bu Komisyonda katkı sunmak istiyoruz. Katkımız da şudur: Biz ülkenin gerçeklerini görün, ülkenin gelmiş olduğu durumu görün, ona göre biz bu yasama faaliyetlerini yürütelim. Çünkü durum çok ciddi, çok ciddi bir aşamadayız ve bu anlamda da bizim söz kurmamıza lütfen biraz yani tahammül gösterin. Çünkü iktidar olan sizsiniz, biz mi bu yasayı getirdik? Yani biz mi bu yasanın çerçevesini çizdik? Biz mi bu kadar antidemokratik ve toplumun üzerinde Demokles'in kılıcı gibi sallanabilecek bir kanun teklifini getirdik?

Bakın, biz buraya gelmeden önce bu etkilenecek olan basın kurumlarının partilerimizi ziyaret ettiğini biliyoruz. Bu yasaya karşı koymanız gerektiğini, bu yasanın tümünden antidemokratik ilkeler içerdiğine ilişkin bizimle görüşme yapmak isteyen onlarca meslek kuruluşu var. Türkiye Barolar Birliğinin görüşünü gerçekten aldınız mı? Yani basın emekçilerinin görüşünü gerçekten aldınız mı? Gerçekten, hani sürekli övünüyorsunuz ya, yani parti genel başkanlarınız gidip açık mecralarda Z kuşağıyla oturup sohbetler ediyor, onların görüşlerini gerçekten aldınız mı?

Ya, burada bizim ileri sürmek istediğimiz mesele şu: Bakın, bu, dijitalleşen dünyanın kriterlerini, sınırlarını eğer çezecekseniz, benim oğlum 10 yaşındadır, onun görüşünü almak durumundasınız. Niye görüşünü almak durumundasınız, diyeyim mi? Bakın, benden katbekat bu dijital dünyayı bilen ve bunun ortamından faydalanan bir kişiden veya bir gençlik grubundan ben bahsediyorum. Yani bırakın 18 yaşına gelmiş olanı; 8 yaşındaki, 9 yaşındaki, 10 yaşındaki çocukların elinde mevcut olan bu bilgisayar ve cep telefonlarıyla dünyanın bütün yerlerinde bulunuyorlar ve eğitimlerinin büyük bir kısmını da başka ülkelerden edinmek suretiyle eğitimlerini görüyor bu çocuklar. Dolayısıyla, bizim anlatmak istediğimiz mesele budur. Sınır aşan, toplumun tamamını ilgilendiren ve özellikle gençleri ilgilendiren, özellikle kadınları ilgilendiren, özellikle mücadele eden bilim insanlarını ilgilendiren bir alanda siz nasıl bunları ayrı tutabilirsiniz? Nasıl bunlardan kaçırırçasına böyle bir kanun teklifini önümüze getiriyorsunuz? Onun için de diyorum ki geri çekin, gerçekten onun için de diyorum. Bu, benim kendi Komisyonuma, Dijital Mecralar Komisyonuna bir saygısızlık değil, nitekim çalışmalarını ben saygıyla ve gerçekten takdirle karşılıyorum, o ayrı bir şey; bu ayrı bir şey, o ayrı bir şey.

Türkiye’de siyasi faaliyetlerin neredeyse tümü kriminalize edilmiş durumda. Örnek mi istiyorsunuz? Yüzlerce, binlerce örnekleri var. Örneklerden bir tanesini hemen size söyleyeyim: Kobani kumpas davası şu anda görüldü, ben dün duruşmadaydım, emin olun bir hukukçu olarak utandım. 580 klasör var, her bir arkadaşımız bu klasörlerden dolayı yargılanıyor, 580 klasör. Mahkemenin almış olduğu ara karar nedir biliyor musunuz? Herkes sadece avukatıyla birlikte bir gün savunma yapabilecek. Ya, Allah’tan korkun ya, böyle şey olabilir mi? Sıkıyönetim mahkemeleri böyle değildi, Devlet Güvenlik Mahkemeleri böyle değildi. Yani bu aşamaya gelmiş, biz böyle gerçekleri yaşıyoruz. Arkadaşlarımız çırpınıyor “Ya, ben nasıl 580 klasör hakkında düşüncelerimi sadece bir günde dile getireceğim?” diye, mahkeme başkanı kulaklarını kapatmış. Ben buradan Adalet Bakanlığına sesleniyorum, orada bir hukuk katliamı var, niye müdahale etmiyorsunuz? Niye demokratik bir ortamda, tarafsız ve bağımsız bir ortamda bir yargılama; madem dava açtınız, niye bunu sağlamıyorsunuz? Bunun kusurlusu biz miyiz? Çözüm sürecini sadece biz mi yaptık? Sadece HDP milletvekilleri mi yaptı? Sayın Başkan, siz de vardınız. Yok muydunuz? Size soruyorum: Çözüm süreci sürecinde yok muydunuz?

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Demirtaş’ı tek tek bütün mitinglerinde takip eden sizsiniz Sayın Başkan, Bingöl’ü hatırlayın. Geldiniz, benden görüş aldınız; Baro Başkanıydım. Karşındayım. Siz tek tek Demirtaş’ı takip ettiniz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Evet, yok muydunuz? Vardınız.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şunun için söylüyorum Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, bir dakika...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, benim size sataşma gibi bir şeyim yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eyvallah, tam da sataşmanın dik âlâsı. Ben çözüm sürecinde vardım, Akil İnsanlar heyetindeydim. Ben Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi'ne bugün de inanıyorum, dün de inanıyordum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ne güzel işte!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama tam da bu bahsi diğer... Ben eğer burada konuşursam bu tartışma sabaha kadar bitmez.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Biz zaten iki gün sürdüreceğiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Orada bir barış ve kardeşlik çabasına rağmen PKK terör örgütünün gelip Cizre'yi kazması, Nusaybin'i kazması, hendekler açması ve HDP'nin buna bir gün bile "Dur!" dememesi çözüm sürecinin sonlanmasına sebep oldu.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, Allah'tan korkun!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bunları da siz biliyorsunuz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bakın, Allah'tan korkun! Arkadaşlarımız var ya...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yani, bu bahiste, Ceylânpınar'da şehit edilen arkadaşlar...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bakın, ben işin başından beri siyasetin içindeyim. Arkadaşlarımız günlerce orada aç ve susuz bir şekilde bu olayların durması için mücadele etti. Sizin İçişleri Bakanlığınız da vardı bu işin içinde.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, Abdullah Bey, dijitali konuşuyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Konuşuyoruz çünkü devleti...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bak, bunlara girersek çıkamayız çünkü Bese Hozat'ın, Duran Kalkan'ın açıklamalarını... "Devrimci halk savaşı başlatıyoruz."u kim dedi ya?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, bakın, dijitali niye konuşuyoruz, biliyor musun? 29'uncu maddeyi açın, bir bakın; 29'uncu maddeyi bir açın, bakın. 29'uncu madde nelere sirayet ediyor, biliyor musunuz? Bunların hepsine sirayet ediyor, emin olun.

Bakın, ben bir milletvekili olarak bir "tweet" paylaşacağım ve siz yarın öbür gün bana diyeceksiniz ki: "Bu, örgütün propagandasıdır." Ve bana vereceğiniz ceza dört buçuk, beş yıldır. Bu reva mıdır ya, böyle bir şey olabilir mi?

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Propagandasıysa revadır.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tabii yani nedir? Ben propaganda mı yaptım şimdi?

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yaparsanız revadır, evet.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bir kişinin ağızını durdurmadım diye, tutmadım diye böyle bir şey olabilir mi? Bakın, Sayın Yıldız da biraz önce söyledi, "Suç olmaz." dedi ve iyi bir hukukçudur, benim o konuda şeyim yok. Ya emin olun, bakın, biz bazı şeyleri burada tartışırken, bazı şeyleri konuşurken kimse kendisine özel olarak, karşıt olarak hissetmesin lütfen.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Bakın, bu yasa çıkarsa Ruhsar Pekcan'ın yaptığı, suçüstü hâli...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sayın Vekilim, Erdal Bey, bir dur hele ya!

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Onu haber yapan yargılanacak.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, Abdullah Bey konuşuyor Vekilim, bir saniye...

Abdullah Bey, tam otuz dakika oldu.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Devam ediyorum.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Ruhsar Pekcan'ın yaptığını kapatmak için, haber yapılmasını engellemek için...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Otuz dakika oldu.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, ben geneli üzerinde...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, sonra tekrar zaten şey ederiz, maddeler üzerinde de...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Neydi o? Suçüstü hırsızlık...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yok, yok Başkan, ben...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, evet, Abdullah Bey, dinliyoruz sizi.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, biz...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bak, şöyle bir parantez açmak zorundayım değerli milletvekillerim; şöyle bir parantez açmak, STK temsilcilerimizin talebini size iletmek durumundayım: Sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcileri der ki: “Geneli üzerinde biz de konuşalım.” Akşam yola gidecek olan arkadaşlarımız var; bu konuyla ilgili onlar söz istiyorlar, ben de makul buluyorum. Sizin demokratik olgunluğunuza sığınarak söylüyorum: Toparlayın, sonraki maddelerde tekrar konuşuruz. Sivil topluma, milletin temsilcilerine söz verelim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, bu sivil toplum kuruluşlarına bizim elbette ki saygımız var, onlara karşı bir tarafımız olamaz ama şunu da söyleyelim: Şimdi, bakın, biz çok önemli bir yasayı görüşüyoruz. Sivil toplum mensuplarının buna ilişkin olan görüşleri elbette bizim için çok önemlidir, kıymetlidir fakat biz zaman anlamında bir sınırlamaya tabi tutarsak söyleyeceğimiz ve ortaya koyabileceğimiz şeyleri, muhalefetliği tam olarak yerine getirmemiş oluruz çünkü biz... Bakın, siz üç aydır veya altı aydır çalışıyorsunuz ya bu kanun teklifi üzerinde, biz de tahmin ederek çalıştık, emin olun; biz de tahmin ederek neyin gelebileceğine, neyin gelmeyeceğine çalıştık, biz de bunu yaptık yani. Dolayısıyla, bizim bu Komisyona, dolayısıyla bu topluma bizim borcumuzdur; biz söylemek istediğimizi söyleyeceğiz, söylemek durumundayız maalesef. Yani, arkadaşların buradaki zamanıyla ilgili olan kısmı, gerçekten, tabii ki önemlidir onlar açısından ama bizim için önemli olan, bu yasanın gerçekten ne olduğuna ilişkin bizim görüşlerimiz. Biz kendi açımızdan önemli hissediyoruz ve faydalı olabileceğini de düşünüyoruz; en azından bugün olmazsa tarihin ilerleyen zamanlarında olur diye düşünüyoruz.

Sayın Başkan, şimdi, bütün bu özgürlüklerin ortadan kaldırılmasına neden olabilecek bu yasa teklifinin içine gerçekten inceden inceye işlenmiş olan hükümler var. Bakın, bu iktidarın yani AKP ve MHP Hükümetinin sosyal medyaya olan yaklaşımını maalesef Adalet Bakanı Bekir Bozdağ birkaç gün önce bir söylemle bize duyurdu. Dolayısıyla, onun duyurmuş olduğu bu kriter neredeyse tam da bu dijital mecralar ve sosyal medyayı sınırlandırabilecek nitelikteki bir ana ilke hâline geldi. Nedir, ne diyor? Diyor ki: “Herkes ‘tweet’ atabilir ama içi boşsa sorun yok.” Onu diyor yani. Yani “‘Tweet’ atın bol bol, orada bir problem yok ama eğer içi boşsa sıkıntı yok fakat bir yere dokunduyrsa, o zaman siz soluğu nerede alacaksınız? Siz soluğu özel yetkilendirilmiş mahkemelerde ve Silivri’de alacaksınız.” diyor. Silivri’nin soğuk olduğunu da siz söylüyorsunuz yani, birileri söylüyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben söylüyorum; kışın çok soğuk oluyor, yazın da güneş alıyor.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Evet yani, güneş alıyor.

Şimdi, Sayın Başkan, bütün mesele bu. Bir ülkenin Adalet Bakanı çıkıp bunu söylüyorsa bu, sosyal medyaya, Twitter’a, Facebook’a veya diğer mecralara olan yaklaşımı ve topluma bakış açısını gösteriyor. Bu Adalet Bakanının başında bulunduğu kurumdan siz adalet bekleyebilir misiniz? Bu Adalet Bakanının başında yer aldığı Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bünyesinde yer alan hâkimlerden ve savcılardan adalet bekleyebilir misiniz, mümkün mü böyle bir şey? Mümkün değil. O nedenle, bu işin maalesef sınırı belirlenmiş durumda; Adalet Bakanı tarafından belirlendi. Sorgulamayan, gerçekleri ortaya çıkarmayan ve susturulmuş bir toplum hedeflenmektedir, nettir bu. Yani toplum susacak; açlığını dile getirmeyecek, susuzluğunu dile getirmeyecek. Cinsel istismara maruz kalan ve bazı derneklerin ve vakıfların mevcut olan uygulamalarına kulaklarını ve gözünü kapatacak bir toplum isteniyor ama şunu söyleyelim Sayın Başkan: Bunu hiçbir güç başaramayacak, bunu net söyleyeyim çünkü ne yapılsa yapılsın bu kanuna karşı, bu uygulamalara karşı dik duracağız ve durmaya da devam edeceğiz.

Şunu söyledik, dedik ki: “Yeni suç tipinin siyasal iktidarın çıkarlarını koruyacak nitelikte ve ayrıca, muhalefet partilerini, sivil toplumu ve özellikle basını baskılayacak ve Terörle Mücadele Yasası’nın daha geniş yorumlanması suretiyle endişe verecek düzeyde kısıtlamalara neden olacak şekilde hazırlanmış bir yasa teklifidir bu.” Nedir bu? Şimdi, durup dururken niye bu iktidar... Biz bu iktidarın uygulamalarını görmüyor muyuz, bilmiyor muyuz? Görüyoruz yani birlikte dört senedir mücadele ediyoruz. Bunun eğer yararına olabilecek, tıpkı Seçim Yasası’nda olduğu gibi... Seçim Yasası’nda mevcut olan yüzde 10’luk baraj ne zaman kaldırıldı? HDP, bizim partimiz yüzde 10’u aştıktan sonra geldi. Yüzde 10’u aşmamış olsaydık görürdünüz; mümkün müdür bunu kaldırmaları? Veya kurullardaki hâkimlerin statülerinin değiştirilmesi... Bakın, o kadar da saf değil bu toplum. Her şeyin bir sebebi var, sebebi de şu: Bu iktidarın ihtiyacına ne gerekiyorsa, emin olun, o yapıyor. Dolayısıyla, halkı düşünen; dolayısıyla, dijital mecraı düşünen; dolayısıyla, bu ülkenin demokratikleşmesini isteyen bir kanun teklifi olmadığını size bin tane örnekle gösterebilirim yani. Vereceğim biraz sonra örnekleri zaten. O nedenle, 29’uncu madde...

29’uncu maddeyi biraz önce konuştum, tekrar söyleyeyim: “Korku ve panik, iç ve dış güvenlik, kamu düzeni ve genel sağlığıyla ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yayan kimse...” Ya, tamam da bunların ölçülerini kim koyacak? Bunun için...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Mahkemeler.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Mahkeme de Sayın Yıldız, şimdi, mahkeme bu kararı verene kadar siz çoktan o kişinin canına okuyacaksınız yani ya da o sosyal ağ sağlayıcısının zaten önüne bir sürü engel koyacaksınız.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Peki, diğer hususlarda, hakarete kim... Mahkeme tespit etmiyor mu?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Anlatacağım Sayın Başkan, anlatacağım. Ama mahkemede şöyle bir şey... Sayın Yıldız, siz çok iyi biliyorsunuz, bakın, çok iyi bir hukukçusunuz, size o anlamda gerçekten şeyimiz var.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Estağfurullah, teşekkür ederim de...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bakın, bir mahkemede ufak bir hakaret davası bile üç sene sürüyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bu tespitleri Ahmet, Mehmet yapmayacak; mahkemeler yapacak.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tamam, üç sene sürüyor, üç sene gibi bir süreç var.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Nasıl suçlu veya suçsuz olduğuna karar verdiği gibi...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ama hangi mahkeme?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Hangi mahkeme mi?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani emin olun, bakın, üç sene sürüyor, siz biliyorsunuz. Hani, mahkemeler o kadar şey ki...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Görevli mahkemeler.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Görevli mahkeme... Üç yıl sürüyor, bir. İkincisi: Tarafsız ve bağımsız davranmıyor bu mahkemeler, bunları çok iyi biliyoruz yani bununla biz kendimiz bizzat karşılaştık bunlarla yani bunu biliyoruz, bunu başka biri bize anlatmasın.

Bakın, bu kanun teklifindeki bu madde çok tehlikeli bir madde. Peki, Bu madde kendi başlı başına bir madde. Bunu çıkardığınız zaman bu iş çözülüyor olacak mı? Asla. Neden çözülmeyecek? Çünkü kanun teklifinin mantığı bu şekilde kurulmuş durumda.

Bakın, suç tanımının soyut olması ve sınırlarının açıkça belirlenmiş olmaması çok ciddi keyfi uygulamaları da beraberinde getirecek. Peki, bu mantık, aynı zamanda Anayasa’da belirtilen “Kanunsuz suç ve ceza olmaz.” ilkesine de aykırılık teşkil edecek. Bakın, asılsız haber, tahrif edilmiş haber, sınırları belli olmayan suç tipi, çağdaş ve demokratik ceza yasası bakımından suç olarak tanımlanacak bir durum değildir; nettir bu. Ben bir ceza hukukçusu olarak yıllarca bu alanı çalıştım. Türk Ceza Kanunu’nun 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrası ne diyor biliyor musunuz? Diyor ki: “Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz.” Bu ne demek biliyor musunuz? Bu tarifi belirlenmiş, kriterleri belirlenmiş, kimsenin aklına başka bir husus getirmeyecek, keyfi uygulamalara neden olmayacak netlikte bir ceza ve buna karşı konulacak olan bir kanun. Bir, tarif edilmiş bir sosyal davranış, bunun karşısında konmuş olan bir ceza yasası. Çağdaş ceza yasası, bunu söylüyor ve Türk Ceza Kanunu’nun 2’nci maddesinin (1)’inci fıkrası da aynen bunu tarif ediyor; bu.

Yine, başka hangi tarifte biz bunu görüyoruz? Anayasa’nın 38’inci maddesinde “Kimse, işlediği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz...” O ne demek? Kanun, tarifini belirleyecek, sınırlarını belirleyecek, ne olduğuna karar verecek ve bu, hâkimi şüpheye düşürmeyecek, toplumun da tamamı hukuki güvenlik ilkesi açısından yani “Ben bunu yaptığım zaman suç olacak. Ben bunu yapmadığım zaman suç olmayacak.” şekilde bu konuda fikir sahibi olacak, ondan sonra Ceza Kanunu’na girecek, ondan sonra suç olabilecek. Bunu da tanımlayan Anayasa’nın 38’inci maddesi. Peki, bu teklifinin 29’uncu maddesi bu ilkeye uyuyor mu, buna uyuyor mu?

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; ben bunu taraflı olarak söylemiyorum, emin olun: Uymuyor. Gerek Anayasa’ya ve gerekse yasaya aykırı olduğunu söylemek lazım. Bu bakımdan, bu kanun teklifinin Anayasa’ya açıkça aykırı olduğunu söylemek mümkün ve söyledik; itirazımızı bu şekilde dile getirdik.

Bakın, içerik açısından da çok önemli. Yalan haber, dezenformasyon haber şeklindeki yeni kanun düzenlemesinin denetlenmesi yargı tarafından yapılması gereken bir yoldur. Kanun teklifini getiren sayın milletvekillerimiz de aynı şeyi söylüyor, tabii ki mahkeme denetleyecek.

Peki, size hemen bu şu soruyu sorayım: Kuvvetler ayrılığının ortadan kalktığı ve yürütmenin yargı üzerindeki tartışılmaz etkisi göz önünde tutulursa bu yasa teklifinin tek amacının seçime gidilirken bir yol temizliğinden başka bir şey olmadığını söylemek lazım; nettir bu yani. Çünkü toplumun yüzde 70’i adalete güvenmiyor, yüzde 70’i. Belki daha fazladır ama son gelen istatistiklere göre öyle. Yüzde 70’i yani şurada 10 kişi isek 7 kişi bu yargıya güvenmiyor. Neden güvenmiyor? Bu, muhalefetin suçu mu? Bu, toplumun suçu mu? Bu, halkın suçu mu? Bu, emekçinin suçu mu? Hayır. Bu, iktidarın tekelinde olan bir şey. Bu, iktidarın kendi faaliyet alanı ve kendi yetkisinin sonucudur. Bunu görmek lazım.

Bakın, ülkede can yakıcı bir ekonomik çöküş var, yoksul emekçiler var, toplumun büyük bir kesimi açlık sınırının altında yaşamlarını sürdürmektedir. Yasama organının öncelikle yapması gereken bu soruna bir çare üretmektir. Bu iş, bu net.

Peki, bu yasa teklifinin amacı nedir? Ben bu yasa teklifinin amacını size birkaç olay, örnek vererek açıklamak istiyorum. Çünkü bir bilim adamı -siz de bilim insanısınız Sayın Başkan- diyor ki: “Her şey açık olsaydı bilime gerek kalmazdı.” Siyaset bilimi de böyledir. Her şey böyle görüldüğü gibi olsa idi yani bilime de gerek kalmazdı çünkü bilim onun altını eşiyor, ne olduğunu bütün detaylarıyla ortaya koyuyor.

Bakın, birinci nedeni söylüyorum: Enflasyon can yakıyor. Enflasyon miktarını az gösteren kurum var, buna karşı -TÜİK yüzde 70 gösteriyorsa- üniversiteler ve bilim kurumları yüzde 150 gösteriyorsa canı yandı gitti yani; bu, buna engel. Diyecek ki: “Sen toplumu yanıltıyorsun kardeşim, gel bakalım, sen bunun hesabını ver.” Ha, bir de maazallah, yani diyelim ki HDP üyesi bir bilim adamı ise “Tamam, kardeşim, sen terör propagandası yapıyorsun.” dört buçuk sene ceza ver, gönder.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Altı sene.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – O kadara denk geliyor, öyle, o aşamaya geliyor. Bakın, bu bir.

Peki, doğru haberi söyleyebilir misiniz? Söyleyemezsiniz. Ha, biraz önce, bugün yine haberlere düştü. Ya, sayın vekillerim, gerçekten bunları konuşmak zorundayız. Şimdi, sizin belki zorunuza da gidebilir, belki sıkılıyor olabilirsiniz ama gerçekler var burada. Doğal gaza yüzde 30 zam geldi, elektriğe yüzde 10 zam geldi.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – 15.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yüzde 15 miydi? Pardon.

Ya, bu halk ne yapacak Allah aşkına! Şimdi, buna karşı ben sesimi yükseltmesem kim yükseltecek, halk yükseltmese kim yükseltecek? Yani siz gittiniz dediniz ki “Ya, bu iktidar şöyle yaptı, bu toplumu bu kadar ekonomik krize soktu, bu kadar...” Ya, bunlar da denilmeyecek mi? Ya kardeşim, sen... “Aç kimse yoktur.” diyordu Sayın Cumhurbaşkanı, bugün de diyor ki: “Sefil olan insanların ellerinde sigara var.” Hem “Aç yoktur.” diyor hem de sefil ve parası olmayan kişilerden bahsediyor. Yani işte, bu haberleri doğru dürüst kimse yapamayacak, bunları dile getiremeyeceğiz.

Bakın, yoksulluğu örtbas etme yasasıdır bu, yoksulluk. Toplumsal muhalefet ve Kürt sorununun çözümü için ortaya konulan çabayı “terör” adı altında kriminalize etme yasasıdır bu. Ben çıkacağım, anlatacağım, sorunun çözülmesi için elimden geleni yapacağım ama siz bu yasayla diyeceksiniz ki: “Sen ‘tweet’ attın, gel bakalım. Çünkü sen bir örgütün propagandasını yapıyorsun.”

Peki, başka ne olacak? Toplantı gösteri hakkı askıda. Bu, gerçeği toplumdan kaçırmaktır yani gerçeği biz dile getireceğiz. Bakın, daha dün, Gezi olaylarının yıl dönümü nedeniyle sokağa çıkan insanları, içeriye doğru tıka basa, işkence çektire çektire içeriye aldılar insanları ve burada; Ankara Mamak Tuzluçayır'da. Genç insanlara eziyet çektirdiler ve o alana sıkıştırdılar, basın açıklaması yapmalarına izin vermediler. Ha, sen bunu yap, o zaman sen diyeceksin ki: “Kardeşim, sen yalan haber ortaya koyuyorsun.”

Konserler yasak, gösteriler yasak, toplumun yaşam tarzına müdahale var. Bu hususlara itiraz eden... Mesela, bugün haberlerde yine çıktı -bu yani sosyal medya yasasını ilgilendiriyor, medya hukukunu baştan sona kadar etkileyecek bir kanun teklifi- birisi çıkmış diyor ki: “Hayır, siz doğru söylemiyorsunuz, Eskişehir’de yogayı yasaklamadık; yanlış anlaşılma var.” E, ne yapacaksınız? Ben

“Vardır.” diyorum, o diyor “Yanlış anlaşılma vardır.” Çünkü o kamu görevlisi, alın da bu işi çözün şimdi. Ne yapacaksınız? Ya, peki, bu kanun teklifiyle bana mı ceza verecekler, yoksa ona mı ceza verecekler? Ben yine soluğu mahkemede alacağım.

Biraz önce, ben HDP’nin kapatma davasıyla ilgili söyledim, buradan geçiyorum çünkü orada dile getirdim.

Bu yasa teklifiyle başka ne yapılacak Sayın Başkan? Bakın, dezenformasyon, gerçek dışı haber var. Biz Meclisin gündeminde onlarca defa bunu dile getirdik. Bakın, Van’da gözaltına alındıktan sonra helikopterden insanlar atıldı, işkence çektiler. Osman Şiban’la birlikte işkence ve helikopterden atıldığı iddialarıyla gündeme gelen Servet Turgut yaşamını yitirdi. Ben bunu dile getirdiğim zaman veya oradaki bir sosyal medya kullanıcısı dile getirdiği zaman, siz, vay hâline bakın! Terörle Mücadele Yasası’nın kıskacında, bu yasanın da, bu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’na eklenecek olan yasanın da kıskacında.

Bakın, korkunç bir şey daha söyleyeyim, o da belki şimdi hazırlıktadır: Bunu da, bu kanun teklifiyle birlikte getirilmek istenen, bu tür dezenformasyonla ilgili olan olaylarda eğer yarın öbür gün katalog suç kategorisine koymazlarsa... Benim o konuda da çok ciddi endişelerim var, çok ciddi, önemli bir şey.

Bakın, Silivri 5 No.lu Cezaevinde işkenceyle öldürüldüğüne ilişkin Ferhan Yılmaz’ın olayını biz gündeme getiremeyeceğiz. Kocaeli Kandıra 1 No.lu F Tipi Cezaevinde işkence görmüş ve aynı zamanda infaz koruma memurları tarafından cinsel saldırıya maruz kaldığını söylemiş, daha sonra da yaşamına son vermiş veya şüpheli bir şekilde yaşamını kaybeden Garibe Gezer’le ilgili biz bir şey gündeme getiremeyeceğiz. Sorgusuz ve şüpheli olarak öldürülen 16 yaşındaki Muharrem Aksem, Urfa’da polisin atış talimi yaptığı bölgede yaşamını yitirmiş, vücudunda 12 metal parça bulunmuştur; bu mesele gündeme gelmeyecek. Hakkâri Derecik’te askerin ateş açtığı olayda 21 yaşında Tahsin Yalçın yaşamını yitirdi; biz bunları gündeme getiremeyeceğiz. Ensar Vakfının tecavüz iddiaları vardı. Erzurum’da Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı Kur’an kursundaki çocuklara yapılan cinsel istismar suçlarıyla ilgili bir şey söyleyeyim Sayın Başkan, -bunu herkes çok iyi biliyor- önce yetkililer açıklama yapmadılar, günler sürdü. Sosyal medya sayesinde bu olayın üzerine gidildi ve mevcut olan failler ancak mahkemenin huzuruna çıkarıldı. Günlerce sustu herkes, çocuklar cinsel istismara maruz kaldılar Erzurum’da. Uzun süre Kur’an kursu yetkilileri sessiz kaldı. Bu neyin gücüydü biliyor musunuz? Toplumun vicdanının sesinin yükselmesi idi sosyal medyada. O yükseldi, o ortaya çıktı ve artık yetkililer kaçacak delik aradılar; bulamadılar, sonuçta olayın üzerine gittiler, mahkemenin huzuruna gitti. 29 Kasım 2016 tarihinde Adana’nın Aladağ ilçesinde cemaat yurdunda yangın çıktı, 11 kız çocuğu yaşamını yitirdi. Yine sosyal medyanın etkisi, yine sosyal medyanın, vicdanlı vatandaşların ve insanların bağırışlarıyla ve adalet çağrılılarıyla iş bir noktaya geldi. Daha dün mahkemede, istinaf mahkemesinde yeni kararı çıktı 2016 yılındaki bu olayın. Cemaatlere ait vakıf ve derneklere aktarılan kaynakların sorgulanması ve bu konularda haber yapılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Bu yönüyle de bir sansür ve susturma yasasıdır, çok net bir şekilde söylemek lazım.

Şimdi, bu yasa teklifiyle ilgili... Tabii iktidar bu işi çok iyi biliyor, gerçekten çok iyi biliyor. Şöyle biliyor, iyi bildiğini zann ediyor daha doğrusu: Şimdi, bazı taraflarını süsleyerek getiriyor. Nedir? İşte, sosyal medya kullanıcılarına basın kartı verilecek, Basın İlan Kurumundan faydalananak, vesaire vesaire. Fakat, maddelere geldiğimiz zaman konuşacağız, öyle şeyler konulmuş ki, kime peki bunu sağlayacaklar, kim faydalananak? Ben şurada iddia ediyorum: Muhalif olan hiç kimse bundan faydalanamayacak, olmayacak. “Terörle iltisaklıysa veya terörle ilişkisi varsa...” diyor; gitti zaten, böyle bir şey alma hakkı yoktur, imkânı yoktur. Yani siz şimdi iyi bir şey, demokratik bir ölçü

getirdiğinizi düşünüyorsunuz fakat işin altını eştığınız zaman bambaşka şeyler çıkıyor işin içinden çünkü bu iktidarın uygulamalarını biliyoruz, çünkü bu iktidarın ne kadar antidemokratik yollarla işin üzerine, toplum üzerine gittiğini görüyoruz. Ya, Canan Kaftancıoğlu’ndan tutun İmamoğlu’na kadar, Demirtaş’a kadar, Aysel Tuğluk’a kadar o kadar çok olay var ki, o kadar çok mesele var ki. Ya, bunların hiçbirisinde yani bu yargılanan veyahut da bu şekilde suçlanan insanların beraat içinde edecek hiç mi bir Allah’ın kulu yok? Ben on beş sene ceza avukatlığı yaptım, siyasi dosyalara baktım yani size şu kadarını söyleyeyim -Sayın Başkan, siz de biliyorsunuzdur belki o dönemi- Devlet Güvenlik Mahkemelerine şu anda biz şey okuyoruz, oysa ne kadar da demokratik mahkemelerdi bunlara göre kıyasla. Ankara’da 2 tane vardı...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Arkadaşların kızar sana, bunu bir daha söyleme.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Nasıl?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Arkadaşların kızar buna.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yok, bunlara rağmen diyoruz, öyle değil yani benim demek istediğimi arkadaşlar biliyor.

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin verdiği kararlar bile şu andaki mahkemelerin verdiği kararlara göre, şimdiki mahkemelere göre çok çok demokrat, çok çok daha kısmen de olsa hukuka uygundu yani.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Demokrat değil de, tarafsız.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Demokrat yani tarafsız. Öyle diyeyim, o zaman sözümü o şekilde düzeltiyorum.

Bütün bu olayların aydınlatılması gereken tarafsız bir soruşturma ve arkasında tarafsız ve bağımsız bir yargının olmadığıdır. Biz onlara neredeyse yani toplum böyle bir şeye aç kalmış durumda. Bütün bu kronikleşmiş olan sorunları çözebilecek bir adalet sisteminden bahsetmek mümkün değildir, net.

Hukukun üstünlüğü endeksine göre -bakın, ona geliyoruz- Türkiye 139 ülke arasında 117’nci sıradadır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatının (OECD) verilerine göre son on yılda 36 ülke içinde Türkiye, adalete güveninin en hızlı azaldığı ülke olmuş durumdadır. Rapora göre, adalete güven genel ortalaması yüzde 57’ye Türkiye’de yüzde 38 civarındadır, daha da altındadır yani. Toplumun yüzde 69’u adalete güvenmiyor.

Başkan, ben biraz daha hızlanayım çünkü bir önerilerim var, özellikle eleştirilerimi bu kadar dile getirdim ama gerçekten ben hızlı bir şekilde artık önerilerime geçeyim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Takdir sizin, teşekkür ederiz. İster hızlı konuşun ister yavaş konuşun biz buradayız.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Dinleyecek misiniz peki?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sonuna kadar.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tamam, teşekkür ederim Başkanım. Ben de çok uzatmayacağım artık çünkü arkadaşlar da...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Böyle demokratik ortamlarda insanların on dakikadan sonra dikkati bozulur, onu da hatırlatayım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sayın Başkanım, siz tabii tecrübelisiniz, ak sakalsınız.

Şimdi, Abdullah Bey diyor ki: “Çok uzun konuşunca çok etkili olacak.” Hayır, kısa, öz konuşmak...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkanım, benim amacım etkili olmak değil, ben gerçekleri söylemek istiyorum gerçekten çünkü bu... Şimdi, Türkiye'nin geldiği ortam belli, hâlimiz belli yani biz gerçekleri söyleyeceğiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eyvallah.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – İsterse üç gün sürsün yani yapacak bir şey yok çünkü bunları söylemeden geçemiyoruz.

Şimdi, internet erişim noktalarının sadece 2 adet olması düşündürücüdür Türkiye’de, bu konuda yatırım yapılması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında internet geçiş noktalarının güvenliğinin sağlanması elzemdir. Yatırımcılar açısından öncelikli konu hukuki güvenlik ilkesinin olmasıdır, bu olmazsa olmaz. Kişisel verilerin korunması, düşünce ve basın hürriyetinin olması dijital dünyanın olmazsa olmazıdır. Bunlara dikkat etmemiz lazım. Dijitalleşmiş olan bir dünyada yer almanın önünde en büyük engel güvenlikçi politikalarının olması ve tarafsız ve bağımsız bir yargının olmamasıdır. Bu tür yasalar Orta Çağ’dan kalma bir siyasal sistemi ısrar etmekten başka bir şey değildir. Özgürlükçü ve katılımcı bir sistemden uzak, otoriter bir anlayışın hâkim kılınması çabasıdır bu kanun teklifi. Sürekli çatışmalı bir politikanın olması ve bütün demokratik ortamların ortadan kaldırılması nedeniyle beyin göçünün yaşandığı otoriter bir sistemin bütün unsurlarının hâkim olduğu bir yönetim anlayışıyla karşı karşıyayız.

Öneriler olarak: Bütün bu antidemokratik yasa tekliflerine rağmen dijitalleşen bir dünyada, tüm farklılıkların kendilerini ifade etmesinin ve çağdaş bir dünyada yer almanın yolu, bütün dünyaca kabul görmüş ve demokratik ilkelerin hâkim olduğu bir dijital anayasanın oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz. Özellikle, dijital dünyayı ve medyayı ilgilendiren bir yasa teklifi her şeyden önce katılımcı bir anlayışla oluşturulmalıdır.

1)Tüm siyasal dinamiklerin ve aktörlerinin katılımı olmalıdır.

2)Toplumu oluşturan farklı aidiyetlerin görüş ve talepleri alınmalıdır.

3)Dijital dünyada öngörülebilir, bütün gelişmeleri karşılayacak nitelikte bir yasal düzenleme olmalıdır.

Tüm yurttaşlar için öngörülebilir, evrensel bir hukuki düzen içermelidir. Bütün toplumun rızasının alındığı bir teklif olmalıdır. Liyakatin, zekânın, dijital birikimin hâkim olduğu bir kurallar dizisi olmalıdır. Güvence mekanizmalarının sağlandığı ve denge denetlemenin sağlandığı, erkler ayrımının hâkim olduğu kriterler içermelidir yani yasama, yürütme, yargının birbirlerinden ayrıldığı bir sistem. Uluslararası kriterler esas alınmalıdır, evrensel kriterler esas alınmalıdır. İstisnai olarak çekince konulan ve evrensel insan haklarını içeren tüm yasalar dijital kanunda veya yasada çekincesiz bir şekilde yer almalıdır. Millî, manevi değerler -beka gibi- ötekiyi yok sayan kriterler içermemelidir.

Peki, Türkiye’de bütün bu hususları içerecek ve demokratik bir dijital yasanın oluşturulması mümkün müdür? Ekonomik krizin korkunç boyutlarda olduğu, yargıya güvenin yüzde 30’larda olduğu, toplumsal rızanın olmadığı bir ortamda iktidar tarafından bu yasaların çıkarılıyor olmasının kabulü mümkün değildir ve bu da olmayacak. Bu yasalaştırma çalışmaları bir kesimin yani gün itibarıyla AKP ve MHP iktidarının ideallerini, ilkelerini, dünya görüşünü ve ideolojik dayatmalarını içeren bir yasa teklifidir. Bu yasalaştırma çabaları, başından itibaren, ötekini yok sayma, baskı altında tutma, ötekinin varlık sebebini ortadan kaldırma niteliğinde bir yasama faaliyetidir. Bu uygulamalarla demokrasi rafa kaldırılmış ve dikta rejimi inşa edilmeye çalışılmaktadır. Anayasa’nın 90’ıncı maddesi yok sayılmıştır,

uluslararası mahkemelerin evrensel kararları ve Anayasa Mahkemesinin insan haklarına ilişkin kriterleri maalesef yok sayılmıştır. Bu nedenle -maddelerde de yine söz alacağız ancak- bütün bu sebeplerle bu kanun teklifine bizim karşı olduğumuzu ve derhâl geri çekilmesi gerektiğini belirtiyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için gerçekten çok teşekkür ediyorum, sabrınızı zorladıysam da kusura bakmayın.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

Abdullah Bey’in önemli değerlendirmeleri oldu. Cevap vermek anlamında söylemiyorum -sadece bir cümle- bizi dinleyen arkadaşlara başka bir pencere açmak bağlamında...

Tabii ki dijital mecralar önemli ama dijital mecralara biz bir ontolojik mesele olarak asla bakmıyoruz; insanlığın, medeniyetin kazanımları var. Yani bu okumaya göre “Her şey sosyal medyayla var ya da yok.” şeklindeki bir dikotomiye doğrusu biraz farklı buldum.

Sadece kendi fikrimi söylemek istedim.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sosyal medya dışında bir alan bıraktınız mı? Onu soralım o zaman.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Züleyha Hanım, karşılıklı olmasın.

Şimdi, Tuncay Özkan Bey’e... Kendisi çok erken zamanlarda, genç yaşlarında genel yayın yönetmenliği, medya grup başkanlığı yaptı; bu konulara vâkıf.

Matbaanın icadından başlayın isterseniz...

Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Başkanım, bir öneri olarak getireceğim. Ben kırk sekiz saat kadar konuşacağım, evden sefer taşı ve çıkın istemenizi rica edeceğim ama dışarıdan gelen, şehir dışından gelen misafirlerimiz açısından bir değerlendirme yaparsanız... Benden önce arkadaşlarımız konuşsun, özellikle uçak bekleyen arkadaşlar var. Hani biz burada esasız, sabaha kadar dururuz, yarın dururuz, ertesi gün dururuz, sorun yok ama onlar -Ankara’dan gelen arkadaşlar değil ama- İstanbul’dan, İzmir’den, diğer illerden gelen arkadaşlar görüşlerini bir söylesinler. Çünkü benim her şeyim hazır, size hikâyeler anlatacağım, fıkralar anlatacağım falan, renkli bir sohbet geçireceğiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biraz önce bu görüşü zaten ben söyledim, dile getirdim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evet, lütfen...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Fakat usul ekonomisi bakımından şunu rica ediyorum: Tabii ki konuşalım ama takdir edersiniz ki uzun konuşmalar...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Fihi Ma Fih’le Mesnevi’den örnek verdim ya Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi şöyle: Önce geneli üzerine herkes bir fikrini söylesin efendim yani böyle...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ama gidecekler...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben zaten savunuyorum arkadaşlar, ben savunuyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yapalım o zaman.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama geneli üzerine vekillerimiz bir konuşsun, ben onu rica ediyorum. Siz, kısa kısa...

BURAK ERBAY (Muğla) – Demokratik tavrınızı burada bekliyoruz Başkanım; hep anlattığınız, bize örnek olarak... Başkanım, gerçekten günlerdir bekliyorlar bu günü.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Vekilim, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Temel doktor çıkmış, Trabzon’a gelmiş, akşam yemeği yiyorlar, ertesi sabah gidecek başlayacak hizmete. Yemek sırasında Fadime nine gelmiş, demiş ki: “Temel’im yetiş, Dursun amcan ölüyor.” Temel çantayı kapmış -içinde aletleri var- eve koşmuş ama çok heyecanlı; ilk teşhis, ilk karar, nasıl verecek, hastalık ne, nasıl baş edecek falan. Şöyle bir kalmış, Dursun amcaya sormaya karar vermiş, “Dursun Amca neyin var? Sorunun ne?” demiş. Dursun amca demiş ki: “Temel’im ishalim, başka bir şey yok yani.” “O zaman kolay.” demiş, reçeteyi çıkarmış, yazacak ama ishal ilacının adını unutmuş; Xanax yazmış, evden ayrılmış. Ertesi gün öğlen koştura koştura gelmiş, Fadime ninenin kapısını çalmış, “Dursun amca ne oldu? Sorunu geçti mi?” “Dursun amcan kahvede.” demiş. Koştur koştur kahveye gitmiş, Dursun amca taş oynuyor, Dursun amcayı görünce rahatlamış, “Dursun amca, sorunun nasıl, nasıl oldun?” demiş, “Vallahi, belime kadar sorun içindeyim ama bunu kafama hiç takmıyorum.” demiş.

Bu yasa kafaya takmama yasası. Sorunlar bin olmuş ama biz kafaya takmama yasasıyla uğraşıyoruz.

Şimdi, efendim, ben, hazırlayan arkadaşlara da emeklerine de saygılıyım ama ihtiyacımızı karşılamıyor, bugünün, çağın bakış açısını yansıtmıyor, buradaki birikimi yansıtmıyor. Biz 18 toplantı yaptık; AK PARTİ’den, MHP’den, HDP’den, İYİ Partiden... O kadar memnunum ki çok iyi gelişmiş, çok iyi eğitim almış arkadaşlar, dünyayı görüyorlar, dünyayı tanımlıyorlar, bu yasa bunların hiçbirini yok arkadaşlar; bu yasa dünyaya gözlerini kapatan, gelişmeye gözlerini kapatan... Benim oğlan 7 yaşında -ellerinizden öper- uzaktan erişimle piyano çaldı -uzaktan erişimle, internet sayesinde- piyano çalmayı öğrendi, bir buçuk yıl boyunca uzaktan erişim sayesinde eğitim aldı, pandemi döneminin tamamını evde o sayede geçirdi, şimdi internet düşman! Kör, gözünü açtığı zaman bastonunu kırarmış. Biz, bundan nasıl yararlanacağımızı, nasıl bunu büyüteceğimizi konuşmak yerine, şu anda biz bunu nasıl yok edeceğiz diye konuşuyoruz; bunu anlamak, anlamam mümkün değil.

Şimdi, efendim, Feti Bey’i saygıyla karşılıyorum, 23 yasa, 62 tane madde; bunların hepsi çok güzel ama bunlar eski çağı anlatıyor, bu çağı veya geleceği anlatmıyor, bu çağın veya geleceğin ihtiyaçlarına yanıt vermiyor. Basın İlan Kurumu burada, arkadaşları tanıyorum, İlan sorumlusu arkadaş nasıl gülüyor güzel güzel, “Bu yasa çıktı mı herkes elimde, hepiniz bana düştünüz.” diyor. Ne alakası var oysa, benim vergim, benim param. Basın İlan Kurumu baştan sona yanlış, uygulaması yanlış, kararları yanlış, kurulları yanlış. İletişim Başkanlığı... İlk iş kapatacağız, biz iktidara geldiğimizde bunların tamamını, bu masraf kapılarının hepsini kapatacağız. İletişim Başkanlığı -her yayını takip ediyorum- ne yapmış Türkiye’de? Kart sahibiyle kavga ediyor. Ben süreli basın kartı sahibiyim, kırk yıldır gazetecilik yapıyorum, bana kartımı verecek mi vermeyecek mi? Ya, vermezsen verme, basın kartı dediğiniz şey nedir ya? Devlet imtiyazında gazetecilik diye bir şey mi kaldı artık? Verin sendikaya, örgütlenme özgürlüğünü genişletin, sendika aynı zamanda onların eğitime, gelişimine katkı sunsun, o katkı üzerinden değerlendirelim, o katkıya siz finans sağlayın, gazeteciler gelişsin, Türkiye gelişsin, arkadaşlarımızın tamamını hizmet içi eğitime alalım, dünyayı tanınsınlar, görsünler. Her bir kartı sendika versin, böylece örgütlü olsun, böylece sesi çıksın, her bir yerde örgütlensinler. Sendikaların “bizleri” “sizleri” mi var? Her görüşten sendika var, o arkadaşlar versinler, dünya böyle yapıyor. “Yok, dünya başka türlü...” Dünyanın bütün ülkelerinde bir Fahrettin Bey var, o Fahrettin Bey’in gönlünü yapacağız, bize kart verecek. Yok böyle bir şey, yok. Kimin alamayacağını belirleyelim, kimin alacağına gazetecilik sendikaları karar versinler. Neden korkuyoruz yani? HAK-İŞ’e bağlı sendikanın yanlış yapacağını mı düşünüyorsunuz? Diğer sendikaların yanlış yapacağını mı düşünüyorsunuz? Verin TGS’ye, verin diğer

arkadaşlara, hepsi versinler kartları; altyapılarını sağlayın, finansman desteği verin. “İlla toplayacağız, bizim olacak.” İkinci Dünya Savaşı sırasında kurulmuş Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü hortladı. Ne alakası var ya? Dünyayı daha zorlaştırmak için, dijital dünyayı hiç okuyamamak için ancak bunlar yapılabilir.

Şimdi, efendim, ben, ilk imza sahibi olan, benim çok kıymet verdiğim değerli milletvekilim ile benim bir hikâyemi anlatacağım. Siz davayı takip etmişsinizdir ama belki unuttunuz, ben size bir bilgi vereyim. Ben PKK’yı yöneten 16 Ergenekoncudan biriyim; aramızda 3 orgeneral, 5 korgeneral falan var.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Silivri’de ziyaretinize geldik.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Biliyorum efendim, biliyorum. Siz benim karanlık gün dostumsunuz, gelen herkesin gönlümde büyük yeri var.

Şimdi, PKK’yı yöneten 16 kişiden biri nasıl oldum? Nasıl olunur? Bana “Bu konuda savunma yap.” dediler. “Yapmam.” dedim. Fetullahçı yargıçlar, savcılar dediler ki: “Savunma yap.” “Ben bu konuda savunma yapmam.” dedim. “Niye?” diye sordular. “PKK buna çok güler, PKK’yı güldürmem kendime.” dedim. Olay şudur: Abdullah Öcalan yakalanmış. “Operasyon” isminde bir kitabım var. Abdullah Öcalan’ın avukatı Dündar Bey’le görüşüyorum, nasıl yakalandığına dair bir yazı istiyorum kendisinden, kendisi de bana gönderiyor; ben de bunu hiç değiştirmeden kitaba koyuyorum ama nasıl yakalandığının uluslararası öyküsü de var, Millî İstihbarat Teşkilatından da bilgi aldım. Bilgide diyor ki bana: “CIA’yle 5 maddeden oluşan bir anlaşma var, mutabakat var buradaki İstasyon Şefi ile MİT Müsteşarı arasında.” Bunu yazdım, devletin bütün kadroları yalanladı. Herkes sıraya girdi “Bu yazılan yalandır.” “Bu yazılan yalandır.” Cezaevindeyim, Mehmet Ali Birand -Allah rahmet eylesin- “Nasıl yakalandı?” diye belgesel yayınlıyor; MİT Müsteşarı elinde 5 maddelik kâğıdı gösterdi “Bu anlaşma üzerine geldi.” dedi. Ne oldu şimdi? Dezenformasyonu kim yaptı? Dezenformasyonun kaynağı kim? Ben gazeteciyim, haberin doğrusuna ulaşmak istiyorum.

Peki, Abdullah Öcalan Türkiye’ye nasıl geldi? Şimdi, diyorsunuz ki maddede: “Soracağım ‘Ey gazeteci, bu haberi kimden aldın? Eğer bu haberi kimden aldığını da açıklamazsan altı yıl, açıklarsan üç yıl vereceğim sana.’” Ya, arkadaş, Basın Kanunu’nda madde var, ben gazeteci olarak kaynağıma açıklamaya zorlanamam, koymuşsun buraya. Şimdi, bana diyor ki: “Özgürlük ortamını genişlettim. Nereye kadar genişlettim? Benim anlayışıma kadar genişlettim, benim ihtiyacıma kadar genişlettim.” “Abdullah Öcalan Türkiye’ye geldi.” telefonunu saat altı otuz üçte aldım. Bu telefon üzerine saat yedi kırk beşte MİT Müsteşarını evinden rahatsız ettim, eşi -Allah rahmet eylesin, İnci Hanım- çıktı dedi ki: “Banyoda.” Dedim ki: “Çıkınca beni arayabilir mi?” Saat sekize doğru aradı. Ben bu arada Amerika’daki arkadaşımı aradım, Avrupa’daki arkadaşımı aradım, dedim ki: “Böyle bir bilgi var, dünyayı bana anlatın.” Herkesten bilgi geldi, kimse bir şey bilmiyor ama benim kaynağım bana “Ağabey, gözümle gördüm.” diyor. Çok güvenilir bir kaynak.

Peki, şimdi kaynağıma açıklamak üzereyim. Kaynağım Atatürk Havalimanı’ndaki Sayan Büfe’de gazete satan çocuk; Allah rahmet eylesin, karaciğer yetmezliğinden geçen sene öldü. Gazeteciye casusluk havalarının içine sokan, böyle acayip işlere sokup çıkaran bir anlayışa ne gerek var? Her hafta gidip geliyorum günde iki üç kez en azından İstanbul’a, diyorum ki: “Ya, arkadaş, nasılsın, iyi misin?” O da bana “İyiym ağabey.” diyor. Telefonumu veriyorum, telefonunu veriyor; diyorum ki: “Bana haber ver, bana bilgi ver; bir ihtiyacın olursa bana söyle, ben sana yardımcı olurum.” Çocuk sevdiği için yardımcı oluyor. Şimdi, burada dezenformasyon kaynağı kim? “Sayan Büfe’deki gazeteci

çocuk.” desem, Allah korusun kimse inanmaz. “Neden?” diyorum. Beni PKK’yı yöneten 16 kişiden biri hâline getiren şey avukat ile benim aramdaki görüşme. Peki, MİT’in belgesi? Yalandı hani? Ama MİT Müsteşarı Birand’a gösterdi.

Peki, bütün bunları toplarsak dezenformasyon nedir? Bir sürü dezenformasyon şeyi söyleyebilirim. Mesela, AK PARTİ Ankara Milletvekili Sayın Nevzat Ceylan size karşı -partiye karşı- çok büyük bir dezenformasyon yapmış; ben okudum, hayretler içerisinde kaldım “Çok yangın var, ormanlar çok yanıyor, bir de ağaçları çok kesiyoruz.” diyor. Bunu ben söylesem, yandı gülüm keten helva. O söyleyince ne oluyor şimdi? Nasıl değerlendireceğiz? Dezenformasyonun kaynağı ya siyasetçidir ya devlettir. Dezenformasyonu ben nasıl yapacağım? Bana birisi söyleyecek. Ben gazeteciyim, benimle çalışmış arkadaşlar var burada; beni bir kere kandırabilir, ikinci kez şansı yoktur. O gün buraya gelen bütün medya yetkililerine söyledim “İkinci kez yalan haber yayınlayan kimse varsa çıksın söylesin.” Gazeteci yalan haber yayınlamaz, kırk yılda belki bir kere olur. “Sen gazetecisin, sen yalancısın.” Neye göre yalancıyım?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Öyle söylemeyin. Yandaş medya, Sabah gazetesi her gün yalan yazıyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Neyse, ben onlara bakmıyorum artık.

Söylediğim şey çok net. Arkadaşlar, bakın, bu ülke çok büyük acılar çekti. Efendim, Sivas olayları, Maraş olayları, Çorum olayları, Malatya olayları... İnternet mi vardı? Dedikodu mekanizması nasıl çalıştı? Hangi ateşi nasıl tetiklediler?

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Vekilim, Roboski katliamı yirmi sekiz saat saklandı. Sosyal medya olmasaydı nereden öğrenecektik?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, sosyal olaylarda burayı tutuşturursunuz, burası alev alır. “Bunları ben yönetebilirim.” Hayır, yönetemezsiniz. Ben cumhuriyet mitingleri yoluyla halkı kin, düşmanlığa tahrik, darbeye zemin oluşturma suçundan ömür boyu ağırlaştırmış bir hapis cezası aldım. “Kardeşim, bak, ben bu mitingi yaptım 2007 yılında, sen beni yargılamaya getirdin 2012 yılında. Arada geçen süre içerisinde bu mitingler nedeniyle cam kırılmadı, ayna kırılmadı, bir kişinin burnu kanamadı; herkes geldi gitti, hem de 3 milyon 3 milyon geldi gitti. Hani neresinde bunun sorun?” diyorum. “Düşüncende.” diyor.

Şimdi, sizin bu yetki verdiğiniz mahkemeler “katalog suç” diye nitelendirdiğiniz arkadaşlar bunu yapmayacaklar. Yapanlar da öyle diyorlardı. “Efendim, biz sorumluluk sahibiyiz.”

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Özkan, bakın, bu yasayı bireysel kanaat açıklamasıyla...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Feti Vekilim, bir dakika, ben mikrofonunuzu açayım. Böyle bir usul yok ama açıyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, Sayın Özkan, bu yasayı kişilerin bireysel kanaat açıklamasıyla, haber verme hakkıyla karıştırmayalım, vicdansızlık olur. Ben bu kadar söylüyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ama buna dair maddeler var. Maddelere tedbir koyalım gelin birlikte “Bu maddeler gazetecileri şu, şu, şu haberleri içinde geçerli değildir.” diyelim, tahdit koyalım.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Çok açık.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Değil.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Çok açık.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bakın, efendim, 29’uncu maddeyi size okuyorum...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Haber verme hakkıyla ilişkisini bana gösterin o zaman.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Verirse, kimliğini açıklarsa üç yıl, açıklamazsa altı yıl.” diyor efendim; oraya siz yazmışsınız, ben demedim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – “Üç yıl, altı yıl” nerede?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Yarısı kadar artırılır.” diyor efendim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Estağfurullah “Yarısı kadar artırılır.” diyor, evet.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben hemen okuyayım efendim, 29’uncu maddeyi okuyorum...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Adını gizleyerek ya da bir örgüt çerçevesinde işlerse...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben söylüyorum efendim, hemen okuyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır, biz yazdık, biliyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam efendim, ben şimdi burada söyleyeceğim. “Suçun, failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle...” Şimdi, ben gerçek kişiyim ya efendim, bana da haberi Sayan Büfe’deki gazeteci -gazete satan- çocuk verdi ya, gizledim çocuğu.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Devam edin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “...veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde...” Ben Ergenekon terör örgütüyüm ya efendim, siz duymadınız mı, bilmiyor musunuz? “Nedir?” diye sordum? “Bayağı örgüttür.” dedi. Altı yıl yattım, kimsenin hayat hikâyesinde bir hücrede beş yıl, altı yıl çalınarak bir maddenin... Bundan sonra olmayacağına dair bana kimse bir şey söyleyemez.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ne yapılacak bu yalan haberle? Devam eder misiniz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben söyleyeyim efendim, devam edeceğim. Ben söyleyeyim “açıklarsa” diyor “...yukarıdaki fıkraya göre verilen ceza yarı oranında artırılır.”

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bir yıl, üç yıl artırıyor, yarı oranında artırılır, evet.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, ben de soruyorum: Gazeteci olarak haber kaynağını saklamak benim varlık nedenim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bakın, burada haber verme özgürlüğüyle alakalı değil diyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O zaman “Haber verme özgürlüğüyle alakalı değildir, gazeteciye bu sorulamaz.” diye hüküm koyalım efendim, hep beraber yapalım. Size katkı sunmaya çalışıyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bireysel kanaati açıklamayla bir alakası yok diyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam efendim, bunları buraya yazalım.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Zaten yazıyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ama yazılı... Varmış gibi anlatmanızı...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bakın, efendim, ben yaşadım...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bu kadar tecrübeden sonra sizi... Başkalı söyleyebilir...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bakın, tekrar söylüyorum efendim: Ben, bir sabaha karşı evimden alındım. Beni alanların bana yönelttikleri suçlama örgüte üyelikti. İçeride terfi ettim, altı yıl içerisinde örgütün kurucu yöneticisi oldum. Gerekçeli kararda “Adam 10.600 saat telefon konuşması

yapmış, bu konuşmalarda bir tane delil bırakmamış. Çok akıllı olduğu için örgütün kurucu yöneticisi olduğu bellidir.” diyor. Şimdi, bunu yazan savcı değil miydi efendim? Beni yargılayan yargıç değil miydi? Bana suçumu sorduğunda “Ergenekon” diye yazan o değil miydi?

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Bu düzenlemeyle ilgili bir devam eder misiniz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Düzenlemeyle ilgili devam ediyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Evet, niçin böyle? Ne yaparsa suç oluşuyor?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Bakın efendim, bir gazetecinin suç oluşturacak yayın yaptığına dair kararı mahkeme verir.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Öyle diyoruz biz de.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Değil efendim. Değil efendim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – “Feti Yıldız mı karar verir.” diyor orada?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Hayır efendim “Tuncay Özkan karar verir.” dese keşke İyi yürekli krallar her zaman iyi yönetirler, keşke “Feti Yıldız karar verir.” dese. Öyle demiyor “Ben uygun görürsem o karar verir.” diyor, muğlakta bırakıyor. Gelin buraya, bu maddeleri, söylediğiniz karşı çıkmaları koyalım, bir daha Türkiye benim yaşadığım sorunları yaşamamasın, bir daha bu gazeteci arkadaşların hiçbirisi bununla imtihan edilmesin.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Yani kamu barışı, genel sağlık, ülkenin iç ve dış güvenliği, suçun elverişli olması...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Geliyorum efendim.

Elverişlilik ilkesi...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Evet, çok önemli.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Sizle tartışırım. Tuncay Özkan’ın cumhuriyet mitingleri yoluyla darbeye zemin hazırlaması...

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Elverişli değil.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Ama efendim altı yıl geçti. Sizi seviyorum, ağzınızdan bal damlıyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sen ne yapacaksın, tankın mı var, topun mu var?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Ben diyorum ki: Ya elverişlilik ilkesi zaten var. Ben mahkemede bunu şöyle anlattım: Ben her gün televizyona çıksam “Darbe de darbe.” desem, neon ışıqla evimin üstüne “Darbe istiyorum.” diye yazsam darbe olur mu ya? Biz ne gördük 15 Temmuz’da? Darbe için uçak yetmiyor, ordular yetmiyor, tanklar yetmiyor; darbe başka bir organizasyon.

Şimdi elverişlilik açısından tartışalım. Arkadaşlar, tabancaya mermiyi koyuyoruz, tetiği çekiyoruz, yasa yapıcı olarak arkadaşın eline veriyoruz “Tetiği ister çek, ister çekme.” diyoruz. Çekerse ne yapacağız? “Ya ne yapalım? Allah rahmet eylesin diyeceğiz.” Olmaz efendim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Duvarda silah var, illa bir gün patlar diyorsunuz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Aynen, filmdeki gibi. Ama bakın, başka bir şey daha söylüyorum, diyorum ki: Biz birlikte, katkı sunarak bunu yaparsak ne Nevzat Ceylan hak etmediği bir eleştiriyle karşı karşıya kalır ne Tuncay Özkan hak etmediği bir durumu yaşamak zorunda bırakılır. Bakın, burada ailelerinden, yuvalarından bir sürü zorluklarla buralara gelip fikir açıklamak isteyen gazeteci arkadaşım var. Bu arkadaşlarımin hiçbirisi yalan habere -siyasi görüşleri farklı farklı- yalan habere asla izin vermezler. Ona yalan haberi bir devlet görevlisi veya siyasetçi söyleyecek. Söylemezse

olmaz. Şimdi biz dezenformasyon düzenlemesini yani bunun özünü ortaya koymak zorundayız. Ben demezsem arkadaş o yalan haberi yazmaz, devlet görevlisi demezse o yalan haberi yazmaz. Yener Kaya diye bir adamı İstanbul'da -borsacı, broker- ayağından ve elinden arabasının direksiyonuna bağladılar... Kendisi Doğru Yol Partisi İstanbul Milletvekili adayıydı. Tansu Hanım Genel Başkanken, Başbakanken geldi burada, Başbakanlıkta fotoğraf çekti, İstanbul'a döndüğünde havaalanında kaçırdılar, yan yola soktular, sorguladılar, arabanın benzin deposundan hortumla benzini koltuğuna akıttılar, dişleri kalacak şekilde yakarak öldürdüler; adamcağızdan geriye bir tek diş kaldı. Ben dosyayı alıp okuyana kadar kimse "Bu diş o adama ait mi?" diye sormamıştı bile. Bir tartışma ortamına düştüm, Sayın Fatih Altaylı ile ben farklı şeyler söylüyoruz, ben diyorum ki "Bu cinayetin arkasında Yener Kaya'nın batırdığı borsa paraları var." Fatih Altaylı diyor ki: "Hayır, bu cinayetin arkasında aşk var." Biz aynı kurumda çalışan 2 gazeteci her gün birbirimizle didişiyoruz. Sonunda patron dedi ki "Oturun konuşun kardeşim, bu nasıl iş?" Ben böyle külliyatlı bir dosyayla geldim Fatih'in karşısına. O aşk ilişkileri dediği şey de var -maalesef insanların özel hayatını koruyamıyoruz- her şey var orada, çıktık karşı karşıya geldik Fatih dedi ki: "Ya, sen bunları niye okudun? Bunu bana bir devlet görevlisi söyledi aşk cinayeti diye." "Kim söyledi?" O günkü İstanbul Emniyet Müdürü. Dezenformasyonun kaynağı kim? Olayı araştıran gazeteci olarak benim yazdıklarım mı dezenformasyon? Başbakanlık Teftiş Kurulu soruşturma açtı, daha sonra bu olayın üstüne gidildi, olayın borsada batan paralar olduğu ortaya çıktı. Diğer gazeteciyi, onu yanıltan kim, onu buna yönlendiren kim? Şimdi, efendim "devlet görevlisi" kavramı her şeyi örtmekte kullanılmamalı. Beni yargılayan devlet görevlisiydi, benim soruşturmamı yapan devlet görevlisiydi. "Senin adın şemada var." dedi. "Ne şeması?" dedim. "Ergenekon şeması." dedi. "Görebilir miyim?" dedim. "Göremezsin." dedi. "Niye?" dedim. "Katalog suç, gizlilik kararı var." dedi. "E, peki, avukatım görsün." dedim. "Göremez avukatın." dedi. "Niye göremez?" dedim. "Katalog suç, gizlilik kararı var." dedi. "Peki kim görecektir?" dedim. "Ben gördüm ya, yeter, ben yargımcım." dedi. Sema beş yıl altı ay sonra açıldı ısrarlarım üzerine, karar açıklanmadan bir duruşma önce. Size yeminle söylüyorum -çıkartır gösteririm, bunların hepsi internette var- benden başka herkesin adı var; Aydın Doğan var, Emin Çölaşan var, Enis Berberoğlu, herkesin adını yazmışlar. Benim adım yok ama benim tutuklanma gerekçem bu. Dedim ki "Ya ne oldu? Hani benim adım vardı burada, yazıyordu, ne oldu?" dedim. "Geçti o." dedi ya. Bunu söyleyen savcı, buna dayanarak beni ağırlaştırmış müebbet hapis cezasına çarptıran yargıç. Arkadaşlar, bunu yaşamak istemiyorsak bu yasalarda yoruma açık yer bırakmamak zorundayız. Türkiye'nin dezenformasyonla...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben kırk sekiz saat konuşacağım, evden çıkın isteyin lütfen.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – "Rahmetli Bölükbaşı'nın rekorunu kıracağım." diyorsun yani.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Kastla ilgili bir şeyler de söyler misiniz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Neyle ilgili efendim?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yani korku, panik, endişe yaratma saikiyle işlenmesi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Olur efendim.

Şimdi, ben şu örneği onun için verdim: Sivas, Çorum, Maraş Malatya olayları camilerin önünde başlayan provokasyonlarla çıkartılmıştı, tıpkı 6-7 Eylül olayları gibi. Bunlar yerel ölçekte çok büyümüştür. İnternet bize bugün bu yangını söndürme fırsatı vermektedir. Yani siz Türk ordusunun Fatih'te cami bombalayacağına inandınız. Nerede inandınız? Poliste inandınız, savcı da inandınız, polis ile savcı bir araya geldi, gitti Amerikan Büyükelçisini ikna etti, orada inanıldı, geldik, mahkemeyi, devlet güvenlik mahkemesini, özel yetkili mahkemeyi ikna etti, herkes orada inandı, bunu yazınca

kamuoyu inandı ama bununla ilgili planlar ortalığa dökülünce “Olur mu kardeşim bu?” dedi ya. Demek ki bizim çaremiz nedir? Açıklıktır. Rejimi özgürleştirdikçe, olguyu açığa çıkartıkça, ne yapılacağına dair iddiaları gerçekten halkla paylaşsak internetin bize sağladığı avantaj budur. Yaygınlığını sağlarsak önlemek de mümkün. Ama bunun yaygınlığını sağlamaz, kapalı tutarsak çürümeye, kokuşmaya, hepsine izin veririz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Son derece yaygın.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Burada gazeteci arkadaşlarım var, hepsinin başından pek çok öykü geçmiştir. Bir yayın zorunluluğu getirildi YÖK tarafından -akademik dünyadan gelen arkadaşlarım bilir- “Acta Medica Mediterranea” İtalya’da, Palermo’da, Sicilya mafyasının önemli dergilerinden biri. 6 alt koluyla birlikte 60 bin lirt karşılığında her şeyi yayınlıyorlar ve bizimkiler burayı keşfediyorlar, orada yayınlar yapıyorlar. Ben Çubuk turşusunun kuru fasulyeyle birleştiğinde bağırsak gazları üzerine etkisi ve bunun kanserojen sonuçları adlı bir makale yayınladım. Kendim yazdım bunu eşimle birlikte, bunu İtalyancaya çevirttim, gönderdim, 68 bin lirt karşılığında bunu yayınladılar. Ben bunu yayınlayınca o dergide yayın yapan yaklaşık 100’e yakın akademisyenin akademik unvanı düştü. Bunlardan biri bana dava açtı, benim kaybettiğim tek tazminat davasıdır. Dava şunun üzerine kurulu: Diyor ki “Mafyanın dergisinde yayın yaptı.” derse evet ama ben ne demişim heyecanla yazarken? “Mafyayla birlikte yayın yapan...” diye söylemişim. 4 bin lira o zaman çok büyük paraydı -Cumhuriyet Gazetesinde çalışıyorum- 4 bin lira tazminata hükmedildi, idareyle konuştum, dedim ki: “Bu benim hatam.” Allah rahmet eylesin, Emin Değer avukatımızdı, Emin abi dedi ki: “Ben de okudum bu haberi ama gözümünden kaçmış. Bu bizim hatamızdır.” Temyize gitmeden 4 bin lirayı ödedik. Bir gazeteci olarak, yanlış yapmak, bunun bedelini ödemek, bundan geri adım atmak, özür dilemek bizim zaten en önemli işlevlerimizden biridir. Bu yasa yüz yıllık birikimimizi, yüz yıllık medya birikimimizi, aydın birikimimizi, aydın sorumluluğumuzu ortadan kaldırıyor. Bu yasadaki düzenlemeler, cezalar inanılmaz. Soruyorum, gazeteci arkadaşlarıma soruyorum: Faruk Bildirici, açıklar mısınız haber kaynağınızı? O zaman gazetecilik kalmaz, biter. Peki, açıklayamayacağına göre ne yapacak? Bir buçuk katı, yarısı kadar arttırılmış bir ceza yiyecek. Peki bu zorlamak değil mi gazeteciyi?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Tabii, üniversite sınavlarından bir gün önce “Katarlı öğrenciler tıp fakültesine sınavsız giriyor.” de, “Eczacığa sınavsız giriyor.” De, kaynağını da açıklama, 2 milyon 600 bin çocuk perişan olsun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır efendim, söyleyeyim. Size çok saygı duyuyorum.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Kaynağı belli olmayan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir dakika arkadaşlar, ben buna da yanıt vereyim. Arkadaşlar, Fetullahçı örgütlenmenin devlet içinde nasıl çöreklendiğini bununla bizzat bire bir mücadele eden bir arkadaşınız olarak çok yakın anlatabilirim size. Hatta burada bazı arkadaşlar onlarla kol kola yürürken, beni bu konuda eleştirirken ben bunlara karşı durdum. Bu örgütlenmenin suçunu, günahını, bunların devletin her bir kademesinde yerleşip gazeteciyi yönlendirme çalışmasını gazeteciye yükleyemezsiniz. İstihbarat Dairesini vermişsiniz, Organize Kaçakçılık Dairesini vermişsiniz, başsavcılıkları vermişsiniz, yargıçlıkları vermişsiniz, devletin her kurumunu teslim etmişsiniz, YÖK’ü vermişsiniz. YÖK başkanları, başsavcılar, bakanlar bunlardan çıkmış.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tuncay Bey, müsaade ediyorsanız bir şey söylemek istiyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Estağfurullah, tabii, efendim, memnuniyetle.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Siz bence bu...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika, mikrofonu açalım.

Ahmet Bey, biliyorsunuz, böyle bir usul yok ama...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Onun için “Müsaade ediyorsanız.” dedim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Estağfurullah, estağfurullah.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Tuncay Bey’de yeni bir usul oluşturduk.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Memnuniyetle efendim, ben ortak katkı olsun istiyorum, başka bir şey değil.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Şimdi, ikinci fıkra 1’inci bendin ağırlaştırılmış sebebi... 1’inci bentte diyor ki: “Sırf halk arasında endişe, korku, panik yaratmak saikiyle...” Bir özel kast; bu birinci şart. İkincisi, “...gerçeğe aykırı bir bilgiyi...” Bu gerçeğe aykırı bilgi ne? Her gerçeğe aykırı bilgi değil, şu: Bu gerçeğe aykırı bilgi neye ilişkin olacak? Ülkenin iç ve dış güvenliğini, kamu düzeni ve genel sağlığı bozacak bir bilgi olacak. Haber değil ha, haber değil, bilgi. Bilgi nedir?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Haber aynı zamanda bilgidir.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Bilgi yani tartışılacak bir konu değil, bir bilgi ama yalan bir bilgi.

Üç, kamu barışını bozmaya elverişli şekilde kullanılacak.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir örnekle size bir açıklama getireceğim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Bir saniye, başka bir şey söyleyeceğim, çok önemli bir şey söyleyeceğim, siz de belki takdir edecekseniz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Buyurun efendim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – “Bunu alenen yayarak...” Buradaki “alenen yaymak” tabiri haberi yapmak değil, haberi yaymak. Ama benim sorum size şu, bak diyor ki.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Buyurun efendim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – 2’nci fıkraya bakın, okuyun bir daha: “...suçun failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle...” Burada gerçek kimliği gizlenecek kişi sizin haber kaynağınız değil, failin yani sizin...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam efendim, söyleyeyim efendim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yani o yüzden bence yanlış anlıyorsunuz bence onu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Amerika’da CIA’ye görevli...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yok, yok; bunu söyleyin, bunu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – İşte, örnek veriyorum.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Suçu işleyen bir gazeteci olduğunu farz ederek söyleyin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, Yarbey North şu anda televizyonlarda yorumculuk yapıyor. CIA adına uyuşturucu satıyor, gelen parayı alıyor, İran’a silah satıyor; yargılandı, mahkûm oldu. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı cezasını yarı haddine -izni vardı- indirdi.

Millî İstihbarat Teşkilatıyla ilgili düzenleme... “Vatandaşlık” kavramını yok ediyorsunuz. Farz edin şimdi, ben bir dezenformasyon yapıyorum burada. Önümüzde seçimler var. Önümüzdeki seçimlerde bin MİT görevlisi bin tane sandığı alsa kaçsa, hepsi de kimlik kartını göstererek yapsa bunu ne yapacaksınız? Ne yapacaksınız, hadi söyleyin.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tuncay Bey, size sorduğum şey şu: Haber kaynağınızla ilgili bir şey sormuyor size.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Söylüyorum efendim. Ne soruyor?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Failin kimliğini gizlemesinden bahsediyor yani haberi yapan kişiden bahsediyor, haberi alan, aldığı kişiden bahsetmiyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Haberi ben yapıyorum, haberciyim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – İşte, tamam, sizin bunu kimliğinizi gizleyerek yapmanızdan bahsediyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki, daha ilginç bir şey söyleyeyim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yani yanlış anlamışsınız da onu söylüyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, hayır, efendim, kimliğini gizleyerek...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Öyle yapıyor, bakın.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, siz, bir kişiye “gazeteci” sıfatını verdiniz, basın kartını da verdiniz; o gazeteci kimliğini gizleyerek yayın yapıyor. Nerede yapıyor?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – İşte, onu diyor bu, onu cezalandırıyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O zaman bunu böyle yazalım.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Öyle yazıyor zaten, siz yanlış anlıyorsunuz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Arkadaşlar, ben anlamıyorum, böyle yazmıyor. Buraya gelin, diyelim ki...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Bir saniye, Cumhuriyet Halk Partisinden 2 milletvekilimiz var, onlara soralım, onlar nasıl anlıyorlar?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, gazeteci arkadaşlar var. TGS Başkanı kardeşim, öyle anlaşıyor mu?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yuvarlak ifadeler...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Özkan, kanunlar böyle yapılır. Notlar mı koyalım altına ya? (CHP sıralarından gürültüler)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, bir örnek vereceğim. Arkadaşlar, bir örnek vereceğim

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, şimdi ben mikrofonları kapattım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam, ben devam ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Bey, devam edelim. Çünkü bu karşılıklı olursa... Hele bir de şimdi Tuncay Özkan -ondan sonra, Şenkal Atasagun’la- matbaanın icadından başladı; gel, günümüze gel. Yani burada sizin gibi tecrübeli...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Geliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir şey söyleyeceğim başka bir pencere açmak açısından. Yani bu tabii ki dezenformasyon meselesinde devlet görevlileri olabilir, istihbarat görevlileri olabilir; bunun dışında bu uluslararası dijital ağların hiç mi tesiri yok?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tabii, onları şimdi katrana bulayacağız, beyaz tüylerle buradan çıkartacağız, onların canına okuyacağız.

Şimdi, efendim, internette “TikTok” diye bir şey var. O TikTok’u anlamaya çalışıyorum ve gerçekten algılamakta zorlanıyorum. Benim kuşağım geçmiş tabii, daha genç kuşaklar içinmiş. Sarıgül hakikaten “Ben TikTok siyasetçisiyim.” dedi bana, uçakta karşılaştık, sordum. Orada bir şey izledim, şimdi sizin sorunuza da yanıt olacak bir şey. Çocuk, babasının çok sevdiği kişiyi vefat etmiş gibi göstererek babasını uyandırıyor, “Baba... Baba... Kalk!” Baba da iyice uyku hâlinde, böyle gerinerek kalkıyor, “Ne oldu lan?” diyor. “Baba, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan vefat etmiş.” diyor. Adamın o sevgisiyle, o saygısıyla, fırlamasıyla kapıya doğru yönelmesi bir oldu.

Şimdi, şöyle düşünebilirsiniz bunu: Çocuğun babasına yaptığı bir şaka olarak görebilirsiniz TikTok’ta ya da bunu dezenformasyon kaynağı olarak görebilirsiniz. Çocuğu, babasını, bunu izleyenleri, bunu izleyip sokağa çıkanları düşünün yani bunu bir kompolar silsilesi hâline dönüştürürsek... Haber komployu bitirir, haberci komplocunun düşmanıdır, haberci entrikayı ortadan kaldırır; “habercilik” demek “entrikanın olmaması” demek. Zaten bunun kurumsallaşması entrikayı önlemek için, komployu önlemek için, dezenformasyonu önlemek için.

Siz, şimdi, bunu önlemekle görevli olan gazeteciye “Sen dezenformasyon kaynağısın.” diyorsunuz; kabul edilemez. Bu, mesleğin özüne; bu, insanlık tarihinin gelişimine; bu, yüz yıllık cumhuriyet birikimine, medya birikimine karşı en ağır saldırıdır; yapmayın böyle. Gelin, birlikte düzenleyelim, bunların hepsine, sizin söylediğiniz, benim söylediğim, sizin itiraz ettiğiniz şeyleri yazalım, ben altına imza atacağım, ben altına imza atacağım, sizinle beraber teklif eden olacağım. Gelin, bu düzenlemeyi birlikte yapalım. Ben size diyorum ki: Bu bir ihtiyaç, bu yasa bir ihtiyaç, biz bu ihtiyacı karşılamak zorundayız ama yasanın yapılış tekniği... Zeynep Hanım’a yaptırın, kardeşime yaptırın, kardeşime yaptırın; gidiyorlar Avrupa Birliğine, dünyayı görüyorlar, her tarafı geziyorlar, öyle aydınlık akılları var ki inanın biz onlarla uzlaşırız burada, onlarla uzlaşamayacağımız bir şey yok.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Niye? Biz ilkel toplumdan mı geliyoruz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, biz biraz çağ dışı kaldık, sizinle ben biraz çağ dışı kaldık, sizinle ben biraz çağ dışı kaldık.

Sorunumuzu şöyle çözelim: Bir, bu gazetecilik mesleğini özgürlük alanı olarak görelim, interneti suç kaynağı olarak görmeyelim ya, bizim çocukları o yetiştirdi ya, ondan yararlanabilmeyi maksimum düzeye çıkartalım. İnternet sağlayıcılarının, servis verenlerin bir eksikliği varsa giderecekler, büro açacaklar, vergi verecekler, kazandıklarından paylarını aktaracaklar ama onların da girtlağını sıkmayacağız.

Şimdi, bu arkadaşlara -içlerinde internet sitesi sahibi arkadaşlar var- ben sormak istiyorum: Arkadaşlar, on beş gün geciktiniz, ne kadar ceza ödeyeceğinizi biliyor musunuz on beş günü aşması durumunda, bilgileri vermemeniz durumunda? Ne kadar ceza yazıldığını gördünüz mü? 300 bin lira ile 1 milyon lira arasında –herhâlde yanlış yazılmış, eski rakamla şey yapılmış- bir ceza hükmü var, kim karşılayabilir arkadaşlar? Cezadaki adalet kısmı da aşılmış bir bakış açısı. Bunu tekrar okuyalım, beraber okuyalım.

Sizi geçen Genel Kurulda dinledim, çok mutlu oldum, Ali Öztunç kardeşim sizinle ilgili bazı bilgiler verdi, çok mutlu oldum, sizi tanımaktan da çok mutluyum; beyefendiye daha çok güvenirim, beyefendiye daha çok inanırım, onun hukukçu bakış açısı benimkine uyar ama bakın, birlikte çalışmazsak bu işi bürokrasiye teslim ederiz.

Basın kartını niye İletişim Başkanlığı verecek, neden verecek? Çağdaş dünyada bir tane ülke gösterin. Yönetmelikle düzenlemeye kalktınız, vakıflara, memurlara, herkese basın kartı dağıtıyorsunuz. Peki, o dağıttınız basın kartlarıyla ilgili olarak yargının verdiği kararlara niye uymuyorsunuz? Dava

Daireleri Kurulunun (Danıştay) kararı var, Anayasa Mahkemesinin kararı var. Yani illa Fahrettin Bey'den "hamilikart" diye yazı mı getirmem gerekiyor, ona mı kabul ettirmem gerekiyor, onun ne alakası var bu işlerle?

Basın Kartı Komisyonu... İlan, reklam için bir sene durmadınız mı ilan, reklamdan sorumlu olan daire başkanı kardeşim? Bir sene toplantı yapmadan geçirmediniz mi? Niye toplanmadınız? Ne yaptı bu Anadolu basınındaki arkadaşlar, ne yediler ne içtiler sordunuz mu? Yok. "Toplanmadı." "Niye toplanmadı?" "Toplanmadı."

Peki, ben size soruyorum: Bu keyfiyetin sebebi ne? Ee, keyfiyet çünkü idari tarafı güçlü. Basın İlan Kurumu, cumhuriyet başsavcısına yazı yazacak, "Elindeki bilgiyi, belgeyi gönder." diyecek, yok ya! Kuvvetler ayrılığını ortadan kaldırdım, idarenin tahakkümünü büyüttüm, savcıyı küçülttüm, yargı mekanizmasını elimin tersiyle kaldırdım attım; öyle mi olacak? MİT mensubu geldi evimin önünde herhangi bir insanın kafasına sıkı öldürdü husumetten dolayı; görmezden geleceğim, duymazdan geleceğim, bilmezden geleceğim. Daha ağırını söyleyeyim: Alçak, hain PKK terör örgütü iç ve dış istihbarattan sorumlu, PKK'dan sorumlu 2 daire başkanımızı kaçırdı. Nerede bu çocuklar, nerede bu çocuklar? Kimin elinde? Hangi zulmün eşiğinde? Ben bunların ailesini sunamayacağım, "Nerede?" diye soramayacağım, akıbetlerini takip edemiyorum; 2 devlet memuru ya! Dezenformasyon yapıyorum! Niye dezenformasyon yapıyorum? "Nerede?" diye soruyorum. Nerede bu çocuklar? Kimin elinde bu çocuklar? Hangi işkence altında bu çocuklar? Biz VPN'le girmezsek bunlarla ilgili hiçbir şey yok medyada ama VPN'le girince bütün dünyada cayır cayır yayın yapıyorlar, çocukları oturtturmuşlar, itiraflar yayınlıyorlar. Doğrudur, yalandır ama peki, Türk gazetecisi olarak ben bunu görmeyecek miyim? Türk politikacısı olarak bunlara bakmayacak mıyım? Bu nasıl bir yasa ki beni bunlardan mahrum ediyor. Devletin güvenliğiyle bunun ne alakası var? Devletin güvenliği onları kaptırmamak, kaptırdıysa gidip almak, dünyayı başına yıkmak; Kandil'se Kandil, Sincar'sa Sincar. Ama onu yapma, gel, burada gazetecinin tepesine bu yasayla in, olmaz! Hangi vicdan kabul edecek bunu?

Basın İlan Kurumu -Basın İlan Kurumu burada, arkadaşlardan üye olanlar var aralarında- nasıl toplanıyor, nasıl dağılıyor? Hangi kararları alıyor? Arkadaşlar hangisine katılıyorlar, katılmıyorlar? Arkadaşlar, demokrasiyi yerelde, genelde zedelersek bundan bize kalacak olan şey kavgadır. Eğer ne demek istiyorsanız, neyi anlatmak istiyorsanız, düzenleyin getirin, ben altına imza atacağım. Zeynep kabul etsin, arkadaşım kabul etsin; hazırlasınlar gelsinler, konuşalım ya. Ama burada kimse görmeden... İstanbul cemiyetimiz en yoğun üye kabulümüzün olduğu cemiyettir, sendikamız burada, Ankara cemiyetimiz burada, Çağdaş Gazeteciler burada, konfederasyonumuz burada, federasyonlarımız burada. Kime sordunuz efendim, kime sordunuz? Dezenformasyon... Gazeteci kimdir? Gazeteciyi yeniden tanımlıyorsunuz. Orada "hak ve sorumluluklar" diye bildirge var, biz o bildirmede gazeteciyi tanımladık, yeniden tanım gereği nereden çıktı? Kimin ihtiyacı bu? Bizim gazetecilerin ihtiyacı değil, kimin ihtiyacı bu efendim? Sendikayı dışla, cemiyeti dışla, derneği dışla, görüşü dışla, arkadaşları dışla. E, ne yapacağız böyle? Böyle olmaz ki. Ben kırk yıl boyunca bu işi yaptım, benim çocukluk hayalim; ben, onun için ölümlerden döndüm geldim, benim saçımın her bir akında o meslek için akıtılmış alın teri var. Siz buraya bu mesleği yüceltecek bir şey getireceksiniz, ben de size "hayır" diyeceğim, öyle mi? Ben, benim alnımı karışlarım ya! Yok öyle bir şey. Burada basın kartı dâhil, Basın Yayın Enformasyon dâhil, İletişim Başkanlığı dâhil, getirilen her şey sansürdür.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Basın Kanunu 14'üncü maddeye bir bakar mısın?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bakayım, bakayım efendim, hemen okuyayım.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yani sanki böyle uzaydan aldık getirdik.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, yok; bakayım. İçine eklediğiniz şeylerle ilgili sorunuz var.

Benim size önerim şudur: Bir bakış açısı yaratalım, ifade özgürlüğünü, hatta siyasi hayatımızı ortadan kaldıracak, değiştirecek, şekillendirecek bu yasayı beraber yapalım. Gelin, katılalım, birlikte yapalım, hatta genç arkadaşlarımız bizim genç arkadaşlarımızla beraber otursunlar yapsınlar; biz yaşlı kuşak sonradan bakalım, biz de tecrübemizle katkı sunalım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Siz yaşlı değilsiniz efendim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Daima genç kalanlar...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – İsrarla, bizden neyi almaya çalışıyor, onu anlamadım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sizden almaya çalışmadım, sizin başkanlığınızda yapalım efendim, yanlış düzeltelim. Sorun, benim derdim, kimin yaptığı değil; benim derdim yanlış gidermek.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Ya, Zeynep ile Selman’a atf yapıyorsunuz da sürekli...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Onlar Batı’yı biliyorlar, çağdaş...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Ahmet Ağabey de genç.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ahmet Bey, siz de gençsiniz.

Efendim, ben devam edeceğim kırk sekiz saat, evden yemek söyleyelim.

Efendim, birinci yargı paketinde -çok önemli bir şey- yani sayın Abdulhamit Gül’ün açıkladığı demokratikleşme paketinin birincisinde diyor ki: “Biz artık bu haberle falan, siteyle kavgayı, kurumla kavgayı bıraktık, biz bunu elimizin tersiyle ittik.” “Ne yapacağız?” diyor, “Sorunlu bölgeyle yani yayımla ilgileneceğiz.” diyor. Öyle bir şey var mı şimdi burada? Yok. “Ben seni toptan yok ederim.” Basın İlan Kurumu Genel Müdürünün sırtına taşıyamayacağı bir yük vermişsiniz, nasıl taşıyacak? Yarın bu gazetecilerin tamamı ayaklanır, bugünkü ekonomik durumu nedeniyle susanlar yarın kazan kaldırır, bu gazeteci takımı bir gecede yürüyüşe başlar ve bunlar der ki: “Basın İlan Kurumunun zulmüne son.” Bakın, bütün bunlar yaşanır. Niye veriyorsunuz böyle bir sorumluluğun altına? “Onu da yap, bunu da yap, yargıdan onu iste, sen yargı yerine de geç, her şeyi benim adıma idare et.” Niye yapsın ya? Kuruluş yasası belli, amacı belli, kapsamı belli. Niye bunlarla yoldan çıkaralım? Niye zorlayalım? İlanlardan sorumlu Daire Başkanımız gülüyordu, ben biraz bağırmaya, şey yapmaya başlayınca baktım, suratı asıldı. “Paralar gitti.” diyor. Yok, paralar sana gelse de sorun, nasıl dağıtacaksın? Hangi ölçüyle dağıtacaksın? Dağıtabiliyor musun? Kavga çıkmıyor mu? İlan nedeniyle, reklam dağıtımı nedeniyle, desteklediğin organlar nedeniyle kavga yok mu? Tiraj nedeniyle yok mu? Ya, bırak Allah’ını seversen; hadi, ben bürokratlara sormuyorum, gazetecilere soruyorum. Tiraj nedeniyle, ölçemediğin bir tiraj nedeniyle para dağıtıyorsun, ölçemediğin bir tiraj nedeniyle...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – 4-5 gazeteye gidiyor Tuncay Bey, o yüzden kavga falan yok, ne güzel, tık tık tık paylaşıyorlar.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi ben de diyorum ki: Önümüzdeki yüzyılı planlayalım, gelin, yüzyılın yasasını çıkarın, altına imza atın, alkışlayarak buradan gönderelim. İtiraz ediyorsunuz ya ben okudukça, bu itirazlarımızı kaydedelim, bakalım ne olacak.

Tekrar soruyorum: Millî İstihbarat Teşkilatı mensupları önümüzdeki seçimde sandıkları alıp kaçarsa ne yapacaksınız?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kaçamazlar.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yahu, dezenformasyon yapıyorum! Kaçar kaçır, bu yasayla kaçır. Diyorum ki... Bakın arkadaşlar...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Tersini söyleyelim mi: CHP ilçe başkanları sandıkları alıp kaçarsa MHP ne yapacak? Böyle bir şey var mı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, yok; öyle bir şey yok, onlar devlet görevlisi, CHP ne? Bizimkiler sadece sandığın başındaki gözetmen.

Efendim, bakın, bizim Anayasa’mız bize, idare hukuku açısından “Basın parlamento dışı bir denetim organıdır.” diyor, parlamento dışı bir denetim organı.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Doğrudur.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bu yasadan sonra parlamento dışı denetim organı olarak çalışma imkânı var mı? Basın Yayın Genel Müdürü eline almış sansür sopasını, “Ya, bugün sen bizim çocukların canını çok sıktın.” diyor. Ee... “Vermem parayı.” diyor. E, ne yapacak bu adam?

Şimdi, ben diyorum ki: Bu algıların üstüne çıkaralım, kıstaslarımızı koyalım, bazı şeyleri değiştirmeye gerek yoksa değiştirmeyelim, bu basın kartı işini devletin tekeline çıkaralım. Gazeteci devletin tavuğu değil; gazeteci halkın sesi, halk adına denetim yapan kişi. Meslek mensubiyetini ağırlaştıralım, ağır yükümlülükler getirelim, “lise mezunu” demişsiniz, “üniversite” diyelim; başka şeyler de koyalım ama gelin, biz bu işte gazetecinin özgürlük alanını daraltmamalıyız. “Özgürlük” tanımı... Değerli kardeşimin özgürlüğünün başladığı yerde benim özgürlüğüm bitmez; özgürlükler el ele verir, değerli kardeşime doğru ilerlerler. Özgürlük alanı saygı alanıdır aynı zamanda, birbirimizin hassasiyetine saygı duyacağız, birbirimizin anlayışına saygı duyacağız ama şimdi bu ak saçlıları dinlemediniz, gençleri dinlemediniz, eleştiriler yok. Yasa çıktıktan sonra ben “Bu MİT görevlilerine ne oldu?” diyemeyeceğim, “Bu MİT’çi niye o adamı öldürdü?” diyemeyeceğim, “Niye bunu yapıyor?” diyemeyeceğim, “Niye silah kaçırıyor?” diyemeyeceğim, “Niye uyuşturucu kaçırıyor?” diyemeyeceğim; diyemeyeceğim, diyemeyeceğim, diyemeyeceğim! E, ben ne yapacağım? Beni ne haberciliğine sürüklüyorsunuz? Magazin mi yapacağım? Siz, benim gazeteci olarak ne yapmamızı istiyorsunuz? İletişim Başkanlığı, Basın İlan Kurumu ve BTK; üç sacayağı kurmuşsunuz, top gibi oynayacaksınız gazeteciyle.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Milli İstihbarat Teşkilatı hakkında kitap yazdın. Başına bir iş mi geldi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Benim Milli İstihbarat...

Geldi, anlatayım, geldi, anlatayım. Efendim, anlatayım (Gülüşmeler) Dur, şimdi, bunu da sordu ama bak...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, şimdi bu bahse girersek eski defterleri açarız, bir sürü itham olur.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, Milli İstihbarat Teşkilatı üzerine kitap yazmak için Uğur Mumcu’yla birlikte Cumhuriyet gazetesinde karar verdik. Ben Uğur Mumcu’nun yanındaydım, Uğur ağabeyle birlikte karar verdik, ben araştırmaya başladım. Uğur ağabey rahmetli oldu, ben çalışmamı sürdürdüm.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Allah rahmet eylesin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Allah rahmet eylesin.

57 eski MİT görevlisiyle röportaj yaptım. Bunların arasında beni Kızılcahamam’a kadar götürüp orada bırakıp arabasıyla dönenler oldu, çok renkli şeyler var. Ama ne oldu biliyor musunuz? Abdullah Öcalan’la “Milli İstihbarat Teşkilatı seni ajan olarak kullandı mı, kullanmadı mı?” diye görüşmek için Almanya üzerinden Lübnan’a gitmek üzere bir görüşme bağlantısı kurdum, o zaman bir ajans vardı, o ajans...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 74’lerde var galiba öyle bir ilişki.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bilmiyorum ben, ama bunu sormak istedim kendisine.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bu kadar her mevzuyu bilen niye bu konuda -Feti Başkan, siz tecrübelisiniz- “Bilmiyorum.” diyor efendim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, randevu telefonlarımızdan sonra beni Genelkurmay’a çağırdılar.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – İşine gelmiyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Dezenformasyon yapıyor!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Üç saat bekletildikten sonra Doğu Silahçioğlu’nun karşısına çıktım. “Gidemezsin, pasaport vermeyiz. Hadi her şeyi yaptın, kaçak olarak gittin, dönemezsin; dönersen yaşayamazsın.” dedi, kitabın giriş bölümünde var. Herkes kitaptan istediği yeri okuyor ama ben hepsini yazdım, ben yazan olarak biliyorum.

Gelin, Türk Ceza Kanunu’nu gazetecinin sırtındaki bir sopa olarak kullanmaktan vazgeçin, bu bizim için çok acı verici bir şeydir. Sosyal Medya Kanunu’yla kesinleşmiş mahkeme kararları karşısında bizim söyleyecek bir şeyimiz yoktur. Şimdi, ben Ergenekon terör örgütünün kurucu yöneticisi olarak hüküm giyseydim, beraat etmeseydim, altı yıl sonra, ben şimdi gazeteciyim diyemezdim, siyaset de yapamazdım zaten. Cezaevindeyken siyaset yasağı verdiler, Denizli’de yaptığım bir konuşma nedeniyle “Siyaset yapamazsın.” dediler. Cezaevinde geçti süreç, tamamlandı, olanak doğdu. Şimdi, hep beraber burada özellikle internet haber siteleri Basın Kanunu kapsamına alınıyor diye zil takıp oynamamızı istiyorsunuz ama bu oynanacak bir şey değil; bu havuç, arkasında kırk tane sopa var. Bu çocukların hepsi, bu arkadaşlarımın tamamı, büyüklerimin tamamı okuduğunu anlıyor vallahi; anlıyor, bir de anlatma yetenekleri var, hepsinin okuduğunu anlama ve anlatma yeteneği var. Adı gazeteci, yazdıklarımızı okuyorlar. Bütün bunlardan çıkarttıkları şey zulümdür, sansürdür. Bu size yakışmaz. Ben diyorum ki gelin, zulüm ve sansür kısmını atalım; özgürlükler, demokrasiyi geliştirme, katkı kısmını büyütelim. Burada servis sağlayıcıları da var, bu arkadaşlarımız uluslararası şirketler. Bunlar bize doğru düzgün bilgi versinler; versinler efendim. Biz de kurumsallaşmayı sağlasınlar; sağlasınlar efendim. Vergi versinler; versinler efendim. Algoritmalarını düzenlesinler; düzenlesinler. Twitter’la kavga ediyorum, benim algoritmamı değiştirdi. Çünkü, Erzurum’daki çocuklara tecavüz haberinden sonra, dayak haberinden sonra şikâyetler üzerine algoritmayla oynadılar, algoritmamı değiştirdiler. “Niye değiştirdin?” diye kavga ediyorum. Ama şunu unutmayalım: Twitter olmazsa sözümün ulaşabileceği yer yok. Onu yok etmek için kavga vermiyorum; kavgam, onu güçlendirmek, onu güçlendirirken onun bizimle ilişkisini büyütme, raporlamaları artırmak. Diyorum ki Dijital Mecralar Komisyonuna: “Bu yabancı çok uluslu şirketlerdeki arkadaşlar rapor versinler.” ama onlar da yok.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Var, var, düzenlemede var.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok efendim, yok. Ah, nerede, keşke.

Şimdi gelecek tekliflerimize “evet” dersiniz birlikte hallederiz bu işi biz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir saat oldu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Kırk sekiz saat, rekor kıracağım, evden sefer taşı isteyin.

Bitiriyorum efendim, bitiriyorum.

Öncelikle size şunu söylemek istiyorum: Örnekleyerek anlattığım şey benim hayat hikâyem, benim tecrübelerim, benim yaşadığım şeyler; arkadaşlarım tanıktır bunlara. Bu arkadaşlarımın büyük bir kısmı geldiler beni cezaevinde gördüler, duruşma salonunda gördüler, haber yaparken olay mahallinde

gördüler, politikacı olarak onlarla konuştum. Ben şimdi şunu söylüyorum: Gelin, hakkımızı maksimum verin. Alt komisyon mu dersiniz, alt komisyon olmazsa, bu çalışmaları artıralım mı dersiniz... Önergelerimizle birlikte, şu söylediklerinizi önergelerimize yazmak da dâhil -ben bunu da kabul ederim- gelin, maddeleri yeniden yazalım, şüpheleri ortadan kaldıracak düzenlemeler yapalım, başımıza yeni diktatörler icat etmeyelim. Bunlar 84 romanındaki hakikatleri doğrulama enstitüsü gibi bir şey hâline geliyorlar. Telekomünikasyon, BTK, Basın İlan Kurumu. Arkadaşlar görecektir, görülmüştür diyecek, basacak damgayı geçecek.

Bitireyim... Mustafa Balbay'la birlikte sekiz ay kadar mahpus arkadaşlığım oldu. Zaman zaman cezaevi yöneticileri ya da Ankara'dan gelen müsteşarlar falan akrabalarını da yanlarına alırlar, kapıyı açtırırlar Balbay'la benim orada duruşumuzu gösterip "Bak burada yatıyor." derler, bundan psikolojik tatmin çıkartır giderlerdi. Sayın Karaman galiba... Yanlış hatırlıyor olabilirim, ismini vermeyeyim şimdi, kitapta var ama şimdi hatırlayamadım. Müsteşar geldi, yanında kayınbiraderi var, maça gidiyorlarmış, eğlence olsun diye Silivri'ye uğramışlar. Silivri'de müdürler kapıları açtı, içeri gardiyanlar doluştu, Mustafa'yla beni gördüler. Mustafa çok güzel yemek yapar; makaleleri güzeldir, gazeteciliği iyidir, bir de yemeği de güzeldir, annesi ona çok güzel yemek yapmayı öğretmiş. Limon sıkar, tuz katar, sudan çorba yapar, doyamazsınız tadına. O da semaverin üzerinde -biliyorsunuz eski cezaevleri gibi değil, yemek verilmiyor, sadece kantinden alabildiğiniz bazı şeyler var- domates haşlıyordu. "Ne yapıyorsunuz siz orada?" dedi müsteşar. Biz de "Domates haşlıyoruz, bulgur pilavının üstüne katıp yiyeceğiz." dedik. Böyle bir "Allah Allah" falan yaptı, çıktı. Çıktıktan iki dakika sonra koğuştaki gardiyanlar bastılar, başefendi başta "Vay efendim, yemek nasıl pişirirsiniz?" Yahu kardeşim, yemek değil, domates haşlıyoruz, bulgur pilavının üstüne ezeceğiz, yiyeceğiz. "Siz domatesi amaç dışı kullanıyorsunuz." dedi. "Bak, arkadaş, akşam akşam bela diye mi gönderdiler sizi bize, domatesi amaç dışı kullanmak da ne?" dedim. "Biz size kantinden domatesi dörde bölüp tuz döküp yemeniz veya ince ince doğrayıp yemeniz için veriyoruz, onu semaverin üzerinde haşlamak amaç dışıdır." dedi. "Lan yürü git, şimdi burada kavgaya çıkacak!" dedim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Alkol üreteceksiniz öyle değil mi!

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, domatesten alkol üretilmez ya; üzüm vermiyorlar, hoşaf vermiyorlar o yüzden.

Neyse, bunlar baktı ki kavga çıkacak; çıkıp gittiler. Üç gün sonra Mustafa'yla bana tebligat geldi, diyor ki: "Cezaevi yönetmeliğinin amaç dışı kullanımlar maddesinin bilmem ne bendine göre domatesi amaç dışı kullandığınızdan savunma yapmanız, savunma yapmazsanız, işte altı ay görüş yasağı..." Hanımı ve çocukları bir orada görüyoruz camın arkasından. "Görüş yasağı" demek içerideki bir adam için ölüm demek, mezara gömülme demek. O zaman Mustafa Milletvekili, ben değilim. Müdüre gittim dedim ki: "Bak, ben bu domatesi senin başına bela edeceğim, bu domates üzerine kitap yazacağım." Hakikaten yazdım "Domatesin amaç dışı kullanımı suçu" diye. "Bak gelen herkese söyleyeceğim, kavga çıkartacağım." dedim, onun üzerine kınamayla yetindiler. Arkadaşlar, gelin, bu yasayla yaptığımız şeyi kınamayla yetindirelim. "Domatesi amaç dışı kullanma suçu" diye bir suç olmadığına göre, ceza mahkemesinde, burada suç icat etmeyelim. Gelin, bu işlerden yol yakınen dönelim; gelin, bu işlerden vazgeçelim; gelin, şunu çağdaş, dünyayı kucaklayacak bir şekilde çevirelim, altına biz de imza atalım, buradan hep beraber gitsin. Bu gazeteci arkadaşlarımızın sırtına bu kadar yükü yüklemeyelim, bu arkadaşlar bu yükü taşıyamazlar; ekonomik buhran dorukta, yerel medyanın durumu çok kötü, Basın İlan Kurumu yerel medyayı yok ediyor. Gelin, hep beraber bir uzlaşma yaratalım. Sizin olgunluğunuz, sizin bu konudaki tecrübeniz bunları düzenlemeye yeter. Genç arkadaşlarımızla bir araya gelin, isterseniz ben her katkıyı vermeye hazırım. Bu işi, bu domatesi amaç dışı kullanma suçuna

dönüştürmeyelim. Bu iş, bu kabahatlerde kalsın, biz hep birlikte buradan güle oynaya ayrılalım. Neden? Mahkemeyi, savcıyı, Basın İlan Kurumuna bağlamaya benim yüreğim etmez. Basın İlan Kurumundaki arkadaş, savcıya “Gönder o belgeyi, bilgiyi.” diyemez. Kanuna, kuvvetler ayrılığına aykırıdır; bu, idari teşkilat yapımıza aykırıdır.

(Gürültüler)

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Nerede yok! Bak çıkartırım ha! Yok öyle bir şey, birazdan teklifler gelecek, nerede yok! Basın İlan Kurumuna yetkiyi vermiş, “Savcıdan belgeyi ister.” diyor, öyle bir şey yok. İdarenin yetkilerini bu denli geliştirseniz aklımızı karıştıran bir durumla karşı karşıya kalırız.

Birinci yargı paketinde, Abdülhamit Gül’ün açıkladığı yargı paketinde getirdiğiniz özgürlük ortamını burada kaldırırsanız, bu çelişkidir. Eğer, Ankara Milletvekilinizin söylediğini, Ankara Milletvekilinizin ifade ettiklerini dezenformasyon olarak kabul ederseniz, iç çatışma çıkar. Bunların hepsini sonlandırma yolu demokrasiye inançtır, güvendir. Sizin bilginize, erdeminizi, inancınıza ben güveniyorum; gelin, siz de bize inanın, güvenin, birlikte şu işe bir el atalım, bunu toparlayalım. Biz eğer bunu toparlamazsak yarın bu servis sağlayıcısı arkadaşlara da “Yüzde 3 oranında ceza getir, bunları şeye bağla, hisse senetlerini de getir.” falan, Elon Musk... Daha kârlı çıkarız biz yani. İsterseniz yasaya şunu ekleyelim: “Servetlerinin yarısını hisse senedi olarak getirir, bize bırakırlar.” diyelim ama bu yanlış olur. Gelin, onları teşvik edelim ama denetleyelim. Onlardan her şeyi isteyelim ama onlardan, gizli dinleme, izleme, takip sonuçları doğuracak düzenlemeler istemeyelim. Yani “FaceTime’i takip edemiyorum, takip edeceğim, üst bilmem ne oluşturacağım.” “WhatsApp’ın birazını takip edebiliyorum ama birazını göremiyorum, tamamını göreceğim.”

Arkadaşlar, son sözüm Yassıada duruşmalarının yargıcı olan Salim Başol Sayın Menderes’in genç yargıçlar arasından seçtiği 1’incilerin 1’incisiydi, 1’incilerin 1’incisi; verdiği karar ortadadır. Telefon dinlemesini... 10.876 sayfalık iddianamede yaklaşık 3 bin, 4 bin tane benim telefon dinlemem var, hepsini iddianameye koymuşlar. Eşimle, kardeşlerimle, herkesle yaptığım konuşmalar, edepsizce konuşmalarım da var. Ben “Ben bunların hepsini kabul ediyorum, bunları kaldırın, suç neyse kabulümdür; burada okumayın.” dedim ama iddianameye koyduklarını okudular, çok utandım, yerin dibine girdim. Deniz Bey’e, Devlet Hocama, pek çok insana kız kardeşimi gönderdim birer mektupla; hepsinden özür diledim, hepsi çok büyük olgunluk gösterdiler, hepsine saygılarımı tekrar iletirim. Ama şimdi o duruşma salonlarında beni yargılayan savcılarının ve hâkimlerin, polislerin telefon tutanakları okunuyor. Benim onlara bakmaya, benim onları dinlemeye yüreğim dayanmıyor. Gelin, bu işleri zorbalıkla, bu işleri yanlışla çözmeyelim, yanlışla hiçbir şey çözülmüyor. Gelin, yanlış demokrasiyle yıkayalım; gelin, anlayışla, hoşgörüyle bir yolculuğa çıkalım. Ben hepinize, inançla güvenle bağlıyım. Biz burada bu işi bitiririz, hep beraber el ele verelim, Türkiye’nin geleceğine, çocuklarımızı güzel bir şey bırakalım.

Saygılar sunuyorum, emekleriniz için teşekkür ediyorum efendim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ağzına sağlık.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Tuncay Özkan Bey’e teşekkür ediyoruz. Tam bir saat... Biraz anılar, biraz yaşadığı tecrübeler, aslında bu hikâye Türkiye’nin hikâyesi, Türkiye’nin demokrasi tarihinin hikâyesi. Bu anlamda hepinizin çıkaracağı dersler var fakat kendisinin de son tahlilde geldiği nokta “Dezenformasyonla ilgili bir düzenlemenin yapılması gerekli.” sözünü ben önemsiyorum.

Şimdi, bu konulara vâkıf Hocamız Ayhan Bey'e sözü veriyorum. Kendisi bunu bütün hikâyesiyle beraber... Şimdi, hep meselenin tali yönlerini konuşuyoruz, o tamamen Türk işi oluyor, etrafında dolanıyoruz. Ya, bu kadar konuşmanın içerisinde dünyadaki dezenformasyon örneklerine dair bir örnek ya da daha zihin açıcı analizler bekliyoruz.

Buyurun Ayhan Hocam.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Çok sevgili Başkanım, benim ortamı yumuşatmam beklentisi içindesiniz, onu için...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah, öyle bir şey yok, hayır.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Biraz şey konuşacağım... Sayın Bakan Yardımcım ve yirmi beş yıllık dostum ve meslektaşım Fatih Bey, değerli milletvekili arkadaşım -sağ tarafımda- hemşehrim İbrahim Bey...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Siz Yozgatlı mısınız Başkanım?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Evet.

Sol tarafımda genç Ahmet Bey, Konya Milletvekili Selman Bey, diğer milletvekili arkadaşlarım, Komisyonumuza renk veren katılımcılar; tüm katılımcıları, basın mensuplarımızı herkesi saygıyla ve sevgiyle kucaklıyorum.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Bu arada Feti Bey de Yozgatlıydı.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Feti Bey de Yozgatlı, evet.

Şimdi, önümüze getirilen, sosyal medyada dezenformasyonu önlemeye amaçladığı iddia edilen teklifin geneli üzerinde görüşlerimi açıklamak istiyorum.

Dijital Mecralar Komisyonu kurulduğundan beri iktidar mensubu arkadaşlar hep şu konulara ağırlık verdiler: Bir, özel hayatın gizliliği, Anayasa madde 20 kapsamında kişisel verilerin korunması; iki, tüm hizmet sağlayıcıların temsiliyeti ve hesap verebilir olması, ulusal egemenlik ve güvenlik hassasiyeti. Bu hususlarda biz de hemfikiriz ve ortak bildiriye imza da attık. Ama buradan yola çıkarak yine anayasal bir hak olan, Anayasa'nın 22'nci maddesindeki "Haberleşme hürriyeti"ni ve 26'ncı maddedeki "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti"ni, ayrıca, 28'inci maddedeki "Basın hürriyeti"ni göz ardı edemeyiz; bunlar da en az Anayasa'nın 20'nci maddesi kadar kutsaldır. Dolayısıyla, iktidar partili arkadaşlarca dile getirilen "gerektiğinde yargı kararı ve unutulma hakkı verilmesi" "Türkiye'nin verisinin Türkiye'de kalması" "dijital sansür" "dijital diktatörlük" dijital faşizm" gibi ifadelere, bu kavramlara sadece 20'nci madde açısından bakılmasını tek yönlü ve dolayısıyla yetersiz bulduğumu belirtmek istiyorum. Bu teklifin de bu tek yönlü bakış açısıyla hazırlandığını görüyorum.

Genel gerekçelere bakarsak, doğru önermelerden yola çıkılıp yanlış yargılara varılmaktadır. Tek tek bakalım: "Sahte isim ve hesaplarla yasa dışı içerik oluşturup paylaşma, farklı siyasi düşüncedeki kişilere, farklı dinlere veya milletlere küfür, iftira ve hakaret etmek" deniliyor. Peki, bu ne anlama geliyor? "Ülkemizde birileri bunları yapıyor ama şikâyet bile edilse sosyal medya sağlayıcıları seyirci kalıyor. Bizim mahkemelerimiz de bunları önlemiyor." demektir. Hâlbuki sosyal medya sağlayıcılarının bir kısmı buradalar, hemen hepsini bu Komisyon da dinledik. Bu konularda sistemler kurduklarını, kullanıcıların şikâyetlerini belirtecek sistemler kurduklarını, filtreleme yaptıklarını, müdahale ettiklerini öğrendik; kendilerine sorular da sorduk. Mahkemelerimiz de -maşallah- çok hızlı çalışıyorlar, dünyanın sosyal medyayla ilgili en çok karar çıkaran yargısı olmakla övünebiliriz ama burada sıkıntı mahkemelerin adil olmamasıdır. İktidar mensupları muhalefete rahatça küfredabiliyor, hiçbir şey olmuyor ya da -basından alıntı yaparak söylüyorum- "it" "köpek" "morfinlenmiş" "haysiyetsiz"

“ahlaksız” “foseptik çukuru” “bidon kafa” dediğinde bunu ifade özgürlüğü olarak tanımlayan hâkimler var bu ülkede. “Madem bu sıfatlar ifade özgürlüğü ben de size aynı sıfatlarla hitap edebilir miyim?” diye izin istendiğinde ve fakat izin alınamayınca hitap edilmediğinde bile “İfade özgürlüğü sınırsız değildir.” denilerek ceza yağdırılıyor. Ya da “Seçime bile müdahale ederiz.” diyen silahlı örgüt yöneticisine çıt çıkaramıyoruz. Dolayısıyla, bu konuda hiç inandırıcı değiliz.

Ayrıca, yine genel gerekçede “nefret ve ayrımcılığa zemin oluşturmak” diyorsunuz. Bu ne demek? Kamyondan inip kaçan kaçakların videosunu da bu anlamda yorumlayabilirsiniz. “Sınırları zaten korumuyoruz, içeride de bu görüntülerin yayınlanmasını istemiyoruz.” demektir. Belli ki bu maddeyi o amaçla koymuşsunuz. Bu ifadeleri de Avrupa’da nisan ayında kabul edilen Dijital Hizmetler Yasası’yla ilişkilendiriyorsunuz. İlgisi yok arkadaşlar. Avrupa Birliği düzenlemesinde vatandaşın ifade özgürlüğünü kısıtlayan maddeler hemen hemen hiç yok. Oradaki maddelerin muhatabı kurumlar, bizde ise kanun teklifinin en ağır maddelerinin önemli bir kısmında muhatap vatandaş. Onlar ne gibi maddeler koymuşlar, bakalım: “Sosyal medya platformları çocuklara yönelik ya da etnik, dinî, cinsiyet ayrımı, politik fikirlere yönelik reklamlar yapmasın” diyor. Bakın, burada sadece reklamlardan bahsediyor. Terörizm, çocuk, seks istismarı, nefret konuşması yasaklanıyor. Bu konuyu iktidar da çok dile getiriyor, sansürü gizlemek için bir nevi süsleme olarak da kullanıyor diyebiliriz. Çünkü bunlar zaten yasak, hem kurumlar filtreliyor hem de binlerce mahkeme kararı var. Devam edelim, Avrupa Birliği ne diyor? “Sosyal medya platformları kullanıcının içerik hakkındaki şikâyetlerini alabilecek yöntemler kullanacak.” Biliyorsunuz, bunlar bizde de yapıyor, Google’a girdiğiniz zaman bazı reklamları gösterme... Niye gösterme? İşte, “Bu reklam ilgimi çekmiyor.” veya “Bu reklamda zararlı içerik var.” diyebiliyorsunuz, bildirimde bulunabiliyorsunuz. “Ticari kandırmacalar, on-line taklit ürün satışları, zararlı ürün satışları yasak olacak.” Bunlar vatandaş korumak için. Bütün bunlara bakacak olursak, Avrupa Birliği yasa maddelerinin amaçlarının, platformların veya kurumların vatandaşlarını yanıltmasını engellemek olduğunu görürüz. Buna rağmen Avrupa iyi bir sınav verdi mi? Hayır. Ukrayna-Rusya savaşında Rusya haber TV kanallarını kapattı, Sputnik gibi on-line haberleri engelledi; bunu da biliyoruz.

Bizim konuştuğumuz teklif daha çok Rusya’nın yasasına benziyor. Ruslarda önce çocuk pornografisini, intihara yönlendirmeyi önleme, uyuşturucu satışını engelleme gibi halisane uygulamalarla başladı ama daha sonra “Federal fanatik materyaller” listesi çıkardı. Bu liste yasak siteler listesi. Bu listede neler var? Terörizm, aşırılık materyalleri; tabii, detaylara girmek istemiyorum ama Çeçen bağımsızlık savaşçıları, Özgür Suriye Ordusu savaşçıları da Rusların terör listesinde. Bir başka yasaklanan grup da bazı dinî gruplar, özellikle de Müslüman grupların yayınları ama en ilginç, Rus yetkilileri eleştiren yayınlar; bu yayınlar otomatik yasaklanıyor. Daha ilginç ise “Rusya Federasyonu’na saygısızlık” başlığında; örneğin, okullarda sınıfların kalabalık olduğunu gösterirseniz bu, Federasyon’a saygısızlık kabul edilmiş.

Biz de buna mı ulaşmak istiyoruz? Yani ekmek kuyruğunu gösteren videoları yasaklamak mı istiyoruz? “Freedom House” isimli bir kuruluşun listesine göre, internet özgürlüğünde Rusya 30 puanda, biz de 34 puandayız yani en düşük puanlı 10 ülke arasındayız beraberce. Basın özgürlüğünde de benzer durumdayız, Bulgaristan bile basın özgürlüğünde 79 puanda.

Tabii, Rusya bununla da yetinmiyor; TOR tarayıcı, VPN yasak. Sayın Bakanım biliyordur, bizde de VPN yasak diye biliyorum kısmen. Tamamen yasaklanamaz zaten, mümkün değil. Rus vatandaşlarının bilgilerini ülke dışına çıkarmak yasak. İlk başta makul gibi görünen bu isteğin getireceği sıkıntıları tahmin edebilirsiniz. Örneğin, bu nedenle, LinkedIn yoluyla CV’lerini uluslararası platformlarda yayınlamıyorlar. Bu yasada eksiklik olarak görebilirsiniz diye söylüyorum, “Aa, unutmamışız.” deyip

bir ekleme yapabilirsiniz; böylece gençlerin yurt dışında iş aramalarını ve yurt dışında gitmelerini de engellemiş olursunuz(!) Rusya’da WhatsApp gibi mesajlaşma platformları çok kısıtlı kullanılıyor. Telekom firmaları devletin verdiği filtreleme ve kayıt cihazlarını kullanarak tüm kullanıcıların iletişim bilgilerini, telefon, e-mail ve web tarama aktivitelerini kaydetmek ve devlete teslim etmek zorunda. Bizde de bir yanda “Kişisel veriler korunsun.” deniliyor ama operatörler yoluyla bu bilgiler kayıt altında tutuluyor, hatta bu amaçla özel bir yazılım satın alındığı bilgisi de var. Tabii, bunlar Ukrayna savaşında Rusya’ya yetmedi, Twitter ve Facebook’u da yasakladı. Kısacası, Avrupa, vatandaşı korumak için yasa çıkarıyor, biz ise Rusya gibi vatandaşı korkutmak için yasa çıkarıyoruz.

Bu yasa teklifi belli ki seçimlerde kullanılmak üzere hazırlanmış, hem AK PARTİ hem de MHP liderlerince kamuoyuna açıklanmış bir teklif. O nedenle, iktidar milletvekili arkadaşların, inanmasalar bile bir virgülsüz bile değiştiremeyeceklerini düşünüyorum. Eğer aksi düşünülüyorsa hemen oylama yapalım ve iki konuyu konuşalım. Bir, teklifi hemen geri çekelim ve tüm paydaşlarla beraber yeni bir teklif hazırlayalım. İki, onu yapamıyorsak ve seçime endeksli olmadığını göstermek istiyorsak hemen anlaşılm ve yasanın yürürlük tarihini 1 Ocak 2024 yapalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyoruz Değerli Vekilim.

Bence biraz daha konuya yaklaştık. Özellikle Ukrayna-Rusya savaşında yeni bir savaş türüyle karşı karşıya olduğumuzu gördük. Burada dijital mecraların temsilcileri var. Aslında, konvansiyonel savaşın bir biçimde sona erdiğine ve yeni bir hibrit savaşın başladığına hep beraber şahitlik ettik. Cephede devam eden savaş kadar, bir “tweet”in ya da bir Facebook mesajının ya da bir Instagram paylaşımının da gerçekten, meydan savaşı kadar tahripkâr olabildiğini ve pek çok dezenformasyona kaynaklık ettiğini hep beraber gördük. Aslında, bizatihi bu mesele bile, Covid salgını sürecinde yapılan tartışmalar bile dezenformasyon meselesi hakkında fazla söze gerek bırakmıyor. Meseleyi biraz daha bu konular üstünden konuşmanın gerekli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, geneli üzerine söz isteyen arkadaşımız Yozgat Milletvekilimiz İbrahim Ethem Sedef Bey, buyurun.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli Meclis çalışanlarımız ve misafirlerimiz, basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün ilk defa bir kanun teklifi gelmesinden dolayı, Dijital Mecralar Komisyon üyesi olmaktan mutluluk duyuyorum. Bu kanun teklifini de burada görüşmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü 18 toplantıdır bizim, milletimizin, toplumumuzun, çocuklarımızın geleceği adına burada bütün partilerden temsilcilerimizle, Komisyon üyelerimizle hep ortak noktada da buluştuğumuz şuydu: Çocuk istismarı, kadına şiddet gibi konularda, ülkemizin geleceğiyle, terörle ilgili konularda ülkemizde planlanan şeylerin önüne nasıl geçeriz? Biz 18 toplantıdır da bütün bakanlıklarımızla birlikte aslında bu çalışmaları konuşmuştuk. Şimdi böyle bir teklifin gelmesinden de onun için mutluluk duyuyorum, en azından önüne geçeceğine inancımız da tamdır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde ve dünyada dijital mecralar ve sosyal medya kullanımı giderek çoğalmakta ve etkinliğini artırmaktadır. Dijital 2021 Raporu’ndan alınan verilere göre -dünyada sosyal medya kullanımına ilişkin- dünya nüfusunun yüzde 53,6’sı yani 4,2 milyar kişi aktif olarak sosyal medyayı kullanıyor. Bu rakam, sizlerin de gördüğü üzere, azımsanamayacak bir rakam, devasa bir pazar, büyük bir ekonomik alan. Tabii ki dijital alanların birçok faydası varken bir o kadar da zararlı yönleri de tüm dünyada tartışılmakta.

Dünyada ve ülkemizde en çok kullanılan sosyal medya uygulamalarının değerli temsilcileri Komisyonumuza gelerek bizleri platformları hakkında bilgilendirdiler. Bizler de görüşlerimizi kendileriyle paylaştık. Yapılan sunumlarda sosyal ağların değerli temsilcilerinin çizmiş oldukları tabloya bakıldığında, toplumun rahatsızlık duyduğu tüm konuların farkında olduklarını burada dinledik. Neredeyse bütün önlemlerin alındığına dair bir aktarım yapıldı, ancak ülkemizde yaşananlara baktığımızda, terör propagandasından tutun çocuk istismarı, taciz, müstehcenlik olan ve ahlak sınırlarının aşıldığı bir dijital ortamla her birimiz, ailelerimiz, çocuklarımız karşı karşıya. Ülkemizin, çocuklarımızın, milletimizin ve geleceğimizin kaderi şirketlerin keyfiyetine veya terör örgütlerinin, uyuşturucu çetelerinin insafına bırakılamaz diyorum ve kanun teklifinin de bunun için önemli, değerli olduğunu ve ülkemiz adına ihtiyaç olduğunu tekrar belirtmek istiyorum.

Günümüzde dijital mecraların yaygınlaşmasıyla birlikte yanlış ve yanıltıcı bilginin yayılımı artmış, yalan ve kara propaganda yolları kullanılarak kitleler harekete geçirilmeye çalışılmış ve bu durum her geçen gün artarak devam etmektedir. Yapılacak olan düzenlemelerle, yaşanan bu sıkıntıların önüne geçileceğine inanıyoruz. Yapılacak olan bu kanunla, kişinin şeref ve haysiyetinin, itibarının zedelenmesine, kişisel verileri ve özel hayatı gibi değerlerine yönelik olarak sosyal medya ve haber sitelerinde paylaşılan yalan haberlerin önüne geçmek anlamında genel olarak toplumumuzun acil beklentileri karşılanmalıdır.

Biliyorsunuz, her gün sahte sosyal medya hesaplarından yalan onlarca haber servis ediliyor ve okuduğumuz haberin doğru mu yalan mı olduğunu anlama imkânı bulamıyoruz. Ayrıca, bu yasada, emek veren internet haber sitelerinin süreli yayın kapsamına alınmasını da olumlu buluyoruz. Bu teklifle birlikte, yine aynı şekilde, emek verdikleri için, internet gazeteciliği yapan haber sitelerinin de vasıf almalarını, gazeteci unvanı almalarını, basın kartı almalarını -bu unvanın verilmesini- olumlu karşılıyoruz. Bununla birlikte, 5651’de yine bir temsilcilik istenmişti sağlayıcılardan ama temsilcilik açtı birçoğu. Ona birçok muhalefet edilmesine rağmen “Açmazlar, yapmazlar, temsilci vermezler.” denilmesine rağmen o yasadan sonra neredeyse tamamına yakını veya tamamı burada, Türkiye’ye bir temsilci atadılar ama tabii, bu yasayla birlikte bu da çok önemli bir konuydu. İrtibat kişisiyle ve fiziki adresle, sosyal ağlarla irtibatımızı, muhataplığımızı ve diyalogumuzu artırmamızın da olumlu olduğunu düşünüyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak da kanun teklifini desteklediğimizi belirtiyorum ve Türk milletine ve vatanımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ederim İbrahim Bey, gerçekten kısa, öz, net, hem olumlu yanlarını hem olumsuz yanlarını büyük bir açıklıkla ifade ettiniz.

Şimdi Burak Vekilimize sözü veriyorum.

Buyurun.

BURAK ERBAY (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli vekil arkadaşlar, değerli misafirler, basın mensubu arkadaşlar, çalışan arkadaşlar; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şunu belirtiyim: Muhakkak bir emek verildi, verilmiştir; bürokrat arkadaşlar, vekil arkadaşlar, o emekten dolayı öncelikle katkı veren herkese teşekkür ediyorum. Ancak düşüncelerimi tabii ifade etmek istiyorum.

2018’den beri görev yapıyoruz, gelen mevcut yasalarla ilgili komisyonlarda çalışmalar yürütüyoruz, Genel Kurulda düşüncelerimizi ifade ediyoruz. Yapılan çalışmalarda şunu gördüm... Tabii, ondan önce şeyi de söyleyeyim: Yapılan yöntemi hep eleştirdik, daha önceki süreçlerde de eleştirdik yani torba yasa yöntemiyle yapılmaması gerektiğini, doğru bir yöntem olmadığını, bunu defalarca hukukçu vekil olarak da söyledik -sayın vekillerimiz de hukukçu- vekil olmadan önce de yapılan bu yanlış yöntemlerin çok sıkıntısını çekti avukat olarak. Alıyorsunuz, torbanın içine farklı yasalar, düzenlemeler koyuyorsunuz, vatandaş basından eğer görürse ilgili yasada o değişikliği bize iletiyor, biz ondan sonra araştırmalar yaparak bazı değişiklikler yapıldığını görebiliyoruz; bu, doğru bir yöntem değil. Sabahki toplantıda da söyledim, biz vatandaşlarımızın daha kaliteli, daha refah içerisinde bir yaşam sürmesini istiyoruz, bunun için yasama faaliyetine geliyoruz -burada milletvekili olarak seçildik- ama yürüttüğümüz yasama faaliyetini kaliteli ve nitelikli yürütemiyoruz. Bakın, saat ikide başladı, beş altı saatir aralıksız devam ediyoruz, gece geç vakte kadar sürecek. Daha önce yaşadığımız acı, kötü tecrübeler var, gece sabahlara kadar süren toplantılar, sıkıştırılmış toplantılar, bunlar sağlıklı yasa yapma yöntemleri değil. Bunların düzeltilmesi için defalarca talepte bulunduk, uyarılarda bulunduk. Bunu ne için bulunuyoruz? Kendimiz için değil, biz çalışmaya hazırız, bunun için seçilmişiz ama daha kaliteli yapılsın, bir kere yapılsın ve çözümleri tamamen bulunsun, vatandaşın da sorunu çözülebilin diye; derdimiz bu ama ısrarla, mevcut iktidar, AKP yetkilileri bu yöntemle yasa yapmaya çalışıyor ve vatandaş da zorlanıyor, sonuçta bizler de kaliteli bir yasama faaliyeti yürütemiyoruz, bunu kimsenin yapmaya hakkı yok. “Türkiye Cumhuriyeti devleti ilelebet yaşasın.” diyorsunuz, devletle ilgili, millî kavramlarla bir sürü şeyi söylüyorsunuz ama bu yapılan yanlış yöntemler devlete de devletin kurumlarına da çok zarar veriyor, vatandaşlarımız olumsuz etkileniyor ve sonuçta da olması gereken çözümler ortaya çıkmıyor.

İşte bugünkü, sabah yaşadığımız konu: Sabah geldik, Bakanımız önceden davet edilmiş, onunla ilgili hazırlık yapmaya çalıştık, bir taraftan arkadaşlarımız önergelerle ilgili çalıştı, dar bir zamanda toplantı yürütmeye çalıştık. Şimdi, bu şekilde, doğru olmayan yöntemlerle süreci hâlâ sürdürüyoruz, görevimizin de sonuna geliyoruz ama düzeltilmedi. Maalesef, tarihe de bu, not olarak düşsün, demokrasi tarihine bunlar kara leke olarak geçecektir. Göreceksiniz, ileride AKP iktidarı döneminde bu şekilde nitelikli yapılmayan yasalarla ülkenin yönetildiği Türkiye demokrasi tarihine kara leke olarak maalesef geçecek.

Şimdi, bu yöntemlerle yasa yapılırken veya ülke yönetilirken şunu gördüm: Birilerinin, evet, iyi niyetle -dediğim gibi- çalışıp emek verdiğini görüyoruz ama öyle bir akıl var ki o aklın ben kirli bir akıl olduğunu düşünüyorum, kirli de bir akıl var arkada. Böyle iyi niyetli, yeni seçilmiş, genç vekiller veya daha genç bazı bürokratlar talimatla, kullanılarak, o kirli aklın kafasının arkasındaki şeyin süslenerek kamuoyunun önüne, komisyonlara ve Genel Kurula getirildiğini görüyoruz; hem Cumhurbaşkanlığı kararlarında hem de yasalarda bunu görüyoruz. Mesela, bu yasanın içinde de böyle kirli oyunlar var, aralara sıkıştırılmış maddeler var; ülkeye zarar verecek, Türkiye’nin, ülkenin kurumlarına zarar verecek düzenlemeler var.

Bakın, daha çok yeni, yakın zamanda Konyalı Vekil arkadaşımız çıktı -geçen hafta çevreyle ilgili bir teklif geldi yine, seçim bölgem Muğla’yı da çok ilgilendiren- daha önce kendisi genç vekil olarak, imzacı olarak geldi, Genel Kurulda, komisyonlarda anlattı “skuter düzenlemesi” dedi, birtakım başka çevre düzenlemeleri, “Çevre Ajansı” diye bir şeyi kurdular, kuruldu. O zaman da söylemiştik “Tehlikeliler var.” demiştik ve işte geçen hafta gelen teklifte de o uyarılarımızda ne kadar haklı olduğumuzu gördük. Orada, sahillerimizle ilgili tasarruf yetkisinin o masum gösterilen Çevre Ajansına verildiğini -şirket kurma yetkilerinin- bizim o Göcek Limanı’nda, Fethiye Limanı’nda kaygıyla izlediğimiz bazı projelerin, o şirketlerin Çevre Ajansı üzerinden yapılacağını gördük, uyarılarımızda ne kadar haklı olduğumuzu gördük. Yalıkavak Marinada yaşanan -bilmem- siyaseten de yine içinde

bulunan, kaçakçılıktan, şundan bundan suçlanan insanların ihale peşinde koştuğunu, üst düzey yöneticilerinizin oralarda görev aldığını, otellerde bulunan insanlarla bağlantılı şirketlerin buralarla ilişki içerisinde, mafyatik yapıların oralarda bulunduğunu gördük ve şimdi de geçen gün Komisyondan geçen teklifle bunun önünün açıldığını gördük ve bu uyarılarımızda ne kadar haklı olduğumuzu.

Şimdi, buradaki teklife de bakıyoruz, aynı kirli aklın devreye girdiğini görüyoruz. Biz bu ülkeyi seviyoruz, bu ülkenin daha iyi olmasını ve bu insanların, bu topraklarda yaşayan insanların huzur içinde yaşayıp hayatına devam etmesini istiyoruz ama bu tarz tehlikeli oyunları deşifre etmekle ilgili de görevimiz var, kamuoyuyla paylaşmakla ilgili görevimiz var; bunu yapmaya çalışıyoruz.

Şimdi bu teklifte... Sayın başkanlarım da detaylı olarak anlattı. Bakın, az önce dışarı çıktığımda arkadaşlar “Biz ne zaman konuşacağız Sayın Vekilim?” diye bana soruyorlar, görüş beyan etmek istiyorlar. Niye korkuyoruz, niye kaçıyoruz? Birtakım bahanelerle onları yıldırıp göndermeye mi çalışıyoruz? Biz bunu baro yasasında da yaşadık. Bizim baro başkanlarımız, haklarında bir tane adli sicil kaydı olmayan, yirmi yıldır meslek yapan baro başkanlarımız kapının önünde banklarda yattılar. O zaman da rica ettik “Gelsinler, şurada iki laf etsinler, düşüncelerini ifade etsinler.” dedik. Spor yasasında aynı şey oldu, sabahki toplantıda söyledim. Ben döndüğümde genç bir vekil olarak oradaki bir sürü... Ben de ASKF Disiplin Kurulu üyesi oldum, sporun içinden geldim. “Bakın, bir sürü sorun var. Bu yasa bir şey getirmiyor, çağırılın onları...” Çünkü bize iletiyorlar. “Gelsin, spor temsilcileri, amatör sporcular gelsin.” diyoruz ama hayır, bir yerde bir yasa pişiyor, konunun muhataplarından düşünce, görüş alınmadan buradan geçirdik. “Ben çoğunluktaym, yaptım, oldu.” oluyor.

Ondan sonra “Neden muhalefet ediyorsunuz? Her şeye karşı çıkıyorsunuz.” vesaire gibi söylemlerle de vatandaşa bizi kötü göstermeye çalışıyorsunuz ama biz bu kaygılarımızı anlatıyoruz işte, böyle kirli oyunun da parçası oluyorsunuz, belki isteyerek. Zaman içerisinde bakıyorum, o iyi niyetli, öne atılan arkadaşlar da o sistemin içine girince ondan sonra artık tartışılmaz, konuşulamaz hâle geliyor, direkt refleksle savunmaya geçiliyor. Bu, ülkeye bir fayda getirmiyor. Bizler bu ülkeyle dertlenen, bu ülkenin vatandaşlarına doğru şeylerin olmasını isteyen insanlarız, bunun için bunlarla ilgili düşüncelerimizi ısrarla anlatıyoruz. Ne var, konuşsun gazeteci arkadaşlar. Birinin sabıkası mı var? Neden korkuyoruz, neden dinlemiyoruz? Anlatınsınlar sosyal medya platformlarındaki arkadaşlar. Ben hukukçuyum ama bu konuların hepsine vâkıf değilim. Geldi perşembe, cuma apar topar, bölgede yoğun geçiyor zaten, geldik, dedik ki: “Uzatılsın, alt komisyon kurulsun.” Neden korkuyoruz? Ondan sonra “Neden uzlaşma olmuyor?” ondan sonra “Niye beni eleştirdiniz?” ondan sonra “Dava açarım, ‘tweet’inize tazminat davası açarım.” Uzlaşmıyorsunuz çünkü konuşmuyorsunuz, düşünce almıyorsunuz ve ülkeye zarar veriyorsunuz. Bu yöntemler doğru yöntemler değil Sayın Başkanım. O yüzden -yani aslında konuşmamın başında onu talep edecektim- onların talebini yineliyorum, alalım fikir, biz her şeyi göremeyebiliriz, her şeyi bilemiyor olabiliriz. Az zamanda fikirler aldık, arkadaşlar mail attılar “Bizim taleplerimizi dile getirin.” dediler, dinleyelim. Bu talebi bir kez daha yineliyorum yani bu şekilde sağlıklı bir yasama yapmıyoruz. Eve gittiğinizde çocuğunuza ne diyorsunuz? “Gittik, işte, istediğimizi yaptırdık, geçtik.” Vicdanınız rahat ediyor mu? Etmesin; bürokratlar dâhil, seçilen arkadaşlar dâhil, etmesin. 800 kilometre öteden her hafta geliyoruz, doğru şeyleri alalım, burada aktaralım diye. Böyle dinlemeyelim, anlamayalım, onları konuşturmayalım; nasıl olacak? Seçtik, görevimizin sonuna geliyoruz, daha bir tane yasa teklifi... Bakın, vekilim neler anlattı; kaygılarını anlattı Başkanım ama ısrarla “Yok.” deniyor. Yazalım, oturalım çalışalım, hukuki metinleri çalışalım. Baro nerede arkadaşlar? Mesela, bu konuda ciddi hukuki düzenlemeler var; İcra Yasası’yla ilgili vesaire. Onlardan görüş alındı mı? Alınmadı.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Nerede?

BURAK ERBAY (Muğla) – Barodan mesela... Başkanım, o İcra İflas...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Barolarla ilgili ne var?

BURAK ERBAY (Muğla) – İcra ve İflas Yasası’ndaki o ilanlar var.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – İlan o be kardeşim, baroyla ne alakası var ilanın?

BURAK ERBAY (Muğla) – İcra satışının orada olması baroyla ilgili değil mi -hukukçu vekilim var- Değerli Başkanım, değil mi? Diğer kamu ilanlarının hukukla alakası yok mu? Yani yapmayın.

Sonuç itibarıyla, görüş alınmayarak yapılması doğru bir yöntem değil. Israrla devam ediyorsunuz, ülkeye zarar veriyorsunuz. Vicdanımız rahat olmasın yani rahat bir şekilde görevinizi yaptığınızı söylemeyin.

Onun dışında, bu maddeler içerisinde maalesef insanları ciddi kaygıya düşürecek maddeler var çünkü uygulamalarımız hep bu yönde; insanların konuşmalarını, duyurularını kısıtlamak, onları hapse atmak üzerine.

Bakın, şimdi, bu yasa teklifiyle ilgili örnekler de verildi. Geçen sene Muğla’da yaşanan yangınlarda ormanlar için -ben o toprakları çok seven bir insanım- gittik, bağırдық, dedik ki: “Ya, bir helikopter gönderin, bir şeyler...” İnsanlar bunları paylaştılar, haber oluştu. Daha ilk çıktığında, ben Marmaris’teydim ilk yangında çıktığında -Başkanım da oradaydı- orada Köyceğiz yangını çıktığında hemen Köyceğiz’e döndüm -doğduğum yer- dedim ki: “Bakın, çok tehlikeli, bu yangın ormanın yukarısına giderse...” “On-on beş gün sürmez.” dedi. Açıklamalar yapıldı “Hayır, öyle değil.” dedi. “Vekiller şöyle yapıyor, böyle yapıyorlar.” dedi. İşte bu söylediğiniz dezenformasyonları yaptığımız iddia edildi. Söylediğimiz de oldu, on beş gün yangınlar devam etti. Bizim bu söylediklerimizi alanlar, haberler yapanlar oldu, yayanlar oldu. E, şimdi bu şartlarda nasıl olacak, insanlar nasıl bunları gündeme getirecek?

Başka konu mesela: Muğla’da 30 küsur tane saha JES’le ilgili arama sahası ilan edildi. “Sıcak su bulacağız. Oradan enerji üreteceğiz.” “Ya, ne yapıyorsunuz?” dedik. Araştırdık bölgeleri, arkeolojik bölgeler, doğal sit bölgeleri. Arkasında başka tezgâh olduğunu anladık, haber yaptırdık vesaire, daha sonra ihalenin yapılmasına iki gün kala ihale iptal edildi. O yeni kurulan YİKOB üzerinden, Yatırım İzleme üzerinden ihale yapılacaktı; bağırıldı, çağrıldı ama o şartlarda yasaldı o, belki de birileri “Dezenformasyon yapıyor.” diyebilirdi ama daha sonra, bizim haklı olduğumuz ortaya çıktı ve bunlar iptal edildi. Aynı şekilde, Göcek’teki koyların ihalesi iptal edildi.

Bunun gibi, oradaki Paramount Otel’de yaşananları, Yalıkavak’ta yaşananları anlatıyoruz. Bunlar nasıl kamuoyunu deşifre edilecek, nasıl anlatılacak? Biz duyuyoruz bunları, kulağımıza geliyor hangi siyasilerle bağlantılı olduğu. Burada da konuşabilirim nelerle bağlantı olduğunu. Biz bunları nasıl anlatacağız? Sosyal medyayı kullanmazsak, siz “Onu daraltacağım.” dersiniz, işte, haber... Nasıl açıklanacak bunun kaynakları? Böyle bir şey olabilir mi?

O yüzden, arkadaşlar, yapılan yöntemlerin insanlara kaygı verdiğini Tuncay Başkanımın konuşmasından anladık, hissettik. Bunların, olabiliyorsa geri çekilip komisyonlarda tartışılması lazım. Muhataplarının bir an önce, onları yıldırmadan.... Yoruldular, onlar alışıktır değil belki bu kadar; saat ikiden beri buradalar, dinliyorlar; gözüme baktılar dışarı çıktığımda; konuşmak istiyorlar, konuşturalım, daha nitelikli bir şekilde bir yasa yapmış olalım.

Onun dışında, söylediğim gibi, bu yöntemlerin doğru olmadığı... Ha, yargıyla ilgili... İşte, deniyor ki: “Yargı karar verecek.” Bazı yetkiler veriliyor. Hangi yargı arkadaşlar? Onlarca örnek verildi de arkadaşlar bir fotoğraf çıkarmış; bakın, hangi yargı? Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’na yumruk atana hapis cezası vermeyen ama 2013’te attığı “tweet”ten dolayı Canan Kaftancıoğlu’na

ceza veren yargıdan bahsediyoruz. Genel Başkana, ana muhalefet partisinin, milyonlarca oy almış partinin Genel Başkanına yumruk atan hapse girmiyor ama “tweet” attığı için dün cezaevine giren Canan Kaftancıoğlu’na ceza veren, tutuklanmasını sağlayan mahkemeden, yargıdan bahsediyoruz en basitinden. Onlarca, yüzlerce örnek verebilirim de sıcak olduğu için.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Vekilim, biz o İnfaz Yasası’nı çıkarırken de karşı çıktınız.

BURAK ERBAY (Muğla) – İnfaz Yasası’ndan bahsetmiyorum Başkanım.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Aynı şeyleri söylediniz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Buradaki düzenlemeden, kaygılardan, sadece kaygılardan bahsediyorum Başkanım.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Onun altında da benim imzam var.

BURAK ERBAY (Muğla) – İşte, bu somut çok... Onu söylemeye çalışıyorum, yakın zamanda yaşanan acı bir tecrübeyi örneklerle anlatıyorum. Burada da kalkıyoruz... Eğer burada oylanarak geçerse -eğer AKP’li ve MHP’li kişiler oy verirse buradan geçecek- yasa sonucu olabilecek tehlikeleri, öngördüğümüz tehlikeleri, kaygıları iletiyorum çok sıcak yaşadığımız olaylardan dolayı.

O yüzden, gelin, yol yakınken bir an önce dönelim, Komisyonla tartışalım. Dediğim gibi “Her şeyi biliyoruz.” diye bir iddiamız yok. Bir sürü farklı konuda uzman arkadaşlar var, onlardan görüş alalım. Bu konuyu vakte yayalım, onları dinledikten sonra olgunlaştıralım, eksiklikleri düzeltelim, “Kervan yolda düzülür.” anlayışıyla yapmayalım diyorum.

Teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Burak Vekilimize teşekkür ediyorum.

Bir kişisel gözlemimi ifade etmem lazım: Biz Haziran 2018’de Meclise gelip yemin ettiğimizde, Burak Vekilimin yüzü daha çok gülüyordu, daha çok böyle hani şeydi...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – AKP biz de şey bırakmadı ki ne yapsın fukara?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, onu son zamanlarda çok gergin görüyorum. Sabah da öyleydi. Yani çok böyle, sinirli görüyorum.

BURAK ERBAY (Muğla) – İşte düşünün, beni bile bu hâle getirdi, kibar adamı bile ne hâle getirdi!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sen Köyceğiz’de az bir dinlen Vekilim.

BURAK ERBAY (Muğla) – İktidar olalım da ondan sonra inşallah.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buraya zaten sivil toplum kuruluşlarını çağırdık. Ben iddia ediyorum: Şimdiye kadar hiçbir komisyona bu kadar sivil toplum kuruluşu çağırılmamıştır. Onu da biz çağırdık arkadaşlar, fikirlerini önemseydiğimiz için. Ha, ondan sonra...

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Dinlemiyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – “Dinlemiyorsunuz.” değil, dinlemek için çağırdık zaten; dinlemek için çağırdık ve dinleyeceğiz de.

Usul bakımından arkadaşlar uzun uzun mütalaalarını söylüyorlar, saygı duyuyoruz.

Zeynep Hanım’a çok sataşma oldu. Haklı olarak... Tüm mesele, böyle bir gençler üzerinden, yaş üzerinden mütalaa ediliyor. Yani bazen bu Komisyonla çok eril bir dil kullanılıyor, kadınlarla ilgili bir söz oluyor, bazen de gençlerle ilgili. Burası Dijital Mecralar Komisyonu, burada yaş, cinsiyet bunlar yani bir kriter... Tabii ki kriter ama bunların ötesinde biz insanlara fikirlerinden dolayı kıymet veriyoruz arkadaşlar. Bunların kayıtlara girmesini istiyoruz. Gençlere, açık aleni bir sataşma var. Gençlerin yanındayız.

Buyurun Zeynep Hanım.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok değerli üyeler, bize epey bir böyle küçük küçük, tatlı tatlı atıflar oldu. Hani, bunu bir miktar keyifli bulmakla birlikte ve gerçekten aslında “Mecliste neden gençler olmalı?” sorusuna esaslı bir cevap oluşturuyor mahiyette bir iletişim dili geliştirmek adına bunu açıkçası bir miktar kıymetli bulmakla birlikte, bir yandan da “Genç arkadaşlarımız bir şekilde seçilmişler, buradalar.” sözünden hareketle bize bir cevap hakkı doğduğunu ben açıkçası düşündüm.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben demedim.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Siz demediniz, başkaları dediler.

O noktada, biz bir şekilde, evet, hepimiz nasıl listelere girdiysek gençler de o şekilde listelere girdiler ve Cumhurbaşkanımızın gerçekten gençlere dönük ciddi anlamda ön açmasının bir neticesi olarak -aslında uluslararası parlamentolarda 45 yaş altı “genç” kabul ediliyor- bizim de AK PARTİ’de bir hayli genç arkadaşımız var. 30 yaş altında da 5 arkadaş olarak biz seçilmiş olduk.

Şimdi “Ben neden buradayım?” sorusunu sorduğumda, bir şekilde seçilip geldik, evet, bir şekilde listelere konduk ama hepimiz kişisel hikâyelerimize atıf yaptık, hepimizin bir hikâyesi var; ben de kişisel hikâyeme baktığımda şunu hatırlıyorum: “Bir Cumhurbaşkanının başörtülü eşi olsun mu, olmasın mı?” tartışmalarının odağında, ben lise 1’deydim, daha yeni örtünmeye karar verdim, vereceğim ve bu noktada da bu tartışmalar esnasında şunlar tartışılıyor: “Türkiye, İran mı olacak, Malezya mı olacak?” Buna ilişkin çok ciddi anlamda manipülatif açıklamalar yapılıyor. “Biz Kaç Kişiyiz” mitingleri toplanıyor ve buradaki...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Cumhuriyet mitingleri. “Biz Kaç Kişiyiz” benim oluşturduğum hareket.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Tamam. Yani ismi artık önemli değil ama benim arkadaşlarım Google Maps’ten...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben sizi...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hangi konu olsa size geliyor Tuncay Bey.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Benim o zamanlar Google...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben tarihin her yerinde varım, 4-5 hayat yaşadım.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Ama şu an buradaysak sizin de katkınız büyük, onu da söylemiş olayım çünkü şöyle bir durum var: Hakikaten bizim oradaki açıkçası manipülatif durumlarla “Türkiye şu mu olacak, bu mu olacak?” denildiğinde bizim dediğimiz tek bir şey vardı -ben belki bir lise 1 öğrencisiydim ama- “Türkiye, Türkiye olarak kalacak. Türkiye’nin kendi örneği vardır.” demiş idik. Bu noktada, açıkçası o zaman, siyasal bilincimizi pekiştirmek adına önemli bir merhale katetmiştik kendi adımıza ve açıkçası, o dönemde gerçekten dezenformasyonun ne kadar tehlikeli olduğunu belki bizzat kendi hayatımda da müşahade etmişim. Dolayısıyla, her birimiz, evet, seçilip geliyoruz ama gençler de buraya, haybeye “Hadi burada bulunsunlar.” diye seçilip konulmuş değil.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben söylemedim.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Siz değil, başkaları söyledi.

O yüzden, bence buna ilişkin olarak da ufak bir cevap vermek gerekiyordu. Mesela, Millî Eğitim Komisyonunda Barış İçin Akademisyenlere dönük bir bahis geçtiğinde, ben oradaki o yapılan açıklamanın bizim devletimizi ilişkin, devletimizin operasyonlarına dönük ne kadar kabul edilemez olduğuna ilişkin fikrimi beyan ettiğimde, bir CHP vekili çıkıp demişti ki: “Gençsin, neden böyle

düşünüyorsun?” Gençlere nasıl düşünüp düşünmediklerine ilişkin hâlâ istikamet gösterme refleksi görüyorken, bizler burada gençlerin bulunmasının aslında ne kadar daha değerli ve önemli olduğunu sürekli olarak fark ediyoruz.

Böyle küçük bir şerh düşmek istedim. Kanun teklifine ilişkin zaten teklif maddelerinde kanaatlerimizi bire bir açıklıyor olacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Zeynep Hanım’a teşekkür ediyoruz.

Şimdi Dersim Hanım bir söz istedi.

Buyurun.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Elbette, gençler hayatın her alanında olduğu gibi Mecliste de olacaklardır, bundan sonraki süreçlerde de olacaklardır; ben bir genç olarak bunu söylemek istiyorum ama bu kanun teklifi verilirken gençlerin fikri ne kadar alındı, onu da sormak istiyorum. Aslında dijital mecralar en çok gençleri ilgilendiren konuyken, dijital, sosyal medyayı en çok kullanan kesim genç kesim iken, Z kuşağı iken, aslında, kanun teklifinin Z kuşağının iradesini görmeyen, gençliğin iradesini görmeyen, fikrini sormayan bir yerden hazırlandığını da görüyoruz; bu da aslında tüm muhalif gençler adına bir genç olarak benim de iktidara bir eleştirimdir. Gençleri görmeyen, gençlerin iradesini tanımayan, fikrini, düşüncesini sormayan bir kanun teklifi elbette gençler tarafından da kabul edilmeyecektir.

Son yirmi yılda bilgi teknolojilerinin gelişmelerine bakıldığında, artık sosyal medya platformlarının bir toplumsal değişim ve gelişim alanı olduğu görülecektir. Geleneksel ve sınırlayıcı medyanın aksine, kullanım ve alternatif bilgiye erişim konusunda sağladığı kolaylık hayatlarımızda geri dönülemez bir noktaya gelmiştir. Avrupa ülkelerinde sosyal medya yasaları devlet ve bürokrasinin dışında tutulur, ifade özgürlüğü kısıtlanmaz, kişisel güvenliği sağlayan tedbirler alınır. Bizde ise iktidar, aslında yeterince siyasallaşmış olan basını tamamen kendi tekeline alma çabası içinde ve muhaliflerin sesini kısmaya dönük kanun tekliflerini gündeme getiriyor.

2023 seçimleri öncesi muhalefeti susturmayı amaçlayan, hatta korkutarak susturmayı amaçlayan bir teklifle karşı karşıyayız. Muğlak tanımlarla bir korku ortamı yaratılması, zaten mevcut olan korku ortamının genişletilmesi dolayısıyla daha fazla otosansür göreceğimiz bir döneme giriyoruz. İktidar, önce geleneksel medyanın sahiplik yapısını kendi yandaş sermayesi lehine değiştirerek ve ardından el koymalarla ve kapatmalarla basının özgürlük alanını ortadan kaldırmayı amaçlıyor.

Değişiklik teklifinin geneline bakıldığında da dezenformasyon algısıyla, objektif olmayan kavramlarla düşünce özgürlüğü ortadan kaldırılmak istenmektedir; gazeteciliğin temel işlevine müdahale edilmektedir. Bu yasa, mevcut hâliyle bilgiye ve düşünceye ulaşma ve ifade hürriyeti açısından sansürü hayatın her alanında yaygınlaştıracaktır çünkü iktidar bu kanun teklifiyle, keyfi düzenlemeler yapmakla beraber, keyfi uygulamaların da önünü açacaktır.

Freedom House İnternet Özgürlüğü 2022 verilerinde Türkiye, özgür olmayan, otoriter ülkeler arasında görülmektedir. Özellikle 2013 yılından itibaren ifade özgürlüğü bağlamında Türkiye’deki geriye gidiş daha net olarak görülüyor. İnternet ve sosyal medya sansüründe de son on yılda gözle görülür bir artış yaşanıyor. 2021 yılı sonu itibarıyla 500 binden fazla “web” sitesi erişime engellendi, 150 binden fazla haber ve içeriğe erişim engeli getirilmiş durumda. Son yedi yılda 160 bin kişi hakkında Cumhurbaşkanına hakaretten soruşturma açılmış ve 35 binden fazla kişi sadece Cumhurbaşkanına hakaretten hüküm giydi. Sınıf başkanı seçilen lise öğrencisi sınıfa çay dağıttığı videoyu sosyal medyada

paylaştı ve daha sonra hakkında Cumhurbaşkanına hakaret davası açıldı. Yine, gözetimine alınan kişilere “Selahattin Demirtaş ve Gülten Kışanak’ın sayfalarını neden takip ediyorsun?” soruları soruldu. Nerede bağımsız yargı, nerede ifade özgürlüğü, nerede internet özgürlüğü?

Son süreçlerde görüyoruz ki medya kuruluşları satın alınıyor, devralınıyor ve bağımsız, güçlü medya kuruluşları iktidara daha sadık şirketler tarafından adım adım ele geçiriliyor. Bir yanda eleştirel gazetecileri işe almaya istekli olan yayın kuruluşlarının sayısı gün geçtikçe azalıyor; diğer yanda muhalif gazeteciler saldırıya uğruyor, tutuklanıyor, öldürülüyor. 2021 yılında 55 gazeteci ve 2 yayın organı saldırıya uğradı, bu saldırılarda 2 gazeteci öldürülürken gözetimine alınan 61 gazeteciden 6’sı tutuklandı. İşkence ve kötü muameleye maruz kalan gazetecilerin sayısı 23. 11 gazeteci ise tehdit ve ajanlık dayatmasına maruz kaldı. 54 gazeteci hakkında soruşturma açıldı, 51 gazeteci hakkında dava açıldı. Yargılanan 51 gazeteciye toplam yüz otuz üç yıl sekiz ay ceza verildi, 65 gazeteci ise hâlâ cezaevinde.

Söz konusu yasal düzenleme de mevcut yapısı giderek daraltılmış, özgürlükleri kısıtlamaya dönük bir düzenlemedir. Medya alanında yaratılmak istenen tek sesli alanın sosyal medyada da kurulması istenmektedir. Yasanın adı açık bir şekilde “erişim ve sansür yasası” olarak ifade edilseydi içeriğini karşılamış olurdu. Son bir yılda 112 kez yayın yasağı getirildi, 64 internet sitesi kapatıldı, 1.460 habere ve 160 sosyal medya içeriğine erişim engelleri getirildi. Kadın katilleri mahkemelerde aklandığı gibi sosyal medyada da aklandı, sosyal medyada cinayetlere ilişkin yasak ve erişim engeli getirildi. Bunun son örneğini evli olduğu erkek tarafından öldürülen Fatma Altınmakas’a dair haberlere erişim engeli getirilmesinde gördük. “Son bir buçuk yılda 22 kadın şüpheli bir şekilde hayatını kaybetti.” başlıklı habere bile erişim engeli getirildi. Böyle bir anlayıştan demokratik, çoğulcu sosyal medya düzenlemesi yapmasını bekleyebilir miyiz? Elbette ki bu kanun teklifi de demokratik bir düzenleme değildir.

Basın kartlarının dağıtılmasına ilişkin, teklifin 2’nci maddesi kimlerin gazeteci olup olmadığına direkt iktidarın karar vermesini sağlıyor. Bu durum hem bağımsız gazeteci algısını yok edebileceği gibi hem de basında sansürün önünü açacaktır. Özellikle bu madde tekliften çıkarılıp meslek örgütlerinin görüşleri alınmalıdır. Kimlerin gazeteci olup olmayacağına, kimlere basın kartı verilir verilmeyeceğine meslek örgütleri karar vermelidir, iktidarın temsilcileri değil. Basın kartı dağıtımı ve değerlendirmesi tamamen siyasal alanın dışına çıkarılmalıdır. Burada ise siyasal alanın, iktidarın kontrolünde gelişecek bir yasa var. İktidar, basın kartlarının dağıtımından tutun çıkacak olan yayınlara kadar, basını da rant alanına çevirmek istiyor; bu yasayla bunun önü açılacaktır. Hâlihazırda 212 sayılı Kanun’dan yararlanamayan gazeteciler varken basın kartının iktidar tarafından dağıtılması var olan sorunları katmerleştirecektir. Ayrıca, -teklifin 14’üncü ve 15’inci maddelerinde- Komisyon Başkanlığınca basın kartlarının iptal edilmesi de aynı derecede keyfiyet uygulamalarına sebebiyet verecektir. 29’uncu maddede yer alan “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yaymak” suç kapsamına girecek, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilebilecek. Burada da ifade özgürlüğünün kapsamı daraltılmış ve ifade özgürlüğü açıkça suç hâline getirilmiştir.

Son derece muğlak, nereye çekseniz oraya gidebilecek bir düzenlemeden bahsediyoruz. Bu düzenlemeyle sanki yalan haber yasaklanıyor gibi görülse de yalanın ve gerçeğin ne olduğunun iktidar ve yargısı tarafından belirlendiği bir düzende bu düzenleme asla masum görülemez. Kişiden kişiye, dönemden döneme değişmesi mümkün olan ve yine içeriği belirsiz olan “kamu barışının bozulmasına elverişlilik” ölçütüyle cezai müeyyideye bağlanması, başta gazeteciler olmak üzere tüm halkın cezai tehdit altında bırakılmasına yol açacaktır. Söz konusu yalan haber yayma ve halkta korku ve endişe yaratmaksa en büyük cezayı iktidar medyası görmelidir. Çünkü iktidar, medya yayın organları aracılığıyla sürekli yalan haberler yaymakta ve siyasetin kutuplaştırıcı, ayrıştırıcı söylemlerini yaymaktadır. Daha

bugün Cumhurbaşkanı asla ifade özgürlüğü çerçevesinde değerlendirilemeyecek, cinsiyetçi bir dille kadınlara hakaret etmiştir. Bağımsız olduğunu iddia ettiğiniz yargı Cumhurbaşkanıyla ilgili de gerekli hukuki süreci başlatacak mı? Ülkedeki yargının durumuna baktığımızda bunun mümkün olmadığını hepimiz açık bir şekilde ifade edebiliriz.

Bu yasanın mevcut hâliyle kabul edilmesi mümkün değildir. Teklif, tarihinin en ağır sansür ve otosansür mekanizmalarından birine yol açacaktır. Gazetecilik meslek örgütlerinin dâhil olacağı, aynı zamanda gençlerin temsilcilerinin de dâhil olacağı bir tartışma sürecinin ardından muhalefetin ortaklaşacağı bir teklif hazırlanmalıdır diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederiz Dersim Hanım’a.

Bir ironiye dikkatinizi çekmek isterim. Kendisi eleştirdiği Hükûmetin yaptığı düzenlemeyle beraber bu vekillik meselesini... Dikkatlerinize sunmak isterim sadece.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şu usulü öneriyorum: Onursal Vekilimize söz vereceğim...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben biraz uzun konuşacağım, isterseniz ara verebiliriz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ortak akılla beraber karar verelim, şöyle yapmayı düşünüyorum: Geneli üzerine konuşmaları bitirelim, ara verelim, yemekte beraber olacağız, sonra da sivil toplum kuruluşlarımızı ve paydaşlarımızı dinleyeceğiz.

Ben, Onursal Bey’e söz veriyorum...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Arkadaşlar nasıl derse.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, öneride bulunabilir miyim?

BURAK ERBAY (Muğla) – Geneli üzerine daha çok var.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Geneli üzerinenin bitimine daha çok var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Geneli üzerine üyelerimizin konuşmaları tamamlanıyor arkadaşlar.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Diğer arkadaşlar da var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, diğer arkadaşlarımız... Utku Çakırözer Bey’le biz zaten her toplantıda uzun uzun konuşmuştuk. Ben onun ne söyleyeceğini üç aşağı beş yukarı biliyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yasa da böyle diyor zaten.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bir öneride bulunabilir miyim?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sağ olun Başkanım.

Benim önerim şu Değerli Başkan: Bayağı saattir oturuyoruz. Geneli üzerinde sadece Komisyon üyeleri değil, gelen diğer vekil arkadaşlarımız da var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Onlar da konuşacak.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Onların konuşmasını da katarsak bayağı bir geç kalacak. Şöyle yarım saat bir mola vererseniz en azından, biz de bir dinlenmiş olalım, sonra gelip devam edelim yani gene takdir sizin.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şöyle düşünmüştüm ben: Komisyonumuzun değerli milletvekilleri konuşsun, misafir–misafir de değil aslında, milletvekili milletvekilidir- milletvekillerimiz de konuşsunlar fakat Komisyonumuza üye olmayan milletvekillerimize beşer dakika süre vermeyi düşünmüştüm, böylece diğer maddeler üzerinde de ayrıca konuşurlar.

Uygun, bulursanız, çok değerli milletvekillerim, ben şunu teklif ediyorum: Şimdi geneli üzerine Onursal Bey de konuşsun, sonra Komisyonumuzun üyesi olmayan ama gönlümüzün üyesi olan milletvekillerimize de beşer dakika süre verelim ve böylece geneli üzerine konuşmaları tamamlamış olalım Komisyon bağlamında, yemek için ara verelim, yemekten sonra da bizi sabırla dinleyen sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcilerine tekrar söz verelim diyorum, teşekkür ediyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Diğer vekillerimize söz hakkı...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Veriyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bence sayı zaten çok az, fazla da kimse yok yani onar dakikayla sınırlı tutsanız, beş dakikada bir şey anlatılmaz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şöyle: Sonra, ikinci turda tekrar veririz Abdullah Bey ya, sıkıntı yok, hep buradayız yani.

Onursal Bey bu konuda çok yetkin bir isim, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı. Bu konuda önemli hem uyarılar hem katkılar yapacağına ben inanıyorum.

Buyurun Başkanım.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Teşekkürler Başkanım öncelikle.

Bütün arkadaşlarımızı da tekrar saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz diyorum.

Öncelikle ben biraz gereksiz bir tartışma olduğunu düşündüm ama söylemezsek eksik kalacağımı düşünüyorum, Komisyonumuz aslında nispeten gençlerin yoğun olduğu bir komisyon ve gençlerimizin akıllarından yararlanma noktasında kimsenin de itirazı olduğunu düşünmüyorum. Biz de gençlere çok önem veren bir partiyiz. Burada aslında çok olumlu bir bakış açısı vardı, “Gençler yapsın, biz onların dediği her sözün altına imza atarız.” bakış açısı vardı. Bu, değerli bir bakış açıydı bence; bunu kaybetmemek gerekiyor. Tabii, örneklere çevirecek olursak, ben de milletvekili olurken öyle aşamalardan geçtim ki yani biz milletvekillerimizi ön seçimle belirledik, 100 bin üyenin 30 bini bana oy verdi, öyle milletvekili oldum, anlatabilirim size. Ya da bizim Genel Başkanımız hiçbir zaman “sözde gençler” diye bir cümle kullanmaz, “sözde genç, sözde olmayan genç” diye bir cümle kullanmaz ama maalesef Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde, sarayda kullanıldı bu cümleler. Ama gençlere olan inancımız tam, burada da gençlerle birlikte olmaktan çok mutluyum ben, onu söylemek isterim ve yani eski bir gençlik kolları genel başkanıyla, gençlik kollarında görev yapmış biri olarak birlikte olmak bana büyük bir mutluluk veriyor çünkü gençlerin hâlinde de çok iyi anladığımızı düşünüyorum hepimizin, çok değerli bunlar.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Bir de gönlü gençler var.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Tabii, bir de dediğiniz gibi, hiç yaşlanmayanlar var; Komisyonumuzda çok fazla üyemiz var, bunu söylemek isterim.

Devamında, tabii ki bu yasa teklifine baktığımızda, aslında Adalet ve Kalkınma Partisinin son dönemlerde, 2018’den sonra Milliyetçi Hareket Partisiyle ortak olarak geliştirdiği tavrı görüyoruz. Maddelerin içinde böyle herkesin “evet” diyeceği birkaç mesele var. Uzun uzun böyle çok uç örnekleri konuşuyoruz, diyoruz ki: “Burada bana bir saldırı oldu...” Zaten ne Ravza Hanım’a ne başka birine ne Tuncay ağabeye hiçbir saldırıyı kabul etmeyiz ama bu örnekten gelip bir düzenleme yapmaya

çalışıyoruz ya da hepinizin çocukları var, çocuklar bizim için çok değerli ama çocuk istismarı meselesi, çocukların bilişimin zararları noktasında korunması meselesini tartışıyoruz ama kusura bakmayın, bu yasa teklifinde çocukların bilişimin zararlarından korunması için hiçbir madde yok.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Sayın Adıgüzel...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Ben anlatacağım size Fatih Bey.

Ben bilişimin zararlarının engellenmesi komisyonunda da Nabi Avcı Hocamla birlikte aylarca çalıştım, bir rapor ortaya çıkardık. Şuysa mesele: Ya, işte, çocukların kullanımına özel ürünler istiyoruz. Zaten, bildiğim kadarıyla bazı platformlar diyor ki: “13 yaşın altına hesap açmak yasak.” Facebook’un böyle bir uygulaması var, diğer platformları teyit etmedim. Ya da, işte, “18 yaşın altına reklam yasak.” diyor ki AB uyumunda da bu var, AB’nin hazırladığı taslakta, bizim yasa teklifimizde olmasa da. Bu arada şunun da altını özel çizmek isterim, Hocam bahsetti: Hâlâ taslak yani bir nihai metin ortaya çıkmış değil. Bugün biz diyoruz ki: Avrupa Birliği Dijital Servisler Yasası’nı temel alıyoruz. Ama o, nihai metin değil, taslak. Burada tabii ki iktidar temsilcileri bu meseleyi buradan temellendirdikleri için biz de oradaki örnekleri veriyoruz. Ayhan Hocam da böyle yaptı ama o metin gerçek metin değil yani yarın göreceğiz o nihai metnin nasıl çıktığını.

Çocuk istismarı ve çocukların bilişimin zararlarından korunması meselesine gelince, dijital okuryazarlığı artırmıyoruz. Burada çocuğunun eline telefonunu vermeyen yok. Yok yani ben de dâhil yok, benim de 5 yaşında bir kızım var, şu an YouTube’da izliyor benim izlediğim bir şeyi, yarın Facebook’a da girebildiği zaman benim Facebook’uma da girmiş olacak aslında yani Facebook Kids’in hayata geçirilmesi Sayın Bakanım, ya da işte, TikTok Kids’in hayata geçirilmesi hiçbir şey ifade etmeyecek. YouTube buna benzer bir iş yapıyor ve önemli bir iş yapıyor bu arada, teşekkür ederiz ama dijital okuryazarlığı artırarak... Aslında eğitim sistemimizde atanamayan 100 bine yakın, 100 binden fazla BÖTE öğretmeni var, yılda 150 kişi atıyoruz. Bilgi teknoloji öğretmeni olarak yılda 150 kişi atıyoruz, bunları okullara göndersek, çocuklarımızın en azından dijital okuryazarlığını geliştirebilsek inanılmaz bir yol katederiz ama bu yasa teklifinde bununla ilgili bir mesele maalesef yok. Ki biz Komisyonunda aslında bu meseleleri çok konuştuk, 18 toplantımızda her gelen sosyal medya temsilcisine sorduk “Çocuklar bizim de değerlimiz.” dedik ama burada, diyorum ya, yasa teklifini böyle masumlaştırmak için araya konmuş havuçlardan biri. Lütfen beni yanlış anlamayın ama bu Meclis şunu da yaşamış: İşte, 12 Eylül referandumu yapılırken “Darbecilere hesap soracağız.” diye gelen, “Tecavüzcülere ceza vereceğiz.” diye gelen bir yasa tasarısının Türkiye’yi nereye getirdiğini hep birlikte yaşamış ve görmüşüz. Bugün de böyle büyük sözler söylüyoruz, işte, dezenformasyonla mücadele...

Şimdi, Ahmet Bey’le sohbet ediyoruz, herkes tuttuğu yerden tanımladığı zaman zaten iş doğru yere gidemiyor çünkü tuttuğumuz yerler farklı. Eğer biz çerçeveyi tam çizebilsek, diyebiliriz ki: Bu dezenformasyon meselesi burada tanımlanıyor, o zaman sorun yaşamayacağız ama tam tersi, her yere çekilebilen elastik bir yasa tasarısı ortaya geliyor, sonra üzerine uzun uzun konuşmak zorunda kalıyoruz. Ki bunu ne zaman yaşadık? Konuşmamın başında söyledim, ilk konuşmamda söyledim aslında, ortak aklı egemen kılamadığımız için yaşıyoruz bu sorunu. Her seferinde yasa yaparken böyle bir ortam yaratılıyor, iktidar temsilcileri diyor ki: “Bakın, sivil toplumu da çağırdık.” Sağ olsun Hüseyin Başkan burada biraz daha geniş bir katılım sağladı, ben kendisine çok teşekkür ediyorum ama şunu da biliyorum, yani dostlar pazarda görsün; kimse kusura bakmasın. Burada ne arkadaşlarımız bu yasa teklifine bir katkı sunabileceğini düşünüyorlar... Zaten şu anki çalışma sürelerimiz, işte, belki saat on ikide konuşacak bu arkadaşlarımızdan biri ve meramını anlatamayacak ya da birinin uçağı vardı, şu an gitti zaten. Hani o Malatya’dan gelen arkadaşımız gitti şu an, burada yok. Böyle bir durumla da baş başayız.

2020’de bir temsilcilik düzenlemesi yapıyordu, dedik ki: “Türkiye’ye temsilci atayacaksınız.” Temsilciler atandı, orada da oturan arkadaşlarımız da var. Neredeyiz? Yine diyoruz ki: “Temsilci arkadaşlar, olmadı; siz varsınız ama olmadı.” O zaman meselemiz buydu: Temsilciyi ille de atayın, atamazsanız olmaz. Ama üniversiteyi, hukukçuları dinlemedik, özel sektörü o zaman dinlemedik, şimdi umarım dinleyeceğiz; yasa teklifi hazır da dinlemeye devam edeceğiz. 40 maddelik yasa, biraz önce söyledim, dört gün önce geldi, vallahi iki gecedir ben uyumadan bakmaya çalışıyorum ki daha teknik bakan arkadaşlarımızın eminim daha zordur işleri. Biraz önce Feti Bey beni düzeltti -sağ olsun, ben öyle İhale Yasası’na filan giden kısımlarına çok dikkat etmemiştim, daha temel etkileyen yasalara dikkat etmiştim- 23 yasaya etkisi varmış, teşekkür ediyorum kendisine. Ama bu arada tabii ki şuna da inanılmaz bir alan açılmış oluyor: Dijital ortamların düzenlenmesi meselesi ve burada birçok soru işareti var, işte, siber güvenlik meselesi var... Türkiye’nin yüzde 80’inden fazlası dinlendiğini düşünüyor arkadaşlar. Buyurun anket yapın, dinlendiğini düşünüyor; bakkal da dinlendiğini düşünüyor, siyasetçi de dinlendiğini düşünüyor. Böyle bir ortamdayız, öyle bir yasa yapıyoruz ki tam bombayı aslında bırakıyoruz. Bir WhatsApp meselesi oldu, hatırlayın; en iyi, Vekilim hatırlar, Ayhan ağabey hatırlar, Abdullah Vekilim hatırlar...

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Biz de hatırlarız.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Aynen, tabii, tabii, burada itirazım yok, iyi ki varsınız, genç olmayı olumlu buluyorum yani.

Bütün partiler, bakın, bütün partiler, hiç çekinmeden, Cumhuriyet Halk Partisi, Adalet ve Kalkınma Partisi, İYİ Parti, Halkların Demokratik Partisi; 4 parti imza attı. Dedi ki: “Türkiye’nin verisi, Türkiye için değerli ve Başkanım bunu tüm Türkiye’ye duyurdu.” Biz bunu istiyoruz zaten. Bu yasayı da keşke böyle yapabilme fırsatını yakalamış olsaydık.

Dezenformasyon meselesini dünya nasıl konuşuyor? İşte “misenformasyon” diyor, “malenformasyon” diyor, “dezenformasyon” diyor. Bunların hepsini böyle en baştan aşağıya anlatabilseydik... Maalesef bunu yapamıyoruz çünkü bizim bir güven sorununuz da var, karşılıklı güven sorununuz var ama bir de rakamlar var; rakamları hızlıca söyleyip konuşmamı bu dezenformasyon meselesinden sürdüreceğim. Biraz önce Dersim Hanım söyledi, işte, Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’ne göre 180 ülke içerisinde 149’uncuyuz. Geçtiğimiz son bir yılda gazetecilere toplamda yetmiş beş yıl beş ay yirmi altı gün hapis cezası vermişiz; RTÜK 61 ayrı kararla 10 milyon 427 bin 902 TL ceza kesmiş; Basın İlan Kurumu yirmi beş gün ilan kesme cezası vermiş; 2021’de 559 basın kartı iptal edilmiş; 54 haber sitesine ve 1.355 haber içeriğine erişim engellemesi, 19 haberin içerikten çıkarılması kararı verilmiş. Freedom House -hocamın da söylediği gibi- Türkiye’yi “interneti özgür olmayan bir ülke” olarak tanımlıyor. Türkiye’de engellenen internet sitelerinin listesini tutan İfade Özgürlüğü Derneğinin de 2021 raporu henüz çıkmamış, 2020’yi vermek zorundayım; 2020 yılında 408.494 “web” sitesinin erişilemez duruma getirildiğini... Twitter’ın yayınladığı 2021 Şeffaflık Raporu’na göre Türkiye dünyada en fazla “içerik kaldırma” talebinde bulunan 3’üncü ülke oldu, dünya genelinde de hukuki taleplerin yüzde 13’ü Türkiye’den. Google’ın genel Şeffaflık Raporu’na göre 2021’in ilk altı ayında Türkiye “içerik kaldırma” taleplerinde dünyada 4’üncü sırada.

Bir şey daha soracağım, burada temsilciler de var, komisyon temsilcileri de var, bu yasayı yapanlar da var: Bütün platformlar şeffaflık raporunu yayınlıyor mu Sayın Bakanım?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Evet.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Temsilciliği olanlar yayınlıyor mu?

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Hepsisi...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yayınlamıyor Sayın Bakanım, TikTok’a bakın lütfen; ben size buradan söylüyorum. Bu, benim bilgim, belki eksiktir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu konu önemli, ben hemen Fatih Bey’e söz vereyim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben TikTok’un raporuna ulaşamadım Sayın Bakanım, yani altı ayda bir yayınlaması gerekene. Lütfen, takip edelim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Kanun çerçevesinde yapması gereken raporlamayı ilgili kurumumuza yapıyor, herkese açık bir şekilde bunu yayınlayıp yayınlamaması kendi takdirindedir.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yani ama bu yasada...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Yasada belirtilen şekilde bize yapıyor.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ama yasada kamuoyuyla da paylaşılması belirtiliyor yanlış hatırlamıyorsam, onu da bir kontrol etsek sevinirim.

Dediğim gibi, böyle bir sorunumuz var.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Raporunu aldık efendim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Birkaç sorum daha var size, aslında birazdan teknik meselelerde bilgilerinizden çok yararlanacağız.

Buradan geldik, böyle bir ortamda dezenformasyon yasası tanımlıyoruz. “Dezenformasyon ne?” diye sorduğumuzda aslında herkes başka bir şey söylüyor ama “dezenformasyon” a “ciddi sosyal zarara yol açmak için kasten yayılan yanlış bilgi” deniliyor. Dünya, tabii, “mezenformasyon” u konuşuyor “kasit olmaksızın yayılan yanlış bilgi” diyor; bir de “malenformasyon” u konuşuyor “doğru olan ama zarar vermek gayesiyle kullanılan içerikler” diyor. Peki, dezenformasyonu kimler yayıyor? Sağ olsun, değerli ağabeyim Tuncay Özkan biraz önce söyledi; “bağımsız troller, profesyonel troller, botlar, sahte hesaplar, ‘web’ siteleri, komplo teorisyenleri, partizan medya ve siyasetçiler” diye böyle bir tanımlama yapabiliriz. İşte, tam buraya geldiğimiz zaman, ben de şunu buradan çok yüksek sesle sorarım... Ya, bir dezenformasyon meselesi dediğimizde önce Türkiye’deki İletişim Başkanlığının eteğindeki taşları dökmesi gerekiyor; eğer dezenformasyon eleştirisi yapıyorsa eteğindeki taşları dökcek, milletvekillerini hedef göstermeyecek, bunları değiştirecek. Ya da bugün bu yasaya imza atmaktan imtina eden bir siyasetçi var, ismini burada paylaşmayacağım ama troller üzerinden yeni bir süreç başlatıp sonra tüm dünyaya trol oldukları ispatlanan yeşil toplanlar; rezil olmayacak. Yani böyle bir mesele var ve bunları görüp ondan sonra bu konuları tartışsak daha doğru yere gideriz diye düşünüyorum.

Şimdi, düzenlemenin gerekçelerinde ne var? İşte, düzenlemenin gerekçelerinde diyor ki: Sahte isimli hesaplara yönelik bir iş olacak, dijital ortamıyla ilişkili sosyal, psikolojik ve hukuki problemlerin önüne geçilecek. Bana bir anlatın, bu problemlerin özellikle psikolojik... Her sözün içinde bir psikoloji meselesi geçiyor. Bu psikolojik problemlerin önüne nasıl geçeceksiniz bu yasayla? Ben bunu da çok merak ediyorum. Yani sadece sansürleneceğiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yasaklayacağız, delirmeyi yasaklayacağız.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Aslında Tuncay ağabey yine örnek verdi -tabii, son sözlerden birini alınca çok fazla tekrara düşeceğiz- işte, “Bin Dokuz Yüz Seksen Dört” romanı; hakikat bakanlığı ortada bu distopik romandaki.

Yasa da dezenformasyon yasası değil; yasa, muhalif sesleri susturma yasası. Bu yasanın adını koyacaksak “dezenformasyon yasası” değil, ya “sansür yasası” diyeceğiz ya da “muhalif sesleri susturma yasası” diyeceğiz. Bir de dönüp şunu demeyeceğiz hiçbir şekilde: “Ya Almanya’da da var, Fransa’da da var, İngiltere’de var.” Niye? Çünkü Almanya’da, Fransa’da, İngiltere’de bu konular o kadar uzun tartışıldı ki -geçen yaz yasayı yaparken de bunları konuşmuştuk- bunun sonucunda bütün paydaşlar sürece katılarak... Yanlış bilmiyorsam Almanya’da -daha doğru bilenler düzeltsin, eksiklerim olabilir- 10 kişilik bir kurul vardı, bu kurulda bir kişinin bile şerh düşmesiyle sürecin yeniden başlamasına sebep olabilecek kadar katı kurallarla şekillenmiş bir süreç vardı ve sonrasında hayata geçti. Yani Feti Bey biraz önce söyledi, “Biz dinledik.” dedi; bizi dinlemediniz en azından. Eminim bu salonda benim gibi düşünen en az 50 kişi vardır, “Beni de dinlemediniz; ben oda temsilcisiyim, cemiyetin temsilcisiyim, gazetecilerin temsilcisiyim.” diyen birçok arkadaşımız vardır.

Yine, önemli meselelerden biri... Şimdi “dezenformasyon” dediğinizde biz niye çekiniyoruz? Çünkü siz şöyle bir yargı düzeni oluşturdunuz Türkiye’de: Öngörülemeyen. Aslında öngörülüyor da “öngörülemeyen” diyeyim. Yani bir hukukçunun, iyi bir hukukçunun, işte Feti Bey gibi iyi bir hukukçunun baktığında “Hukukun kısıntısı kalmışsa bu karar çıkmaz.” dediği bir mesele bir bakıyorsunuz öyle bir cezaya dönüşüyor ki... Onun için, öngörülemeyen bir hâl almış ama bütün kararlar siyasi olduğu için aslında öngörülebiliyor; siyasi bir karar ve bu adam ceza alacak ama hukuka baksanız, bu insanların, bu kişilerin ceza alma şansı yok. Örnekler verildi; işte İl Başkanımız tweet attı, altı yıl ceza aldı; işte Belediye Başkanımız bir söz söylemiş, yargılanıyor ama dönüp bakıyorsunuz, Genel Başkanımıza yumruk atan bir inek hırsız iki yıllık bir basit yaralama cezasıyla -ki bu salonda kimin vicdanı varsa orada bir basit yaralama değil, ne kastı olduğunu çok net bir şekilde de görür- iki yıla cezalandırılıyor.

Peki, burada, dönüp baktığınız zaman, ben de size şunu çok net bir şekilde sorarım, derim ki: O zaman siz... Ki sosyal medya da şöyle değerli bir platform, onu da söyleyeyim de oradan devam edelim: Bu arada, ben bu platformların savunucusu değilim, halkın haber alma özgürlüğünün, ifade özgürlüğünün ve internete erişim özgürlüğünün savunucusuyum ama Türkiye’de bir bakan istifa ediyorsa, istifasını da sadece bir sosyal medya platformundan duyurabiliyorsa ve bu bakanla ilgili son dakika haberi yapabilecek kadar cesur bir merkez medya yoksa ben bu platformları çok önemserim arkadaşlar, haber alma özgürlüğünü de burada çok önemserim. Çünkü bir bakan Instagram’da bir “story”le istifa etti bu ülkede -bak adıyla söylüyorum- ve dönüp geldiğimiz noktada bunu sadece orada duyurabildi, iki gün sonra affını istediğini öğrenmiş olduk, affını istemiş; affını Instagram’dan istemiş, Instagram’dan istemiş ama bakın; bence en değerli ve önemli kısmı bu.

Buradan ben de şunu sorarım tabii ki: Ya, o zaman ben “TURKEN 1 milyarı Amerika’ya gönderdi, Sayın Cumhurbaşkanının oğlu gönderdi, kızı aldı.” dersem dezenformasyonla mı cezalandırılacağım? “Benzine zam geldi.” dersem dezenformasyonla mı cezalandırılacağım? Seçim günü inanılmaz “tweet”ler atılabilir, mesajlar atılabilir doğrusu yanlışıyla. Ya da “Dolar arttı.” dersem, “TÜİK yalan söylüyor.” dersem halkı endişeye mi teşvik etmiş olacağım acaba? Ya da daha somut bir şey söyleyeyim: “Ormanlar yanıyor, devlet nerede?” dersem ben ne yapmış olacağım? Acaba Tunceli’deki ormanı mı kurtarmış olacağım -çünkü dikkat çekiyorum- yoksa dezenformasyon mu yapmış olacağım? Bunu nasıl yorumlayacağız?

Yine, birçok bakanımız hakkında, birçok siyasetçi hakkında inanılmaz iddialar ortaya atılıyor -işte, ailelerinin aldığı ihaleler, kendi aldıkları ihaleler- hemen hızlıca bir koruma kararı alınıyor. Bu 5651’de son yaptığımız düzenleme aslında sadece iktidarın temsilcilerine yaradı, yöneticilerine yaradı çünkü bir gençlik kolları başkanıyla ilgili sorun çıksa hemen engelleme, bir il yöneticisi ihale alsın hemen

engelleme, bir bakanla ilgili birinin fotoğrafı çıksa hemen engelleme... Tamamen sansür yasasına dönüştü aslında baktığımız zaman, onun işine gelir oldu. Bir bakan eşine ihale verebiliyor ve bunu nasıl tartışıyor olacağız biz yarın bu seviyeye geldiği zaman?

Tabii, basın meselesiyle ilgili Tuncay Bey çok önemli şeyler söyledi. Ama Türkiye’de şöyle bir sorununuz var: Yargıda bir bağımsızlık olmadığı gibi, medya bağımsızlığının üzerinde de bir sopa sallanıyor. Bunu Basın İlan Kurumu eliyle sallıyorlar. Evet, Sayın Feti Yıldız dedi ki: “İnternet medyasını kimse düşünmemiş, iyi ki böyle bir çalışma yapılıyor.” Bir yıldır Cumhuriyet Halk Partisinin yöneticileri bu çalışmayı kapı kapı gezerek yapıyorlar Sayın Başkanım. Keşke internet çağını yakalasalardı da daha önce yapabilseydik ama internet çağını yakalayan yöneticiler burada. Yirmi yıldır Türkiye’yi yönetiyorlar, geç kalmış bir yasa ama yine eksik çıkarılan bir yasa.

Basın kartı veriyorsunuz, yine kime? İletişim Başkanına. “Gel bana selam ver.” Bir oda kuramıyor, sendikanın geçerliliği yok, cemiyetlerin tanınlanması noktasında eksikler var. Bunları birleştirip bir meslek kanununa çevirebiliyor muyuz? Hayır. Bir basın meslek kanunu yok. Fiilî durumu gerçeğe dönüştüren bir bakış açısı var benim yorumuma göre.

Buradan devam edersek, işte Basın İlan Kurumu ilan dağıtacak şimdi internet sitelerine. Basın İlan Kurumu muhalif gazetecilere yaptığı gibi mi davranacak yine; BirGün’e, Evrensel’e yaptığı gibi mi davranacak yine; muhalif gazetecilere kart vermediği gibi mi davranacak yine yeni kanunla da yoksa biz bir çerçeve çiziyoruz ve doğru olan, haklı olan herkes buranın içinde olabilecek mi; bence en önemli nokta bu.

RTÜK gibi bir kuruluşun, bir ana muhalefet partisi liderinin bir iddiasını yayınladığı için verdiği para cezaları geçen hafta ortada. Buradan bir bağımsızlık ya da bir tarafsızlık çıkıyorsa lütfen bize de bahsedin, biz de bunun doğru olduğuna inanalım.

Yine, 29’uncu madde tekliften kesinlikle çıkarılması gereken bir madde ve kesinlikle şunu net bir şekilde söylüyoruz ki: Bu madde Türkiye’de kötüye kullanılır, Adalet ve Kalkınma Partisinin yöneticiliğini yapmış geçmişteki hâkimler tarafından istismar edilir; bunu söyleyeyim. MİT mensuplarıyla ilgili meseleyi Tuncay Bey çok iyi açıkladı. Bu sadece son bir yılda Oda TV’de çıkan bir haber üzerine mi çıkarılmıştır, bunu da sormak isterim. Yoksa birçok örnek verdi Tuncay Bey; bir MİT mensubu, bir suçta dâhil olursa buna nasıl hesap sorulacak ya da bir MİT mensubu kaybolsa ailesi nasıl çıkip da hakkını arayacak; bize anlatırlarsa lütfen, memnun oluruz.

Yine, sosyal ağ sağlayıcılarına yükümlülükler getiriyoruz. Ya, biz aslında çok büyük bir ülkemiz, 85 milyonluk bir nüfusumuz var ve çekim merkezi olmalıyız arkadaşlar. Ben bunu istiyorum; ben bu ülkenin devlet okullarında okumuş, yurtlarında kalmış bir genç olarak, bu ülkeye vefa borcu olan bir genç olarak -borcum var benim bu ülkeye- ben istiyorum ki bizim ülkemiz çekim merkezi olsun. 85 milyon nüfusumuz var, gelsin herkes burada yatırım yapsın, herkes buraya temsilcilik açsın. Boş verin temsilcilik açmayı, Türkiye’yi bir “hub” olarak düşünsün yani bir merkez olarak düşünsün. Sadece bir temsilciliği değil, bütün Orta Doğu’da yönettiği meseleyi buradan yürütsün istiyoruz. Ama biz yasa çıkarıyoruz, ne, biliyor musunuz? Bir önce çıkardık ya “Bak, temsilci atayacaksın ama temsilcin Türk olacak.” Yani tabii ki bir Türk vatandaşının temsilci olması beni mutlu eder, zaten geçen yasaya bunu eklemiştik ama bir yabancı da gelse Türkiye’de çalışsa ben mutsuz olmam hatta katma değer yaratacağını düşünürüm kendi “know-how”ıyla. Bir de bunun yanında Türk...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Almanya’da da Alman vatandaşlarına vardı, biz ona yorum getirdik.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yani neyse.

Şimdi de Türkiye’de yaşamak zorunluluğu getiriyoruz şu dijital çağda. Her sözü alan diyor ki: “Dijital çağdayız artık.” değil mi? Türkiye’den de birçok gencimiz Amerika’da gidip çalışabilir; hatta buradan çalışıyor. Buradan İsveç’te çalışıyor, benim arkadaşlarım var, çok da güzel maaşlar alıyorlar; hatta devletimiz de inanılmaz fırsatlar vermiş, diyor ki: “Globalde çalış, ona göre sana imkânlar da sağlıyorum.” Müthiş. Bir arkadaşımızın da çocuğu eğitim görüyor olabilir, yurt dışında olabilir, İngiltere’de olabilir ama Türkiye’deki temsilcidir; bence bu çok doğal bir şey. Ama biz sopayla kurumları Türkiye’ye getirmeye çalışıyoruz. “Sen şirket aç.” dedik geçen sefer, baktık ki şirket açılmadı. Şimdi bu yasayı yaptıktan sonra da yeni sürprizleri bekliyorum, nasıl arkasından dolanılacak. Çünkü biz çekim merkezi olarak değil... Biz zorla bir yasa yapmaya çalışıyoruz ve bu global firmaları... Ki şunu sonuna kadar savunuyorum: “Big Tech”lerle ilgili ciddi düzenlemeler yapılmalı ama Türkiye çok büyük bir ülke, genç nüfusuyla övünen bir ülke. Geçen Zeynep kardeşim bana söyledi, Urfa’nın 19 yaşında nüfusu var; düşünün, bütün Urfa’nın yaş ortalaması 19, böyle bir şehir, böyle bir genç nüfusumuz var. Van’a gittim geçen hafta, Türkiye’nin en genç 5’inci ili. Bu gençleri iyi eğitip donatmak zorundayız, bilgiyle eğitip donatmak zorundayız. Bu firmaların hepsi Türkiye’ye gelip “Ya, ben bu genç nüfustan yararlanayım. Burada farklı avantajlar var, ben bu avantajlar doğrultusunda Türkiye’de yatırım yapmalıyım.” demeli. Ama biz tam tersi, sopa gösterdikçe kaçırıyoruz bu yatırımcıları; böyle de bir sorunumuz var. Bunu da konuşmazsak yarın bir adım ileriye gidemeyiz. Belki burada bu yasayı yaparız, yarın bu yasayı uygulamak size de nasip olmaz, belki bana nasip olur, bize nasip olur, emin olun ama yanlış yapıyoruz. Bakın, burada yanlış bir strateji var, tuttuğumuz yer yanlış.

Şimdi, şunu konuşamadık: Bir buçuk yıldır Komisyonumuz kuruldu, gece gündüz: “Asıl meselemiz veri güvenliği, asıl meselemiz siber güvenlik, asıl meselemiz kişilerin profillenmesi, kişilerin bilgilerinin elde edilmesi, bunun üzerinden yaşayacağımız sıkıntılar, bunun üzerinden siyasetin manipülasyonu, bunun üzerinden dünyanın herhangi bir ülkesinin, siber olarak güçlü bir ülkesinin ülkemize müdahale edebilme zorluğu var diyoruz; bunu yüksek sesle söylüyoruz ama dönüyoruz dolaşıyoruz bunlarla ilgili... Şimdi görüyorum, şeffaflıklarla ilgili birkaç madde var; işte kütüphaneler şeffaflaştırılacak, veri vermeyene bant daraltması uygulayacağız. Ya, bu bant daraltması meselesi de böyle, o kadar kolaylaştırıldı ki aslında yani interneti daraltıyorsunuz, yani bir kurumun, bir kişinin hatasını tüm Türkiye’ye ödetiyorsunuz aslında. Yani düşünün ki işte bir bant daraltmasıyla, 4 şeritli bir otobanda gidiyorsunuz, kurum, A şirketi... Aslında içerik üretmekle de sorumlu bir şirket değil bu şirket, aslında içerikleri kişiler üretiyor, oradaki kişiler üretiyor ve bir bilgi istemişler, paylaşılmamış; yüzde 90’a kadar yani 10 şeridin 9 şeridini kapatıyorsunuz. Diyorsunuz ki: “Bu şeritten git.” Tabii, trafik öyle bir artıyor ki insanların orada kendini ifade edecekleri, bilgi alacakları bir ortam kalmıyor.

Biraz önce basın meselesini çok net anlattı arkadaşlarımız. Artık yeni nesil basın siteleri bir yandan da sosyal medya araçları olmuş. Eskiden CNN diyordu ki: “İlk bilen siz olun.” şimdi sosyal medya kanalları diyor ki: “İlk bilen siz olun.” Bu hâle geldi artık ve bir cümlelik haberleri okuyor insanlar. Nasıl biz bunun bedelini tüm Türkiye’ye ödebiliriz?

Ve şunu soracağım: Bu bilgileri paylaşma noktası hep BTK’yi hedefliyor. Vallahi biz -BTK’nin Başkanı da burada, sorumlu Bakanı da burada- BTK’nin tarafsız bir kuruluş olduğunu düşünmüyoruz; tarafsız, bağımsız bir kuruluş olduğunu düşünmüyoruz; bunu da birazdan örneklerimle de anlatacağım. Birkaç defa soru önergesi yazdım, cevap alamadım; şimdi burada sizin karşınızda bir cevap isteyeceğim, hem BTK Başkanımızdan hem de Sayın Bakan Yardımcımızdan bir cevap isteyeceğim o başlıkla da ilgili.

Şimdi, BTK bağımsız bir kuruluş değil, Basın İlan Kurumu bana göre bağımsız bir kuruluş değil. Siz bütün meseleyi buraya... Ben de şunu söylerim o zaman: Ben Cumhuriyet Halk Partisi, muhalefet milletvekili olarak “BTK Türkiye’de insanları mı fişliyor Sayın Bakanım? BTK kişileri mi fişliyor? Beni profilliyor musunuz? Eğer fişlemiyorsan da beni profilliyor musunuz? Yani ‘Bu adam 35-40 yaş arasında, şu kadar maaşı olan, Atatürk’le ilgili haberleri beğenen, kedisever...’ böyle beni fişliyor musunuz?” derim, buradan sormak isterim. Çünkü bu bilgilerin sizinle paylaşılması benim için bir soru işareti. “Yarın da Türkiye’yi Cambridge Analytica gibi bir skandalla baş başa mı bırakacaksınız?” derim buradan.

Oraya doğru geliyorum Başkanım. Şimdi, bir mesele daha var, ben bunu birkaç defa size... Feti Bey, bu sizin için de çok önemli, Ahmet Bey için de buradaki bütün siyasetçiler için çok önemli. Bu, Allah muhafaza, geçmişte olduğu gibi, FETÖ gibi bir yapının, bir terörist yapının eline geçerse ülkemizin geleceğiyle ilgili ne olacağını kimse bilmiyor. Bakın, BTK Başkanlığı tüm telekomünikasyon şirketlerine “gizli” ibaresiyle bir yazı gönderiyor, diyor ki yazıda... Ben buradan çok korktum, burada açıklama bekliyorum onun için. Bütün şirketlerin abonelerine dair aşağıdaki bilgiler isteniyor: Kullanıcı adı, IP bilgisi, trafik başlama zamanı, trafik bitiş zamanı, hedef IP yani erişilen adres, indirilen veri miktarı, yüklenen veri miktarı. Ayrıca kimlik verileri de toplanıyor, vatandaşların adreslerinden annelerinin kızlık soyadına kadar kaydediliyor. İnternet abonelerine ait trafik bilgileri de kişisel veri niteliğinde bu arada. Kişisel veri olan trafik bilgisinin işletmeciler tarafından BTK’ye aktarılması Anayasa Mahkemesi tarafından aslında Anayasa’ya aykırı bulunmuş ama yapılan işlemde BTK hiç çekinmiyor. Aslında, işlem yetki yönünden de sakat, BTK, karar organı kurulu fakat BTK Başkanı yazı göndermiş; ayrıca “gizli” ibaresini de kamuoyundan saklama çabası ama bu artık yargıya yansıdığı için ben buna ulaşabildim.

Ben de buradan sormak isterim, hepinizin önünde... Tabii, devam eden bir yargı süreci de var BTK’yle, işlemin gerekçesinin önleyici ve istihbari olduğunu söylemişler ama sorduğumuz sorularda istihbaratın da bu işle hiçbir alakasının olmadığını ifade ettiğini biliyorum, onu da söyleyeyim. BTK bir kolluk birimi mi? BTK bir istihbarat birimi mi? İstihbarat birimi olmadığı açık. BTK’nin bu belge ve bilgileri başka kurum ve kuruluşlarla paylaşmayacağını garanti var mı? Bu belge ve bilgilerin başka amaçlarla kullanımı, kişisel davranış verisinin manipülasyonu açısından kritik değil mi? Dünyada böyle birkaç tane skandal var; biliyorsunuz, Edward Snowden’ın ifşa ettiği, ABD’nin, başta ABD vatandaşları olmak üzere yurt dışı ve dâhili iletişim kayıtlarını tuttuğu skandalını hepimiz çok yakından hatırlıyoruz.

Ayrıca, yine, BTK cevap dilekçesinde adli süreçlerde gerektiği zaman iletişim trafik bilgisini gönderebilmek için bu kayıtları tuttuğunu belirtmiş. Kayıtların tutuluş süresi ise soykırım suçu ve insanlığa karşı suçlarda süre aşımı bulunmadığından süresiz olarak belirtilmiş. Yani BTK, vatandaşları olağan soykırım şüphelisi ya da insanlığa karşı potansiyel suçlu olarak görüyor. Bu durum kabul edilemez. CMK 135 gereği iletişimin tespiti, olağan durumda hâkim kararı, acil durumlarda da savcı kararı sonrası hâkim onayıyla mümkündür. BTK’nin bu uygulaması bu hâliyle açıkça kanuna aykırıdır. Daha önce BTK’nin muadili olan kurum FETÖ’cülerin yuvasıdır. Kişilerin profilenebileceği bu kritik veriler ne kadar güvenlidir; daha doğrusu, bu veriler ne kadar güvencedir? Yanlış bir şey olmasın, tekrar soruyorum: Yarın öbür gün bu verilerin başka yapıların eline geçmeyeceğinin garantisi var mıdır? BTK’nin süresiz olarak insanların iletişim kayıtlarını tutması, bunları profillemesi kabul edilemez. Suç işleyene kadar herkes masumdur. BTK’nin bu işlemi açıkça mahremiyet haklarının ihlalidir. Ayrıca, BTK’nin bu işlemi sivil toplumu, demokratik düzeni zapturapt altına alma, kontrol altında tutma, başka mekanizmalar vasıtasıyla manipüle etme potansiyeline sahiptir.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hangi mahkeme kararıyla istemiş bunları?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bunları şurada paylaşabilirim Başkanım.

Buradan şuraya geleceğim: Şimdi, bir de şebekeüstü ürünlerin düzenlenmesi meselesi var. Burada da şuna yine kimsenin itirazı olmaz arkadaşlar, bakın: Ya, WhatsApp’tan bir rapor isteyelim. İsteyelim, tekrar söylüyorum, buna kimsenin itirazı yok ama “BTK’ye düzenleme yetkisi verelim yönetmelikle.” bir de “BTK kafasına göre istediği veriyi isteyebilir.” maddemizin sonunda yazıyor dediğimiz zaman, kusura bakmayın, ben bunları isteyen bir kurula güvenmiyorum. Hatta Sayın Bakandan bir cevap daha istiyorum; kendisi TELEKOM’un da yöneticisi, TÜRK TELEKOM’un. Benim bir TÜRK TELEKOM hattım da var, yazdım, dedim ki “Ya, Superonline, Turkcell... Benim hangi verilerimi kimle paylaşıyorsun? Benden hangi abone deseni istiyorsun? Bana bunu söyle.” Bir cevap alamadım, sizden de TÜRK TELEKOM adına vatandaşın hangi verilerini, abone desenlerini, internet hareketini istiyorsunuz... Şimdi belki “yok” dersiniz ama dediğim gibi, bu yargıya yansımış, herkesin gidip görebileceği bir meseledir; yargıya yansımıştır, karara bağlanamamıştır ama önümüzde böyle bir şey var. Yani “Biri bizi gözetliyor.”a doğru hızlıca gidiyoruz değerli arkadaşlar. Teknik kararları alırken de bunları da görmemiz gerekiyor. Yani “BTK’ye sınırsız yetki verelim.” Niye verelim BTK’ye sınırsız yetki? BTK, tamamen iktidarın kontrolü altında bir yapı, RTÜK gibi de değil emin olun; onu savunmuyorum ama RTÜK gibi de değil, o kadar net ki gördüğümüz hâlde.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – İnşallah iktidarın kontrolündedir.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Tekrar toparlayacak olursak burayı... Saatlerce konuşsak bitmez. Teknoloji tabii ki aslında hızlı gidiyor yasadın. Biz de yasaları düzenlemek zorundayız. İktidarın On Birinci Kalkınma Planı’nda aslında şu vardı: Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nu GDPR seviyesine çıkarmak yani Avrupa Birliği’nin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çerçevesine çıkarmak. Aslında, burada konuştuğumuz meselelerin bir kısmı orada da düzenleniyor ama Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği maddeleri bile... Bu yeni teklifle birlikte, 5651’in 8’inci maddesi kapsamında, BTK Başkanının erişim engelleme ve içerik çıkarma yetkisi genişletilerek Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği, müstehcenlik suçuna istinaden iptal edilen yetkisi de tekrar BTK’ye veriliyor yine bu maddede, bunu söylemek gerekir.

Teknoloji daha hızlı gidiyor belki yasalardan, evet ama bizim bir gerçeği bilmemiz lazım. Biz, Türkiye olarak eğer şunu söylersek... “Sopayla biz bunları zapturapt altına alırsak, cezayla zapturapt altına alırsak. Biz, kişisel bilgileri profilleriz, buradan seçmeni manipüle ederiz.” diye düşünüyorsanız yanıliyorsunuz. Bakın, bu mesele, bu mesele, evet, bu teklif, şu elimizdeki 40 maddelik teklif seçim için ön alma yasasıdır; bunu biliyoruz hepimiz, bu, seçim için bir ön alma yasası fakat şunu unutmayın: Bu ülkedeki gençler, Sayın Cumhurbaşkanımızın kendi gençlik kollarından, kendini sevenlerle yaptığı bir toplantıda, YouTube kanalında bütün yorumları kapatmış olmasına rağmen “dislike”larıyla tepkilerini iletiler. Bakın, gençlerin aklı böyle çalışıyor. Tuncay Bey söyledi, bu defa insanları VPN kullanmaya mecbur edeceksiniz. Arabistan’da WhatsApp yasak; kullanılmıyor mu değerli arkadaşlar? Vallahi kullanılıyor. VPN üzerinden kullanılıyor ki zaten... Ayhan Hocam, kısıtlanabilir ancak bankacılık sisteminde falan çok önemli yerleri var, Sayın Bakan da çok iyi biliyordur, UPN’nin böyle bir tarafı var.

Şimdi, bunları gördüğümüz zaman bizim şunu yapmamız lazım: Geniş bir vizyonla, dünya devleti vizyonu, teknolojiyi doğru düzenleyen -bu arada bir düzenleme yaparken de sadece belli bir internet medyasını düzenliyoruz şimdi, radyocusunu, televizyoncusunu yine yerelde öksüz bırakıyoruz, bunları da kaçırmadan- tüm Türkiye’yi kapsayan, 85 milyonun mutlu olacağı, paydaşların sürece katkı sunduğu bir yasa yapabilirsek ancak ülkemiz çekim merkezi olur, milyar dolarlık şirketler yatırım yapar, binlerce

gencimiz istihdamla buluşur ama en önemlisi -benim için en değerlisi- Ben “BigTech” şirketlerinin “know-how”ının bir Türk gencine bile geçmesini çok değerli buluyorum. Onun için, bu işi zorlamayla, kavgayla değil ama ortak akılla, hep birlikte yaparsak başarılı olacağımızı düşünüyorum.

Sabrınız için çok teşekkür ederim. Sürçülisan ettiyse affola. Tabii ki biz kendi elimizdeki bilgiler üzerinden konuştuk, bizi aydınlatırlarsa, eksiğimizi tamamlarlarsa da çok memnun oluruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, çok teşekkür ederiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Söz karşı tarafta.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bu bilgileri aldılar mı, verdiler mi, ne yaptılar?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz o bahse girersek sabaha kadar devam eder. Fatih Bey’e ben burada...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu arada, burada bir iddia yok, burada gizlilik... Mahkemeye iletilmiş, “Gizlidir.” diye iletilmiş, istenen bilgiler var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben, bu turun sonunda Sayın Bakanımıza söz vereceğim.

Şimdi, Komisyonumuza gelen vekillerimiz söz talep ediyorlar.

Gülüstan Hanım’la başlıyorum.

Süreniz beş dakikadır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, öncelikle, şunu söyleyelim: Bir bilgi çağının içerisinde geçiyoruz ve aslında insanlık kadar eski bir şeyi tartışıyoruz. Ne demişler? İşte “Düşünüyorum, öyleyse varım.” Aslında, düşüncüyü ve düşüncenin ifade edilmesi meselesini tartışıyoruz. Sonuçta, düşündüğümüz şeyi eyleme geçirmeden aslında bunun bir kısıtlanması meselesini konuşmak ya da düşüncüyü sınırlamak, ket vurmak gibi bir meseleye dair bir tartışma yok. O zaman, bugün burada tartıştığımız mesele en nihayetinde düşünce, fikir hürriyetiyle bire bir ilintili. Yani düşündüklerimizi anlatma, açıklama, bilgi edinme, bilgiye ulaşma, bilgiye erişim, bilme meselesiyle çok yakından ilgili olduğunu ifade etmek gerekiyor.

Şimdi, içerisinde bulunduğumuz çağ aslında çok büyük bir gözetim çağı. Yani sonuçta şöyle düşünün, uzaydan evinizi görebiliyorsunuz değil mi? Bir Google uygulaması üzerinden mahallenizi görebiliyorsunuz, kapının önünde duran park etmiş aracınızı görebiliyorsunuz. Böyle bir bilgi ve iletişim çağında yaşıyoruz ve bütün bu bilgi ve iletişim çağı en nihayetinde insanlığın ortak değeri. Yani ilk ateşi bulan ile ilk tekerleği bulanın bugün bu internetteki milyonlarca verinin işlenmesinde payı var, emeği var. Yani bir ortak insanlık değerinden bahsediyoruz fakat şunu görüyoruz: Her zaman insanlık sonuçta ilerletmiş, geliştirmiş ve bir aşamaya getirmiş. Ne zaman ki önüne ketler vurulmuş, ne zamanki düşünceye yönelik kısıtlayıcı rejimler olmuş... İşte ne diyoruz? “Orta Çağ” diyoruz değil mi? “Skolastik düşünce.” Ne skolastik düşünce? Fikir ve düşüncenin olmadığı, engizisyon mahkemelerinin olduğu, farklı düşünenin yargılandığı, farklı söyleyenin bir şekilde yok edildiği bir toplumdan bahsediyoruz ama karşısına ne koyuyoruz? Diyoruz ki: “O dönem, Orta Asya’da, bizim toplumumuzda öyle değildi.” Niye? Düşünce ve fikir özgürlüğü vardı, insanlar düşündüklerini söyleyebiliyordu; felsefe, bilim burada gelişti. Doğru, burada gelişti ama bugün, felsefe ve bilim nereye taşındı? Bugün, felsefe ve bilim Batı’ya taşındı. Oysaki doğduğu topraklar Anadolu ve Mezopotamya ya da “Orta Anadolu” ya da “Orta Doğu” dediğimiz coğrafyanın kendisi -insanlığın bütün kadim değerlerine beşiklik etmiş,

bütün evrensel gelişimine beşiklik etmiş bir coğrafya- ama bugün, bu coğrafya en geri kalmış -tınak içerisinde bu geriliği kullanıyorum teknoloji ya da şey anlamında, bir düşünsel anlamda değil- coğrafya pozisyonunda ve en geri işlerde...

Avrupa, iç savaşını bitirmiş, reformunu yapmış ve belirli bir aşamaya gelmiş; şimdi ne diyorlar? “Ya, biz evrensel değerlere ulaştık, bizde fikir özgürlüğü var, düşünce özgürlüğü var.” diyorlar. Mekanizmalarını kurmuşlar, ulus devlet mantığını aşmışlar, Avrupa Birliğine ulaşmışlar. Ben bir Türk olarak, Kürt olarak, Ermeni olarak, Alevi olarak -neyse- hangi kimliğimle gidersem gideyim kendimi ifade edebiliyorum mesela hiç sorun yaşamıyorum. Bugün, Aleviler Avrupa’nın birçok yerinde tanındılar, hak kazandılar, ayrıca cemevleri var, ibadethane olarak tanınıyor, mezarlıkları var; niye? Çünkü inanca saygı var, aşmış yani. İlla “Benim inancımın olacağını.” İlla “Benim gibi düşüneceksin.” demiyor. Ya da zamanında İngiltere Hindistan’ı sömürmüş, şimdi İngiltere’de Hindistanlı, Hintler çok fazla ama Hindu kendi başındaki sarıgiyle orada trafik polisliği yapabiliyor ve kimse ona “Hayır efendim, bu İngiliz yasalarına göre böyle bir şey takamazsın, çıkar.” demiyor; neden? Çünkü onun inancına saygı duyuyor. Evet, ama bütün bunların arkasında, bütün bu gelişmişliğin arkasında ne var? Tabii ki büyük emperyal projeler, büyük plantasyonlar, büyük sömürge rejimleri var ve bütün bu sömürge rejimlerinden çıkmış bunlar. Bir köle emeğinin üzerine oturuyor bugünkü Avrupa medeniyetinin kendisi.

Bize bakalım, bütün bunların çok aksine bir tarih anlatımımız var ama bugün 21’inci yüzyılda, 2022 yılında sosyal mecraların sınırlandırılmasını konuşuyoruz. Neden bunu konuşuyoruz? Çünkü aksi fikre tahammülü olmayan, kendinden olmayanı yok etmeye çalışan bir siyasi rejimin içerisinde yaşıyoruz. Yani şöyle bir şey yok: Ben Halkların Demokratik Partisindeyim; efendim, sen de görüşünü söylersen, ben de görüşümü söylerim, Mecliste halk bizi seçmiş, yürütürüz süreci. Hayır, öyle bir şey yok. Ben Halkların Demokratik Partisindeyim ve çok açık ve net, bu Mecliste bazıları benim partimi kapatmak istiyor. Demek ki benim varlığıma dönük bir kasıt var. Benim varlığıma kasteden bir yerde şimdi düşünce özgürlüğünden, fikir özgürlüğünden nasıl bahsedeceğiz?

Sabah akşam televizyonlarda hedef gösterildiğim bir zeminde, bırakın artık bir bilgi paylaşmayı, bir haberi “RT” etmeyi, burada varlıksal bir sorunun var ve bu ne AKP’ye ait bir sorundur ne de hemen yarın AKP gittiğinde aşılacak bir sorundur. Bu çok temel, çok köklü bir mesele ve bizim demokrasiyle aramızdaki mesafeyi tayin ediyor. Bu mesafe açıldıkça, Türkiye demokrasiden mesafelendikçe ne yazık ki fikir ve düşünce özgürlüğünden de gittikçe uzaklaşıyor ve her şeye yasakçı bir bakış açısıyla ön almaya çalışıyor. Yani şöyle demiyor...Ya, şöyle düşünün: Burada herkes Müslüman, aramızda bir tane Hristiyan olsa şimdi hepimizin o Hristiyan’ın hakkı için canını bile ortaya koyması gerekmez mi? Düşünce özgürlüğü bağlamında değil mi? Onun inanç özgürlüğü, aynı zamanda bizim inanç özgürlüğümüzün teminatı değil midir? Öyledir, normalde demokratsak, gerçek anlamda insan haklarına saygılıysak hepimizin buradaki azınlık hakkı için mücadele etmesi, azınlık hakkı için kendini siper etmesi gerekir. Ama pratiğe bakalım arkadaşlar; pratikte ne var? Çoğunlukçu bir tahakküm var. Çoğunluğun çoğunluk gücüyle azınlığı, farklı olanı yok etme anlayışı var. Şimdi, mesele yok etme olunca burada artık tartıştığımız şeyler gerçekten birazcık istisnaya dönüşür yani meselenin esası değil. Maddeye gelemiyoruz çünkü esasında büyük bir taassup geliyor, büyük bir korku iklimi yaratılmak isteniyor ve bu korku ikliminin içerisinde farklı olana yer yok; farklı olan Kürt’e yer yok, Alevi’ye yer yok, Kürtçe konuşana yer yok, Lazca konuşana yer yok, Lazca türkü söyleyene yer yok, açık giyinene yer yok, başörtülü mütebedeyyine yer yok. Yani gerçek anlamda, iktidarla çelişen, çatışan, iktidarın karşısında duran hiç kimseye alan açmıyor, aksine bütün bu alanları kapatmaya çalışıyor.

Şimdi, siz bu yasayı bundan bilmem kaç yıl önce daha henüz iktidara ve devlete yerleşmemişken getirseydiniz hani, şöyle düşünebilirdik: Gerçekten toplumu, kamu yararını düşünen bir şey. Ama şimdi, bakın, yıl 2022, biz seçim sathımailine girmişiz ve her sabah ve her akşam siz bütün televizyon kanallarını kontrol altına almışsınız, muhalif üç beş kanalın da boğazına binmişsiniz canlı yayın yaptı diye, milletvekilini konuşturdu diye ceza veriyorsunuz. Onlar, böyle, artık deyim yerindeyse el birliğiyle ayakta kalmaya çalışıyorlar, artık Türkiye’de oran üzerinden toplum kamplaşmış; “Şu kanalı ayakta tutmalıyız. Hayır efendim, o kanalı boğmalıyız.” diye bir kamp var. Şimdi, geriye bir sosyal medya kalıyor. Orada da insanların duygularını, düşüncelerini, öfkelerini, bilgilerini aktarmasının önüne geçmeye çalışıyorsunuz.

Peki, elinize ne geçecek? Şimdi, mesele bu; elinize ne geçecek? Buradaki temel şey, burada nasıl bir kamu yararı olabilir? Benim herhangi bir bilgiyi yaymam neden kamuyu rahatsız etsin ki? Bakın, insanların düşünce özgürlüğü nerede başlar? Bir başkasının özgürlüğünü ihlal etmediği sürece vardır, değil mi? Ama biz biliyoruz ki düşünce özgürlüğüne en büyük, en fazla zararı veren rejimlerdir, devletlerdir, kamudur çünkü kamu kendisini toplum üstü bir otorite olarak inşa ediyor ve ne olursa olsun “Söz konusu devletse gerisi teferruattır.” diyor, insan haklarını görmeyen, düşünce özgürlüğünü görmeyen, hiçbir şeyi görmeyen bir yaklaşımla insanların bireysel hak ve özgürlüklerini sınırlıyor.

Şimdi ben soruyorum: Bu soruma...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gülüstan Hanım, sekiz dakika oldu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tamam, toparlıyorum Sayın Başkan, önemli bir konu olduğu için konunun önemine binaen...

Şimdi şöyle düşünün: Ben bu ülkenin vatandaşıyım, bir Kürt’üm, bir Alevi’yim, değil mi? Bu topraklarda doğdum, büyüdüm.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bunu niye söylemek zorundasınız?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Şimdi ifade edeceğim niye söylemek zorunda olduğumu Sayın Vekil. Benim inancım bu ülkede tanınmıyor ama benim inancım İngiltere’de tanınıyor. Ben Almanya’ya gittim, Almanya’da devlet protokolü geldi, Avrupa Alevi Federasyonunun gecesine katıldı, devlet adına konuşma yapıldı.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Nasıl tanınmıyor?

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Biz de katılıyoruz cemevine.

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Ya, ben Şafii’yim tanımiyorsunuz. Şafii mezhebine mensubum, Fatih’te namaz kıl, bak sana ne yaparlar?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tanımiyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gülüstan Hanım...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Nasıl tanınmıyor ya?

ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Ben yaşamışım ya, yaşamışım, yaşamışım ki anlatıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bağlamından koparmayalım, demek istediğim şu: Şimdi, Sayın Başkan, “Biz hoşgörü toplumuyuz.” diyorsunuz ya... Diyoruz değil mi? Hepimiz diyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok şükür.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ha, çok şükür.

Peki, hoşgörünün sınırı nedir? Kim belirliyor hoşgörünün sınırını? Hoşgörü Gülüstan'a göre, Hüseyin Bey'e göre, Ahmet'e, Mehmet'e göre değişen bir şey değildir ki. Şimdi biz evrensel temel insan haklarını eğer referans alacaksak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesi fikir ve düşünce özgürlüğünü güvence altına alıyor. Türkiye taraf mı? Taraf. Bizim Anayasa'mız madde 25, madde 26, fikir ve düşünce özgürlüğünü, basın özgürlüğünü taahhüt ediyor mu, garanti altına alıyor mu? Alıyor. Peki, o zaman nasıl oluyor da biz hâlâ, bütün bu Anayasa ve uluslararası müktesebatın dışında, bunların da tam karşısına bir yasal uygulama getiriyoruz ki dijital mecraları kontrol edelim ve tam anlamıyla bir istibdat rejimini vuku bulduralım. Bu kabul edilemez Sayın Başkan.

Son olarak şöyle toparlayayım: Gerçekten şu hassasiyet hepimizin hassasiyeti; hepimizin çocukları var, hepimiz bu ülkede yaşıyoruz. Tabii ki siber suçlar, tabii ki dijital mecralardan yayılan ve çocukları zehirleyecek meselelere dair bazı yasal düzenlemeler olabilir ama her şeyin sınırını getirip güvenliğe indirerseniz çok açık ve net benim burada konuşmam birileri için devletin güvenliğini tehdit meselesi olarak görülebilir. Burada subjektif unsurlarla değerlendirme yapılamaz, yasalara göre, Anayasa'ya göre, evrensel ilkelere göre yol almak zorundayız. Bu yasanın özü de kendisi de bütün bu değerlere aykırıdır, geri çekilmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederiz.

Tabii, Gülüstan Hanım'ın yaptığı değerlendirmeler önemli ama Avrupa değerlerinin, aydınlanma değerlerinin nasıl bir İslamofobiya'yla, nasıl bir ırkçılıkla imtihan edildiğini ve Avrupa'nın kendi değerlerine ihanet ettiğini hep birlikte görüyoruz. Bunun en açık ispatı Fransa'da Jean-Jacques Rousseau'nun, Montesquieu'nun, Sartre'ın memleketinde Orta Çağ ırkçılarının iktidara yürüyor olması fazla söze gerek bırakmıyor. O farklı bir şey söyledi fakat bunu da totolojik değerlendirmeler, indirgemeci ve toptancı değerlendirmeler yapmamak anlamında Gülüstan Hanım'ın söylediklerine katkı olarak söylüyorum yani öyle de bir Avrupa var böyle de bir Avrupa var.

Şimdi sözü Utku Çakırözer Bey'e vereceğim.

Utku Çakırözer Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Komisyonumuza dışarıdan gelen Sayın Bakan Yardımcısı ve bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, belki bazı tekrarlar olacak ama sevgili Tuncay Ağabey zaten mesleğimizin önde gelen bir büyüğü olarak birçok şeyi anlattı, benimki belki biraz daha tamamlayıcı olacak.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Duayen” diyecekti, yuttu. “Gitmeye yakın olan” demek.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yok, estağfurullah.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir de Türkçe söylemek istedi.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Öncelikle, Komisyonun daha önceki çalışmalarına da yine misafir olarak katıldığımda, her zaman görüşlerimi ifade etmeme uygun ortam sağladığınız için size ve diğer üyelere teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Gerçekten söylediğinizde haklılık payı var. Bu Komisyon belki de dışarıdan en fazla sivil toplum örgütü, meslek örgütü çağıran komisyon ki eksikliğini ifade ettik, biliyorsunuz, çağırdığınız meslek örgütlerinin aslında yetersiz olduğunu ifade etmiştik seçim yaptığınızda ama yine de onu ifade etmek isterim.

Bu kanun teklifi için emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Tabii ki bir basın kanununa ihtiyaç var. Aslına bakarsanız “medya” diyoruz artık ona, eskiden yazılıydı, görseldi; bizler gazetecilik yaparken bu kadar internet haber sitesi vesaire yoktu. Daha bir şeye ihtiyaç var ama önümüze gelen metne baktığımızda, bu, bu sektörün ihtiyaçlarını doğru tespit etmiş, bu ihtiyaçları tam anlamıyla karşılayacak maddeleri içermiyor. Ya, ne içeriyor? Bununla, yaklaşan bir seçim arifesinde, seçim döneminde özellikle internet medyasını -sadece medyayla da sınırlı değil- sosyal medyayı daha da fazla bir kıskaç altına almaya; sadece gazetecileri değil, vatandaşları görüşlerini açıklamaktan imtina etmeye, korkmaya, işte, sindirmeye çabalayan bir arayış çıkıyor ortaya. Yani ben böyle düşünüyorum diye, böyle mi göreceğiz? Meslek örgütleri de burada, bizden sonra onları da dinleme fırsatımız olacak. Keşke hazırlayan değerli milletvekilleri yani... Ahmet Bey’di sanırım, kimlerle irtibatla olduklarını sayarken dikkat ettim -eğer yanlış hatırlamadıysam- kamu kurumlarını saydı ama mesela “Gazeteci meslek örgütleriyle irtibata geçtik.” demedi. Eğer dikkatimden kaçtıysa doğrular tabii, zaten geçseydi de burada olan arkadaşlarımız onları söylerdi, teyit ederdi. Çok büyük eksiklikler, onların görüşlerinin bugün alınacak olması bence en büyük eksiklikler. İşte, MHP’den olsun, AKP’den olsun ya da CHP’den de olur, bizden de olur, değerli milletvekillerinin yani bizim böyle bir yetkimiz olamaz, böyle bir konuda fikirlerimizi söyleriz ama meslek örgütleriyle görüşmeden böyle bir metnin ortaya çıkması bence en büyük eksiklikler.

Şimdi, nasıl bir ortamda medya? Bakın, ben, işte, bazen değerli meslek örgütleri... Biz milletvekilleri olarak değerli ağabeyimle, bazen Tuncay Bey’le birlikte, partimizin yöneticileriyle “Basın özgürlüğünde durum ne?” diye raporlar açıklıyoruz. Mesela, benim önümde bir rakam var yani sadece 2021 yılında 457 kez gazeteciler hâkim karşısına çıkmış, 36 gazeteciye seksen yıl hapis cezası verilmiş. Bu yılın ilk beş ayında gazeteciler 300 kez hâkim karşısına geçmiş. Ne için? Baktığımızda, haber, yorum, sosyal medya paylaşımı... İşte, ay bittiğinde, her ay ben de naçizane katkı olsun diye, bu tartışma ortamına entelektüel katkı olsun diye, ne oldu bitti diye şey yapıyorum. Bugün arkadaşlarımla çıkardık; mayıs ayında en az 55 gazeteci hâkim karşısına çıkmış. Bakın, daha dün hepiniz aktif izlediniz, sadece sorgulanmıyorlar, gazeteciler polis şiddetine maruz kaldılar. Gezi direnişinin 9’uncu yıl dönümünü izlemeye çalışan gazetecilerden -bakın, protestolar vardı- 6’sı gözaltına alındı, işte, Halk TV’den, BirGün’den, Evrensel’den, Flaş’tan vesaire. AFP muhabirine gaz sıkılmış yine. Ayasofya’da yaşanan tahribatı... Bakın, üzerine titriyoruz, tamam; tahribat var, işte, duvarlarına... Ya da orada yaşanan bir şeyler var; Tele1 muhabiri yaka paça gözaltına alınmış. Şimdi, yaşananlar bunlar.

İşte, tazminat cezalarıyla korkutulmak isteniyor gazeteciler. BirGün gazetesi muhabirine 200 bin liralık tazminat cezası çıkmış bir haber yaptı diye. Sözcü yazarı meslektaşımız Yılmaz Özdil hakkında 1 milyon liralık, Çiğdem Toker hakkında yine, benzer, 1 milyon liralık... Yani bunların hepsi yazamasın, konuşmasın diye. Şimdi, ben önümdeki metne baktığımda, bunu engelliyor mu? Mesela, yine, 2 gazeteci arkadaşımız Seyhan Avşar ve Seda Taşkın haber yaptılar diye tehdit edilmişler; tehdit edenler saldırıyorlar da. Saldıranlar hakkında caydırıcı ceza yok; ölümüne dövüyorlar meslektaşlarımızı, işte, sonra ellerini kollarını sallayarak aramızda dolaşıyorlar. Şimdi, ben bu kanuna baktığımda bunların hiçbirine bir çare yok.

RTÜK -bahsedildi, bir daha söyleyeceğim- bakın, ana muhalefet liderinin ya da biz milletvekillerinin açıklamasını yayınladı diye yani bir yorum da yok, açıklamayı verdi diye en ağır cezalara çarptırıyor kanalları. Bakın, Özcan Purçu soru önergesi vermiş, soru önergesini haber yapmış gazeteler; Basın İlan Kurumu -buradalar kendileri- 100’ün üzerinde gazete ve internet sitesinden şikâyet üzerine savunma istiyor. Sonra ne yapacak o savunmalar geldiğinde de? İlan kesme cezası verecek. Anayasa Mahkemesi karar vermiş -pilot karar, biliyorsunuz- demiş ki: “Ya, sen ne yapıyorsun? Bunları yapıyorsun ama ifade özgürlüğünü ortadan kaldırıyorsun, basın özgürlüğünü ortadan kaldırıyorsun.” Peki, bu 40 maddenin arasında Anayasa Mahkemesinin pilot kararına karşı “Ya, Basın İlan Kurumu, sen bu ilan kesme

cezasını biraz kafana göre yapmıyor musun; şunu bir düzenle.” diyen bir madde var mı, bana gösterin. Arkadaşlarım da söylesin, “Evet, şu maddeyle biz bunu düzenliyoruz, artık bundan sonra gazetelere böyle keyfi ilan kesme cezası verilmeyecek.” desin.

Önümde rakamlar var; Evrensel gazetesi, Yeni Asya gazetesi iki yıldır ilan alamıyor ve neredeyse her ay bunlara tekrar ilan kesme cezası veriliyor. Cumhuriyet gazetesine yetmiş dört günü 2021’de olmak üzere, iki yılda yüz yirmi dokuz gün ilan kesme cezası... Sonra bu cezalar AYM’den dönüyor ama siz uyguluyorsunuz. “2019 yılından bu yana, sekiz yüz otuz beş gündür ilan alamayan gazete Evrensel’e yüz üç gün daha verildi.” diye not yazmışız. Şimdi, burada var mı bunun çözümü diyorum yani bu ciddi bir sıkıntı, bu sektörün sıkıntısı; yok.

Erişim engelleri mesela...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vekilim, sekiz dakika oldu.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Feti Bey diyecek ki şimdi: “Evet, var, 33’üncü maddeye bak.” Ama öyle değil işte, Anayasa Mahkemesi ne demiş? “Ceza Yasası’na göre suç olmayan konular, kişilik haklarının ihlali ya da özel hayatın gizliliği gerekçe gösterilerek verilen erişim engeli kararları ifade özgürlüğünün, basın özgürlüğünün ihlalidir. Sulh ceza mahkemelerinin verdiği kararlarda yeterli gerekçe yok.” demiş. Siz, şimdi, 33’üncü maddeyle 5651’in 9’uncu maddesine bir cümle eklediğinizde, Anayasa Mahkemesinin koskoca pilot kararını yerine getirmiş oluyor musunuz? Yani ben hukukçu değilim değerli ağabeyim ama olmuyorsunuz. Çünkü mahkeme ne diyor? Bize, Meclise diyor ki: “Sen yeni bir karar çıkardığında şunlar olacak o kararda: Erişim engelinin usulünün, kapsamının hukuki ve yeterli şeyde olması lazım, acil toplumsal ihtiyaç zorunluluğu, kamu makamının müdahale sınırının ortaya konulması lazım, keyfi uygulamalara yol açmayacak bir güvenilirlik oluşturmaları lazım, erişim engeli kararının istinaf ve temyiz denetimine açılması lazım, sulh ceza hâkimlerinin erişim engeli kararlarının son çare olması...” Yok ki burada, bir cümleyle olmaz bunlar yani gidecek Anayasa Mahkemesine, geri dönecek. Kaç kere oluyor, biz bunu birlikte yaşıyoruz. O yüzden yani bu getirdiğiniz, keşke... Hani, Tuncay ağabey söyledi “Birlikte yapalım, eksikleri birlikte giderelim.” diye ama bunun için uzun bir hazırlığa ihtiyaç var. Meslek örgütleri bekliyor, onları duyacaksınız az sonra, ciddi sıkıntılar var.

Sonra, bakın, hepimizin geldiği şehirler var, hepimizin sesimizi duyurmaya çalıştığımız; işte, ya, ben Mecliste bir önerge verdim Eskişehirli için -Nur Hanım karşımda- biz Eskişehirli için bir şey söylüyoruz, değerli ağabeyim İstanbul için, değerli ağabeyim Yozgat için ya da değişik iller için. “Yerel medya, yerel medya” diyoruz. Ya, şunun hiçbir yerinde yerel televizyon yok, radyo yok. Ya, onlar nasıl bir hayat yaşıyor? Az sonra anlatacaklar yani o kadar zorluklarla karşı karşıyalar ki. Mesela yıllardır şunu öneriyorlar: “Ya, biz -kamu spotu yayınlıyorlar ya, yerel medya da yayınlıyor- uyduya çıkma paramızı ödeyemiyoruz. Tamam, biz yine yayınlayalım kamu spotunu ama bizim becayiş edilsin yani bunun karşılığında bu ödensin.” Hayır. “Ulusal ve yerel ayrımı yapılmaksızın aynı paralar alınıyor bizden.” diyorlar. İşte, tedrici bazı şeyleri Telekomünikasyon Başkanlığı bazen yapıyor, seviniyorlar ama tedrici bunlar, kalıcı bir yardım yok. Kanalların hepsi ya adam çıkarıyorlar ya da az sayıda adam... Yerel gazeteler batmak üzere, sizler bunu benden daha iyi biliyorsunuz, battı zaten birçoğu. Burada “Enflasyona karşı, döviz kurlarına karşı gazeteleri, Anadolu basınına nasıl koruyoruz?” var mı? Basın İlan Kurumu bir şeyler yapmaya çalışıyor, biliyorum, görüyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – İnternete yüzde 20 zam var hocam.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – İşte, mesela...

Başın İlan Kurumu o kadar kötü yönetiliyor ki ne kadar söyleyebilir meslekten gelen arkadaşlarımız bilemiyorum ama bir denetim yok. Basın İlan Kurumu -raporlarına bakın- sürekli, yeni bina mı alsak, kiralsak mı; öbür binayı ne yapsak, öbür arsayı ne yapsak... Böyle bir şey olur mu? Söyleyeceklerdir, sizin basın meslek örgütlerine verdiğiniz para, pul oldu. Niye? Kötü yönetiminiz nedeniyle. Genel Kurul yapamıyorsunuz. Niye? Eleştirileceksiniz diye; soracaklar size “Binayı ne yaptın?” diye. Merter’i sat, öbürünü al, oraya kiraya geç, öbürünü al... Genel Kurul raporlarındaki -o da sızarsa önümüze geliyor- o fiyatlara baktığımda ben, milyonlar... Şeffaf değil Basın İlan Kurumu. Burada Basın İlan Kurumuna ilişkin şeyler var. Basın İlan Kurumuna ne getiriyorsunuz? Yine, Basın İlan Kurumuna yetkiler. Nedir bu sefer? Gazeteleri nasıl şeye aldıysanız şimdi de internet medyasını... Tabii ki internet medyasının bir kanuna ihtiyacı var diyoruz ama çok doğru tespitler, “bir havuç, kırk tane sopa” dedi Tuncay ağabey, çok doğru. Çünkü işte “Belgen eksik, sana 300 bin lira ceza.” Hatta, o da değil, belge eksikse basın kartları iptal oluyor. Normalde gazetede basın kartı iptal olmuyor gazetecinin ama internet sitesi yaptığında bütün basın kartları iptal oluyor; haydi, ondan sonra o süreç, bir daha çıksın.

Basın kartları meselesi ciddi bir sorun, buraya bazı düzenlemeler getirmişsiniz ama hep tekrar oluyor ama bir daha söylemem lazım şunu: Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ile de “makbul gazeteci-makbul olmayan gazeteci” ayrımı yapacağım hevesinden vazgeçmeli. Ben gazetecilikte basın kartımı nasıl aldım? Bakın çok basitti; süre, gazetenin yazısı “Bu kişi bizde çalışıyor.” diye, bir de -hatırlarsınız, burada olanlar bilir- gazetede yaptığınız haberin örneği, birkaç tane haber koyuyorduk, onu veriyorduk, süreniz geldiğinde otomatik alıyordunuz. Yok, sen devlete aykırı iş mi yapıyorsun; yok, şöyle mi yapıyorsun, etîği şöyle mi böyle mi yani soyut, muğlak şeylerle insanların... Sadece yeni gazetecilerin de değil ya, bu mesleğe ömrünü vermiş, Tuncay ağabey, sürekli basın kartı sahibidir, burada da vardır, bu salonda oturan kimse -yanlış anlamayın, saygısızlık yapmak istemiyorum- elli yıllık, kırk yıllık sürekli basın kartı sahibi olan bir gazetecinin gazeteciliğini sorgulamak haddi değildir. Ne deniliyor şimdi? Sürekli basın kartlarını dahi değiştirsinler istiyorsunuz. Bir de bu ayıbı da nasıl anlatıyorsunuz? Elimde mesajı var, yirmi beş otuz yıllık gazetecilere mesaj atıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Orada yıpranmayı işaretleyin.” Pırıl pırıl kartı var elinde ‘Yıpranma’ butonuna basarak isteyin kartınızın yenilenmesini.” diyorsunuz çünkü söyleyemiyorsunuz bunun ne kadar büyük bir haksızlık, aslında, adaletsizlik, densizlik olduğunu. Basın kartları meselesini bırakın meslek örgütlerine. Devletin yapacağı sadece bir belge, o da şundan: Bazıları almak da istemiyor ama ben Ankara gazetecisiyim, Ankara gazetecileri biliyor, şurada şunu izlemek için -gazeteci varsa- arkadaşların kartının olması lazım, onun için alıyorlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli Başkanım, on beş dakika oldu; siz hep kısa kısa konuşurdunuz, böyle uzadı.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hemen bitiriyorum.

Erişim engelleri meselesi... Bakın, hep denildi ki kişilik hakları... Çok güzel şeyler söyleniyor kanun çıkarken, burada da söylenecek. İşte, yeni suç getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: “Halkı alenen...” Ama o kanunu çıkardığınız anda onu uygulayanlara o yıkıcı yetkiyi, yok edici yetkiyi verdiğiniz anda nasıl kullandığını göremiyorsunuz. Bakın, sadece mayıs ayında –şimdi onlar önümde diye söylüyorum- Adnan Oktar’la ilgili haberler, Mudanya Üniversitesine ilişkin iddialar, Mersin Limanı’nda uyuşturucu iddiaları, daha birçok böyle usulsüzlük, yolsuzluk vesaire haberine erişim engeli yasağı; ne sorgulayan var ne denetimi var. Onlar da belki sunum yapacaklardır, bu erişim engellerinde ortaya çıkan bir gerçek var, sanıyorum...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli Vekilim, rica ediyorum, beş dakika dedik, on beş dakika oldu efendim. İkinci turda vereceğim size söz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Şöyle bir gerçek var: Tamamen susturmaya yönelik, korkutmaya yönelik bir şey. Erişim engellerinden bahsediyorum ben Sayın Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz konuşan Türkiye’yi savunuyoruz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Baktığınızda, yolsuzluk, taciz, rüşvet, cinsel istismar haberleri erişime engelleniyor. O da yetmiyor, bakın, en komiği, bunların dünyada hiçbir örneği yok; haksız hukuksuz haber yasakları nedeniyle açılan davalara ilişkin haberler ya da bu erişim engelini yazmış gazete, ona erişim engeli gelmiş, ona erişim engeli geldi diye ben Mecliste konuşuyorum, bana erişim engeli geliyor. Bakın, bugün Yaman Akdeniz’le konuştum, inanamadım, Utku Çakırözer olarak ben bizzat demişim ki... Artık nasıl istismar edildiğinin sınırı yok, avukat başvuruyor şuraya göre erişim engeli diye; tabii, artık basmakalıp veriyor sulh ceza hâkimleri o kararı, basıyor damgayı, içine baktığınızda iddiayla alakası yok yani sahte karar. Gazetede çıktı bu, BirGün’de, ben bunu Mecliste gündeme getirdim “Sahte kararlar erişim engeli alınıyor.” diye; benim gündeme getirdiğim açıklama gazeteye çıkmış, erişim engeli gelmiş. Bakın, dünyada örneği yok bunun ya! Yani burada bu trajediyi ortadan kaldıracak bir şey yok. O yüzden, hele hele şimdi...

Bakın, Tuncay ağabey bir şeyden bahsetti, iyi niyetle bahsettiğini düşünüyorum; dedi ki: “Adalet Bakanı, yargı reformu geldi...” vesaire. Ben onun kadar iyi niyetli değilim, Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından bu Meclise son üç yılda getirilen her pakette -hatırlayın- ne denildi? “Artık haber yapmak suç olmayacak, yorum yapmak suç olmayacak, gazeteci tutuklanmayacak.”

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum ağabey.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Şununla bitireyim: Her çıkan kanundan, “Reform yapıyoruz.” diye çıkarılan kanundan sonra gazeteciler... Bakın, söylüyorum işte, mayıs ayında 55 gazeteci...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, reform bizim ülkemizde bitmeyen senfonidir, devam eder.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ama şuraya bağlayayım, şunu demek istiyorum: Feti Bey dedi ya sunumunu yaparken “Ya, saik olacak, özel kast olacak...” diye itirazlar üzerine söyledi. Şimdi, kanunu çıkardığınızda savcı ona bakmıyor, kasıt, saik falan; oradan sonra, kanun çıktıktan sonra Feti Bey’in de gücü yetmiyor, gazeteci savcıyla, hâkimle baş başa kalıyor ve ondan sonra da cezaevine gönderiliyor. İşte Sedef Kabaş televizyondaki bir ifadesi nedeniyle kırk dokuz gün yattı, biz gittik ziyaretine.. Beğenmeyebilirsiniz bu ifadeyi ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Siz de zaten öyle bir ifadeyi tasvip etmezsiniz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ama beğenmiyorsanız onun cezası kırk dokuz gün yatmak mıdır Hüseyin Bey? Ki orada atasözünü yineledi; bu tartışmayı açmak için söylemiyorum ama kırk dokuz gün cezaevinde yattı, üstüne de mahkûm olduktan sonra çıkabildi, bakın, mahkûm olduktan sonra.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, bütün bu uyarıları çok önemsiyoruz, çok teşekkür ediyoruz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yani bu yetkiyi verdiğimizde, bir suç isnat ettiğimizde soyut, muğlak gerekçelerle, şu anda hele bir de siyasi etki altındaki yargı bu giyotini amansız bir şekilde kullanıyor meslektaşlarımıza; sadece onlar değil milyonlarca insan bu şeyle... Burada amaç, sosyal medyada insanların vatandaş gazeteciliğini, eleştiri hakkını, ifade özgürlüğünü, protesto hakkını elinden almak yani ona ceza vermeseniz bile o korkuyu yaymak, sindirmek vesaire.

O yüzden, tabii ki meslek örgütlerini dinleyeceğiz, keşke şeyleri de dinleyebilsek dijital ortamla ilgili.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Dinlemiyoruz çünkü sürekli konuşuluyor efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ben bitiriyorum.

“Doğrusu nedir?” dersiniz; Tuncay ağabey söyledi, bunu uzlaşmayla, özellikle de meslek örgütleriyle konuşarak yapmak. Bir medya kanununa, basın kanununa şiddetle ihtiyaç var. Emeklere saygı duyuyorum ama bugünkü sorunları ortadan kaldıracak bir şey değil. O yüzden, gelin bunu uzlaşıyla, ortak akılla, özellikle de bu işi yapanlarla konuşarak çıkaralım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ediyorum Utku Hocam, gerçekten önemli değerlendirmeler oldu.

Şimdi, son söz olarak Yüksel Bey’e söz vereceğim, sonra bir yemek arası veriyoruz. Hiç kimse ayrılmasın, burada hep birlikte Üyeler Lokantası’na gideceğiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir yemek ikramı var.

Yüksel Bey, buyurun.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, meslek örgütlerinin değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşık altı saattir Komisyon çalışmalarını izleyen meslek örgütlerinin temsilcilerini ayrıca kutluyorum; altı saattir Komisyonun çalışmalarını izliyorlar.

Bir değerlendirme de Komisyon çalışmalarıyla ilgili olsun. Gerçekten, Türkiye Büyük Millet Meclisinde benim çalışmalarına katıldığım bir Komisyon olarak önemli, yararlı, gerekli ve en doğruyu bulmaya yönelik çaba içerisinde olduğunu da görüyorum, bu nedenle de Komisyonunuzu kutluyorum.

Şimdi, bu tali komisyon olarak görüştüğünüz basın yasalarında değişiklik olarak gündeme gelen değişikliklerde gerekçelerden bir tanesi dezenformasyonun önlenmesi. Bir diğer gerekçe, internet medyasının düzenlenmesi ve eksikliklerin giderilmesi.

Sevgili Başkan, izin verirsiniz hem otuz beş yıllık bir yayıncı, yayın kuruluşları kurmuş, yayın kuruluşlarının örgütleyicisi olan arkadaşlarla beraber bu örgütlenmeleri yapmış, kuruculuk yapmış, yıllarca bunları yönetmiş, Türkiye’yi dünyanın birçok ülkesinde medya alanında temsil etmiş ve uluslararası medya örgütlenmelerinde de kuruculuk görevi yapmış bir arkadaşınız olarak ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Boş yere aksakal demedik size?

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) - Bu yasa teklifi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin, ülkesinin ve halkının dezenformasyon ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hiçbir unsur barındırmadığı gibi ihtiyacımız olan dezenformasyonla mücadeleyi zaafa uğratacak unsurlar barındırıyor.

Bir başka yanı: Teknolojiler geliyor, medya teknolojisi çok gelişti, yeni medya diyoruz, sosyal medya diyoruz, yeni ihtiyaçlar diyoruz; bunlarla ilgili de ileriye dönük bu alanı geliştirici doğru perspektiflere sahip unsurlar taşıyor. Çünkü dezenformasyonun önlenmesi, kaynağında doğru bilginin yaygınlaştırılmasıyla, doğru bilgiyi yaygınlaştıracak gücün büyütülmesiyle sağlanabilir; bu unsurları barındırıyor.

İçeriğe ilişkin birkaç da küçük değerlendirmem olsun. Örneğin, hazırlanma biçimi: Gerçekten bu Komisyonun çalışmalarını da izleyen bir milletvekili olarak bu Komisyon tarafından hazırlanmış bir yasa teklifi olarak görmedim, bu Komisyonda daha önce yapılan değerlendirmeleri dikkate alan bir çalışma

olarak görmedim. Açık söyleyeyim yani günüyle beraber, en son dün Genel Kurulda Milliyetçi Hareket Partisi Kütahya Milletvekilinin ve öncesinde AK PARTİ’li ve MHP’li milletvekili arkadaşlarımızın da taleplerini içeren, değerlendirmelerini içeren hiçbir yansımının burada olmadığını gördük. O zaman demek ki bu yasa teklifi başka bir yasa teklifi. Peki, bu yasa teklifi ne yasa teklifi olabilir? Bu yasa teklifi yargıda bir paralel örgütlenme yasa teklifi, yargıda yargıya paralel bir yapılanma yasa teklifi olabilir. Bu yasa teklifi ne yasa teklifi olabilir? Şimdi, bizim ülkemizde bir devlet protokolü var, bir de medya alanında protokol oluştu. Yani devletin medya kuruluşlarının protokolü ile devletin protokolü arasında müthiş bir farklılık var. İşte, şimdi, medya protokolünü belirleyen ve medya protokolünü sağlayanların aynı zamanda büyük oranda, daha fazla ihyasıyla medya alanının protokolünü düzenleyenlerin Türkiye Cumhuriyeti devletini düzenleme niyetlerini de çağrıştırabilecek ve iştahlandırabilecek merdivenler de hazır bu yasa teklifinin içinde.

Radyolar ve televizyonlar, Türkiye’nin radyoları ve televizyonları, haber yayıncılığı açısından hâlâ dünyada ve Türkiye’de en güvenilir kurum olan radyolar ve televizyonlar, Basın İlan Kurumuyla ilgili yapılan çalışmaların 20’nci, 21’inci, 22’nci, 23’üncü maddelerinde ve bağlantılı olarak basın kartı ve Basın İlan Kurumu Genel Kurulunun yapılanmasıyla ilgili bölümlerde kesinlikle görülmemiş, çalışılmamış -gözden kaçırılmış demiyorum- dinlenmemiş bile.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi kapatıyoruz bu bölümü. Kapatmadan önce son bir söz Sayın Fatih Sayan’ın. Pek çok konular oldu, isterseniz yemeğe gitmeden önce bunlarla ilgili bir değerlendirmenizi alalım.

Bu arada, yemeği Evren Bey bize söylüyor, İletişim Başkanlığının misafiri olacağız; bu da kayıtlara geçsin.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – O zaman ben yemeğe gelmiyorum. Ben Komisyonumuzun misafiri olursak gelirim yoksa gelmem.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, ben davet ediyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Eğer siz karşılıyorsanız gelirim, ben Fahrettin Altun’un yemeğini yemem. Açık söylüyorum, yanlış anlamayın, bunu burada bütün samimiyetimle söylüyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Komisyonun, Komisyonun...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Komisyonumuzun bu gücü var, bence öyle yapalım, biz de çözelim, İletişim Dairesi Başkanlığımız karşılasın.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Öyle yapıyoruz zaten. Tamam, Komisyonun misafiriyiz, evet, düzeltiyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bizim katkımız olması gerekiyorsa da biz katkı sunalım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Tamam.

Evet, buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Başkanım, çok teşekkür ediyorum, tam yemek vaktine gelindiği için çok uzatmak istemiyorum. Esasında, kanun teklifinin geneliyle ilgili daha sonra söz alabileceksen çok kısaca... Onursal Başkan, bazı hususlar dile getirdi. Şunu söylemek istiyorum, çok ciddi ithamlar var orada, ona bir cevap vereyim yemeğe çıkmadan önce.

Değerli Komisyonumuz, 313 adet Türkiye’de internet servis sağlayıcısı var. Bu 313 adet internet servis sağlayıcısının belirli standartlara göre bütün işlemleri yapıp regülasyona tabi olduğu ortada ve 5937 sayılı Kanun ile ilgili güvenlik kurumları kanunu kapsamında iletişimin tespitine, dinlenmesine, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine yönelik olarak BTK yetkilendirildi ve BTK faaliyetlerini 5937’ye göre yapıyor. Her türlü bilgi, belge yasalar ve mahkeme kararlarına göre alınıyor ve bu mahkeme kararlarıyla ilgili talepleri yerine getirmek için, 313 internet servis sağlayıcısının belirli standarda uyması için biraz önce mahkemeye de konu olan o 313’ten 1 adet firmanın bazı itirazları söz konusu oldu ve siz onları dile getirdiniz. Her ne kadar gizlilik kaydı olsa da bu DNS’nin, şöyle diyeyim ben...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yani bu DNS’yi istiyorsanız, zaten inanılmaz bir sorun var burada Sayın Bakan Yardımcısı.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – BTK bu kanunlar kapsamında verilen görevleri yerine getiriyor ve...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Mahkeme kararı var mı yani “Onursal Adıgüzel’in bu DNS’sine bakın.” diye bir mahkeme kararı mı var? Bu herkes için istenmiş Sayın Bakan Yardımcısı.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Bahsi geçen internet servis sağlayıcıyla ilgili de yargı süreci devam ettiğinden daha fazla açıklama yapmıyorum ama ben daha önceki, Komisyona geldiğim zamanki daveti bir kez daha yineliyorum. Burada çok daha geniş kapsamda kişiyle muhatabız.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Bakan Yardımcım, bir küçük sorum vardı, karşılıklı olmasın ama...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Ben Dijital Mecralar Komisyonu üyelerimizi BTK’ye davet ederek bu ve benzeri konularda her türlü sorunuzu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunda hangi verinin nerede saklandığı, hangi güvenlik önlemlerinin alındığı gibi bazı hassas bilgileri de BTK ziyaretinde sizlerle paylaşmaktan memnuniyet duyduğumu ifade etmek isterim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sadece bir şey sormak istiyorum: Bunun için bir mahkeme kararı var mı? Yani “Türkiye’de 85 milyon ya da A firmasından, B firmasından hizmet alacak bütün kullanıcıların kullanıcı adını, IP bilgisini, trafiğe başlama zamanını, trafik bitiş zamanını, hedef IP, indirilen veri miktarını ve yüklenen veri miktarını, ayrıca kimlik verilerini topla.” diye bir mahkeme kararı mı var? Şuna itirazımız yok Sayın Bakan Yardımcısı, yanlış anlamayın: Onursal Adıgüzel’le ilgili bir mahkeme kararı varsa, bununla ilgili bir takip varsa bunu anlayabilirim ama 85 milyon vatandaşımız bu risk altındaysa bu skandaldır, bunu bilmek gerekir. Yani mahkemenin size böyle bir genişletilmiş karar vermesini de hukukçu arkadaşlar bir yorumlasın, ben imkânlı bulmuyorum. Yani bütün dünyayı, Türkiye izleyebilirsiniz, akşam Onursal Adıgüzel hangi internet sitesine girmiş, ne indirmiş, izleyebilirsiniz, size bu yetkiyi veremez ki hiçbir şey.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Onursal Başkanım, dikkat ettiyseniz IP başlama, IP bitiş zamanları gibi tamamen teknik hususlardan oluşan bu konu...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – İndirilen veri miktarı...

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Bakın, bu söz konusu tartışmalar, 5937 çokça tartışıldı. İndirilen veri miktarı diyorum; ne indirildi...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Bakan Yardımcısı, hemen şunu söyleyeceğim: Bakın, bir kişinin günlük kaç saat telefonda konuştuğunu bilerek yaşı ve cinsiyetini hesaplayabiliyor algoritmalar, bakın, sadece günlük kaç saat telefonda konuştuğunu bilerek. Algoritma çok da yüksek oranda, kendi beyanından daha yüksek bir oranda bir kişinin kaç saat telefonda konuştuğunu, yaşı ve cinsiyetini hesaplamak için kullanılabilir.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Bu algoritmaları kim yapıyor Sayın Başkanım, biliyorsunuz siz.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Buradan şuraya geleceğim: Bence şu bir profillemedir Sayın Bakan Yardımcım, yine onu da söyleyeyim: İşte Cumhuriyet Halk Partisinin internet sitesini ziyaret eden bir kişiyi bilmeniz bir profillemedir, burada neyi indirdiğini bilmeniz bir profillemedir ve bu, bir Cumhuriyet Halk Partilinin tespiti aslında. Bize sempati duyan, bizle ilgili bir bilgi, belge indiren birinin tespiti. Bu, yarın kötü amaçlar için kullanılabilir. Burada, bunun en basitini söylüyorum. Bu, çok istismar edilebilecek bir alan ve hiçbir kurumun -lütfen yanlış anlamayın, biraz önce söyledim- ne benim yönettiğim bir kurumun ne başka birinin yönettiği bir kurumun bu bilgilere ulaşması doğru değil ne de aslında bir sosyal medya platformunun. Bence bunun üzerine konuşmamız lazım. Bu mahkeme kararını da bizlerle paylaşırsanız; nasıl bir mahkeme kararı var, 85 milyon servis hareketliliğini, internet hareketliliğini inceleyecek, kızlık soyadlarını toplayacak -annelerinin kızlık soyadlarını, önemli bir bilgiydi eskiden- adreslerini toplayacak nasıl bir bilgi var, soralım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Sayın Başkanım, BTK hiçbir şekilde, hiçbir profilleme yapmamaktadır. İlgili güvenlik kurullarının talepleri doğrultusunda kanunla verilenlerin dışında hiçbir şey yapmamaktadır ancak bugün de bizimle birlikte olan ve esas yasanın da nüvesini oluşturan sosyal medya şirketlerimizin hangi bilgileri topladığı, hangi profillemeleri yaptığı, sizlerin önüne hangi reklamları koyduğu -hangi partilere oy verilebileceğiyle ilgili Amerika’da ve İngiltere olan skandallardan sonra olduğu- hepinizin malumudur. Bu yasayla, biz, sosyal medya şirketlerinin de hangi bilgileri topladığını, bizlere algoritmalarını daha şeffaf hâle getirmelerini istiyoruz. BTK veya bizde hiçbir şekilde algoritma veya profilleme olmamaktadır.

Saygılarımı sunuyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yani beyanınıza inanacağız, öyle mi!

Bir de şurada eksik bilgi olmasın: Ben konuşmamın başında bunların düzenlenmesi gerektiğini, bu Komisyonunda aslında konuşulması gereken en önemli meselenin bu olduğunu söyledim. Burada, tabii, BTK’nin tarafsız olmadığını tekrar ifade etmiş olayım. Burada da böyle bir beyana güvenme fırsatımız yok. Bu işin arkasında kim olduğunu, hangi bakanlığın olduğunu, hangi mahkemenin bunu istediğini, Millî İstihbarat Teşkilatımızın mı bu verilere ulaşmak istediğini de şeffağça bilmeliyiz, en azından Güvenlik Komisyonu üyelerimiz bilebilmeli çünkü Meclisin bir de Millî Güvenlik Komisyonu var, buradaki üyeler bilebilmeli, bilgilendirilebilmeli ama bu cevaplar, açık söylemek gerekirse beni tatmin etmedi Sayın Bakanım.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Sizleri BTK’ye davet ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, arkadaşlar, ilk bölüm için kifayetimüzakere diyoruz.

Her fikir beyan edene teşekkür ediyoruz, hepsi birbirinden değerlidir. Tabii ki bu görüşlere katılanlar var, katılmayanlar var, bunu da demokratik olgunlukla karşılıyoruz. İnşallah, ikinci turda devam edeceğiz.

Şimdi, bir saat ara veriyoruz.

Ana Bina Üyeler Lokantası'nda yemeğe geçiyoruz, herkes Türkiye Büyük Millet Meclisinin misafiridir, buyurun.

Kapanma Saati: 20.13

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.21****BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)****BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)****SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)****KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)**

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli milletvekillerim, çok değerli misafirler, çok değerli mesai arkadaşlarım; toplantı yeter sayımız vardır, oturumu açıyorum.

Biz ara vermeden önce genel değerlendirmeler üzerine milletvekillerimize sözler verdik, şimdi ise sivil toplum kuruluşlarımızı dinleyeceğiz. Sivil toplum kuruluşlarımızın ellerinde zaten dosyalar var, o dosyaları Komisyonumuza ve teklif sahibi milletvekillerimize vermelerini rica ediyoruz ve sırayla sözü...

Ne kadar süre verelim arkadaşlar?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Kaç kuruluş var?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 15 sivil toplum kuruluşu var.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Onar dakika verelim en azından.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Onar dakika değil arkadaşlar, beş dakika...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Beş dakika çok az.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tekrar ikinci turda veririz maddelere geçtiğimizizde.

Değerli milletvekillerim, bazı arkadaşlar “Üç dakika verelim.” dedi. Ben şunu öneriyorum: Zaten geneli üzerine bence çok önemli değerlendirmeler oldu, çok nitelikli kritikler oldu, ben önemli bir kısmına katılmasam da nitelikli olduğunu belirtmek istiyorum.

Siz de uygun bulursanız sivil toplum kuruluşlarımızı dinledikten sonra maddeler üzerindeki oylamalara geçip inşallah bu gece Komisyonumuzda çalışmalarını tamamlayalım.

Ben katılımlarınızdan dolayı tekrar teşekkür ediyorum.

Şimdi, ilk sözü Türkiye Gazeteciler Cemiyetine veriyorum, beş dakika süreniz var.

Buyurun efendim, hoş geldiniz.

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ GENEL SEKRETERİ SİBEL GÜNEŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, hoş bulduk.

Gazetecilik meslek örgütlerinden görüş alınmadan hazırlanan bu kanun teklifi, genel olarak bakıldığında haberin seçim öncesi halktan saklanması ve gazetecilerin cezalandırılması için hazırlanmıştır. Kanun teklifi bu hâliyle halkın haber alma ve bilgilene hakkını engelleyecektir. Yasalaştığı takdirde yeni suçlar oluşturacak, basın ve düşüncüyü ifade özgürlüğü üzerinde var olan sansürü artıracak, yargılanan ve tutuklanan gazeteci sayısını çoğaltacaktır, ayrıca birçok eşitsizliğe neden olacaktır.

9 Haziran 2004 tarihinde kabul edilen 5187 sayılı Basın Kanunu'nun genel gerekçesine baktığımızda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin içtihatlarından görüşlere yer verildiği görülür. 5187 sayılı Basın Kanunu'ndaki çoğulcu, özgürlükçü, hoşgörülü, demokratik toplumlarda düşünceyi açıklama özgürlüğü sadece genel kabul gören ve zararsız yahut önemsiz addedilen düşünceler yönünden değil, aynı zamanda halkın bir kısmı tarafından benimsenmeyen, kural dışı, hatta endişe verici düşünceler için de geçerli olmalıdır ancak bu gerekçe ne yazık ki bugüne kadar uygulamaya hiç yansımamıştır. Türkiye'de görev yapan pek çok gazeteci engellemeler, davalar, uzun tutukluluk süreleriyle mesleklerini yapamaz hâle getirilmiştir. Bu nedenle, teklifin genel gerekçe kısmında, özellikle ifade özgürlüğüne temas edilen noktalar da Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer almaktadır. "Anayasanın ilgili hükümleri ile tanınan ve koruma altına alınan temel hak ve özgürlükleri, Ülkemiz gerçek dünyada olduğu gibi, dijital dünyada da korumayı amaçlamaktadır." gerekçesindeki "gerçek dünyada" kelimesi ülkemizde karşılığı olmayan bir gerekçe olmuştur. Yoksa elbette ki tüm insanların onur, şeref ve saygınlığı her ortam ve koşulda mutlaka korunmalıdır.

5187 sayılı Basın Kanunu'nun amacı, basın özgürlüğünü ve bu özgürlüğün kullanımını düzenlemekte olup basılmış eserlerin basımı ve yayımını kapsamakta, tüm kanun sistematigi bu mantıkla düzenlenmiştir. Basın Kanunu'nun amacı, basın kartına ilişkin usul ve esasları belirlemek değildir. Dolayısıyla bu konuda bir düzenleme yapılacak ise bunun Basın Kanunu içinde değil, ayrı bir kanun olarak düzenlenmesinde yarar vardır. Öte yandan, bu kanun içinde de düzenlenecekse tek bir maddeyle düzenleme yapılmalı, usul ve esasları yönetmeliğe bırakılmaktadır. Bu şekli, kanunun ruhunu ve sistematigini bozmaktadır. Bu nedenle, teklifin 10'uncu maddesiyle getirilen ek maddelerin tümü tekliften mutlaka çıkarılmalıdır.

Diğer yandan, teklif yaygınlaştığında Basın Kanunu'ndaki 2'nci maddesinde internet haber sitesi tanımı ve beyanname verme zorunluluğu getirmek, Basın Kanunu'na tabii olan internet haber siteleri ve Basın Kanunu'na tabii olmayan internet haber siteleri ayrımını da ortaya çıkaracaktır. Beyanname vermeyen haber siteleri bu kanun kapsamı dışında kalacaklar ve bu internet haber sitesinde çalışanlar Basın İş Kanunu kapsamı dışında olacaklardır.

Teklifin 5'inci maddesindeki düzenlemeyle Basın Kanunu'nun 8'inci maddesinde yapılacak değişiklikle basılı eserler için öngörülme-yen müeyyideler internet haber siteleri için getirilmiş olacaktır. Bir gazete veya süreli yayın ile internet haber sitesi, düşünce ve ifade özgürlüğü, haber ve düşüncelerin yayılması açısından aynı durumdadır, tek fark haberin internetten daha hızlı yayılabilmesi ve habere daha fazla sayıda insanın ulaşabilir olmasıdır. Bunların arasında haklarda ve ödevlerde, yasalarda ve yükümlülüklerde, yetkilerde ve sorumluluklarda, fırsatlarda, hizmetlerde, eşitliğin sağlanması Anayasa'nın 10'ncu maddesi gereğince zorunludur. Örneğin, bir gazete için 5187 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinde belirtilen yayın durdurma müeyyidesi söz konusu olduğunda yargı makamı bir prosedür işletmektedir. Bu gazetenin resmî ilan ve reklam ile basın kartına ilişkin hakları ortadan kalkmamaktadır. 5187 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesine göre de ilgili gazete yayıma devam ederse bu sefer para cezası ödemek zorundadır ancak yeni düzenlemeyle "İnternet haber siteleri için sağlanabilecek resmî ilan ve reklam ile çalışanların basın kartına ilişkin hakları ortadan kalkar." düzenlemesi eşitlik ilkesini ihlal etmiştir. Sözün özü, bu düzenleme eşit konumda olanlara eşit muamele yapılmasını hüküm altına alan Anayasa'nın 10'ncu maddesine aykırıdır. Kaldı ki iş sözleşmesiyle çalışanların cezalandırılması suçların ve cezaların şahsiliği prensibine de aykırıdır. Kesinlikle bu düzenleme yasalasmamalıdır.

Teklifin 6'ncı maddesinde öngörülen internet haber sitelerinde yayınlanan içeriklerin iki yıllık bir süreyle muhafaza edilmesi için belirlenen süre çok uzundur. Böyle bir süre daha önceki tekliflerde olduğu gibi altı ay olarak öngörülebilir.

Teklifin 9’uncu maddesiyle Basın Kanunu’nda “dava süreleri” başlığını taşıyan 26’ncı maddesinin birinci fıkrasında yapılan düzenleme yerinde olmakla birlikte yapılan bu düzenlemenin ardından ikinci fıkrada yapılan düzenleme sonucu, her ne kadar dava zaman aşımının yarısı oranında bir süre öngörülmüş ise de internet haber siteleri için dava sürelerinin habere ilişkin suç ihbarının yapıldığı tarihten başlatmak, gazetecilerin yıllar sonra tekrar tekrar yargılanmalarına sebep olacağı için düzeltilmeli ve düzenlemeden kaldırılmalıdır.

Teklifin 31’inci maddesi ve devamındaki maddelerinde 5651 sayılı kısaca “İnternet Kanunu” diye adlandıracağımız kanunda yapılması öngörülen değişiklikler gereklilik, ölçülülük ve amaca uygunluk gibi yönlerden ifade özgürlüğüne aykırılık teşkil edecektir.

Teklifin öngördüğü yöntemler aşırı sansür sonucunu doğuracağı için bundan dolayı da ifade özgürlüğüne yönelik bir tehlike oluşturacağı aşîkârdır. 2021 yılı sonu itibarıyla 500 binden fazla web sitesine ve alan adının erişimine engel getirilmiştir, 150 binden fazla haber ve içerik erişime engellidir. Sulh ceza hâkimlikleri tarafından alınan kararlar sonucunda yirmi dört saat içinde haberler yayından, arşivden tamamen kaldırılmakta, gazetecilerin yaptıkları haberlerin silinmesiyle ülkenin hafızası açısından da ciddi bir sorun oluşturulmaktadır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sibel Hanım, süreniz bitti, toparlayın lütfen.

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ GENEL SEKRETERİ SİBEL GÜNEŞ – Sayın Başkan, son bir cümlem var.

29’uncu maddeyle ilgili olarak da siyasetçilerin beğenmediği her haberi “halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saikiyle ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni ve genel sağlığıyla ilgili gerçeğe aykırı bir bilgiyi kamu barışını bozmaya elverişli şekilde alenen yaymak” diye nitelendirecek, gazetecilere de bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verebilecektir. Zam haberini verirken bile bir yıl öncesiyile bir ürünü karşılaştırmak bile halkı paniğe sevk etmek olarak yorumlanabilecektir. İktidarı demokrasinin yeşermesi için haberi halktan saklamak amacını taşıyan bu yasa teklifini geri çekmeye çağırıyoruz.

Verdiğiniz fırsat için teşekkürler.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sağ olun Sibel Hanım, teşekkürler.

Şimdi Türkiye Gazeteciler Konfederasyonundan Mehmet Nuri Bey’e sözü veriyoruz. Süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI – Sayın Başkan, sayın milletvekillerimiz, değerli meslektaşlarım; Türkiye genelinde örgütlü 9 gazeteciler federasyonu ve bu federasyonlara üye ve temsil yetkisi veren 86 gazeteciler cemiyetinin temsilen buradayız. Konfederasyonumuz olarak bir rapor hazırladık, şimdi arkadaşımız size dağıtıyor. Bu raporun hazırlanmasında Basın İlan Kurumu mevzuatı konusundaki bölümü değerli arkadaşım, uzun yıllardır Basın İlan Kurumunda görev alan Mustafa Arslan’la birlikte çalıştık.

Bu yasa teklifinde maddelerde de madde madde söz alacağız ama öncelikle 5’inci maddede görüşümüz basın kartı hakkının geri alınması durumu kurumsal bir işlemin sonucunun fikir işçileri açısından doğuracağı mağduriyeti yönündedir. Çünkü basın kartıyla erken emeklilik, Sosyal Sigortalar Kanunu’nun amir hükmü gereği gerek-yeter şart hâline gelmiştir. Benzer bir durum teklifteki diğer maddede de vardır ve basın ahlaki esaslarına aykırılık görülmektedir. Bahse konu maddedeki basın kartı iptali konusu kaldırılmalıdır, site kapatılsa dahi fikir işçisi başka bir yayın mecrasında görev alabilecektir, kaldı ki bu süre içinde geçici kart taşıma hakkı bulunmaktadır diyoruz.

11'inci maddede medya alanında hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarında ve kamu kurum ve kuruluşlarının yürüttükleri enformasyon hizmetlerinde çalışan kamu personeli maddesinin kapsamı çok geniş tutulmuştur. Oysa basın kartının amacı gazetecilik mesleğinin icra edilebilmesinin sağlanmasıdır.

14'üncü maddede Basın Kartları Komisyonunun şu anda 9 üyesinden 5'i İletişim Başkanlığı tarafından atanacak şekilde düzenlenmiştir. Biz bunu kesinlikle kabul etmiyoruz. Konfederasyon olarak basın mesleğini temsil eden 17 komisyon üyesini öneriyoruz. Bunu milletvekillerimize dağıttık ama ben kısaca size ileteyim. İletişim Başkanlığını temsilen 2 üye, basın yayın meslek kuruluşlarını birleştirerek oluşturdukları üst kuruluşlardan en fazla basın kartına sahip 2 kuruluş tarafından belirlenecek 1'er üye, süreli yayın organlarının sahip veya çalışanlarınca kurulan basın yayın meslek kuruluşlarından basın kartı sahibi en fazla üyesi bulunan 2 meslek kuruluşu tarafından belirlenecek 1'er üye, basın meslek kuruluşlarını birleştirerek oluşturulan üst kuruluşlar hariç olmak üzere Anadolu'dan en fazla basın kartına sahip 1 üye, ulusal ve yerel düzeyde yayın yapan radyo ve televizyon kurumlarından 1 üye, Basın İlan Kurumu Anadolu gazete sahiplerinin temsilcisi olarak seçilen 3 üye, Basın İlan Kurumu internet haber siteleri yeni yasaya göre temsilci seçilen 2 üye, 2 işçi sendikasıdan 1'er üye, iletişim fakültesi dekanları arasından seçilecek 1 üye, sürekli nitelikte basın kartı sahipleri arasında başkanlıkça belirlenecek 1 üye olmak üzere toplam 17 üyeden oluşur diyoruz. Komisyonun aldığı kararların İletişim Başkanlığının onayıyla yürürlüğe girmesine yönelik mevcut uygulama kanun teklifinde de korunmaktadır. Bunun yerine, Komisyonun aldığı kararlar onaya gerek duyulmadan uygulanmalıdır.

Ben maddelerde devam edeceğim ama burada hemen Mustafa arkadaşşıma söz vereyim, Mustafa arkadaşım devam etsin. Ben kısa kestim Sayın Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Teşekkürler Nuri Bey.

Siz tabii duayensiniz, Türkiye Gazeteciler Federasyonunu Türkiye Büyük Millet Meclisi Dijital Mecralar Komisyonunda dinlemiştik değil mi?

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI - Evet efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Söylemedin bunu. "Biz geldik, bizi çağırdılar..." Bak bizi eleştiriyorlar "Kimseyi dinlemediniz, davet etmediniz." diyorlar.

TÜRKİYE GAZETECİLER KONFEDERASYONU GENEL BAŞKANI MEHMET NURİ KOLAYLI - Öyle bir şey diyen olmadı.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bu konuda dinlemediğiniz kesin, belli oldu yani.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, Mehmet Başkanım maddelerde söz alacağını beyan ediyor. Böyle bir şey yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yok efendim.

BASIN İLAN KURUMU ANADOLU GAZETE SAHİPLERİ TEMSİLCİSİ MUSTAFAARSLAN - Sayın Başkanım, değerli üyeler, sevgili meslektaşlarım; ben de bu toplantı için zatialiniz nezdinde saygıdeğer üyelere teşekkürlerimi ifade ediyorum. Alanımızla ilgili görüşlerimizi ifade imkânı bulmuş oluyoruz.

Tabii, yazılı basınımız, görsel, işitsel medyamız ve henüz düzenlemesi olmayan internet medyasının anılan hizmetleri yerine getirebilmesi için, Anayasa'da tarif edilen kamu görevini yerine getirebilmesi için, özgür hareket edebilmesi için öncelikle finansal özgürlüğe sahip olması lazım. Buradaki düzenleme Basın İlan Kurumu üzerinden altmış yıldır aksamaları olmakla beraber başarıyla önce İstanbul medyasını sonra da Anadolu medyasını, yazılı medyasını, bir okul olarak da görsel, işitsel

medyamızı üreten, şu anda da internet medyasını üreten bir sahadaki gelir kaynaklarının bölüşülmesi gibi bir sonucu ortaya çıkarıyor. 25, 26, 27 ve 28'inci maddelerin ilgili bölümlerine bakarsak, 25'inci madde İcra İflas Kanunu'nun 114'üncü maddesinde değişiklik öngörüyor. İsabetle, Kamu İhale Kanunu'nda olduğu gibi eşik değerler yaklaşımı getiriyor. Bu, bizim öteden bu yana arzu ettiğimiz, gri alanların ortadan kalkmasını sağlayacak, icralık vatandaşlarımızın menfaatlerini sağlayacak, şeffaflığı sağlayacak bir alandı. Burada 500 bin lira olarak öngörülen ilan yayınlama sınırının, icra müdürünün yetki alanının 50 bin lira olarak düzenlenmesini, öte yandan bir internet sitesi ve bir gazetede yayınlanması hükmünün “veya” olan hükmün “ve” olarak değiştirilmesinin faydalı olacağını değerlendiriyoruz. Devamla, 26, 27 ve 28'inci maddelerde de yine gazetelerin yayınlamış oldukları resmî ilanların, iki gazetede yayınlanan ilanın bir tanesinin internet sitelerine aktarılması gibi bir öneri getiriliyor. Bu hususun da önceden olduğu gibi devamını arz ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Mustafa Bey 2 kişi konuştunuz. Yani “1 kişi konuşacak.” dedik. Süreyi aştık. Son cümlemizi istirham ediyorum.

BASIN İLAN KURUMU ANADOLU GAZETE SAHİPLERİ TEMSİLCİSİ MUSTAFA ARSLAN - Peki.

Şimdi, 3D kuralının hayata geçmesi lazım. Her egemen yapı, her egemen devlet bu sahada olmalıdır; hem kişilerin haklarını korumak için olmalı hem kamu düzenini korumak için olmalı hem de basın özgürlüğünü sağlamak için olmalı. Basın İlan Kurumu mevzuatı eliyle gazeteler düzenleniyor, denetleniyor ve destekleniyor. RTÜK mevzuatı eliyle radyo televizyonlar düzenleniyor ve denetleniyor, desteklenmiyor. Bu mevzuatla da internet sahamız ele alınmış oluyor. Bir ayak eksik kalıyor, radyo ve televizyonlarımızın da desteklenmesi sağlıklı olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyoruz Mustafa Bey'e ve Nuri Bey'e.

Şimdi bu konuyla ilgili zaten radyolar ve televizyonların reklam almasıyla ilgili konuları ilettiler. Ahmet Özdemir Vekilimiz de bu konuları daha önceki konuşmalarda ifade etti, bunu not alıyoruz.

İnternet Gazeteciler Federasyonundan kim var? Mesut Bey burada mı?

İNTERNET GAZETECİLERİ FEDERASYONU GENEL BAŞKANI MESUT DEMİR – Buradayım Sayın Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Beş dakikanız var Mesut Bey.

Buyurun.

İNTERNET GAZETECİLERİ FEDERASYONU GENEL BAŞKANI MESUT DEMİR – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri, değerli misafirler; öncelikle bu fırsatı verdiğiniz için sizlere teşekkür ediyoruz.

Günümüz şartlarında teknoloji ve internet araçları hızla ilerledi, Türkiye'ye internetin gelişinin 29'uncu yılını geçtiğimiz günlerde kutladık. Yirmi dokuz yıl önce internet ülkemize gelmesine rağmen Türkiye'de internet yasasının çıkmaması üzücüydü. Bugün tarihî günlerden birini yaşıyoruz, bununla ilgili emeği geçen herkese öncelikle teşekkür ediyorum.

İnternet yasasıyla ilgili önemli konular var, önemli maddeler var; bu maddelerden çoğunu aslına bakarsanız beğendik ama birkaç maddede değişiklik rica edeceğiz. Bunun yanı sıra İnternet Gazetecileri Federasyonu olarak 81 ilde ve 5 ülkede temsilciliklerimizin ve derneklerimizin olduğu, 1.645 medyamızın bulunduğu bir yapı olarak medyamıza hizmet veriyoruz.

81 ilde ciddi çalışmalar yaptık, medyalarımızı, illerimizi dolaştık. Gözü yaşlı valilerimizi, milletvekillerini, belediye başkanlarını gördük. Neden? Künyesi olmayan, haber iletişim bilgileri olmayan, “korsan” diye tabir ettiğimiz merdiven altı haber sitelerinin yaptıkları haberler, şantaj, tehdit, yalan haberler yüzünden, bel altı haberler yüzünden çok mağdur durumda kaldılar. Bu, siyasetçilerinden tutun valilere, belediye başkanlarından tutun bürokrasisine, iş insanına kadar her kesimi ilgilendiriyordu. Bu merdiven altı internet haber sitelerinin Türkiye’de temizlenmesinin tek yolu da internet gazeteciliği yasasıydı.

Tabii ki, tüm siyasi partilerin milletvekillerinin önerilerini, tepkilerini ya da olumlu tepkilerini dinledik burada. Ama bizim için on beş yıllık bir özlem, bunun için de emeği geçenlere teşekkür ediyoruz.

Burada iki üç madde var, bunları sizlere anlatmak istiyorum hızlıca: Anadolu yerel medyası artık gazete basmak istemiyor arkadaşlar çünkü gazeteler, bildiğiniz gibi, artık okunmuyor, alınmıyor; anlık habercilik var. Bugün yayınlanan bir haberin eskime süresi dört dakika, o yüzden Anadolu yerel medyası, gazeteler, yerel gazeteler şunu istiyor: “Biz gazeteleri basmayalım, gazetelere Basın İlan Kurumundan verilen ilanlar zorunlu olmasın, biz internet sitesine koyalım bunları, gazeteler nostaljik olsun, haftalık gazeteler olsun ya da aylık gazeteler olsun.” Evet, böyle bir önerimiz var.

Bir diğer konu yalan habercilikle ilgili, verilen para cezası bir gözden geçirilirse; bu konu çok önemli. Bir editörün hatası kuruma mal edilemez, bir editörün yaptığı yanlış bir haber ya da ajanslardan, başka bir yerden aldığı bir haberin yayınından dolayı kurumun para cezası ödemesi de önemli.

Tekzip konusunda da, maddelerde, bir hafta boyunca manşetten tekzip yayınlanması söz konusu; bunu yirmi dört saate çekersek eğer çok daha faydalı olacaktır.

Son konu da belediyelerin verdiği “advertorial” ve “banner” reklamlar. Bugün büyükşehir belediyelerinde bir belediyenin medyalara tanıtım ve reklam bedeli aylık ortalama 1,5 milyon lira; 1.400 tane belediye var Türkiye’de, bu rakamı hesapladığınız zaman ciddi rakam ve bunun yüzde 60’ı “merdiven altı” dediğimiz haber sitelerine gidiyor. O yüzden, bu konuda belediyelerin “advertorial” ve reklam bedellerinin de Basın İlan Kurumundan geçirilmesi önemli olacaktır.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Yasanın geçmesi hâlinde ülkemize ve medya sektörüne hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ederiz Mesut Bey, sağ olun.

Basın İlan Kurumuna bir görev daha verdi Mesut Bey.

Çağdaş Gazeteciler Derneğinden Şeyma Hanım, buyurun.

ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKAN YARDIMCISI ŞEYMA PAŞAYIĞIT
– Sayın üyeler, herkese iyi akşamlar.

Öncelikle, bizim ilk söyleyeceğimiz şey, bu teklif hazırlandığı sırada konunun paydaşlarıyla yani bizlerle hiçbir şekilde temasa geçilmedi. Biz buradayız çünkü teklif kamuoyuna duyurulduktan sonra kendi inisiyatifimizle bir araya geldik ve üç gün içerisinde nelere karşı olduğumuzu ve nelerin değişmesi gerektiği konusunda bir metin hazırladık ve Mecliste grubu olan 5 partiyi de ziyaret edip hazırladığımız değerlendirme ve öneri metnimizi götürdük. Geçtiğimiz temaslarda sonucunda da buraya davet edildik ve söz alma imkânı bulduk.

Şimdi, burada Basın Kanunu başta olmak üzere bizi ilgilendiren konularda değişiklik yapılıyor ancak gazetecilerin ihtiyaçları, halkın haber alma hakkı ile basın ve ifade özgürlüğü alanının genişletilmesi noktasında biz bir adım göremiyoruz. Türkiye’de dezenformasyon yani bilginin kirletilmesi halkın

haber alma hakkını savunan gazeteciler eliyle yapılmıyor. Türkiye’de dezenformasyondan çok bilgilerin çarpıtılması veya gerçeklerin saklanması sorunuyla karşı karşıya olduğumuzu düşünüyoruz. Bizi burada en çok endişelendiren madde ise elbette 29’uncu madde. Gazetecilerin araştırdığı, verileri derlediği, taraflarla konuştuğu, alana giderek yaptığı haberler bile gerçek dışı olarak tanımlanıp dava konusu olabiliyor. O yüzden, eğer konu gerçekten sosyal medya üzerindeki dezenformasyonu engellemek ise bu maddeyi geri çekmeniz ve aynı bir şekilde konunun paydaşlarıyla değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Bir de basın kartlarıyla ilgili bir bölüm var. Biz basın kartlarıyla ilgili hususu yargıya taşımıştık ve Danıştay, kamu çalışanlarının basın kartı almasına ilişkin yürütmeyi durdurma kararı almıştı. Şimdi, gelen teklifte görüyoruz ki bu, benzer şekilde bizim karşımıza tekrar çıkıyor. İş gazetecilik olanlar yani gazeteciler basın kartı almakta zorluk yaşıyorlar. Kartı olmadığı için birçok meslektaşımız iş yerleri tarafından sakıncalı olarak görülüyor ve bu da işlerine devam edememelerine neden oluyor. İletişim Başkanlığı da bir savunma yapmıştı ve bu yapılan savunmada gazetecilik yapmak için karta ihtiyaç olmadığı söylenmişti ama özellikle Ankara’da akreditasyon olmadan bazı haberler takip edilemiyor. En basiti, kart olmadan Meclise girilemiyor, bakanlıklar almıyor. Medya kuruluşları da hâliyle çalışanına basın kartı soruyor, olmayan gazeteciler de geri plana atılıyor. O yüzden, biz konunun paydaşlarıyla sorunlarımızı çözecek bir teklif yapılması için bizlerle görüşülmesi ve bu teklifin geri çekilmesini talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Şeyma Hanım, çok teşekkürler.

Demek ki istenince insan kendini çok güzel ifade edebiliyor, görüşlerini çok net söyledi.

Parlamento Muhabirleri Derneğinden Kemal Bey, buyurun.

PARLAMENTO MUHABİRLERİ DERNEĞİ BAŞKANI KEMAL AKTAŞ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli konuklar ve sevgili meslektaşlarım; ben hem Parlamento Muhabirleri Derneği Başkanı hem de Medya Dayanışma Grubu olarak 13 basın meslek örgütünün örgütlendiği yapı adına söz aldım.

Yine, arkadaşlarımız, o yapıdan değerlendirmelerini bir taraftan sunuyorlar, sunacaklar. Az önce Şeyma arkadaşımızın da belirttiği gibi, iki gündür iktidar ve muhalefet gruplarını dolaştık ve görüş ve önerilerimizden oluşan metni kendilerine ilettik. Komisyon olarak da -hazırlık aşamasında olmasa da en azından görüşmelerde- bize bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Ben, yine, bizim için hayati önemdeki bu yasa teklifinin dezenformasyon boyutuyla ilgili gruplara da sunduğumuz metin üzerinden gideceğim, görüş ve önerilerimizi buradan aktaracağım.

Günümüz bilgi ve dijital hız çağında dezenformasyon sadece Türkiye’nin değil, tüm dünyanın karşı karşıya olduğu ve çözüm aradığı bir sorundur. Vatandaşları dezenformasyon sağanağında korumak, kamusal ve toplumsal barışı sağlamak adına öncelikle sosyal medya ve internet ortamında devasa büyüklüklere ulaşan ticari kazançların gözetilmesi yerine bireylere güven veren bir kamu yönetimi ve hukuk sistemi ile eğitim politikasının hayata geçirilmesi en demokratik yöntem olacaktır.

Yasa teklifinde tanımlanan “ifade özgürlüğü” demokrasinin vazgeçilmez unsurudur. İfade özgürlüğü evrensel normlara göre aynı zamanda herkese yanlış bilgi ya da habere inanma ve bunları ifade etme hakkı da vermektedir. Yasa teklifiyle suç kapsamına alınan dezenformasyonla ilgili kamu barışının esas alınması, ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni, genel sağlığı gibi hassas başlıklar üzerinden gerekçelendirilmesi ilk bakışta hiç kimsenin itiraz etmeyeceği bir çıkış noktası gibi görülebilir ancak böylesine hassas konu başlıklarında sınırların net bir şekilde ortaya konulmaması,

ucu açık, muğlak, subjektif değerlendirmelere açık bir ortam ve istenmeyen sonuçlar doğurabilecektir. Dolayısıyla, suçun ve suçlunun gerçek kaynağına ulaşmadan kurunun yanında yaşın da yanması, aynı zamanda yargı yükünün de inanılmaz boyutlara katlanarak ulaşması riskini de ortaya çıkaracaktır.

Burada dezenformasyonun kaynağından, kurgusundan bağımsız olarak “mezenformasyon” denilen, yine literatürde “mezenformasyon” olarak tanımlanan yani vatandaşların sosyal medyada sırf kendi düşüncelerini destekliyor kastıyla demokratik bir tepki ortaya koymak adına yaptıkları paylaşımlar da halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçlamasına muhatap olacak, hapis cezasıyla cezalandırılabilir. Yasa teklifinin bu hâliyle yasalaşması hâlinde referans alınan Avrupa Birliğinde bile hukuki altyapısı henüz tamamlanamamış bir alanda internet ve sosyal medyanın bir kontrol ve ceza platformu hâline dönüşmesi kaçınılmaz olacaktır. Bu durumda Türkiye “dezenformasyonla mücadele” adı altında kaş yapalım derken göz çıkarma ve kamu barışını bozma riskiyle karşı karşıya kalabilecektir. Dezenformasyonla mücadele edilecekse bu mücadele siyasi güç ve mevzi kazanmak gibi bir amaca hizmet etmemeli, var olan toplumsal kutuplaşmayı daha da ileriye götürecek bir argüman olarak kullanılmamalı, Türkiye’de demokrasinin ve barış içinde birlikte yaşamanın bir adımı olarak görülmelidir. Dolayısıyla, gerçek ile yalanın, doğru ile yanlışın bilinebilir ve görünebilir olması için kamu barışını sağlamak adına belki de öncelikle belli siyasi ve güç odakları tarafından komuta edilen trol ordularını lağvedip savaş baltalarını gömmek bugünü ve geleceği kurtarmak adına en doğru yol olacaktır.

Bilgi ve dijital hız çağında yaşamımızın merkezine oturan sosyal medya ve internet kullanımı konusunda yasakçı ve cezalandırıcı bir eylem biçimi yerine devletin hızla erişim, içerik ve yer sağlayıcılar ile sosyal ağ sağlayıcıları arasında koordinasyonu sağlayarak bu yapılara sorumluluk yüklemesi, ilgili STK’ler, üniversiteler ve basın meslek örgütlerinin de katkılarıyla evrensel insan haklarına, demokrasi ve hukuk kurallarına saygı temelinde dezenformasyona karşı bir iç denetim ve kontrol mekanizmasının hayata geçirilmesi, internet kullanımıyla ilgili eğitimlerin okul çağından başlayarak -burası çok önemli aslında- “yaşam boyu öğrenme” yaklaşımıyla uygulamaya konulması, uluslararası standartlarda medya okuryazarlığı konusunda eğitimlerin yaygınlaştırılması dezenformasyonla mücadelede en akılcı ve demokratik yaklaşım olacaktır.

Sonuç olarak, dezenformasyon düzenlemesiyle ilgili gerekli kurumsal ve hukuki altyapının sağlıklı bir şekilde oluşturulabilmesi için 29’uncu maddenin teklif metninden çıkarılarak yukarıda saydığımız tüm paydaşların katılımıyla yeni bir çalışma başlatılması, bu çalışmanın da en kısa sürede tamamlanarak yeni yasama yılının belki de ilk gündem başlıklarından olacak şekilde yeni bir yasa teklifi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine getirilmesini teklif ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Teşekkür ederiz Kemal Bey.

Çok önemli tespitlerdi, notları da aldık zaten.

Şimdi, Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği...

Buyurun efendim, beş dakikanız var.

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETÇİOĞLU – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli meslektaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

RATEM, Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği 75 il, 125 ilçede yayın yapan radyo ve televizyonların üyesi olduğu bir meslek birliğidir. İdari ve mali açıdan Kültür Bakanlığı denetimine tabidir. Yıllardan beri sizlere dosyalar takdim ettik. 2010 yılından başlayarak Basın İlan Kurumundan

gazetelerin yararlandığı resmî ilan haklarının radyo ve televizyonlara da verilmesiyle alakalı birçok talebimiz oldu ve size verdiğimiz dosyalarda hangi yıllarda hangi taleplerimiz olduğu ve RATEM'in faaliyetlerini de tanıtan dosyalarımız mevcut. Naçizane, Sayın Başkanımızdan da izin alarak bu Komisyon daha sonra toplanacak Adalet Komisyonunda, aklınızdan çıkmamak için nostaljik radyolarımız var, RATEM radyosu... Sizlerden istihdamımız, ricamız, gerçekten zor şartlarda yayınlarına devam etmeye çalışan radyo televizyon kuruluşlarımızın özellikle yerel bölgesel, bu desteğe, resmî ilanlara ihtiyacı var. Bunu da anlayışla karşılayacağınızı düşünerek bu kanun maddesine mevcuteler, internet haber siteleri, radyo ve televizyonların da eklenmesini... Yani medya hizmet sağlayıcı da denebilir, RTÜK Kanunu'nda öyle diyor. Bu konuda bizi anlayışla karşılayacağınızı düşünerek hepimize teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. Biraz kısa oldu. Fazla...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok güzel oldu Aydın Bey.

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETCİOĞLU – Anlatacak çok şeyim var ama kısaca kalmak istedim. Sizi de bu gece saatinde rahatsız etmek istemedim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aydın Bey, çok teşekkür ediyoruz.

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETCİOĞLU – Hepinize güveniyoruz. İnşallah mutlu haberi 700 üyemiz bekliyor. Bunların içerisinde ulusal, yerel, bölgesel radyo, televizyon kuruluşları var. Maliyetlerimiz inanılmaz arttı. Bu desteğe ihtiyacımız var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Peki.

Burada bu konu gündeme geldi zaten.

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETCİOĞLU – Gündeme getiren...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir saniye... Aydın Bey, bir dakika, dinledik sizi.

Çok önemli bir mesele bu. Basın İlan Kurumundan sizler de reklam almak istiyorsunuz.

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETCİOĞLU – Evet.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Peki, sizin gazetelerin internet sayfaları yok mu?

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETCİOĞLU – Herkesin yok. Şimdi, internet sayfalarımız kanunen... Bütün radyo ve televizyonların anonim şirketlerde olması gerektiği gibi RTÜK Kanunu'na göre de hepimizin internet sayfaları mevcut.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Var yani.

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETCİOĞLU – Yayınlarımızı oradan da veriyoruz. RATEM'in bir faaliyeti olan Radyosfer... Biz dijital yayıncılığa çok oldu geçeli zaten Sayın Başkanım. Üyemiz olan 700'e yakın radyo ve televizyon Radyosfer üzerinden dijital şekilde dünyanın her tarafından dinlenebiliyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam Başkanım, öyleyse yani burada bir mani yok. Sizin yani...

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Var var, Başkanım. Bir radyocu olarak söyleyeyim. Düzenleme yapılmazsa hiçbir biçimde...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam. Bunu...

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETCİOĞLU – O radyo televizyonlar veyahut da medya hizmet sağlayıcı girmesi lazım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bak, hem Feti Bey hem de Ahmet Vekilimiz başlarını sallıyorlar. Çok teşekkür ediyoruz.

RADYO TELEVİZYON YAYINCILARI MESLEK BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET AYDIN ŞERBETCİOĞLU – Çok teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sağ ol Aydın Bey, teşekkürler.

Radyoları da aldık.

Türkiye Foto Muhabirleri Derneği... Yok.

Evet, şimdi, Elektrik Mühendisleri Odası... Yok.

Alternatif Bilişim Derneği... Yok.

Bilgisayar Mühendisleri Odası... Buyurun.

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Sayın Başkan, değerli üyeler; hepimizi Bilgisayar Mühendisleri Odası adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hoş geldiniz.

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Sağ olun.

Biraz önce konuşma imkânı bulmayan diğer arkadaşlarımız, Elektrik Mühendisleri Odası ve Alternatif Bilişim Derneğinin de içinde bulunduğu sekiz ayrı örgütlenme olarak biz bu yasa teklifini değerlendirme imkânı bulduk ve bu yasa teklifinin Türkiye'nin demokratik gelişimine fayda sağlamayacağı, bir sansür anlayışının katmerlenmesine neden olacağı gerekçesiyle geri çekilmesini rica ediyoruz.

Bildiğiniz gibi, ilk olarak -yaşımız da belli olacak ama- TRT'nin ilk zamanlarında tek kanallı olan televizyonumuz vardı ve bu, sadece devletin belli bir fikrini yayma amaçlıydı. Dönemlere göre kimi zaman daha demokratik yaklaşım olabiliyordu, kimi zaman daha farklı bir şekilde baskının derecesi değişebiliyordu ama özünde tek sesli bir yaklaşımın bütün topluma duyurulduğu bir mekanizma söz konusuydu. Ardından, gazeteler biraz daha renkli, biraz daha geniş bir yelpazeye hitap ediyordu ancak daha sonra özel televizyonların gelmesiyle birlikte nispi bir özgürlük ortamı oluştu. Radyolar özellikle bu anlamda çok büyük katkı sağladılar, çok küçük yerlerden bile radyoların seslerini duyurma imkânı oldu. Belki hatırlayanlar vardır, 1990'lı yıllarda “Radyoma dokunma!” eylemleriyle bayağı toplumsal altyapı sağlanmıştı bu konuda.

Ancak bizde şöyle bir alışkanlık var, her seferinde “Bir düzenleme yapıyoruz, alanı regüle ediyoruz.” derken genelde bu, özgürlük alanının kısıtlanması şeklinde oluyor. Şimdi de internet yasasıyla, internet üzerindeki düzenlemelerle hep bunu görüyoruz. “İnternet yaşamdır.” sözü sevgili Hocamız Mustafa Akgül'e, rahmetli Mustafa Akgül'e ait bir söz. Gerçekten, internetin yaşamımızı ne kadar değiştirdiğini hepimiz günlük hayatımızda gördük, pandemi döneminde daha da yoğun bir şekilde yaşadık. İnternetin bu anlamda, fikir özgürlüğü anlamında bize sağladığı avantajlar neydi? Bir kere, anlık müdahale yeteneği sağlıyordu internet bize. Vatandaş gazeteciliği kavramı oluşmuştu, artık her yerden bilgi aktarım şansımız vardı, vatandaşlar belli bir sermayenin veya devletin yükümlülüğüne

veya onun güdümüne gerek kalmaksızın kendi gazeteciliklerini kendileri yapabiliyordu. Medyadaki tekelleşmeye karşı da nispeten daha özgür bir ortam söz konusuydu fakat peş peşe gelen yasal düzenlemelerle bu alan giderek daraltıldı “İnternet yaşamdır.” anlayışının yerine “İnternet zehirdir.” anlayışının egemen olduğu bir noktaya gelindi.

Şimdi, buradan baktığımızda, dezenformasyon konusu sürekli olarak bütün diğer yapılan ithamlar gibi genelde yönetimde olan egemenlerin yönetilenlere, ezilenlere dönük bir suçlaması şeklinde ifade ediliyor. Oysa dezenformasyonu asıl yapanlar genelde devleti idare edenler yani bunu herhangi bir iktidardan bağımsız olarak söylüyorum. Devleti idare edenler veya kendi çıkarları zedelenenler karşısındakini “bozguncu” olarak niteleyebiliyorlar, karşısındakini “terörist” olarak niteleyebiliyorlar ve “Yalan haber yayıyorsun.” diyerek onları zapturapt altına alıyorlar. En basit gerekçelerle insanların “tweet” atma özgürlükleri, pardon “tweet”te yazma özgürlükleri engellenirken öte yandan, gerçekten, halkı kin ve nefrete sevk eden “Camide bira içtiler.” işte “Kabataş’ta gelinimi dövdüler.” gibi haberler hiçbir zaman yalan haber sınıfına girmiyor, dezenformasyon sınıfına girmiyor.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Çünkü yalan değil!

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Efendim?

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Çünkü yalan değil...

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Efendim? Öyle mi?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaş, Cem Bey, lütfen... Bakın, sizi Türkiye Büyük Millet Meclisine davet ettik, iyi ki davet ettik, hoş geldiniz, lütfen temiz bir dille konuşalım ve burada, bak, bütün vekillerimiz, herkes konuştu, bir sataşma olmadı, sataşmaya mahal vermeyelim. Derdinizi anlatınız, anlıyoruz.

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Evet, yani biraz daha devam edeyim isterseniz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Süreniz bitti, toparlayalım lütfen.

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Toparlayacağız.

“Dezenformasyon” denince dünyada 2 tip yaklaşım var. Bir, demokratik ülkelerin yaklaşımı; ikincisi, demokratik olmayan ülkelerin yaklaşımı. Baktık; biz inceledik bunları, Avustralya’ya baktık, Kanada’ya baktık, Belçika’ya, Hollanda’ya baktık...

(Uğultular)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bir dakika... Cem Bey’i dinliyoruz.

Evet, toparlıyoruz.

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Bir dakika...

Bunlara baktığımızda...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Mecbur muyuz böyle hikâyeler dinlemeye?

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Efendim?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Lütfen...

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Niye “hikâye” diyorsunuz efendim? Rahatsız mı etti?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Cem Bey, bir şey olmasın...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – “Rahatsız mı etti?” Meclistesiniz Cem Bey, rica ediyorum, sizi dinliyoruz; nezaketle, sabırla dinliyoruz...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Talebini söyle, burada hikâye anlatma! Tahammülü de zorlama!
(Uğultular)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, evet... Bir dakika, bir dakika... Arkadaşlar... Bir saniye...

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Arkadaşlar, ne rahatsız etti acaba?

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Rahatsız mı etti(!)
(Uğultular)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Cem Bey, bir dakika... Cem Bey, bakın, sizi dinliyoruz...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Ya, siz siyaset için mi geldiniz yoksa...

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Arkadaşlar, bunlar...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Cem Bey... Arkadaşım... Sayın Başkan, Sayın Başkan, bak, mikrofonunuzu kapatacağım, lütfen sataşmaya mahal vermeden temiz bir dille derdinizi anlatın, sorunu anlatın.

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Evet, derdimi anlatıyorum, derdimi anlatıyorum.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ne dedi Sayın Başkan?

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Yalnız bu müdahalelerle ben de bayağı bir zaman kaybettim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, süreniz bitti. Teşekkür ediyorum Cem Bey. Evet, süreniz bitti, sürenizi kapattım. Bu müdahaleler... (Gürültüler)

Arkadaşım dinler misin lütfen? Bakın bu toplantıyı baştan sona dinliyorsunuz. Siz bizim kimsenin sözünü kestiğimizi gördünüz mü? İşte Tuncay Özkan burada, işte diğer arkadaşlar burada. Rica ediyorum, son cümmeniz, kapanış cümmeniz için açıyorum.

Onursal Bey, bir dakika, tamam, bir saniye.

Lütfen, son cümmeniz için açıyorum. Buranın mehabetine ve demokratik olgunluğuna uygun bir lisanla...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, ne dedi acaba?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bakın...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Bir milletvekiline kimse böyle bir şey diyemez.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ravza Hanım, bir dakika.

Evet, Cem Bey, bir cümmeniz için açıyorum.

Buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yani ama bu kadar, böyle tahammülsüz olmayalım birbirimize.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Cem Bey, buyurun.

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Şimdi, “dezenformasyon” deyince 2 yaklaşım görüyoruz arkadaşlar. Birincisi, demokratik ülkelerdeki yaklaşımdan biraz önce arkadaşlarım da bahsetti, “Medya okuryazarlığı” deniyor, bunlarla ilgili uğraşın deniliyor, “Verilerin adil olarak paylaşılması” deniliyor, belli başlı konulara değiniliyor. Bunlar üzerinden yapılırken bunlar bu şekilde yaklaşıyorlar olaya; Bangladeş’te, Burundi’de, Burkina Faso’da, Uganda’da ise hapis cezaları, para cezaları gündeme geliyor. Ne olacak?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyoruz. Ben bir cümle demiştim.

Değerli arkadaşlar, burası Türkiye Cumhuriyeti devleti. Ben bu milletin bir fakir çocuğu olarak okudum ve bu devlet beni bu Parlamente’ye getirdi. Burada dezenformasyon meselesini... (Gürültüler) Sen Devlet Bahçeli’nin Twitter hesabını engelleyeceksin, Süleyman Soylu’nun hesabını engelleyeceksin.

TMMOB BİLGİSAYAR MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI CEM NURİ ALDAŞ – Kim engelliyor? Ben mi engelledim?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sizi kastetmiyorum beyefendi.

Teşekkür ederim.

Evet, bu devleti biz sokakta bulmadık, kimseyi de haddini aşacak bir şekilde konuşturmayız.

Teşekkür ederiz.

Evet, şimdi Ekonomi Muhabirleri Derneği...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben bu tarzı kabul etmiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, geçiyoruz.

Türkiye Gazeteciler Sendikası...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben söz istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Söz vermiyorum, sonraki turda vereceğim Abdullah Bey.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hiç doğru değil.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Kesinlikle doğru bir tarz değil bu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, arkadaşlar, bir dakika...

Türkiye Gazeteciler Sendikası...

Gökhan Bey, buyurun. (Gürültüler)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bence şunu bir düzeltin Sayın Başkan: Burası milletin Meclisi değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Milletin Meclisi. (Gürültüler)

Arkadaşlar, bir dakika...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, buradaki yaklaşım yasadaki yaklaşımın ruhunu gösteriyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gülüstan Hanım, müsaade edin, ben konuşayım.

Arkadaşlar...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, buradaki yaklaşım yasaya geçmiş durumda.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşım, bir dakika müsaade eder misin? Ya, bir dakika müsaade et Hanımefendi. Hanımefendi müsaade eder misin?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben bu usulü...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, bir dakika...

Gülüstan Hanım, bir dakika...

Ben “Türkiye Büyük Millet Meclisi milletin Meclisidir.” dedim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – O da millet.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Halkın Meclisi, halkın.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, halkın Meclisi. Halkla konuşun.

Evet, ya, arkadaşlar...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, beğenmediğimiz her şeyi böyle bastıracağız mıyız? Beğenmediğimiz her düşüncenin sözünü mü keseceğiz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Asla. Biz sizin gibi değiliz, biz sizin gibi değiliz. (Gürültüler)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, sizin yaptığınız...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gökhan Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben bu konuda...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gökhan Bey, buyurun, sizi dinliyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz yapıyorsunuz, sözü kesen sizsiniz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gülüstan Hanım, size hiç yakıştıramıyorum bu tavrı.

Evet, Gökhan Bey, buyurun. Bakın, sözünüzü keseceğim.

TÜRKİYE GAZETECİLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI GÖKHAN DURMUŞ – Başkanım, tamam ama boşa gidecek diye endişelerim var. (Gürültüler)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli arkadaşlar, bakın, burası milletin... (Gürültüler)

Ya, Onursal Bey...

Ya, arkadaşlar, bakın...

Ya, Abdullah Bey, bir müsaade et. Ya, arkadaşım, bir müsaade etmeyecek misin ya!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Kısa bir söz istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, vermiyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Nasıl vermiyorsun, öyle şey mi olur.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bekle kardeşim, bir cümle... (Gürültüler)

Arkadaşlar...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım, bu yasa tamamen “Senin sözünü kestim, sana da söz vermiyorum...” Öyle şey olur mu?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bakın, tam da yasakçı bir yasayı tartışırken bunu yapıyorsunuz Sayın Başkan. Tam da sansüre karşı... Siz sansür uyguladınız, gözümüzün önünde bir oda başkanını susturdunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, size sesleniyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, beğenmeyebilirsiniz, beğenmeyebilirsiniz ama kesemezsiniz ya, lütfen!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar... Arkadaşlar...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kesemezsiniz Sayın Başkan! Kesemezsiniz! Böyle bir şey olabilir mi! (Gürültüler)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bakın... Ya, Onursal Bey, bir dakika ya!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, arkadaşlar...

Evet, arkadaşlar, beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.11

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 22.14****BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)****BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)****SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)****KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)**

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli milletvekillerim, toplantı yeter sayımız vardır, oturumu tekrar açıyorum.

Bir önceki turda birtakım heyecanlar yükseldi, olur bunlar; biz bunları olgunlukla karşılıyoruz. Meseleyi kişiselleştirmeden anlatılması gerektiği hususunda zaten oturum başladığından bu yana herkese çok teşekkür ediyoruz, çok olgunca tavırlar gösterildi ama mesele kişiselleşirse, mesele bizim burada teklif sahibi vekillerimizle bir karşılıklı konuşmaya varırsa asla buna müsaade etmeyiz. Biraz önce dile getirdiğimiz husus... Burası milletin yeridir, milletin yerinde devletimize ve bizim devletimizin bürokratlarına hatalı olanlar varsa ondan sonra bunun düzeltilmesi hususunu da belirtmiş olalım. Biz zaten sözü kesecek olsak bu arkadaşları davet etmeyiz arkadaşlar. Niye bunu böyle anlamıyoruz?

Evet, Gökhan Bey, kendinizi de tanıttin lütfen.

Buyurun.

TÜRKİYE GAZETECİLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI GÖKHAN DURMUŞ – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ben Gökhan Durmuş, Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Başkanım.

Çok kısa bir sürem var, o yüzden hızla gireceğim. Birkaç konuya değineceğim. Biri, Basın İlan Kurumunun yetkilerini genişleten düzenleme. Bu düzenlemede teklifin 4, 5, 7'nci maddelerinde, Basın Kanunu'nun 7 ve 8'nci maddelerinde düzenlenen süreli yayın beyannamelerinin verileceği kurum konusunda değişiklik getirildi. Geçmişte beyannameler yönetim yerinin bulunduğu cumhuriyet savcılığına veriliyordu, şimdi Basın İlan Kurumuna verilmek zorunda. Basın İlan Kurumu, resmî ilanların adil dağıtımıyla görevli bir kurum olduğu hâlde, yetkileri, son dönemde uygulamaları nedeniyle de tartışılan bir kurum. Bütün beyannamelerin bir yerde toplanması gibi bir sorun var bu düzenlemede. Son teklifte Basın İlan Kurumuna devredilen bu yetkilerle birlikte, beyannameler tek bir elde toplanmış oluyor.

Yine, ek olarak, teklifte sunulan 5'inci maddede, kanunun 8'inci maddesine son fıkra olarak Basın İlan Kurumu tarafından İstanbul asliye ceza mahkemelerinde yapılan internet haber sitesi vasfını kazanamadığına dair “Başvurunun kabul edilmesi halinde internet haber siteleri için sağlanabilecek resmi ilan ve reklam ile çalışanlarının basın kartına ilişkin hakları ortadan kalkar.” düzenlemesi de yer alıyor yani bu durumda, beyannamede bir yanlışlık olduğunda işverenin yaptığı bir hatanın cezasını gazeteciler basın kartlarını kaybederek çekiyorlar.

Yine, internet haber sitelerine tezkip düzenlemesi konusunda getirilen maddede en geç bir gün içerisinde bu tezkibin yayınlanması öngörülüyor. Bu süre, basılı eserlerde üç gün, internet sitelerinde bir gün gibi bir durum. Oysa itiraz süreçleri söz konusu olduğunda çok kısa bir süre, bir gün içerisinde itiraz edip tezkibi durdurma gibi bir şey söz konusu olmayacağı için tezkibi yayınlamak zorunda kalacak internet sitesi.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, salonda bir uğultu var, Gökhan Bey’i duyamıyoruz; bir sessizlik lütfen.

TÜRKİYE GAZETECİLER SENDİKASI GENEL BAŞKANI GÖKHAN DURMUŞ – Bir gün içerisinde itiraz edip tekHzibi durduramayacağı için tekHzibi yayınlamak zorunda kalacak ve bir hafta gibi bir süre internet sitesinde bu tekHzip yayınlanmaya devam edecek; bu da gördüğümüz diğer sıkıntılardan biri.

Yine, Basın İlan Kurumunun kararlarına ilişkin İstanbul 1’inci Asliye Hukuk Mahkemesi yetkilendiriliyor. Bu da tek bir mahkeme tarafından kararların verilecek olması, değerlendirilecek olmasında oldukça sıkıntılı.

Fiilî hizmet süresi zammıyla ilgili yine bir teklif var. Sendikamızın da içinde olduğu bazı meslek örgütlerimiz fiilî hizmet zammından yani yıpranma payından basın kartının taşınması koşuluyla yararlanmasına dair yönetmeliği durdurmuştu. Hatırlarsınız, geçtiğimiz yıl sizlerin de katkılarıyla aynı şekliyle yeniden çıktı kanun, yönetmelik değiştirildi ve yönetmelikle SGK sosyal güvenlik hakkının belirlenemeyeceği yönündeki karar burada, Meclis’te kanun hâline getirilerek yine gazetecilerin yıpranma payı basın kartına bağlanıyor; bunu da riskli görüyoruz. Türkiye’de şu anda yaklaşık 13 bin civarında aktif basın kartı taşıyan gazeteci varken aktif çalışan sayı 30 bin civarında, internet medyası da buna dâhil edildiğinde yaklaşık 60 bin civarında 5953’e tabi çalışan gazeteci olacak ancak bunlardan sadece 15-20 bini yıpranma payından yararlanıyor olacak. Bu gibi düzenlemeler... Diğer meslektaşlarım da diğer itiraz konularımızı iletecekler. Toplamına baktığımızda bir sansür yasası olarak görüyoruz bunu ve gazetecilerin, internet sitesinin 5953’e tabi tutulması evet, olumlu ama diğer yanlarla birlikte bu olumluluk ortadan kalkıyor ve daha kısıtlayıcı bir kanun hâline geliyor. Bu yüzden bu kanunun geri çekilmesini teklif ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz Gökhan Bey. Görüşlerini dile getirdi.

Şimdi, burada olup da söz almayan herhâlde kimse...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – İzmir Gazeteciler...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – İzmir...

Buyurun.

İZMİR GAZETECİLER CEMİYETİ BAŞKANI DİLEK GAPPI – Saygıdeğer Komisyon üyeleri ve sevgili meslektaşlarım; evet, geldiğimiz noktada bir basın kanunu hazırlanması elzemdir ama adı üzerindedir, hazırlanan öncelikle bir basın kanunudur ve maalesef, biz bu basın kanununun ancak bu son aşamasında müdahil olabiliyor -müdahil değil- bilgi verebiliyoruz yani daha demokratik bir ülke yaratmak, daha demokratik bir basın yaratmak gibi amaçlarımız varken daha yolun başında antidemokratik oluyoruz.

Öncelikle, tabii ki bu kanunun en ağır maddesi 29’uncu maddedir. Tüm medyaya denetleme, regülasyon mekanizmalarının dışında, dezenformasyona yönelik, haberin doğruluğunu kaynağında aramanın dışarısında yeni bir mekanizma getirilmektedir ve bunun adı çok açıktır, bunun adı Türk Ceza Kanunu’na yeni bir suç tipi eklemektir. Oysa burada yapılmak istenen yanlış bilgiyi kaynağında cezalandırmak yerine yaydığı iddia edilenin de yargılanmasını sağlayarak korku unsuru körüklemektir yani bu yönüyle antidemokratiktir. Basının ahlak, ilke ve evrensel ilkeleri vardır ama maalesef, buradaki görüşmelerde hiç değinilmemiştir. Bir bilginin gerçek olup olmadığını, o bilginin kamu düzeni ve genel sağlığı bozup bozmayacağını kim, nasıl tespit edecektir? Subjektiftir. Art niyetli haberi kaynağında tespit etmek temel yaklaşım olmak zorundadır; aksi takdirde, her ne kadar temyiz imkânı sağlansa da bir polis devleti anlayışı maalesef baş gösterebilir.

Basın Kartı Komisyonu oluşumu düzenlenirken yani gazetecilerin alacağı basın kartlarına yönelik kararlar verilirken öngörülen komisyonda örgüt temsilcilerinin değil, bürokratik yapının ağırlıkta olması doğru olmayacaktır. İstanbul, Ankara ve İzmir dışındaki illerde kurulu basın-yayın meslek kuruluşlarının cümlesinde en yüksek basın kartı üye sayısının bulunduğu 3 büyük ilin temsilcilerine yer verilmemesinin nedeni ne olabilir bilememekteyiz ve burada açık bir çelişki vardır. İletişim Başkanlığınca belirlenecek üye sayısı yerine 3 büyük kentin temsilcileri ve en çok basın kartıyla temsil edilen ihtisas derneklerinin temsilcilerinin de yer alacağı meslek mensuplarını tanıyan bir basın kartı oluşumu doğru olacaktır.

Ayrıca, yalnızca bir basın kanunu çıkarılmamakta, aynı zamanda Basın İlan Kurumu eliyle yeni bir düzen inşa edilmeye çalışılmaktadır. Oysa Kurum 1961 yılında resmî ilanların adil bir şekilde gazetelere dağıtılması amacıyla kurulmuştur, tüzüğünde dahi “fikir ve içerik farkı gözetmeksizin” denilmektedir. Basın İlan Kurumu, Anadolu basını için, Türk basını için çok önemlidir fakat zaten kendi içerisinde bunca sorunu olan bir kurumun, bir oluşumun günlük 980 gazetenin varlığına bir şekilde etki eden bir kurumun maalesef, kendi içerisinde birçok sorun yaşarken şimdi yeni bir düzenlemeyle ve alelacele internet sitelerinin de gelmesiyle nasıl bir yapıya bürüneceği belirsizdir. Böyle bir mali kaynak yoktur, 980 gazetenin kaçınılmazı belirsizdir. Biraz önce bir arkadaşım “Yerel gazeteler gazete çıkarmak istemiyor.” dedi, kesinlikle katılmıyorum. Anadolu’da böyle bir yaklaşım yok; tam tersi, istihdamın çok önemli bir kısmı yerel gazeteler eliyle verilmektedir.

Ayrıca, bu bir dezenformasyon yasasıysa eğer neden bizim son zamanlardaki teknik terimlerimiz yoktur, neden yaklaşımlar sadece klasik, sınırlayıcı, baskılayıcı yaklaşımlar üzerinedir? “Dezenformasyon” demek bu dönemde “filter bubbles” “bilgi aktarımı” “eşik bekçileri” gibi yepyeni kavramları getirmektedir. Bu kavramların neden hiçbirisi yoktur da sanki bir on beş yirmi yıl öncesinin eski zihin anlayışıyla ifadeler yer almaktadır? Özeti önemlidir bu tür şeylerde, yaklaşım önemlidir ve maalesef, bu yaklaşım Türk basını zorlamaktadır, Türk basını üzmedir. Türk basını, basın şehitleriyle birlikte gerçekten, gerçek habercilik adına gerektiğinde canını veren bir basındır. Sürekli küçümsemek, sürekli tehdit altında bırakmak, “Sürekli kendini açıkla, kendini anlat ama sen de kendini anlat.” demek yanıltır ve üzülerken görüyoruz ki bu yasayı teklif edenler dahi haber, içerik ve bilgi arasındaki farka yeterince hakim değillerdir.

Özetle şunu söyleyeyim ve öyle bitireyim: Bir örneklerle bitirmek daha doğru olacaktır. Keşke bu dezenformasyon yasası -aslında bize göre daha farklı olması gerekiyor, “Türk basınına karşı güvensizlik yasası” denmesi gerekiyor- otuz yıl önce çıksaydı. Eğer otuz yıl önce çıksaydı o zaman “Tarikatlara ve cemiyetlere alınan genç çocuklar general olacaklar ve cumhuriyete karşı ayaklanacaklar.” diyen Uğur Mumcu, o günün erkleri tarafından üç yıla değil, altı yıla doğrudan cezalandırılırdı. Aradaki farkı bilmiyorum anlatabildik mi.

Bir ülkenin gerçek itibarı, fikir ve basın özgürlüğü sıralamasındaki yeridir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Toparlamanızı rica ediyoruz.

İZMİR GAZETECİLER CEMİYETİ BAŞKANI DİLEK GAPPI – Toparlıyorum.

O nedenle sizlerden ricamız; söz konusu teklifin aceleyle getirilmeden, meslek örgütleri temsilcilerinin de içerisinde yer alacağı geniş bir komisyonla ele alınmasıdır. Gelin, Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 149’uncu değil, birlikte çabayla ilk sıralarda yer alalım.

Teşekkürler.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz Dilek Hanım.

Son sivil toplum kuruluşu temsilcisi Gazeteciler Cemiyetinden Kenan Bey.

Arkadaşlar, tabii, ben de bunu söylemekten hicap duyuyorum. Bakın, biz, Türkiye Gazeteciler Cemiyetini dinliyoruz, Gazeteciler Cemiyetini dinliyoruz, İzmir Gazeteciler Cemiyetini dinliyoruz. Yani bu meselede bir milletvekili ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi daha ne yapabilir? Biz her türlü eleştiriye açığız ama kaba dil kullanılmasına... Bakın, burada çok farklı, sert görüşleri dile getirdi arkadaşlar. Bunun kayda geçmesini istiyoruz yani burada bir demokratik olgunluğun gösterilmesini ve burada muhakkak daha zarif, ince bir dili rica ediyoruz.

Kenan Bey, meslektaşım, buyurun.

GAZETECİLER CEMİYETİ GENEL SEKRETERİ KENAN ŞENER – Çok teşekkür ederim.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; ben aslında bir konuşma metni hazırlamıştım ama arkadaşlarım zaten yeteri kadar izah ettiler, tekrar aynı şeyleri aktarmayacağım size.

Ben, Gazeteciler Cemiyeti Genel Sekreteriyim, adım Kenan Şener.

1946 yılında kurulmuş bir cemiyet. Bu Cemiyette genç yaşlı 1.600’den yüzden fazla üye var ve onların içerisinde haber üretmeye devam edenler de var. Ben onlardan birisiyim.

Kanun teklifinde biraz eksik olduğunu düşündüğüm haber üretim süreci açısından birkaç noktanın altını çizip kalkacağım, çok vaktinizi almayacağım.

Bu süreçte pratik olarak gazetecilik yapanların pek dinlenmemesinin sonucu olduğunu görüyoruz burada. Örneğin, birkaç kişi söz etti; internet siteleri, internet haber sitesi olma vasfını yitirdiği zaman içinde bulunan basın kartlı gazeteciler de basın kartı hakkını kaybedecek. Bu son derece yanlış bir uygulama olur çünkü basın kartı bizim için çalışabilme ehliyeti gibidir; basın kartlı gazeteciler çok daha çabuk iş bulurlar, basın kartsız gazeteciler uzun süre “Deneyim kazan gel.” diye kapıdan çevrilirler. Bunun değiştirilmesi gerektiğini temel olarak düşünüyoruz.

Ayrıca, internet gazeteciliğinde asıl sorun, telif sorunudur. İnternet gazetecilerinin bu talebi sadece ekonomik bir talep değil. Bu, aynı zamanda gazeteciliğimizin gelişmesi için de bir talep çünkü hepiniz çok iyi biliyorsunuz ki internet sitelerinde kopyala-yapıştır aldı başını gidiyor ve herkes birbirinin haberini kopyalıyor, doğru ya da yanlış her türlü içerik çok fazla yayılıyor ama internet gazetecilerinin de diğer gazetecilerin de yazılı ürünleri telif haklarına ilişkin yasada yer almıyor; sadece foto muhabirlerinin fotoğrafları eser kabul ediliyor. Hâlbuki gazetecilerin çalışmaları eser kabul edilmelidir. Böylece kopyala-yapıştırı yayılan, haberciliğin son derece kalitesizleşmesine neden olan durumun belki önüne geçilebilir. Belki bunu dikkate alabilirsiniz diye düşünüyorum.

Yasa teklifinde “basın kartı” “geçici basın kartı” “sürelî basın kartı” “göreve bağlı basın kartı” diye ayrılıyor ama genç gazetecilerle çalışıyorum; free-lance gazeteciliğin ne kadar arttığını bilmiyor olamaz bürokratlarımız; zaten bir sonraki maddede var, tabii ki biliyorlar. Yılbaşında 370’ten fazla gazeteciyle bir anket yaptık; yüzde 20’si free-lance çalışıyor yani serbest çalışıyor. Serbest çalışan gazetecilerin sayısı bu kadar artmışken onlara da bir basın kartı düzenlenmesi, onların da kanun kapsamına alınması gerekmez mi? Bu konuda alanı biraz yoklarsanız bence siz de gerektiğini düşüneceksinizdir.

Bir sonraki maddeye baktığımda zaten görüyorum, yurt dışında serbest gazetecilik yapan Türk vatandaşı medya mensuplarına basın kartı düzenleyeceğiz bu teklife göre. Yurt dışındaki Türk vatandaşının serbest gazetecilik yaptığını şayet tespit edebiliyorsak, bunu öngördüyseniz zannediyorum Türkiye’dekileri de tespit edebiliriz ve basın kartı almalarını sağlayabiliriz diye düşünüyorum.

Ama biz aslında verilere ulaşmakta çok büyük güçlük yaşıyoruz. Türkiye’de kaç basın kartı var? Soru önergelerine yanıt verilirse öğreniyoruz; 16.500 civarında. 16.500 civarında basın kartı sahibinin kaç kamu görevlisi, kaç gazeteci? Basın İlan Kurumunun istatistiklerine göre 3.165’i yazılı basında çalışıyor; bir bu kadarının da görsel, işitsel medyada ya da dergilerde çalıştığını düşünelim, geriye

kalıyor 10 bin basın kartı. “10 bin basın kartı kamu çalışanlarına verilmesin.” diye biz Danıştayda dava açtık, bu maddenin yürütmesini durdurmuştu Danıştay; daha sonra, bu madde şimdi gene burada karşımıza çıktı. Kaç kamu çalışanı basın kartlı, kaç gazetecilik, haber pratiği içerisinde bulunan kişi basın kartlı, biz bunları bilemiyoruz.

Veriler gizli olduğu için, veriler açıklanmadığı için hâliyle dezenformasyona yol açan haberler de ortaya çıkabiliyor. Yalan haberi belki de en çok yayan şeylerden biri de bizim veriye ulaşmada yaşadığımız güçlük çünkü haber üretim sürecinin ilk, temel, ana parçası, veriye ulaşabilmek. Gazeteci veriye ulaşamazsa... Örneğin, orman yangınları sırasında kriz merkezleri, kriz masaları kurulmadı, biz valiliklerden bilgi alamadık; valiliklerden bilgi alamayınca da herkes, bütün gazeteciler farklı yerlere dağılmaya başladı. Resmî, somut, kabul edilebilir, akredite bilgiye ulaşamadığımız zaman hâliyle sizin eleştirdiğiniz haberler de ortaya çıkabiliyor.

Yine, tanımsız bazı konular var, özellikle Basın Kartı Komisyonu ile ilgili; ondan da söz edeceğim. Ankara ve İzmir Gazeteciler Cemiyetleri dışlanmış. Bu Komisyona şöyle bir baktığım zaman, Komisyonun oluşumuna, hangi derneklerin hedeflendiği belli oluyor. Eğer internet gazetecilerini hedefliyorsak internet gazetecilerinin temsilcilerini alabiliriz mesela; Komisyonun oluşumunda böyle bir internet gazetecileri temsilcisi yok. Yine, aynı şekilde, en fazla basın kartına sahip meslek örgütü dediğimiz zaman, muhtemelen İstanbul’daki Türkiye Gazeteciler Cemiyeti olacaktır. Ama Türkiye’deki neredeyse diğer bütün basın meslek örgütlerinin merkezi konumundaki -bütün uzmanlık dernekleri Ankara’da; Ankara Parlamento muhabirleri, ekonomi, diplomasi, Çağdaş Gazeteciler Derneği, cemiyet- bu kadar çok gazeteci derneğinin olduğu Ankara’dan bir temsilci düşünülmemiş olmasının bir nedeni olduğunu düşünüyorum, vardır muhakkak.

Yine, aynı şekilde, televizyon temsilcileri ve sahiplerinin derneğine ilişkin bir tespitte bulunuyor bu Komisyon. Bu da dikkat çekici çünkü televizyonlarda çalışan gazeteciler diğer basın meslek örgütlerinde zaten örgütlüler. Eğer işveren temsilcisi alınacaksa o şekilde yazılması belki daha uygun olabilirdi.

Bir de Basın İlan Kurumunun yetkilerinin artırılacak olması meselesi. Bu, bizim açımızdan şöyle bir sorunla karşı kaşıya kalmamıza neden olacak: Öyle anlaşıyor ki Basın İlan Kurumu artık önümüzdeki dönem yeni bir RTÜK olabilir. Bu yeni bir tartışmayı açabilir, daha önce de söyleniyordu çünkü 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun’la düzenlenen basın ahlak esaslarına aykırı davranışlarda bulunulması... Bu kararlar subjektif uygulanabiliyor ve çok eskiden kalmalar; belki bu kararları güncelleyebiliriz. Biz Ankara’daki basın meslek örgütleri olarak yaz boyunca, şayet talep ederseniz, isterseniz görüş vermeye, fikir aktarmaya hazırız, çalışmaya hazırız. Eğer bazı maddeleri düzenlemeyi ya da üzerinden geçmeyi düşünürseniz bizlerin buna hazır olduğumuzu ifade etmek isterim.

Çok teşekkür ederim zaman ayırdığınız, dinlediğiniz için.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz teşekkür ederiz Kenan Bey. Eleştirilerinizi not aldık, çok teşekkürler.

Çok değerli milletvekillerimiz, şimdi Facebook’tan Sezen Yeşil Hanım’ın bir söz talebi var.

Hoş geldiniz Sezen Hanım, beş dakikanız var.

Buyurun

META TÜRKİYE VE AZERBAIJAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL
– Hoş bulduk Başkanım, sağ olun.

Öncelikle, sizlere, kendimizi ifade fırsatı sunduğunuz için çok teşekkür ediyoruz. Ayrıca, değerli vekillerimizi ve buradaki tüm katılımcıları da saygıyla selamlıyorum.

Türkiye’deki insanların yarısından fazlası, aile ve arkadaşlarıyla iletişimde kalmak, fikirlerini ifade etmek ve işlerini büyütmek için Facebook kullanmaktadır. 2018 yılına ait bir araştırma ama Covid’le birlikte rakamların arttığını düşünüyoruz; Türkiye’deki 1,7 milyon KOBİ’nin Facebook sayfası bulunmaktadır, bu da Türkiye’deki KOBİ’lerin yüzde 55’ine karşılık gelmektedir. Bu KOBİ’lerin yüzde 91’i ise bu platformlar sayesinde satışlarının arttığını belirtmektedirler. Facebook platformlarının kullanımı sayesinde oluşan harcama ve marka değeri dâhil olmak üzere, toplam brüt katma değer 15,3 milyar TL olduğu tahmin edilmektedir. Dünya üzerindeki 135 milyondan fazla insan Türkiye’deki bir işletmeyle Facebook üzerinden bağlantı kurmaktadır yani ülkemizdeki iş yerleri dünyaya platformlarımız üzerinden açılmaktadır desek yanlış olmayacak.

Ülkemizdeki inovasyonu ve ekonomiyi desteklemeye devam etmek önceliklerimiz arasındadır. Eylül 2019 yılında İstanbul’da açtığımız topluluk merkezimiz Facebook İstasyon, dünyadaki 7’nci merkezimizdir. Bu merkez üzerinden gerçekleştirdiğimiz çeşitli programlarla Türkiye’deki binlerce kişiye, kadın girişimcilere, gazetecilere ve KOBİ’lere eğitimler sağladık, sağlamaya da devam ediyoruz şu anda.

Ayrıca “metaverse” vizyonumuzu açıkladık geçen yıl, bildiğiniz gibi ve bu vizyonumuzu gerçekleştirmek için de birçok yeni projemiz mevcuttur. Yeni açıklanan bir araştırmaya göre “metaverse”ün önümüzdeki on yıl içinde Türkiye, Orta Doğu ve Kuzey Afrika’nın da içinde bulunduğu ekonomilere 360 milyar dolar katkı sağlaması beklenmektedir. Ürünlerimizi dünya çapında yaklaşık 3 milyar kişi kullanmaktadır.

İfade özgürlüğünün temel bir insan hakkı olduğuna inanıyoruz. Bu değeri korumak ve savunmak için dünya çapında büyük bir çaba harcıyoruz. Facebook platformlarında izin verilen ve verilmeyen içerikleri belirleyen kapsamlı topluluk standartları geliştirdik. Bu politikalar; zorbalık, nefret söylemi, taciz, çıplaklık, mahremiyet ve sansürlenmemiş şiddet gibi 20’den fazla konuyu kapsamaktadır. Bu politikaları geliştirirken dünyanın birçok ülkesinden yüzlerce sivil toplum kuruluşuna ve akademisyene danışıyoruz ve gerektiğinde güncelliyoruz, iyileştirmeler yapmak için çalışıyoruz. Politikaları uygularken, güvenliği sağlamak ile kullanıcıların istedikleri içerikleri paylaşmaları arasında bir denge bulmaya çalışıyoruz. Dünya çapında, 70’den fazla dilde içerik inceleyen 15 bin kişi dâhil olmak üzere bu sorunlar üzerinde çalışan 40 bin çalışmamız bulunmaktadır. Sadece 2021 yılında bu standartlara uymadığı için Facebook platformu üzerinde yaklaşık 1.3 milyar, Instagram üzerinde ise yaklaşık 813 milyon içerik tarafımızca kaldırılmıştır. 2021 yılının ikinci yarısında BTK ve Türkiye’deki diğer yetkili kurumlardan gelen talepler doğrultusunda 1.419 adet içeriğe erişim tarafımızca kısıtlanmıştır. Şeffaflık merkezimizde bu veriler periyodik olarak yayınlanmaktadır. Ayrıca, verilerin korunmasına ilişkin ilkelerimiz ve araçlarımızla algoritmalarımızın nasıl çalıştığı konusunda da birçok bilgi web sayfamızda yer almaktadır.

Platformlarımızda 13 yaş altı çocukların hesap açmasına izin verilmemektedir. Çocuklarımızı korumak için çeşitli programlarımız ve araçlarımızla Türkiye’deki yerel ortaklarımızla birlikte geliştirdiğimiz programlarımız bulunmaktadır. Yanlış bilgiyle mücadele konusunda da “kaldır-azalt-bilgilendir” şeklinde özetlenebilecek bir yaklaşımımız mevcuttur. Yanlış haberin teyit edilmesi noktasında bağımsız doğrulama kuruluşlarıyla da çalışmaktayız, bunları ayrıntılarıyla kasım ayındaki toplantıda Sayın Komisyona arz etmiştik. Ayrıca, çok yakın bir zamanda Bilgi Üniversitesi iş birliğiyle

dijital okuryazarlığı arttırmak için bir program başlattık; WhatsApp üzerinden eğitim videolarıyla insanlarımızı yalan haberi ayırt edebilme konusunda bilinçlendirmeye çalışıyoruz. Bu eğitim videolarımız 28 milyon kişiye ulaşmış durumdadır.

Bugün Sayın Komisyonunda görüşülen teklifle, sosyal ağ sağlayıcılara birçok yeni yükümlülük getirilmektedir. Bu yükümlülüklerin kapsamı çok geniştir ve pratikte nasıl uygulanacağı konusunda birçok belirsizlik bulunmaktadır. Uyumsuzluk hâlinde ise global ciro üzerinden para cezaları, reklam yasağı, bant daraltma gibi çok ciddi cezalar öngörülmektedir. Ayrıca, maddelere uyum için yeterli süre tanınmamaktadır. Bu teklifte yer alan hükümlerin etkilerinin analiz edilebilmesi için daha fazla zamana ve ilgili taraflarla daha fazla istişare edilmesine ihtiyaç bulunduğunu düşünüyoruz.

Teklifte yer alan şebekelerüstü hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini Türkiye’de bir anonim veya limitet şirket şeklinde kurulmuş bir temsilci vasıtasıyla sürdürme ve BTK’dan elektronik haberleşme yetkilendirmesi alma zorunluluğu getirilmekte olduğunu görüyoruz. İlgili madde yayımı tarihinde yürürlüğe girmektedir yani bir geçiş süreci tanımlanmamıştır.

Elektronik haberleşme sektöründe geleneksel olarak uygulanmakta olan regülasyonların şebekelerüstü hizmetlere de uygulanmasının sakıncaları olacağını değerlendiriyoruz. Haberleşme sektörü geleneksel olarak birçok düzenlenmeye tabidir; malumlarınız olduğu üzere, BTK’nin kuruluş sebebi de budur zaten. Çünkü bu sektörde etkin bir rekabet yoktur, numara gibi, frekans gibi kıt kaynak kullanımı söz konusudur ve bunları kullanırken kamu yararının korunması gerekmektedir. Ayrıca, tüketicilerin hizmet sağlayıcılar arasında geçiş yapması çok kolay değildir ve maliyetlidir. Oysaki bu anlattığım koşullar şebekelerüstü hizmetler için geçerli değildir. Geleneksel elektronik haberleşme pazarlarının aksine dijital ve çevrimiçi alanda rekabet hızlıdır, çok yönlüdür ve devamlı gelişmektedir, pazara giriş için engeller düşüktür. Kullanıcılar birbiriyle rekabet eden uygulamalar arasında kolayca geçiş yapabilmekte, aynı anda birçok uygulamayı kullanabilmekte ve çoğunlukla bu geçiş için bir maliyet de ödememektedirler.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sezen Hanım, toparlayalım lütfen.

META TÜRKİYE VE AZERBAIJAN KAMU POLİTİKALARI DİREKTÖRÜ SEZEN YEŞİL
– Hemen bitiriyorum Başkanım, son cümlelerim.

Dolayısıyla, önerilen bu şebekelerüstü hizmetler için yetkilendirme düzenlemesiyle kullanıcı refahının olumsuz etkileneceği düşünülmektedir çünkü bu yükümlülük hizmet sağlama maliyetini yükseltecek, bu da tüketici seçeneklerini azaltacaktır. Ayrıca, dijital hizmetler pazarındaki inovasyonu da olumsuz etkileyeceğini düşünüyoruz.

Sayın Komisyona arz ederiz.

Sağ olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler, sağ olun.

Şimdi, son konuşmacı, Google’dan Pelin Hanım.

GOOGLE TÜRKİYE HÜKÜMET İLİŞKİLERİ VE KAMU POLİTİKALARI MÜDÜRÜ PELİN KUZEY KARAMAN – Sayın Başkan, değerli vekiller; öncelikle kendimi tanıtmak isterim. İsmim Pelin Kuzey; ben, Google Türkiye Reklamcılık ve Pazarlama Limited Şirketinin kamu ilişkilerinden sorumlu yetkilisiyim. Google’ın on beş yıldır Türkiye’de bulunan şirketinde on senedir çalışıyorum ve Google LLC yani Amerika’daki bulunan şirketimizle aslında tüm kamu kurumlarımızın iletişimini yürütmekten sorumluyum; arada bir köprü görevi gördüğümü söylemek yanlış olmayacaktır.

Efendim, aslında ilk etapta ben, size bu 2020 yılındaki 5651 değişikliği sürecinde hem BTK’yle hem Sayın Bakanımızla nasıl çalıştığımızı ve aslında o zaman da bizi çok zorlayan uyum sürecinde ne şekilde hareket ettiğimizi ve hangi tedbirleri aldığımızı kısaca özetleyerek başlamak istiyorum. O dönemde özellikle bizim gibi global ölçekteki şirketler açısından birtakım değişiklikleri yapmanın ne kadar zor olduğunu da sizlerin gerçekten dikkatine sunmak isterim. Birçok kararı, özellikle böyle teknik detayları yüksek, aynı zamanda karmaşık işleri, karmaşık ürünleri, karmaşık hizmetleri sunan platformlar açısından hakikaten belli birtakım değişiklikleri yapmak, inanın, çok zaman alıyor. Ama tabii ki biz, her ülkede olduğu gibi, Türkiye’de de kanunlara uyumlu, kamu kurumlarıyla uyumlu çalışan, tüm paydaşlarıyla birlikte, aslında iyi iletişim kuran bir şirket olmaya azami gayreti gösteriyoruz.

2020 yılındaki değişikliklere uyum çerçevesinde, kişisel hakları ya da mahremiyetleri ihlal edilen bireylere ilişkin içerik çıkarma taleplerine kırk sekiz saat içerisinde yanıt verilebilmesi hususunda usul ve teknik açıdan gerekli tedbirleri alarak başladık. İçerik çıkarma taleplerine ve bireysel taleplere ilişkin olarak da altı ayda bir şeffaflık raporlarını Türkiye için, Türkiye’ye özel formatta yine yayınlamaya başladık, yasal süresi içerisinde BTK’ye sunduk. Bunun dışında, Türkçe konuşan içerik çıkarma ekiplerimiz genişletildi, buradaki eleman sayıları artırıldı ki aslında bu süre kısıtlarına daha hızlı şekilde geri dönebilelim. Böylece, aslında, Türkiye’ye özgü mevzuata hâkim ekibimizle, onlar arasında da sıkı bir iletişim sağlanarak daha efektif bir iletişim mekanizması oluşturuldu.

Bunun dışında, attığımız önemli adımlardan bir tanesi, belki sizlerin de “unutulma hakkı” olarak bildiğiniz, aslında hem BTK nezdinde hem de KVKK nezdinde adımlar atılmış olan ve Anayasa Mahkememiz tarafından da kararlarda yine aynı şekilde tanınmış olan unutulma hakkına özgü olarak, kullanıcılar için Türkçe bir formu hazır ettik. Hatta bu form, KVKK tarafından da kendi “web” sitelerinde bir örnek çalışma olarak gösterildi. Zaman zaman kararlar konusunda bize itiraz eden kullanıcılarımız oluyor, bunlar KVKK’ye gidiyor; bu konuda bile KVKK’dan Google’ı haklı bulan pek çok yorum aldığımızı da söylemeden geçmek istemem.

O dönemde, belki de bu kanunda bizim açımızdan en kritik noktalardan bir tanesi olan, Türkiye’de tüzel kişilik formunda bir temsilcilik kurduk biz ve belki de aslında bizim açımızdan en çok mesai harcamamız gereken konu bu olmuştu. Bu çalışmayı tamamladıktan sonra BTK’yi bilgilendirdik ve hatta temsilcinin irtibat bilgilerini de YouTube’un “bize ulaşın” sayfasında yayınladık. Aslında şöyle diyebilirim ki 5651’in 2020 yılında yapılan değişikliklerinden kaynaklanan yükümlülükleri aslında eksiksiz olarak yerine getirdik.

Öncelikle, tekrar etmek isterim ki bizler, sizlerle, özellikle yüce Meclisimizle, diğer kamu kurumlarıyla her zaman iş birliği hâlinde, sizlerin ne kadar hassasiyeti varsa azami miktarda gerçekten dikkate alarak ve aynı zamanda da tabii ki ürün standart ve politikalarına uyumlu bir şekilde hareket etmeye çalışıyoruz; bu bağlamda da her türlü mevzuata elimizden gelen saygıyı gösteriyoruz. Ancak sadece bir buçuk-iki yıl önce bizim azami miktarda gösterdiğimiz bu gayretler, maalesef, çok yakın bir zaman önce yani geçen hafta perşembe günü Meclise sevk edilen kanun teklifiyle sanki biraz boşa gitmiş gibi olacak aslında. Gerçekten, bunu Google olarak çok üzücü bir gelişme olarak karşılıyoruz çünkü biz, hakikaten sizlerle iyi bir iletişim içerisinde olduğumuzu ve kurduğumuz mekanizmalarla, çok büyük yatırımlarla en azından kullanıcıya, devlet kurumlarına sorumlu bir aktör olarak davranabildiğimizi umuyorduk.

Şu anda önümüze gelen kanun teklifini maalesef çok detaylı bir şekilde değerlendirme fırsatımız olmadı çünkü hakikaten konunun teknik ve aynı zamanda hukuki boyutu oldukça karmaşık ve bizim gibi hem İngilizce hem Türkçe, çift dilde çalışan şirketler açısından... Cuma gününden bu yana şirket içerisindeki avukatlarımız maalesef değerlendirmelerini tamamlamadılar. Umut ediyorum ki Adalet

Komisyona bu kanun teklifi geldiğinde daha detaylı değerlendirmeleri sizlerle paylaşabiliriz. 2020 yılında kurmuş bulunduğumuz Türkiye’deki, İstanbul’daki şirketimizin şu anki kanunun gerekliliklerini karşılayamayabileceğini üzüntüyle gerçekten görüyoruz ve teklifin amaçları doğrultusunda temsilci atama yükümlülüğüne ilişkin şekli ve kurumsal yapı şartlarının tekrar değerlendirileceğine inanıyoruz ve sosyal sağlayıcıların bugüne kadar yaptıkları yatırım ve çalışmaları boşa çıkarmayan, yasaya uyum yönünden de daha hızlı ve etkin şekilde hareket etmelerini sağlayabilecek bir düzenleme için desteğinizi rica ediyoruz hepinizden.

Öte yandan, gerek Google’ın gerekse aslında bizim de değil sadece bütün ekosistemin tüm paydaşlarının bu teklifle getirilen ağır yükümlülük ve yaptırımlar konusunda da zorlanacağını düşünüyoruz. Eğer vaktim kaldıysa birazcık daha...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bitti.

GOOGLE TÜRKİYE HÜKÜMET İLİŞKİLERİ VE KAMU POLİTİKALARI MÜDÜRÜ PELİN KUZEY KARAMAN – Bitti, vakit...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, burası zaten tali komisyon, Adalet Komisyonunda uzun uzun görüşülecek.

GOOGLE TÜRKİYE HÜKÜMET İLİŞKİLERİ VE KAMU POLİTİKALARI MÜDÜRÜ PELİN KUZEY KARAMAN – Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz teşekkür ederiz Pelin Hanım.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Şimdi, arkadaşları Adalet Komisyonuna çağırmağlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, tabii, şöyle diyecekler, Feti Vekilim diyecek ki: “Ya, Hüseyin Hocam, sen nasıl bir usulle ilerliyorsun?” Efendim, işte, bizimki Dijital Mecralar Komisyonu, aslında biz tali komisyon olmamıza rağmen hem geneli üzerinde konuşuyoruz hem de maddeler üzerinde konuşuyoruz. Evet, ben...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkan, şimdi on bir saattir buradayız, dikkatlerimiz dağıldı. Biz her bir arkadaşı çok dikkatli dinliyoruz ve notlar alıyoruz. Eğer oy birliğiyle olursa yarın saat 14.00’e bırakalım, maddeleri yarın tartışalım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şöyle efendim, biz arkadaşlarla konuştuk, bitirelim noktasında bir görüş ortaya çıktı. Yarın da hani nasıl olacak bilemiyoruz çünkü artık... Ben şurayı bir oylayayım önce de...

Değerli milletvekillerim, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklif daha önce üyelerimize dağıtılmış olduğundan teklifin maddelerinin tekrar okutulmadan okunmuş sayılmasını, varsa sadece önergelerin okunmasını ve görüşmelerin madde numarası belirtilmek suretiyle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, şimdi, biz arada, yemek arasında konuştuğumuzda şöyle dedik yani vekillerimiz uzun uzadıya çok önemli değerlendirmelerde bulundular, katıldığımız noktalar oldu, katılmadığımız noktalar oldu ama onların fikirlerinin hiçbirine katılmasak da söz söyleme haklarını sonuna kadar savunuyoruz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Elbette.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu bağlamda, biz şimdi maddelere geçip maddelerde vekillerimizin... Tali komisyon olmamız hasebiyle de biz en baştan sadece geneli üzerinde görüşme yapıp -3 tane usulümüz vardı ama- en kapsamlı bir şekilde değerlendirilsin noktasında bir tutum geliştirdik. Ben bundan sonra da arkadaşların olgunlukla karşılayacağını ve zaten söylenmesi gereken her şeyin neredeyse söylendiğini, Adalet Komisyonunda ayrıca değerlendirileceğini, Genel Kurulda ayrıca değerlendirileceğini varsayarak bugün çok da ilerlemeden maddeler üzerinde mesafe alacağımızı düşünüyorum ve devam ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 1'inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan sayın milletvekili var mı?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 40'ında da olur, ben söyleyeyim Başkan.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, arkadaşlar 40'ında da konuşmayacaklarını söylediler.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 40 maddede de söz isterler, alırlar. Kendimizi kandırmayalım, görürsünüz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Öyle bir taahhüt yok Başkan.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, arkadaşlar, biz bunu saygıyla karşılıyoruz, takip edeceğiz.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Her hâlükârda yarına kalacak bir saat sonra.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, devam ediyoruz. Öyleyse ben maddeler üzerinde oylama noktasında süre kısıtlamasını getiriyorum.

İkişer dakika her madde üzerinde konuşma öneriyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Komisyon üyelerinde bunu kabul etmeyiz Başkanım, olamaz yani.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Komisyon dışına da iki dakika...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, şimdi, değerli arkadaşlar, şunu rica ediyorum ya, niye bu... Bende mi bir problem var lütfen söyleyin ya.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yok, yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – “Ya, Hüseyin Bey, sizin yönetiminizle ilgili problem var.” deyin, kabul edeceğim. Bütün olgunlukla bu Meclis pratiği içerisinde hiç çağrılmayan STK'leri biz davet etik. Bunu bir ihسانilahi olarak görmüyoruz. Biz bunu demokratik bir tutum olarak görüyoruz fakat bu demokratik tutumun istismarına asla müsaade etmem ben, etmem yani.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi biraz...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika Abdullah Bey.

Abdullah Bey, buyurun, ben önce size söz veriyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Üyelere sınırlama yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Genel Kurulda bile iki dakika diye bir konuşma süresi yok.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Adalet Komisyonunda verirsiniz önergelerinizi, konuşursunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben, şimdi, gerçekten kaçırdım çünkü konuşuyordum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Geçtik maddelere.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Siz, şimdi, bu maddelere ilişkin olan konuşmaları sınırlandırmada ne şekilde bir şeye vardınız? Gerçekten kaçırdım yani o kısmı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, oyladık, karar aldık.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Nasıl karar aldık?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Oyladık işte.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İç Tüzük’e aykırı karar olmaz ki.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – İç Tüzük’ü açın, açın arkadaşlar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İç Tüzük’te iki dakika diye bir şey mi var?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, oyladık.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Neyi oyladık Başkanım?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Süre kısıtlaması getirilmesini oyladık.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Feti Bey’in dediği gibi, yarına kalsın o zaman iki dakika olacaksa.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, yarına da kalsa devam etmeyecek miyiz ya?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – İki dakika konuşmayacağız Başkanım ya, böyle bir usul yok. Bu kadar Komisyona gelip gidiyoruz, yedi yılda ilk defa iki dakika usulünü... Başka gören varsa anlatsın. Komisyon dışı üyelere beş dakika yapılan uygulamaları herkes zaten kabul eder.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ben iki dakikamı veriyorum Abdullah Bey’e.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim.

Şimdi, ben de 1’inci maddeyle birlikte, genel olarak bu genel değerlendirmeyi yaparken bu teklifin gerçekten ne kadar antidemokratik bir teklif olduğunu ve dinlenen bütün sektör temsilcilerinin de bu konuda kendi fikirlerinin alınmadığını; dolayısıyla, bu teklif eğer yasalaşırsa, Genel Kuruldan da geçerse, Komisyondan da geçerse maalesef yeniden, yeniden bu kanunun önümüzdeki süreçlerde bu sürecin düzeltilmesi, bu sosyal mecralar ve Basın Kanunu, internet yasasının bu işi çözmeyeceğini; dolayısıyla, bunun aslında bir seçim yatırımı olduğunu, seçim sürecine giderken bir yol temizleme aracı olarak kullanılacağını; dolayısıyla, bu sektör temsilcilerinin de eleştirileri gözetilerek bu kanunun gerçekten yeniden, yeniden değerlendirilmeye alınmasını... Çünkü Türkiye neredeyse kanunlar mezarlığı hâline geldi, her alanda ve değişik zamanlarda sürekli kanunları yenilemek ve yeni kanun çıkarmak gibi bir alışkanlığı oluştu bu Parlamentonun. Dolayısıyla, yeniden gözden geçirilmesini ve bu maddenin geri çekilmesini talep ediyorum.

Ben de süremi bu şekilde kullanıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim, çok sağ olun Abdullah Bey.

Şimdi Burak Bey’e söz vereceğim.

Buyurun.

BURAK ERBAY (Muğla) – Evet, teşekkür ederim Başkanım.

Uygulamanız için de teşekkür ederim yani göreve geldiğimizden beri az önceki konuşmamda da belirttiğim usul buydu. Ahmet Vekilim ben konuşurken yoktu galiba yanlış hatırlamıyorsam orada; o anda yoktunuz ben konuşurken. Usul olarak bir şeyler önermiştik konunun muhataplarına; bu Komisyon için de diğer uygulamalarda da seçildiğimizden beri bunu talep ettiğimizi, dinlenmesi gerektiğini... Şundan dolayı Ahmet Vekilimiz, dikkatli dinlediniz çünkü ben gözlemledim. Ben de çok da bilmiyorum, siz de hukukçuymuşsunuz, benimle aynı yıl doğumluymuşsunuz, siz de İl Başkan Yardımcılığı yapmışsınız, teşkilatın içinden gelmişsiniz, gençlik kolları... Mecliste de bu konuları takip ettiğinizi az çok biliyorum.

Şimdi, işte, burada da az önce söylediğimiz kaygıların ne kadar haklı olduğunun ortaya çıktığını düşünüyorum. Yani siz de imzacısınsınız ve şunu söyledim siz yokken az önce, ondan söylüyorum: Bu imzacı vekillerin, esasında konunun arkasında neler yattığını çok fazla bilemediğini düşündüğümü paylaşmıştım, ondan tekrar ediyorum. Şimdi, işte, bunun ne demek olduğunu, konunun içinde çalışan çok değerli gazeteci arkadaşların, farklı kurumlardan gelen arkadaşların konuları anlatırken ortaya çıktığını düşünüyorum ve söylediğimiz de haklı olduğunu, yani sizlerin de konuya yeteri kadar vakıf olmasının mümkün olmadığını... Her seferinde, Spor Yasası'nda, baroda vesairede, bütün konularda bize defalarca farklı kurum ve kuruluşlardan, kişilerden taleplerin geldiğini, bizim de yeterli uzman olmadığımızı, bunları elimizden geldiğince anlatmaya çalıştığımızı ama yürüttüğümüz faaliyetin yeterli olmadığını anlatmıştık. İşte, burada bir kez daha yaşadık; çok kısa sürede alabildiğimiz notları aldık, değerli büyüklerimizden, konu içinde olanlardan bilgiler aldık ama yetmiyor işte. Bakın, çok önemli bilgiler aldığımızı düşünüyorum ve "Vicdanınız rahat olmasın." demiştim az önce. İşte, şimdi de vicdanınız rahat olmasın gerçekten yani gittiğinizde gece "Tamam, on saat, on iki saat çalıştık." deyin çoluğunuza çocuğunuza ama eksik yaptığınızı da bilin. Eksik ve yanlış yapıyoruz. Burada bir kez daha çıktı; çok değerli arkadaşlar bizim de bilmediğimiz, bizim de gözümüzden kaçan çok önemli şeyler söyledi Başkanım. Yani bu yüzden işte, biz istiyoruz ki... Yani ne oldu bu? "Yaptık, oldu bitti." Belli bir kesim mutlu ama onun dışında kalan herkes mutsuz. Biz yaptığımızdan mutlu değiliz, onlar -uygulayıcılar- sonuçta mutlu değil ama bir şey çıkacak ortaya ve buna birileri de alet olmuş olacak. Az önce bir şey söyledim "Kirli bir akıl var." dedim, o kirli akıl mutlu olacak maalesef. O yüzden olabiliyorsa tartışalım, tekrardan bunları çekelim yani bildiğimiz, bilmediğimiz bir sürü konu varmış dediğim gibi. Bu maddede de işte, basın kartlarıyla ilgili çok önemli şeyler söylendi, çok farklı imtiyazlar veriliyor. Bunu da düzenleyecek kişiler ne yapacaklar, nasıl düzenlenecek? "Ankara temsiliyeti" dendi, başlı başına önemli bir konu olduğunu düşünüyorum, böyle önemli bir konuda Ankara temsiliyeti yok. Bakın, buna imza atmışsınız, belki siz de farkında değilsiniz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Biz her şeyin farkındayız.

BURAK ERBAY (Muğla) – Peki, özür dilerim Vekilim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Biraz dikkatli konuşur musun.

BURAK ERBAY (Muğla) – Tamam, peki, özür dilerim o zaman.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Şu "arkadaki akıl"ı da bir izah et istersen.

BURAK ERBAY (Muğla) – Bakın, Sayın Vekilim, baktım, siz de hukukçusunuz, tamam ama siz de konunun teknik kişisi değilsiniz. Siz de sizin önünüze gelen... Mutlu olacak kesim sizin önünüze getirmiş, hukuki açıdan bir süzgeçten geçirmişsiniz...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sonra biz ne yaptık, gözünüzü kapattınız ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, Burak Vekilim, bak, böyle bir kişiselleştirmeden... Rica ediyorum, lütfen ya...

BURAK ERBAY (Muğla) – Ama işleyişle ilgili...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama arkadaşlar...

BURAK ERBAY (Muğla) – Kimseye de haksız bir şey...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Çileden çıkaracaksınız ya!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, haksız bir şey değil ya! Değerli Başkan...

BURAK ERBAY (Muğla) – Saygısızlık yapma çabam yok Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, hayır, Burak Başkanım, konuşuyoruz. Arkadaşlar, arada biz bunları konuştuk, değerlendirdik. Ben sizin özetinize saygı duyuyorum ama lütfen, Allah aşkına şu tutanağı getirin, aynı kelimeleri 5 defa söylediniz, kifayetimizakere yapalım. Bir süre koymadan biz bu Komisyonunda nasıl ilerleyeceğiz arkadaşlar?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 1’inci maddeyle ilgili konuşmuyor mu arkadaş?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet efendim.

BURAK ERBAY (Muğla) – Evet ama işte, gelişmeler üzerine düşüncelerimi bir paylaşma gereği duydum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 40’ıncı maddeyi bile anlattın ya!

BURAK ERBAY (Muğla) – Yanlış mı düşünüyorum ben? Yanlışsa özür dilerim, geri çekerim. Özür diliyorum o zaman.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ne konuşacağımıza da siz karar verin Feti Vekilim.

BURAK ERBAY (Muğla) – Özür diliyorum, görüşümden...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Biz, ne konuşacağımıza değil... Bakın, 1’inci madde...

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Lütfen ya!

BURAK ERBAY (Muğla) – Ama hayır, hata yaptıysam özür dilerim ağabey. Bir şey anlatmaya çalışıyorum...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu Meclis bu Komisyonunda onlarca yasa yaptı ya!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, evet arkadaşlar...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu kadar da değil yani konuşamayacaksak bu yasayı nasıl yapacağız?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Öyle bir şey yok ki Onursal Bey ya!

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım, siz söylüyorsunuz, ben sizin söylediğinize cevap veriyorum. İkincisi, hiçbir teklif sahibi orada dönüp de “Böyle konuşun, şöyle konuşun.” diye müdahale eder mi milletvekiline?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Demedi ki!

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Ya, bir şey demiyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Beğenmeyebilirsiniz...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – 1’inci maddeyle ilgili konuşun diyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – 1’inci maddeye...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Burak Bey, tamamlayın. Lütfen rica ediyorum ya...

BURAK ERBAY (Muğla) – Tamam Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Milletvekilini konuşturmayın, temsilciyi konuşturmayın, kim konuşacak burada? Yapın gidin o zaman. Yapın gidin niyetiniz buysa.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet arkadaşlar, Burak Bey...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Yılların hukukçusuna “Sen teknik bilmezsin.” ne demek ya?

BURAK ERBAY (Muğla) – Konuyla ilgili ya, lütfen çarpıtmayın, konuyla ilgili... Hukukçu ama konunun muhatapları orada, lütfen...

ZAFER IŞIK (Bursa) – Tek başına hazırlamadı ki!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dakika arkadaşlar...

BURAK ERBAY (Muğla) – Lütfen, yapmayın, öyle bir şey demek istemedim. Yapmayın, öyle bir şey demedim. Benim üstadım o hukukçu olarak, öyle bir şey demedim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, arkadaşlar, nasıl ilerleyeceğiz? Vekillerim, nasıl ilerleyeceğiz ya?

Tuncay Özkan Bey, bir dakika...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – İlk defa yasa yapılmıyor bu Mecliste ya! İlk defa yasa yapıyormuş gibi konuşuyorsunuz. İlerleyeceğiz, defalarca da ilerledik, yaptık bu yasaları. Herkes de konuştu, söyledi. Lütfen ya! Nasıl ilerleyeceğimiz çok açık: Herkes tahammül edecek, dinleyeceğiz. Yarın da çalışacağız, yarın akşam bitireceğiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, tahammülle ne ilgisi var arkadaşım ya?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Edemiyorsunuz tahammül!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ne alakası var?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Etseniz tahammül, vekilin sözünü kesmezsiniz!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, Sayın Tuncay Özkan, siz bir şey demiyor musunuz?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu da yeni başladı ya! Oradan oraya, oradan oraya ya!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkanım, bu konuyla ilgili yapıcı bir...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu nedir ya!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben bir şey söyleyeyim Sayın Başkan.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bir dakika, Abdullah Bey bir şey söylesin ya!

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Siz Komisyona kendi usulünüzü dikte edecekseniz orada size verilen yetkileri kullanırsınız, böyle olmaz. Bunu eğer madde madde görüştürecekseniz her şeye de tahammül edeceksiniz. Öyle bir şey yok!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, tahammül etmeyeceğiz diye bir şey mi var ya?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Etmiyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Alakası yok.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Etmiyorsunuz Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tahammül etmeyecek olsak bu kadar insanı çağırmayız, dinlemeyiz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım, bakın, bilgisayar mühendisi... Ona “Feti Bey yorulmuş, eve gidecekmiş -yarın ikiye- hadi hızlı konuş...” Konuşmuyorum kardeşim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ne alakası var? Feti Bey öyle bir şey mi dedi size? Tutanakları açın. Niye böyle kişiselleştiriyoruz ya?

Evet, Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi bu usulle ilgili olan önerimi ve küçük de bir eleştirimi sunmak isterim. Saatler oldu, siz de biraz yorulmuşsunuz galiba çünkü biraz fazla tepki gösteriyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, yorulmadım. Ya, ben şuna üzülüyorum ya...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şunu söyleyeyim...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir mini parantez açayım. Ya, Abdullah Bey, bakın, birbirimizi yeni tanımıyoruz. Şunu rica ediyorum ya: Biz burada herkesin söz hakkını sonuna kadar savunuyoruz, 10 defadır söyledik ama ben şunu rica ediyorum: En azından meseleleri kişiselleştirmeden, temiz bir dille konuşalım; bunu diyorum, var mı daha ötesi?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, biz bir kanun teklifini görüşüyoruz. Şimdi, bizim gerçekten bu kanun yapma sürecinde çok büyük tecrübelerimiz oluştu dört yıllık süre içerisinde. Şunu söyleyeyim: Bu Komisyonumuza ilk defa bir kanun teklifi geliyor fakat şunu belirtmek isterim ki birbirimize gerçekten tahammülümüzün olması gerekiyor, hele hele kanun teklifini getiren sayın vekillerimizin de biraz bu konuda tahammül göstermeleri gerektiğini ben belirtmek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum Abdullah Bey, usul uyarısı...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bir de yani biraz bu şekilde eleştirileri de dikkate alalım ve öyle yol alalım, yoksa başka türlü olmaz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eyvallah, teşekkür ediyorum katkı için.

Burak Vekilim...

BURAK ERBAY (Muğla) – Tamam, bir cümleyle bunu bitireyim, sonraki maddelerde...

Sonuç itibarıyla amacım... Kişiselleştirmedim, öyle bir saygısızlık anlaşıldıysa özür de dilerim, öyle bir şey yok, bir daha tekrarlıyorum. Konuyla ilgili hukukçu olduğundan, sonuçta gazeteci olmadığından, bu konuları bilmediğinden... Normal de bu yani, olabilir, onu söylemek istedim.

Sonuçta da burada yapılacak faaliyetin çağdaş bir devlete uygun bir yasama faaliyeti yürütülmesi... İşte, bakın, uluslararası firma temsilcileri var, hukukçu arkadaşlar var; yani o standartlara uygun bir yasama faaliyeti yapılmasıyla ilgili görüşlerimi ifade etmek istemiştin; geri kalanını da diğer maddelerde söyleyeceğim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi Tuncay Özkan Bey’e söz veriyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, 1’inci maddemiz: Devletin basın kartına ihtiyacı varmış, memurlarına basın kartı dağıtacakmış. Yeni bir tanımlama getirmiş, 10 bin memura kadro... Niye gazeteci kimliği dağıtıyor devlet? MİT kimliği dağıtsın, Emniyet kimliği dağıtsın, BTK kimliği dağıtsın, Kızılay kimliği dağıtsın; dağıtıyor. Şimdi, 10 bin devlet memuruna gazeteci kimliğini nasıl vereceksiniz? Nereden çıktı bunlar? Vakıflarda çalışanlar niye gazeteci olsunlar? Biz gazetecilik tanımlamasını “Başka meslekler yapmayan, geçimini gazetecilikten sağlayan insan.” diye yapıyoruz; bunu sizinle beraber değiştirmedik, ilk günden beri yapıyoruz. Peki, bu arkadaşlar başka yerden maaş

alıyorlar gazetecilik faaliyeti dışında, devlet memuru; niye basın kartı veriyoruz? Bu “enformasyon görevlisi” tanımlaması nereden çıktı? Niye biz bu kartı vereceğiz? Bu çağda bu kafayla nasıl devam edeceğiz biz? 1’inci maddesinden itibaren başlıyor, enformasyon görevlisi... Kim enformasyon görevlisi, aranızda var mı enformasyon görevlisi? Kimdir enformasyon görevlisi? O vakıflar kim, niye verdiniz, veriyorsunuz o vakıflara basın kartını? Neden teslim ediyorsunuz, neden vereceğiz biz basın kartını onlara? Şimdi, soruyorum: “Komisyon toplayacağız, onu yapacağız, bunu yapacağız.” Niçin yapacağız? Basın kartını devlet memurlarına dağıtmak için. Ne gerek var? Basın, verin eline gitsin; bu yasayı niye alet ediyorsunuz? Bu 10 bin kişi kim? Niye gazeteci gibi gözükecekler, niye aramızda bulunacaklar, bu basın kartını niye taşıyacaklar; soruyorum size. O yüzden, devlet memuru eğer basın kartı taşıyacaksa alın onları götürün, kendi başınıza ne yapıyorsanız yapın ama eğer siz gazetecilik faaliyetinden dolayı gazetecilere “Siz gazetecisiniz.” diyecekseniz demeyin. Gazeteci örgütleri, sendikalar bunu yaparlar. Danıştayın bu konuda kararı var, Anayasa Mahkemesinin bu konuda kararı var. “Tanımıyorum Anayasa Mahkemesini ve Danıştayı, ben bunda ısrar edeceğim...” Etmeyin, yanlıştır. Bu 10 bin tane kartı başka bir görevli kimliğiyle değiştirin, onlara verin bu kartı gitsin, devlet gazetecisinden elini çeksin. Biz devletimize saygılıyız, bağlıyız, yasalar çerçevesinde görevimizi yerine getiriyoruz. Burası Devlet Mahallesi ama milletin bahçesi, burası milletvekillerinin bulunduğu yer; ben soruyorum: Aranızda enformasyon görevlisi var mı? Enformasyon görevlisi kimdir? Niye o vakıflara basın kartı veriyorsunuz? Basın İlan Kurumundaki arkadaşlar, içinize siniyor mu, niye veriyorsunuz o arkadaşlara kartı? Sadece kart dağıtacaksınız, buradaki gazeteciler kendilerini yırtacaklar; neden, neden arkadaşlar? Bu ayrımlar, yapılan bunca mücadele o zaman boşa düşmüyor mu? “Enformasyon görevlisi” tanımlamasını hukuk reddetti, Danıştay reddetti, Anayasa Mahkemesi geri çevirdi; niye zorla almak istiyorsunuz? Enformasyon görevlisi kim, ne iş yapar, hangi kapsamda çalışacak, gazetecilik faaliyetini nasıl yapacak? Kimdir bu arkadaşlar, bu 10 bin kişi kim, niye gazeteci gibi gözükmek istiyorlar? Bu arkadaşlara kart vermek için bu kadar zahmete girmeye gerek yok. Bu yasa teklifinin 1’inci maddesinin bununla başlaması ayıptır. “Enformasyon görevlisi” tanımlamasını yargı sildi, siz de silin arkadaşlar. Biz yasa yapıyoruz, yargıya güvenmiyor muyuz? 10 bin memura, 10 bin devlet görevlisine, enformasyon görevlisine biz basın kartı vereceğiz. Bunun gazetecilikle ne alakası var? Neden bunu burada tutuyoruz arkadaşlar? Hâlâ, niye devlet veriyor basın kartlarını?

Biz 1’inci maddede mümkünse bütün bu kart uygulamasını üzerimize alarak, basın kuruluşlarının üstüne alarak “Bu enformasyon görevlileri kimse, gitsinler, başka yerde çalışsınlar, başka kartlar taşınsınlar, gazeteci kartı taşımasınlar.” diyerek karşı çıkıyoruz. Değişiklik önergemizde de bunun mutlaka çıkarılarak bu söylediğim hususlar doğrultusunda düzenleme bekliyoruz. Enformasyon görevlisi gitsin, kim nerede, ne yapacaksa yapsın ama biz gazeteciler için kart vereceksek kimler gazetecilik sıfatı taşıyamaz, bu kartı taşıma hakkı kimlerde yoktur; bunu belirleyelim, kimin gazeteci olduğuna sendikalar karar versin arkadaşlar. Bu 10 bin ya da 15 bin devlet görevlisi ne -enformasyon görevlisi hakkını aldıktan sonra belki 50 bin- bunlara niye kart vereceğiz biz arkadaşlar? Gazetecilik faaliyeti yapıyor mu bunlar? Vakıflarda çalışacak ve gazetecilik faaliyeti mi yapacak? Hayır. Niye alıyor, neden alıyor, niye veriyoruz? Bu, imtiyaz dağıtmaktır; bu, basın kartını karneye dönüştürmek demektir; olmaz böyle şey. Gelin, bundan vazgeçelim, bu enformasyon görevlilerine başka bir kart verin, bu tanımlamanın içinden, gazetecilerden çıkarın bunu ve biz bu işten, basın kartı işinden devleti uzaklaştıralım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben teşekkür ederim.

Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tam da Tuncay Bey'in bıraktığı noktadan... Özellikle, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu 2018'de İletişim Başkanlığının kamu görevlilerine basın kartı düzenleme yetkisinin olmadığını gerekçelemiştir “enformasyon görevlisi” tanımlamasıyla kamu görevlilerine yapılan bu basın kartı tanımlamasının bu teklifte yerinin olmaması gerekiyor; önce bunu söyleyeyim ve bunu dikkate alırlarsa daha çok sevinirim özellikle teklif sahiplerinin; bizim önergemizde de bu var. İletişim Başkanlığı zaten kamuoyunda çok tartışılan bir kurum ve fiilî olarak bir yönetmelikle basın kartı verme yetkisi bugün bir yasaya çevriliyor ve bu işin, aslında bu muvazaanın ortadan kaldırıldığı söylenmeye çalışılıyor. Bu çerçevede, aslında Danıştayda konuşulan ve hâlâ karara bağlanmamış bir kararın bugün biz yasalaştırılmasına bir de çaba harcıyoruz ve İletişim Başkanlığını yine süper yetkilerle donatan, bütün kararları onun vermesini sağlayan, tarafgir tutum sergilemesini sağlayan bir karara burada biz ne kadar “hayır” desek de imza atıyor olacak Komisyonumuz ve diğer komisyonlar onlara gittiği zaman.

Bu yasa oluşurken sağ olsun Başkanımız bütün sivil toplum örgütlerini ve paydaşları dinlemeye çalıştığını söyledi ve dinlemeye çalıştık burada. Fark ettiniz mi bilmiyorum, yasadan memnun olan kimse yok. Yasadan kimse memnun olup da demedi ki: “Ya, Allah razı olsun, çok güzel çalışmışsınız, her şeyi tamamlamışsınız, teşekkür ederiz.” Bilmiyorum yani birkaç kurulu biz davet ettik, çoğunluğunu da Sayın Başkanım davet etti, katılmak isteyenler oldu ama genel bir sorun olduğunu görüyorum, bunun merkezinde istişare edememek var. Devamında da sürece zaten dâhil edilmeyen yapıların bu ucu açık düzenlemelerle, Anayasa'ya aykırılıklarla, işte Danıştayda hâlâ devam eden bir meselenin gündeme getirilmesiyle görüyoruz ki daha da kafa karışık hâle geliyor ve bütün temsilciler, hele de çok değerli olan meslek kurulunun temsilcileri -çünkü bir kültür var gerçekten özellikler basın tarafında Türkiye’de çok ciddi bir kültür var, cumhuriyet öncesinden gelen bir kültür var ve bu yapının ciddi deneyimleri birikimleri var- topyekûn diyorlar ki: “Burada eksikler var.” Biz ne yazık ki meslek odalarına sendikalara bu işi yapanlara güvenemiyoruz ve dönüp diyoruz ki: İletişim Başkanı burada yetkili olsun, yönetmelik yetmez, bunu da yasaya bağlayalım. İletişim Başkanı bu konuda her türlü kararı bir komisyonda, göstermelik bir komisyonda versin.

Tekrar buradan tarihe not düşülsün diye söylemek isterim: Gazeteciler kendi süreçlerini yönetebilecek kadar birikime sahipler. Sendikaları aracılığıyla, dünyadaki örneklerinde olduğu gibi -uzun uzun Tuncay Başkanım anlattı- gazete sendikaları bunu yapabilir, bir meslek odası oluşturulabilir makine mühendislerinde -biraz önce işte dinlemekten çok imtina ettiğimiz- bilgisayar mühendislerinde olduğu gibi bir oda oluşturulabilir, inşaat mühendislerinde olduğu gibi bir oda oluşturulabilir. Ben de makine mühendisleri odası üyesiyim mesela. Burada bir yetkilendirme süreci oluşabilir ama ben görüyorum ki gazeteciler kendi göbeğini kesecek birikime sahip ve yarın herhangi bir siyasi otoritenin etkisi altında kalmadan ve tarafgir bir tutuma girmeden “A gazetesi beni eleştiriyor, B televizyon kanalı beni eleştiriyor. Ben buradaki gazetecileri gazeteci saymam. Nasıl uçağa bindirmiyorsam, ben nasıl bunları basın açıklamasına almıyorsam sarı basın kartını da -yeni rengini bilmiyorum turkuaz herhâlde- turkuaz basın kartı da vermem.” anlayışı kabul edilecek bir anlayış değil. Bunu özellikle paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sayın Başkanım, şimdi imza sahiplerinin 3’ü de konuşuyor, usul 1’inin konuşmasıdır; gerçeğe anlatılacak. Bakın, 1’inin konuşması lazım.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Daha önergede değiliz ama maddeyi konuşuyoruz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Hayır, önergeler de var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, şöyle: Şimdi maddeyi konuşuyoruz, önergeye geçtiğimizde sizin dediğiniz usulü yapacağız.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Size bir soru sorabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkanım, akademisyensiniz, devlette çeşitli kademelerde görev yaptınız, gazetecilik yaptınız. Bütün bu faaliyetleriniz sırasında ikinci bir kart kullanma ihtiyacı hissettiniz mi?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, ben sadece akademisyen kimliğimi kullandım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki, akademisyen kimliğinizi, sizin akademisyen kimliğinizi akademisyen olmayan kimselerin kullanmasını ister misiniz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kullanamaz zaten.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – E, peki burada nasıl kullanıyorlar?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Burada da kullanmıyor zaten. Bu konuyla ilgili İletişim Başkanlığına bir söz vereyim ya, ne diyorlar? Bu geldi sabahtan beri...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Başkanım, birkaç soru daha var, onları alın.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir saniye efendim, bir müsaade edin ya. Arkadaşlar, ben artık tavrımı değiştireceğim, bu böyle olmuyor yani.

(Gülüşmeler)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – İki tane daha kanun teklifi gelirse o zaman siz tamamen değişeceksiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, Abdullah Bey, biz sözde demokrat değiliz, özde demokratız. Sizin tacizinize rağmen biz demokratik olgunluğumuzu değiştirmeyeceğiz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teessüf ederim, teessüf ederim yani şimdi söylediğiniz laf mı gerçekten?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Söz, söyledim. Siz de söylediniz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Size yakışmaz yani.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Evren Bey.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi şu anda ben size bir şaka yaptım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben de size şaka yaptım efendim.

Evren Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sizin yaptığınızı da ben kesinlikle bir sataşma olarak değerlendiriyorum ve söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben de size şaka yaptım efendim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Taciz edecek bir şey midir yani şaka mıdır?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben de size şaka yaptım; siz yaptınız, ben size şaka yaptım.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Gerçekten size yakıştıramadım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Evren Bey.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Sayın Başkanım...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ya, bu işi Komisyona hiç yakıştıramadım, hele hele size hiç yakıştıramadım onu söyleyeyim yani.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, arkadaşlar...

Evren Bey, buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Sayın Başkanım, saygılarımı sunuyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Size lafınızı aynen iade ediyorum, onu söyleyeyim geçeyim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şaka yaptım.

Buyurun Evren Bey.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Kamu görevlilerinin basın mensubu gibi davranması zaten söz konusu değil, oradaki enformasyon görevlisi TRT çalışanlarıdır. TRT çalışanları da devlet memuru statüsünde olduğu için onlara veriliyor, herhangi bir kamu görevlisine verilmiyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bu doğru değil.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Tarifler böyle değil, tarifler böyle değil, sizin verdiğiniz tarif hiç böyle değil.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bu doğru değil.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Hayır ondan dolayı, yanlış bilgi vermem Sayın Vekilim.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Ya, tarifler hiç böyle değil. Bütün maddelerine baktım. Hiç doğru bilgi vermiyorsunuz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır efendim, bu doğru değil.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dinleyelim Tuncay Hocam.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam, bu doğru değil.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Efendim...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evren Bey, bir dakika...

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – E, “TRT çalışanı” olarak yazın.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – O zaman oraya “Enformasyon görevlisi TRT çalışanı.” diye yazalım.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Evet.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Ayrıca, bakanlıkların basın müşavirlikleri de olabilir, basın müşavirleri de oluyor, bunlar da basınla alakalı. 16-17 tane daha olur en fazla.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – E, ne yapalım? Onlara basın kartı mı vermek zorunda değiliz ki.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Onlar TRT çalışanı değil.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Doğrusunu önermiyorsunuz.

Başkanım, yetkili kuruluş burada doğru bilgi vermiyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evren Bey, anlaşılmadı, mikrofona yakın konuşun.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Efendim, Sayın Başkanım; hani kamu görevlilerine burada basın kartı verilmesi söz konusu değil. Oradaki TRT görevlileri devlet memuru statüsünde olduğu için onlara verilen kartları kapsıyor bu. Herhangi bir bakanlık veya başka bir genel müdürlük...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yazalım mı buraya “TRT çalışanlarını kapsar.” diye?

BURAK ERBAY (Muğla) – Yazabilir miyiz, bir engel var mı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O zaman düzenleyelim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – O zaman yazalım.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Mevcut metnin yeterli olduğunu düşünüyoruz biz, mevcut metin yeterli.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam teşekkür ediyorum, sağ olun.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Bir şey daha belirtmek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Zaten şimdi Danıştaydan bahsedildi, Danıştayın 10. Dairesi basın kartıyla alakalı hükümlerin kanunla düzeltilmesini belirterek yürütmeyi durdurdu. Biz de kanunla düzenliyoruz işte burada.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Danıştayın kararının üzerine...

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – 14 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle düzenlenmişti zaten Danıştay 10. Dairesinin kararı bu şekildeydi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir şey soracağım: İletişim müdürlüğünüzdeki müstahdemlerin basın kartı var mı yok mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – İletişim müdürlüğü yok biz de.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sizde İletişim Başkanlığındaki müstahdemlerin kartı var mı yok mu? Çıkartır koyarsam, bu söylediklerinizin tamamını geri alıp bu yasa teklifini geri çekip gidecek misiniz?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Burada daha önceki Basın Kartı Yönetmeliği’nde alma hakkı olan kişilerde basın kartı tabii ki var.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Müstahdemlerde var mı yok mu kardeşim? “Var” desene ya, gerçeği söylüyorum. Sen burada memursun ya.

BURAK ERBAY (Muğla) – Var, var.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Şimdi kaldırıyor musun onu kaldırmıyor musun?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Allah Allah! Müstahdeme basın kartı veriyorsun, “gazeteci” sıfatı koyuyorsun, TRT çalışanı. O zaman yaz “TRT çalışanıdır.” diye.

BURAK ERBAY (Muğla) – Yazalım Başkanım, doğru.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “TRT çalışanıdır.” diye yaz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Evren Bey, teşekkürler.

BURAK ERBAY (Muğla) – Teklif versinler yazalım Başkanım, önemli bir tespit yaptı, güzel bir tespit yaptı.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Bu mevcut metin yeterlidir efendim, mevcut metin yeterlidir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, var mı başka bir açıklama?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Kesin müstahdemlerde falan basın kartı yok, öyle bir şey yok.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Var, var; çıkartırım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam getirin Vekilim.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Biz de görmüş oluruz Sayın Vekilim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam teşekkürler.

Evet, şimdi, Gülüstan Hanım’a söz veriyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dondurmayı yedik, sanırım herkes biraz rahatladı, sakinledi. Gecenin ilerleyen saatleri ve teşekkür ederiz.

Şimdi şöyle: Biz burada alanında uzman olan birçok arkadaşı dinledik. Sanırım hepsini ben burada görüyorum, Gazeteciler Cemiyeti vardı, diğer illerden gelen arkadaşlar vardı. Hiçbiriyle tanışmıyoruz, en azından HDP’li olsalardı hemen böyle mimlenirlerdi, biz söyleyince başka bir şey oluyor ama Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Gazeteciler Sendikası, Parlamento Basın Mensupları Derneği vesaire vesaire; herkesin söylediği ortak bir şey var, diyorlar ki: “Bu yasa sansür yasasıdır.” Şimdi, bu yasa sansür yasasıdır. Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bu yasa eğer sansür yasasıysa... Şimdi, bu yasaya biz de sansür yasası diyoruz; mesleğin, alanın temsilcileri de sansür yasası diyor. Konuşanların hiçbirinden bunu çelen “Hayır, çok iyi bir yasa ya, nerede kaldınız, kırk yıldır bunu bekliyordum, iyi ki de getirdiniz.” diyen birini duymadık; herkes diyor ki: “Bu özgürlüklerin kısıtlanmasıdır.” Şimdi, siz de iyi bir şey yapmışsınız, alanın bütün temsilcilerini çağırmışsınız, hakkaniyetli ve demokratik davranmışsınız. O zaman bu hakkaniyetli ve demokratik davranışın bir sonuca dönüşmesi gerekmez mi? Buradaki önerilerin hemen hızlı bir şekilde önergelerle teklif sahiplerinin “Ya, bir dakika, bu kadar değerlendirme oldu, bu kadar insan değerlendirme yaptı, kurum değerlendirme yaptı; biz teklif metnimizi en azından yarına kadar çekiyoruz. Bütün bu öneriler ışığında, bütün bu değerlendirmeler ışığında tekrar değerlendirerek yarın yeniden, daha demokratik bir şekilde önerilerle zenginleştirip getireceğiz.” denilmesi gerekmez mi? Denmiyor.

Demek ki Sayın Başkan, tam da bizim ifade ettiğimiz gibi bu yasa, aslında kamu güvenliğini değil AKP’nin iktidarını koruma yasasıdır, seçim sathımailine girmişken toplumun artan itirazını bastırma yasasıdır, toplumu nefessiz bırakma yasasıdır, bir istibdat yasasıdır. Bunu biz söylemiyoruz, biz söyleyince bizi yaftalıyorsunuz. Ha, biz zaten söylüyoruz da her düzeyde söyleriz ama bakın, alanın temsilcileri söylüyor. Bize itimat etmiyor musunuz, en azından gazetecilere, alanında, mesleğinde yıllarını vermiş insanlara itimat edin bu ülkenin iyiliği, esenliği için söz kurdular; en azından onların sözüne değer verin.

İkinci bir şey: Şimdi ben devlet memurluğu yaptım, şimdi devlet memuru basına bile konuşamaz yani basın kartını niye alıyor ki? Yani enformasyon biriminde çalışıyorsa gidip bir enformasyon birimi kurarsınız dersiniz ki: Devletin şöyle bir enformasyon birimi vardır, bir de onun bir enformasyon kartı olur her birimin bir kartı olduğu gibi. Şimdi buna getirip basın kartı vermenin ve bunu da mesleğin içerisine enformasyonu basının bir parçasıymış, gazeteciliğin bir parçasıymış gibi dâhil etmenin kendisi hukuksal olarak da etik olarak da problemlidir. Bunun onun için tamamen çıkarılması gerekiyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, teşekkür ederiz.

Evet, başka söz talep eden?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir düzeltme yapmam gerekiyor Sayın Başkanım.

HABER-SEN sendikasıdan TRT çalışanlarının sayısını aldım, 5.048 kişi. 5.048 kişi için 10 bin kişilik kart mı istiyorsunuz? Ne demek bu, neden böyle konuşuyorsunuz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, şimdi başka söz isteyen?

Utku Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Ben aslında Tuncay Bey’in başlattığı tartışmaya -diyeyim- biraz soruyla katkıda bulunacağım. Aslında bürokratların da burada olması, bence bu konuda uzun süredir bir muamma var, belki onları açmamıza, biraz daha şeffaflaşmasına katkı sağlar.

Aracılığınızla Sayın Başkan, yine Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkan Yardımcısı Evren Bey, kaç tane aktif basın kartı var Türkiye’de? Kaç kişinin basın kartı son yaptığınız değişikliklerden sonra -yani bu sistem değişti ya, Basın-Yayından Cumhurbaşkanlığı İletişime evrildi- iptal edildi, hangi gerekçelerle iptal edildi? Basın kartını alamamış kaç kişi var başvurusu sizde bekleyen? Gerekçeleri neler? Yine benzer şekilde, az önce enformasyon görevlisine bir izah yaptınız. Mesela, yine, bu kanunla -ileriki maddelerde olacak- “Dernek, vakıfların yöneticilerine...” Bunlar hangi dernek, vakıflar? “Medya alanında faaliyet göstermesi şartıyla” diye bir başlangıç var ama kaç yönetici, kaç dernek, kaç vakıf; bunun bir listesi, envanteri var mı elinizde? Yani toplam kaç kişinin, aktif olarak gazetecilik yapmayan kaç kişinin basın kartı alması söz konusu? Özellikle de, dediğim gibi, kaç kişinin basın kartı iptal edildi hangi gerekçelerle hangi maddelere sığdırılarak? Bir de, tabii, bunu ayırarak, biliyorsunuz, sürekli basın kartlarını da alamayan insanlar var, en azından bizim tanıdıklarımız var, dava açanlar; bu konuda da rakamsal bilgiler paylaşır mısınız bizimle?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Efendim, yazılı olarak...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yanınızda yok mu, Komisyona gelirken bu bilgilerle gelmediniz mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Geldik ama bazılarının yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyoruz.

Zaten kayıtlara girdi, Evren Bey konuşunuz siz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Yasa dışı bir durum var, onun üzerine biz de tespit etmiş olduk, iyi oldu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – Sayın Başkanım, birkaç noktada yanlış bilgi var sanırım, onu düzeltmek istiyorum.

Öncelikle, bu dernek ve vakıf konusu... Hani, burada sayın vekillerimiz sanki herhangi bir dernek ve vakfa verilecekmiş gibi ifade ettiler ama bu, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünden başlayan, İletişim Başkanlığından devam eden, 80’li, 90’lı yıllardan beri gelen bir uygulama. Burada bu kapsamda kart verilen dernekler; Türkiye Spor Yazarları Derneği, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Anadolu Basın Birliği. Yani herhangi bir vakfa, derneğe kart verilmesi gibi bir şey söz konusu değil, sadece bunların artık teamül olmuş, kazanılmış hak gibi görünerek tekrar buraya yazılmış...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Münhasıran bunlar mı var?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Açıkça yazalım o zaman.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – Bunlar dışında yok yani herhangi bir derneğe verme...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Açıkça bunları yazalım lütfen.

BURAK ERBAY (Muğla) – Kim olduğu bilinmeyen insanlara kart vermeyelim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Bey, teşekkür ediyoruz.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – Bir de enformasyon görevlisiyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – Şimdi, artık dijital medya vesaireyle, bu unvanlar değiştiği için “enformasyon görevlisi” olarak tanımlanıyor mesela TRT’de haber hizmetlerinde çalışanlar alıyor daha çok. Örneğin “spiker” denirken yarın bambaşka bir şey söylenebilir. Şimdi, bu kanuna bunu yazarsak “TRT’de şu çalışan vesaire” diye yarın tekrar kanunun değişmesi gerekir.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Kurumları yazarsın, kurumları.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – O yüzden enformasyon görevlisi olarak, kanunun temel şeyleri düzenlemesi gerektiği için bu şekilde yazılmıştır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Basın İlan Kurumunun yöneticilerinde kart var mı?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Değerli milletvekilleri, 1’inci madde üzerinde 2 adet önerge vardır.

Şimdi önergeleri sırayla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

BURAK ERBAY (Muğla) – Basın da duyuyor, herkes duyuyor herhâlde, buna biz alet olmayalım bence.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Basın kartı olmayan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 1: 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanunu'nun 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde, ikinci fıkrasında yer alan "yayımını" ibaresi, "İnternet haber sitelerini" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Bu Kanunun amacı, basın özgürlüğü ve bu özgürlüğün kullanımı ile basın kartına ilişkin usul ve esasları belirlemektir."

"Basın kartı düzenlenmesi bakımından basın kartı talep eden medya mensupları bu Kanun kapsamına dahildir."

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet arkadaşlar, gerekçeyi mi okutalım yoksa...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben konuşacağım.

Şimdi, efendim, tartışmalardan ortaya çıktı ki basın kartı gazeteci olmayan herkesin elinde var. TRT'de toplam 5.048 kişi çalışıyor, 10 bin kişilik kart dağıtıyoruz. Spor yazarı zaten çalışan olarak bildirildiği için Spor Yazarları Derneği diye, o zaman bunların adlarını yazalım açık açık. Yasa yapıcının buradaki muğlaklığı gidermeden, bu muğlaklıkla yola çıkması kadar yanlış bir şey yok. Kurumda çalışan herkesin kartı var, orada çalışan herkesin kartı var. Ben mesleğime sahip çıkıyorum, mesleğimi cami avlusuna terk etmedim ki, dünyanın en şerefli mesleklerinden biri. Gazetecilik eğitimi almış, ekmeğini buradan kazanan insanın yerine kamu görevlisine kart dağıtmak nereden çıktı? Bu uygulamaları sonlandırmak, bu imtiyazları sonlandırmak gerekiyor. Biz onun için diyoruz ki: Bunu değiştirelim. Gelin, bu konudaki, şu ortaya çıkan gerçek üzerinden -daha tartışsak neler çıkar- işimizi doğru yapalım. Bu nedenle bu kanunun, özellikle bu "enformasyon görevlisi" bölümü dâhil olmak üzere, yeniden düzenlenmesi gerekiyor. Belirtelim, diyelim ki: TRT'de gazetecilik faaliyetini yürütenler, Spor Yazarları Derneği... Çok özür dilerim, ne vakfı demiştiniz efendim?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – Anadolu Basın Yayın Birliği.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yazalım bunları.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Gazeteciler cemiyeti mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Arkadaşlar, bunlar doğru değil.

Bakın, milletvekili arkadaşlarım...

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Biliyorum, netleştirmek bakımından sordum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben TGS'de yöneticilik yaptım. Ben mesleğin gece bekçiliğinden girdim, patronluğuna kadar geldim; her bir aşamasına vâkıfım. Ben burada size yalan söyler miyim arkadaşlar? Böyle bir şey söz konusu dahi olamaz. Ben sizi niye yanıltayım?

Arkadaşlar, bu kart işlevini yitirmiş, bu kart çarşıya düşmüş, bu kart artık kimlik yerine geçemez, bu kartı ancak bizim arkadaşlarımız verirse düzeltebiliriz. O nedenle, bu maddenin, bu şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ediyoruz efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi 2'nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “enformasyon görevlileri” ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BURAK ERBAY (Muğla) – Ya, bir şey yapılmayacak mı? Yasa dışı bir durum tespit edildi, hukuka aykırı yani kim olduğunu bilmediğimiz insanlara silah ruhsatı veriyoruz, aynı şeyi veriyoruz.

Arkadaşlar, bir şey söyleyin, siz de seçilmiş insanlarsınız.

Sayın teklif sahipleri, sizler de bir şey söyleyin.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Biz anlamıyoruz ya bu işi, niye söyleyeceğiz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, ben anladığınızı düşünüyorum. Siz benim için yapın, sildirin, ne olur.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Öyle dernek adı falan yazılmaz. Yarın o dernek kapanır, ötekileri kapanır. 30 tane dernek yazılmaz öyle. Kanun yapma tekniği açısından doğru değil söylediğiniz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Tanımlayalım o zaman, tanım koyalım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Birbirimizi anladığımıza eminim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, tabii, bu AKP Hükûmetinin yirmi yıllık bir icraatının sonucunda biz şöyle bir gerçekle karşı karşıyayız esasında: Bu kanun teklifinde olduğu gibi bundan önceki süreçlerde de maalesef bütün alanlara müdahale eden, bütün alanların... Devleti oluşturan yasama, yargı, yürütmeye ve çağdaş bir devlette önemli olan diğer erklerden biri olan medyaya yapılan müdahale artık gerçekten çok ciddi bir boyuta ulaşmış durumda.

Şimdi, Avukatlık Yasası'nda yapılan düzenlemeyle birlikte barolara, hukuk dünyasına, hukuk kurumlarına müdahale edildi; bu savunma makamının teklifi gerçekten ortadan kaldırıldı. Öte taraftan, medya organlarına başından itibaren müdahale edilerek el değiştirildi ve ne yazık ki yasama organının faaliyetleri de mevcut Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi ve tek adam rejimiyle neredeyse fonksiyonsuz hâle getirildi. Bunu neden söylüyorum? Bunu şunun için söylüyorum: Sabahtan beri bu kanun teklifini görüşürken bu konuda sadece teklifi getiren 2 kişi ya da 3 kişinin gerçekten bu işin üzerinde çalıştığını görüyoruz. Diğer taraftan, meslek kuruluşları dâhil olmak üzere, Türkiye'deki toplumsal katmanlar dâhil olmak üzere, bu işin gerçek anlamda mutfağında çalışmış, bu işin gerçek yürütücüsü ve devletin kuruluşundan bu yana, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana bu işin içinde olan bu meslek kuruluşlarının haberdar olmadığını görüyoruz ne yazık ki.

Şimdi, bir şey soruyoruz, enformasyon çalışanlarına gazetecilik unvanı verilmesiyle ilgili, kart verilmesiyle ilgili bir şey söylüyoruz ve her kurumdan başka bir yorum geliyor. Bu, gerçekten çok düşündürücü bir mesele. Bu neyi gösteriyor biliyor musunuz? Bu, neredeyse kanun teklifinin yasama Meclisi tarafından -çalışan, teklifi getiren arkadaşları tenzih ediyorum- getirilmediğini gösteriyor; bu, yürütmenin bir şekilde buraya müdahalesini gösteriyor.

Önemli olan meselelerden bir tanesi de ne biliyor musunuz? Şimdi, Türkiye’de görmezden gelemeyeceğimiz bir husus var, o da şu: Türkiye’de olağanüstü hâl rejimi devam ediyor, bu şekilde kalıcı hâle getiriliyor. Demokratik bir devletin oluşması için en önemli erklerden biri olan medya... Artık devlet diyor ki: “Ben yapacağım.” Devlet kendi eliyle bunu yapmaya çalışıyor; hükümet, siyasal iktidar bunu kendi eliyle yürütüyor. Tıpkı yargıda olduğu gibi, tıpkı yasamada olduğu gibi yürütmenin burada etkisi var. Dolayısıyla bu mantıkla, bu anlayışla, bu antidemokratik anlayışla, bu kanun teklifinin buradan geçmesi gerçekten bizim için çok büyük bir risk taşıyacak. Bu, demokratik bir toplum için büyük bir sesin kısılması anlamına gelecek. Dolayısıyla 1’inci maddeden itibaren bu, adım adım Türkiye’yi farklı bir mecraya götürecek, olağanüstü hâl rejimi bu yasa teklifiyle tahkim hâle getirilecek.

Bu nedenle bizce, bu kanun teklifinin geri çekilmelidir ve bir bütün olarak -diğer maddelerde de tek tek söz alacağız ve dile getireceğiz- hepsinde aynı sorun var, bir tanesinde değil maalesef, kabul etmek mümkün değildir diye düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Beş dakika ara veriyoruz, devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 23.31

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 23.35****BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)****BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)****SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)****KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)**

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli milletvekilleri, oturumu açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

2’nci önergeyle ilgili gerekçeyi okutmuştuk. Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, 1’inci madde kabul edilmiştir.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Oylamadınız Sayın Başkan.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Pardon, önergeyi oylarınıza sunmuştum.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Evet, şimdi 2’nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Komisyonun saygınlığı kalmamış yani.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben burada Ahmet Özdemir’e bir söz vereceğim. Şimdi Burak Vekilim bir şey söyleyince...

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, kıymetli milletvekillerimiz; biraz önce, Cumhuriyet Halk Partisinden kıymetli milletvekili arkadaşımız da “Hani iyi dinliyorsunuz ama ne çıkıyor sonuç?” diye söyledi. Şöyle: Aslında, Komisyon öncesinde de bu arada da söylediğiniz bütün taleplerle ilgili bazı notlar aldık. Biz, bunların bazılarını değiştirelim diye konuştuk kendi içimizde. Hatta, bu toplantıya gelmeden önce konuştuğumuz vekillerimizle bazı makul taleplerini... Mesela, Onursal Bey’le konuşmuştum; bazı değişiklikler yapacağımızı, 4-5 maddede değişiklik düşündüğümüzü ona söyledim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Evet, evet.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yani hukuki ve cezai hükümler içerdiği için birkaç tanesinin Adalet Komisyonunda yapılması gerektiğini biliyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – 29’uncu maddeyi çıkaracağız biz, konuştuk.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Bu noktada şunu söylemek istiyorum: Aslında biraz sert gidiyor sanki, söylenenler hiç dikkate alınmıyormuş gibi oldu, o yüzden böyle bir açıklama yapma ihtiyacı hissettim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hiç renk vermiyorsunuz, ondan.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Şu kanun metninde not almadığım yer kalmadı. Yani değiştirilmesinin makul olduğunu düşündüğüm yerlerin hepsini çizdim ama bunların üzerinde biraz çalışılması gerekiyor. Sadece şunu söyleyeceğim: Hiç konuşmadığımız konularda bile, konuşmadan

önce, 5 ya da 6 maddede değişiklik bize makul geldi. Arkadaşlarımızı dinlediğimiz, basın yetkilisi arkadaşlarımızın söylemediği ama bizde not olan, Anadolu'nun her yerinden basın mensubu arkadaşlarımızın söylediği bazı konular da var aslında. Hani ben şimdi teklif sahibi olduğum için burada söz alıp bunları söylemedim ama yine makul bulduğumuz, onların söylediği, arkadaşlarımızla da konuşunca, vekillerimizle de konuşunca onların da makul bulunduğu bazı hususlar da var. Onları da dercedeceğiz. Bunu böyle değerlendirmenizi istiyorum. Yani o kadar da kötü gitmiyor aslında.

BURAK ERBAY (Muğla) – Şu 5 bin kartla ilgili bir şey söyler misiniz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, onunla ilgili doğru bilgi neyse arkadaşlar getirecekler, öğreneceğiz onu. O, tutanaklara girdi. Evren Bey “Ben şu anda bilgiye sahip değilim” diyor, öğrenip gelsin.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Şunu söyleyebilirim sadece: Tuncay Bey’in de söylediği, basın mensubu olmayan birine basın kartı vermekten yana değiliz biz yani onu söyleyebilirim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Şimdi, onun detaylarına bakıp onunla ilgili de bir teklif düzenlemeyi düşünüyoruz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Keşke onu oylamadan önce...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tutanaklara geçtiyse...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, tutanaklara girdi.

Evet, şimdi 2'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan sayın milletvekilleri var mı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben varım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Bey, basılı mı kalmıştı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Var var efendim, iyice anlatayım.

İsterseniz ara verelim, ben zulümden yana değilim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yok yok, devam edelim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben zulümden yana değilim yani gerçekten hepimizin bir yaşı var, şeyi var, dinlenmek gerekebilir; bu, insani bir şey.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yarın saat onda başlayabiliriz mesela.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yarına düzenlenmiş hâlleri gelsin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yani burada zorlayarak bir şey yapmak gibi bir durumumuz olmasın.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Bey, 2'nci maddeyle ilgili buyurun efendim, dinliyoruz sizi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben konuşuyorum, tamam efendim.

Efendim, bu maddenin içinde yer alan tanımlamalar, tanımlar o kadar değerli ki bizim yaklaşık yüz elli yıllık yani Namık Kemal'in gazete çıkarmasından, Şinasi'nin gazete çıkarmasından bu yanaki birikimimizi yansıtıyor. Böyle oturup iki dakika içerisinde “İnternet sitesi ne?” “Gazeteci kim?” falan böyle bir şey yok yani dünyada yok böyle bir şey. Bakın, burada “Gazeteci kim?” sorusuna “Medya mensubu.” diye yanıt veriyoruz; bu, bizim Gazeteciler Hak ve Sorumluluk Bildirgesi'yle yıllar öncesinde yazılı hâle getirilmiş bir tutumumuz. Diyoruz ki: Radyo, televizyon veya süreli yayınların basın-yayın

faaliyeti yürüten çalışanlarını ve dijital mecralarda yer alan habercilik faaliyetini gerçekleştiren kişi ve kurum çalışanlarını... Ve biz bunu meslek olarak tanımlarken diyoruz ki: Gazetecilik faaliyeti dışında hiçbir yerden bir kuruş para kazanamaz. Yazardır, fikir belirtir; akademisyendir, gelir, yorum yapar ayrı ama gazetecilik faaliyetini yürüten kişi başka hiçbir yerden para kazanamaz, yapamaz bunu ve biz, bunu meslek ahlak ilkelerimizin temeli olarak sayarız.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Profesyonel davranış...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Profesyonel davranış biçimidir bu. Ama şimdi burada bu dikkate alınmayacaksa o zaman neyi konuşabiliriz?

Yani, ben diyorum ki basın kartını bu kanunda belirlenen kişilere basın meslek sendikalarınca verilen kimlik kartı olarak düzenleyelim. Çünkü ne çıkıyor ortaya? Basın kartının kötüye kullanımı çıkıyor. E, vermeyelim. Basın İlan Kurumunun çalışanlarının, yöneticilerinin tamamında basın kartı var; gazetecilik faaliyeti nerede, ne gazetecilik faaliyeti yapıyorlar? Yok. İletişim Başkanlığında hademelerde var, niye veriyoruz? Yazan herkese veriyoruz. Basın kartı, dünyanın her yerinde...

Bakın, arkadaşlar, Atatürk Libya'ya, Derne'ye savaşa "Hüseyin Şerif" basın kartını kullanarak gitti.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sahte gitti.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sahte kartı kullanarak gitti.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sahteydi, evet.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ama kart sahteydi, Atatürk sahte değildi.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yok, kart sahteydi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Estağfurullah, sizi destekler mahiyette söylüyorum.

Aslan gibi gitti, görevini yaptı. Şimdi, biz bir sürü çaycıya, çorbacıya, ona buna "gazeteci" sıfatıyla kart dağıtıyoruz. Neden arkadaşlar ya? Bana vermiyorsun arkadaş, ben kırk yılını bu işte geçirmiş bir adamım, sürekli basın kartı sahibiyim, bana vermiyorsun; bana vermediğin bir şeyi niye veriyorsun? Meslek sendikası versin, basın iş kolunda faaliyet gösteren, örgütlenmesini tamamlamış sendikalar -HAK-İŞ'in olur, DİSK'in olur, TÜRK-İŞ'in olur, herkesin olur; ben buna hiç karışmıyorum- versin arkadaşlar; tanımlar burada yer alıyor. Mesleğe dışarıdan bir el girdiğinde her giren el başka bir şey karıştırıyor.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Meslek bitiyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Meslek bitiyor tabii, doğrusu sizin tanımlamanız, meslek bitiyor.

Şimdi, efendim, "İnternet haber sitesi, internet ortamında belirli aralıklarla haber veya yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapmak üzere kurulan ve işletilen süreli yayın." demişiz. Bu tanımları ben kendim uydurmadım. Yıllardır, yüz yıldır yapılan tanımları... Siz "Süreli yayın kapsamına girecek." diye buyurmuşsunuz; o zaman biz arkadaşlarımızla birlikte açıyoruz Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi'ni "Biz bunu yüz yıldır nasıl tanımlıyoruz?" diye oradan getirip buraya koyuyoruz. Ben, özüne ilişkin bir değişiklik yapmıyorum.

Şimdi bozulan, çürüten, yozlaşan bir sistemi temizlemek bizim görevimiz değil mi? Biz, yasa yapıcı olarak buna dönük çalışacağız. Ben sizi temin ederim bu basın kartı işi artık çürüdü, yozlaştı. Gelin, bu tanımlamalar üzerinden bir ortaklaşmaya gidelim. "Biz yanlış mı söylüyoruz?" diye açın...

Size geldiler, Sakarya'dan geldiler, Anadolu'nun çeşitli yerlerinden geldiler; hep anlattıkları şeyler üzerinden konuşalım. Bakın, Sakarya'dan gelen Osman Ali ağabey tam altmış yıldır gazetecilik yapıyor ve AK PARTİ'li, tam altmış yıldır; siz tanıyorsunuz.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Evet.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sonunda benimle konuşurken ağladı “Ya, meslek bitiyor.” dedi ya! Yani, paranın bitmesi bir şey değil meslek bitiyor.

Şimdi, biz hep beraber... Bu meslek cami avlusuna terk edilmiş sahipsiz bir meslek değil, bürokratların hiç işi değil. Biz, bunun gazeteciler tarafından tanımlanmasını, maddedeki hükümlerimiz uyarınca düzenlenmesini istiyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, zaten ilk teklif sahibi arkadaşımız söyledi bunu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam, efendim saygıyla karşılıyorum, sadece aydınlattıkça...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kayda geçsin diye...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Kayda geçsin ve daha güzel olsun yani görüşlerimiz bilinsin diye.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, sizin zaten önermeniz var, size orada söz vereyim.

Utku Çakırözer Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tuncay Bey, basın kartının İletişim Başkanlığınca değil meslek örgütleri tarafından verilmesi gerektiğini söyledi, ona katılıyorum.

Şimdi, 2'nci maddede önümüze ilk defa “Basın Kartı Komisyonu” terimi geliyor, bir tanım yapılıyor. Benim de burada, Komisyonumuza gelen Basın İlan Kurumu yetkilisine öncelikle sorularım olacak ama şunu garipsediğimi sizlerle paylaşacağım: Ben Dışişleri Komisyonu üyesiyim, Plan ve Bütçede de çalıştım, başka komisyonlarda görev alan milletvekilleri var; bu Komisyona gelen bürokratların, bu Komisyonda zaten adı üstünde Basın Kanunu konuşulacak, 10 tane maddeden fazlası basın kartıyla ilgili, o yüzden -ben şahsınıza değil ama İletişim Başkanlığı anlamında- bu bilgilerle gelmemenizi garipsedim. Bu bilgilerle geleceksiniz ki burada kanun çalışması yapılacak yani gerekirse kanunda -işte, az önce Ahmet Bey söyledi- revizyon yapılacak, değişiklik yapılacak. Sizlerin getireceğiniz bilgiler çok kıymetli. İletişim Başkanlığı, Basın İlan Kurumu, BTK... Yani buradaki varlığınız sadece hani, bir “Geldiler mi? Geldiler.” değil, bilgilerle bizi -ki ben bilmiyorum zaten- donatacaksınız; sadece bizi değil, işte, meslek örgütleri var.

Şimdi, soracağım soru şu: Basın Kartı Komisyonu -burada yazıyor- üyeleri kimlerdir? Bakın, şimdi diğer milletvekilleri diyecek ki: “Ya, bu ne kadar ilginç bir soru.” Şundan: Türkiye’de Basın Kartı Komisyonu üyelerinin isimleri ve görevleri açıklanmamaktadır, herhangi bir yerde, İletişim Başkanlığının sitesinde yoktur. Yani gazetecilere kart veren komisyon, gizli bir komisyon gibi çalışıyor, yeni değil. İletişim Başkanlığından gelen arkadaşımız yanıt versin, niye açıklanmıyor? Kim veriyor Türkiye’de basın kartlarını, bu komisyonda kimler var, kimi temsil ediyor, isimleri niye açıklanmıyor? E, gazetecilerin hepsi burada, verilen kart zaten ulu orta yani hatta işte, fazlasıyla veriliyor falan. O yüzden, mesela, Basın Kartı Komisyonu, işte, tekrar yeniden oluşturulacak, buna ilişkin meslek örgütlerinin ciddi eleştirileri var. Tabii ki şimdi herkesin korkusu 29'uncu madde olduğu için hepsi önceliğini ona vermek durumunda kaldı ama Basın Kartı Komisyonu bile oturulup uzun uzun konuşulacak; yapısı,

niye temsili değil, eskiden nasıldı, nasıl değişti, niye buna ihtiyaç duyuldu; bunların konuşulması lazım. Söylerseniz Basın Kartı Komisyonu üyelerinin isimlerini, temsil ettikleri kurumları vesaire, bunu da kamuoyu ilk defa duymuş olacak uzun bir aradan sonra.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Evet, teşekkür ederiz.

Onursal Bey, sizin zaten önerge...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Kısa bir bilgilendirmem olacak benim ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergede...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Önergemin gerekçesini Tuncay Bey açıklayacak.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sadece çok hızlı ve kısa bir değerlendirmem olacak Başkanım.

Bu kanun teklifinin 1’inci maddesinde de aslında bahsettik, İletişim Başkanlığına ciddi yetkiler veriliyor, aslında hareket alanı genişletiliyor İletişim Başkanlığının. “Enformasyon görevlisi” başlığı muallakta bırakılmış durumda. Kitaptaki görevi yani yazılı görevi devleti tanıtmak olan ama pratikteki görevi de sadece bir kişiye, bir partiye çalışmak olan bir görevliye yani İletişim Başkanlığına, bir kuruma böyle bir yetki verilmesinin aslında basın özgürlüğünün önünde de ciddi bir engel olacağını düşünüyoruz. Şöyle söyleyeyim: İşte, biraz önce İletişim Başkanlığının Twitter adresine bir baktım, Sayın Cumhurbaşkanımızı “retweet”lemesine bir itirazım yok ama AK PARTİ grup toplantısı dâhil... Yani Adalet ve Kalkınma Partisi Medya Tanıtım Başkanlığı gibi çalışıyor. Medya Tanıtım Başkanlığı grup toplantılarını “retweet” etse tabii ki hiçbir şey söylemem, ben de kendi Genel Başkanımın grup toplantılarını “retweet” ediyorum, kurumsal hesaplardan “retweet” ediyorum. Pakistan Cumhurbaşkanıyla da bir görüşmesini “retweet” etmesine de hiç itirazım yok, Sayın Cumhurbaşkanının bir temsil görevidir ama grup toplantısı dâhil, işte, grup toplantısında sorulan ve cevabı alınan sorular dâhil... Soru sordu Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Genel Başkanımız da cevapladı, o zaman Sayın Genel Başkanımızın cevaplarını da “retweet”lesin eğer o soruları “retweet”lediyse. Meseleye bu açıdan baktığımız zaman, tarafsızlığını yitirmiş bir kurum var; her türlü şaibenin içinde, tartışmalara açılan, mahkemelik olmadığı kimse kalmayan bir yapı var. Buradan, basının tarafsızlığına hizmet edeceği beklenemez; buradan, basın kartını verirken tarafsız duracağı, objektif davranacağı beklenemez; buradan, tarafgir, özellikle de muhalif basını susturmaya çalışan, muhalifleri terörist ilan eden bir anlayış çıkar, muhalif her sesi terörist ilan eden bir anlayış çıkar. Onun için bu kanunda İletişim Başkanlığının ve enformasyon görevlilerinin geri çekilmesi ve basın kartı verme yetkisinin de özellikle gazetelerin, sivil toplum kuruluşlarının, sendikaların olduğu bir yapıya, yapılabiliriyorsa bir oda yasasıyla bir odaya çevrilerek, sendikaya ya da odaya bu haklar verilerek çözülmesini tekrar altını çizerek vurgulamak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Başkan, siz zaten az önce konuştunuz. Şimdi Gülüstan Hanım’ın bir söz talebi var.

Çok kısa rica edeceğim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yok, kısa olacak Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

Şimdi, 2'nci madde basın kartlarının dağıtılmasına ilişkin ve bu yetki zaten daha önce kararnameyle İletişim Başkanlığına verilmişti. Biz biliyoruz ki muhalif medyadan hiç kimse bu turkuaz karttan alamıyor ne yazık ki. Yaygın bir şekilde turkuaz kartı “merkez medya” dediğimiz, bizim “yandaş” diye tabir ettiğimiz kuruluşlarda çalışan gazetecilere daha çok dağıtılıyor. Birincisi, bu sorunlu.

İkincisi: Tam da aslında Onur Bey'in söylediği gibi. Şimdi, İletişim Başkanlığı, sonuçta, Türkiye Cumhuriyeti'nin yani Cumhurbaşkanlığının İletişim Başkanlığı yani devletin bir kurumu ve sonuçta, her devlet kurumu gibi de tarafsız, bağımsız ve kamu yararına çalışması gerekiyor ama burada, tamamen Cumhurbaşkanıyla ve AKP'yle bütünleşmiş bir İletişim Başkanlığından bahsediyoruz. O zaman, bu kadar, AKP'ye angaje olmuş, AKP siyasetine angaje olmuş bir Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının dağıtacağı basın kartları nasıl tarafsız olacak? Kime dağıtacak? Neye göre dağıtacak? Bir.

İkincisi, şimdi, devlette böyle bir şey vardır: Kuralları yazarsınız, yazarsınız, en altına bir şey yazarsınız, üsttekilerin hepsini reddeder; dersiniz ki: “Takdir yetkisi, idarenin takdir yetkisi.” O nedir, biliyor musunuz? “Yukarıdakiler geçersizdir, bildiğini yap.” demektir. Şimdi, bu yasa tam da böyle. Siz komisyon oluşturuyorsunuz, komisyon oluşumu yasaya bağlı değil. Komisyonda kim var? Neye göre, kime göre, hangi şeye göre? On yıl meslekte kalanları...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, bunları az önce de konuştuk, geneli üstünde de konuştuk.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tamam.

Hayır ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli milletvekili...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hayır, bu maddeyle ilgili...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, şöyle...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, bu, maddenin tam kendisi.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama bir dakika Gülüstan Hanım, siz konuşuyorsunuz, ben de... Hayır, ben şunu anlamıyorum: Bunu geneli üzerinde herkes söz aldı, konuştu, kritikleri...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, maddeyi konuşuyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika efendim, müsaade edin ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tabii, buyurun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Geneli üzerinde konuşuldu, tek tek kritikler yapıldı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tamam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Maddeler üzerinde konuşuldu. Bu basın kartları, Basın Kartı Komisyonunun oluşturulması noktasındaki kritikler iletildi. Siz bir daha konuşmak istiyorsunuz.

Buyurun, efendim, söz sizin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim.

Araya girmeseydiniz bitirmiştım. Neyse...

Sonuçta, burada, mesleğin içinden gelenlerle bir komisyon oluşturulması gerekirken, bunun serbest olması gerekirken siz, bunu, götürüyorsunuz, bir kuruma -AKP'ye angaje, AKP'nin propagandasını yapan bir kuruma- veriyorsunuz. Bu, bize değil, Türkiye Cumhuriyeti devletine, yurttaşına haksızlıktır.

Sayın Başkan, bir kurumsallıktan bahsediyorsanız, yasalar uzun erimli yapılır. Hani “Devlette devamlılık esastır.” deniliyor ya; kırk-elli yıl önceki yasayı bugün kullanabiliyoruz değil mi? O zaman elli yıl sonra da kullanabilecek bir kapasitede olması gerekir. Bu, neye bağlıdır? İktidara kör yasalar yaparsanız, toplum katılımını esas alan yasalar yaparsanız, yandaş kayırmacılığını dışlayan yasalar yaparsanız, elli yıl sonra da yüz yıl sonra da yasanız yürürlükte olur ve siz de dersiniz ki “Bak, ben 1800’de yapmışım ama hâlâ kullanıyorum.” Neden? Çünkü lafzı özgürdür ama sizin yaptığınız öyle değil ki. Bunu söylüyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Evet, şimdi 2’nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

2 adet önerge vardır...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, önergede konuşacaksınız zaten. Değerli Vekilim, söyledik ya, şimdi sizin önergeniz geldiği zaman önergede söz vereceğim. Usulü böyle belirledik, devam ediyoruz.

Önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 2: 5187 sayılı Kanun’un 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “yayınlarnını” ibaresinden sonra gelmek üzere “, internet haber sitelerini” ibaresi ve fıkraya (I) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir

“m) İnternet haber sitesi: İnternet ortamında, belirli aralıklarla haber veya yorum niteliğinde yazılı, görsel veya işitsel içeriklerin sunumunu yapmak üzere kurulan ve işletilen süreli yayını,

n) Basın kartı: Bu Kanunda belirtilen kişilere basın meslek sendikalarının verilen kimlik kartını,

o) Medya mensubu: Radyo, televizyon ve süreli yayınların basın-yayın faaliyeti yürüten çalışanlarını ve dijital mecralarda yer alan habercilik faaliyetini gerçekleştiren kişi ve kurum çalışanlarını,

ö) Meslek sendikası: Basın iş kolunda faaliyet gösteren örgütlenmesini tamamlamış sendikayı”

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, şimdi önerge sahibi olarak Tuncay Bey’e söz veriyorum. Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Kavgasını verdiğimiz kart bu efendim. Yaşım gereği, meslekte doldurduğum kıdem gereği sürekli basın kartı. Bu, eskiden sürekli verilirdi. Arkadaşlar, İletişim Başkanlığı gelince bunu keyiflerine göre vermeye başladılar, bazı arkadaşlarımıza vermediler. Bana verdiler, 15 Hazirana kadar geçerli, sonrasındakini bilmiyorum. Benim ayrıca Uluslararası Gazeteciler Sendikası’ndan (FIJ)’den aldığım kartım da var. Onu da Çağdaş Gazeteciler Derneğinden aldım.

Şimdi, bu kart bana gazetecilik faaliyetim nedeniyle verilen bir kart. Nasıl avukatlık şerefli bir meslekse, nasıl gazetecilik şerefli bir meslekse o meslek mensubiyeti nedeniyle sürekli basın kartı hakkım var. Bunu kısıtlamalarla vermenin ne anlamı var? Şimdi, bu yasadaki neyi çıkarıyoruz?

Diyoruz ki: Enformasyon görevlisini yasa şöyle tanımlıyor: Bakın, deminden beri 2’nci maddedeki biz bu “enformasyon görevlisi” tanımlamasını çıkardık teklifimizde ama teklif sahibi arkadaşlarımızın enformasyon görevlisi tanımı şu: “Kamu kurum ve kuruluşlarının yürüttükleri devlet enformasyon hizmetlerinde çalışan kamu personeli.” Kim bu? Basın İlan Kurumu görevlileri, İletişim Başkanlığındaki çaycı, çorbacı ve diğer dağıtılan kişiler. Peki, ben de diyorum ki: Ya, ben bunun için hayat verdim ya, bir hayat verdim, bir hayat; bedeli ödenmiştir, bu kartın her bir zerresinin bedeli ödenmiştir ya. Ben bunu cami avlusuna terk etmedim ki ya, versen ne olur, vermesen ne olur; ben gazeteciyim, mesleğime sahip çıkmak için duruyorum ve diyorum ki: Bu yaptığınız şey olmaz. Şimdi buraya getirip koyduğunuz şey “Devlet enformasyon hizmetlerinde çalışan kamu personeli” bir sınırlama var mı, bir tarif var mı; bir kişiyi, bir kurumu, bir yeri tarif ediyor mu? Burası Devlet Mahallesi, biz de Devlet Mahallesi’nin içindeki Türkiye Büyük Millet Meclisinde halkın temsilcileri olarak görev yapıyoruz. Benim mesleğim gazetecilik, bundan utanmam mı gerekiyor? Niye utanayım ya? Bütün bir hayatımı harcayarak aldığım bu kartı bana verme yetkisi oradaki arkadaşlara ait. Oradaki arkadaş diyor ki: “Tuncay Özkan’ı ben sevmiyorum, vermiyorum.” Öyle şey olur mu ya? Baro başkanının “Sevmiyorum” diye size çalışma ruhsatı vermemesi diye bir şey söz konusu olabilir mi? Peki, burada niye var, neden var? Bu uygulamaya neden devam edelim? Şimdi, ben diyorum ki: Bundan dönelim. Bu kart devletin bana “Sen gazetecisin, ben seni gazeteci olarak görüyorum.” diye verdiği bir kart. Bu kartın ne önemi var efendim? Kart geçersiz de olabilir, o zaman Külliye’ye girerken, partilere girerken, Meclise girerken, kamu kurum ve kuruluşlarına girerken akreditasyon uygulamayın, herkes kartını gösterebilir girsin içeriye, o zaman buna gerek yok...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – ...ama bunu sınırlıyorsun, bununla sınırlıyorsunuz. O zaman diyorum ki: Bu meslekte, özel-kamu ayrımını ortadan kaldıralım. Kamunun gazetecisi, Külliye’de gazetecilik yapanlar diye bir ayrım olmasın. Bunu ortadan kaldırmanın yolu “enformasyon görevlisi” ayrımına son vermektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz.

Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi, 2’nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinden sonra yer alan

“o) Başkan: İletişim Başkanı

ö) Başkanlık: İletişim Başkanlığı

s) Enformasyon görevlisi: Kamu kurum ve kuruluşların yürüttükleri Devlet enformasyon hizmetlerinde çalışan kamu personeli” ibarelerinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, şimdi, siyasal bir iktidarı denetleyen, siyasal iktidarın faaliyetlerini kamu adına, emekçiler adına, halk adına denetleyen çeşitli mekanizmaların olduğunu herkes çok iyi biliyor. Tabii, burada yine şu gerçeğe biz karşı karşıyayız: Bu siyasal iktidarın temel argümanı “Beni denetleyen kurumun da atamasını ben yapacağım, onun bütün mevcut olan kriterlerini ben belirleyeceğim ve medya halk adına hareket edebilecek, beni eleştirebilecek olan bütün kurumlarda olduğu gibi yine burada benim elim olacak ve yine belirleyecek olan kişi ben olmalıyım.” diyor yani işin açıkça anlatımı bu. Ne demek bu peki? Bu, aynı zamanda siyasal iktidarın denetiminin de ortadan kaldırılacağı bir sistemden biz bahsediyoruz. Şimdi değerli milletvekilleri anlattılar, anlatıyorlar, biz de aynı şeyi söylüyoruz. Şimdi bir mesleğin kriterlerine bir meslek kuruluşu karar vermeli. Neden yine hani Demirel’in söylemiyle “Eğer bu ülkeye komünizm getirilecekse biz getirelim.” şeklindeki bir anlayışla nasıl olacak bu mesele? Nasıl biz demokratik mücadele vereceğiz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Nevzat Tandoğan...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Denge-denetleme sistemini nasıl oluşturacağız peki? Mümkün müdür yani böyle bir şey? Yanlış söylediysem eğer...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Nevzat Tandoğan.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Evet, pardon, orada...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kayıtlara geçsin.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani yanlış söylediysem düzeltilsin, teşekkür ediyorum ayrıca.

Şimdi tabii burada Basın Kartı Komisyonu -biraz önce bahsedildi- İletişim Başkanlığının denetiminde olan bu Komisyonun ne derece tarafsız ve bağımsız davrandığını, ne derece daha demokratik ölçülerde hareket ettiği konusunda çok ciddi endişeler söz konusu. Şimdi bu basın meselesinde, özellikle İletişim Başkanlığının denetiminde olan bu basın kartının verilmesiyle ilgili meselede en fazla zarar gören parti olarak biz şunu diyebiliriz ki bizim medyamıza ilişkin bir tane kartın verilme ihtimalinin olmadığını biz çok net bir şekilde söyleyebiliriz. Bizim basın emekçisi olan arkadaşlarımız bırakın haber yapmayı, sürekli gözaltı, cezaevi gerçeğiyle karşı karşıya kalan bir parti ve bu anlayışta çalışan basın emekçilerinden biz bahsediyoruz.

Şimdi medyanın üzerindeki bu baskının sonucu bizim partimize yönelik olan uygulamaları da çok net bir şekilde görüyoruz. Şimdi bir sansür meselesiyle biz karşı karşıyayız. Mecliste en büyük 3’üncü partinin faaliyetlerine ilişkin bir gün bir cümle bile kullanmayan bir medyadan biz bahsediyoruz. Peki, bu gerçek ortadayken biz demokrasiden nasıl bahsedeceğiz Sayın Başkan? Yani bu meselenin yargı kadar önemli olduğunu, bu meselenin gerçekten bir toplum için hava ve su kadar önemli olduğunu görmemiz lazım. Tamam, bu iktidar geldi, bugün kendine uygun, kendi ideolojisine uygun, kendi yaşam tarzına uygun bir sosyal medya yasası ve basın yasasını şu anda oluşturmaya çalışıyor ama bu, Türkiye’nin hayrına mı? Kesinlikle değil. Bakın, bu iktidara yakın olan medya mensupları bile, meslek kuruluşları bile bu kanun teklifinin eksiklerinden bahsettiler. Dolayısıyla sizin gazetecileri ve bu medya mensuplarını ve bu konuyla ilgili olan sosyal medya kuruluşlarını çağırıp burada dinlemeniz çok büyük bir olay aslında, çok önemli bir mesele.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bazı arkadaşlar eleştirdiler.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yok, biz yani hakkınızı da vereceğiz çünkü sonuçta vermek gerekiyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Başka hiç kimse yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, Onursal Bey “Yok, biz zaten yapıyoruz böyle.” dedi biraz önce.

Abdullah Bey, teşekkür ediyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bitiriyorum.

Şimdi, Sayın Başkan, bu kanun teklifi oluşturulurken, bu kanun teklifi üzerinde çalışmalar yapılırken sizin bu gösterdiğiniz hassasiyetin gösterilmesi gerektiğini biz belirtiyoruz çünkü burada kanun teklifi getiren arkadaşlarımız üzerinde değişiklik yapmak istediklerini belirtiyorlar ama bu yeterli değil Sayın Başkan çünkü gerçekten bu kanun teklifinin neresinden tutarsanız elinizde kalıyor. O nedenle biz yine şunu tekraren söylüyoruz: Bunu yeniden gözden geçirelim, bütün aidiyetlerin içinde yer aldığı yeni bir kanun çalışması yapılsın diyoruz ve bu maddenin de geri çekilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum Abdullah Bey.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Utku Vekilim, vereceğim birazdan size, zaten konuşmuştunuz.

Değerli milletvekilleri, madde üzerinde söz talebinde bulunan milletvekilimiz var. Şimdi sözü milletvekilimize veriyorum.

Buyurun Sayın Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, bu maddede yapılmak istenen şey kötü bir şey değil ama öyle tarif edilmiş ki internet sitesi üzerinde çalıştırılabilmesi mümkün değil yani bunun teknik olarak orada... Şöyle düşünün: Sürekli tarih ve sayıyla güncellenen bir ekran üzerinde izlenebilirliği ya da böyle bir şeyin olabilmesi zaten haber içeriklerine zarar verir. Biz buradaki düzenlemenin teknik olarak da yani grafik düzenleme açısından da... Bir internet sitesini takip ederken düşünün ki sürekli tarih ve saat düşecek üstüne, sürekli tarih ve saat düşecek. Bunun önlenmesi için diyoruz ki: Arka planda kalsın yani bugünkü uygulamada olduğu gibi üstte tarih ve saat, değişme saati yer alsın; ilk giriş ve son tarih ve saat ama arka planda yapılan bütün değişiklikler yer alabilir. Bir internet sitesini takip ederken ekranda sürekli tarih ve saat, tarih ve saat... Bu, imkânsız bir şey, uygulanabilir bir şey değil. O nedenle bunu teknik olarak yapabilmek olanağı, onu arkada çalıştırmak... Ön cephede, sürekli, düşünün, grup toplantıları var, grup toplantılarında liderler konuşacak, liderlerin konuşması üzerinde sürekli tarih ve saat yer alacak, son girdiği tarih, düzeltme tarihi... Bunu önleyebilecek şey, arka planda çalıştırma. Biz o amaçla bunu...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu, teknik bir düzenleme.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Teknik bir...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Rica ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi, Utku Bey, sizin söz talebiniz... Bu, teknik bir düzenleme.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Söz verirsiniz Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım, ben az önce istediğim sözü -siz “Oylayalım.” dediniz- oylamadan önce istiyordum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kusura bakmayın.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Şöyle: Şimdi, biz gelen bürokratlara soru soruyoruz, bu sorulara yanıt verilmesini sağlamanız gerekir, yoksa “Yok.” desin çünkü ben az önce Basın Kartı Komisyonunu sordum “Üyeleri kimdir? Toplanıyor toplanmıyor mu?” diye. Mesela, Eskişehir’de -bana iletilmişti, notlarımdan şimdi onu buldum- insanlar basın kartı alamıyorlar. Ben sonra merak ettim niye alamadıklarını, meğer -doğruysa söyleyin burada İletişim Başkanlığından arkadaşım- bir yıldır bu komisyon toplanıyormuş. Bu doğru mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Doğru değil.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Üyeleri atandı mı? Üyelerinin atanmadığı...

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Üyeleri şöyle...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Maddeyle ilgili...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yani işte bunları maddelerde konuşabilirsek...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, ama bunu çok konuştuk zaten. Arkadaşlar...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hayır, bunu hiç konuşmadık.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, burada...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Şöyle çünkü...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, arkadaşlar, Utku Vekilim, sizin ile bizim kişisel hukukumuz var, özel hukukumuz var. Bakın, bu basın kartı...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika... Bir tamamlayayım efendim. Sözü vereceğim, sabaha kadar konuşacağız.

Bakın, şimdi, bu konuyu konuştuk, arkadaşlar bakacaklar, sayın teklif sahibi arkadaşımız “Bunları önemsiyoruz, not alacağız.” dedi, biz de takip edeceğiz tabii ki. Yani bizim Komisyonumuz diğer komisyonlar gibi değil, biz burada dijital ağ sağlayıcılarını çağırdık. Arkadaşlar, doğal olarak “Biz Türkiye Büyük Millet Meclisiyiz.” dedik ama 3’üncü maddede biz tekrar 1’inci maddeye dönersek... Usul bakımından, sadece takdirinize sunuyorum.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım, ben zaten çalışmaya katkı olsun diye bunları soruyorum çünkü bunlar bazı... Mesela bizim zamanımızda Basın Kartı Komisyonu toplantı tarihi -yanlış hatırlıyorsa- yılın başında belli olurdu, yılda 2 kere yapılırdı, bütün gazeteciler bilirdi, ona göre dosyasını gönderirdi. Şu anda “Toplandı.” diyen... En son toplantıya, açıklayın, kimlerin katıldığını açıklayın. Bir yıldır toplanmıyor bu komisyon.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Efendim, yedi aydır zaten yürütmenin durdurulması vardı, bunu beklemeden zaten toplayamayız ki.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yürütmenin durdurulması Basın Kartı Komisyonu ile ilgili mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Evet.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evren Bey, bir dakika... Evren Bey, bir dakika...

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Niye “Toplanıyor.” diyorsunuz o zaman?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, soru sordunuz...

BURAK ERBAY (Muğla) – Az önce “Toplanıyor.” dedi, şimdi “Yedi aydır...” diyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir saniye... Bir soru sordunuz, cevap versin.

BURAK ERBAY (Muğla) – Hayır, ilk sorulduğunda “Toplanıyor.” dedi, sonra “Yürütmeyi durdurma...”

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Onun dünyadan haberi yok demek ki.

ZAFER IŞIK (Bursa) – Olur mu? Toplanmadığını söyledi. “Doğru mu?” dedi, “Doğru değil.” dedi.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dakika...

Buyurun Evren Bey. Kardeşim, tane tane tekrar anlat.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKAN YARDIMCISI EVREN BAŞAR – Efendim, Basın Kartı Yönetmeliği’ne ilişkin Danıştaya dava açılıyor, yürütmenin durdurulmasına yönelik bir dava açıldı, Danıştay 10. Dairesi de yürütmeyi durdurdu, yürütmeyi durdurunca biz basın kartıyla alakalı tüm işlemleri durdurduk. Zaten -yanlış hatırlamıyorsam ikinci aydaydı- altı ay, yedi ay civarında Danıştay süreci vardı, sonra İdari Dava Daireleri Kuruluna başvurduk, bizim itirazımız kabul edildi.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Anlaşıldı, teşekkür ederiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Başkanım, bu yanlış bir şey.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, böyle karşılıklı olursa...

BURAK ERBAY (Muğla) – Başkanım, ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Maddeyle ilgili... Bakın, Utku Bey’de söz ya!

BURAK ERBAY (Muğla) – Mahkeme kararının içeriğiyle ilgili...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşınıza bir saygı lütfen...

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Mahkeme...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim... Utku Bey...

BURAK ERBAY (Muğla) – Mahkeme kararının içeriğini bir...

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Toplantıyı mı durdurma kararı almış? Açıklığa kavuştursun.

BURAK ERBAY (Muğla) – Öyle bir şey yok yani.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Utku Bey, devam eder misiniz? Sözüünüz bitti mi efendim?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Kurumun hukukçusu da var sanırım, isterseniz o da izahat versin ama benim bildiğim, basın kartı...

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – Efendim, söz verirsiniz...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, Ahmet Bey, niye açıklamadın biraz önce kardeşim, nedir bu konu ya, nedir bu basın kartları meselesi?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bu komisyona bir yıldır atama yapılmadı, mahkeme nedeniyle değil.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mesele anlaşıldı Utku Bey, teşekkür ediyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – Başkanım, şöyle ifade edeyim: Yürütmeyi durdurma kararı -tarihlerini de söyleyeceğim- 21/10/2021 tarihinde verildi, yönetmeliğin tamamına verildi, gerekçesi de söylendiği gibi kamu görevlilerine kart verilmesi değildi. Sadece, yönetmeliğin dayanak maddesinin CBK’yle, orada bir yetki... Teknik bir nedenle, yani söylendiği gibi kamu görevlisine verilmesinden dolayı verilmedi. Bu karar da zaten İdari Dava Daireleri tarafından kaldırıldı; o da 14 Şubat 2022 tarihinde verildi ama yaklaşık bir hafta, on gün önce bize tebliğ edildi. Basın Kartı Komisyonu, Basın Kartı Yönetmeliği’yle düzenlendiği için, yönetmeliğin tamamının da yürütmesi durdurulduğu için, komisyon da otomatikman toplanamıyordu. Yani yargı kararına uymakla mükellefiz biz, yargı kararı varken komisyonu toplayacak hâlimiz yok.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben meseleyi anladım, teşekkür ederim. Tutanaklara geçti.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI HUKUK MÜŞAVİRİ AHMET ERDEM ERBEK – Rica ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, değerli arkadaşlar, 3’üncü maddeyle ilgili görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, 3’üncü maddeyle ilgili 1 adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 3 - 5187 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“İnternet haber sitelerinde ayrıca, faaliyet gösterdiği iş yeri adresi, ticari unvanı, elektronik posta adresi, iletişim telefonu ve elektronik tebligat adresi ile yer sağlayıcısının adı ve adresi kendilerine ait internet ortamında kullanıcıların ana sayfadan doğrudan ulaşabileceği şekilde ve iletişim başlığı altında bulundurulur. İnternet haberciliği habercilik faaliyetini gerçekleştiren kişi ve kurumları varsa bu bilgileri de sitelerine yazar, belirtilen bilgileri yoksa herhangi bir zorunluluk yoktur.

İnternet haber sitelerinde yer alan habercilik faaliyetini gerçekleştiren kişi ve kurumları tarafından sunulan haberlerde bir içeriğin ilk kez sunulmaya başlandığı tarih ile sonraki güncelleme tarihleri, her erişildiğinde değişmeyecek şekilde içeriğin üzerinde belirtilir, bu belirtme haber içeriğine etki etmeyecek şekilde, görsel olarak paylaşılmadan bilgi ve veri kaydı şeklinde yapılmalıdır.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, şimdi Sayın Tuncay Özkan’a söz veriyorum.

Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, biraz önce belirttiğim gibi, 3’üncü maddenin bizim açımızdan gayet teknik bir şeyi var, o kadar. Yani bu, vatandaşın siteyi doğru düzgün takip edebilmesi, takip ederken yanlış anlaşılabilir bir... İzlemekten kopmasını engellemek amacıyla... Yani bu görsel bir şey. Bunu böyle anlattığımız zaman, kanun teklifinde getirilen şekilde sunulduğu zaman, ekran tamamen saat ve tarihlerden oluşacak. Bunu engellemek amacıyla söylediğim teknik bir şey. Bu, arka planda çalışır; arka planda çalışırken yine kayıtlar tutulur, istenildiği zaman o sunulur ama kimse, siteyi izlerken rahatsız olmaz. Budur efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi, 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, şimdi, 4’üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan sayın milletvekilleri var.

Tuncay Özkan Bey, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, cumhuriyet savcılığından bunu alıp tek merkezde toplamak hem işin görülmesi anlamında büyük sıkıntılara yol açacak bir düzenleme hem de internet haber sitelerinin vereceği beyannameleri tek merkeze çekmenin hukuken veya idari açıdan mantığını kavrayamadım. İş yükü... Cumhuriyet savcılıklarında bununla ihtisas etmiş savcılıklarımız var, savcılarımız var, basın savcılarımız var; buna bakıyorlar. Bu anlamda, yürürlükte olan, doksan dokuz yıldır yürürlükte olan bir uygulamayı, yüz yıldır yürürlükte olan bir uygulamayı kaldırırken niye kaldırdığımız konusu ilginç bir şey. Niye kaldırdık? Biz buna niye son veriyoruz? İhtisaslaşmış bir cumhuriyet savcılığı, basın savcılığı kavramımız var; onlar tarafından takip ediliyor. Bu konuya verilen, atfedilen önem de bir şeyde... AB uyum yasaları kapsamında kabul edilen 5187 sayılı Basın Kanunu’yla beyannamelerin -2004 yılındaki düzenlemede- cumhuriyet başsavcılığına verilmesi sistemi getirildi. “Reform...”, şimdi reformu kaldırırken “Reform...” Neden buna ihtiyaç duyduk? Bu ihtiyacın ihtisas hâline gelmiş cumhuriyet savcılığından alınıp idareye teslim edilmesi idarenin elindeki gücü çok artıracak, medya üzerindeki baskısını çok artıracak. Basın İlan Kurumu medya üzerinde olağanüstü baskı kuruyor, bu baskı her şekilde kendisini hissettiriyor, 1980’li yıllardaki Kâğıt Tahsisat Komisyonu gibi; para dağıtıyor çünkü, o parayı dağıtırken kullandığı yol ve yöntem, izlediği tutum gereken her şeyi zaten bize açıklıyor. Bunu Demokles’in kılıcı gibi sallamaya gerek yok. Basın özgürlüğü üzerindeki önemli tehditlerden biri olan Basın İlan Kurumu baskısını kaldırmak lazım. Cumhuriyet savcılığına teslim ederiz, cumhuriyet savcılığında işlem devam eder. İnternet haber siteleri birden patlayacak, birden herkes internet haber sitesi açmak isteyecek.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sayısı...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Hayır efendim, böyle bir şey yok, sayısının düşmesi lazım.

Eğer bu yasa gerçekten doğru işleyecekse -“merdiven altı” dedi biraz önce arkadaşlar- merdiven altı uygulamalar bitecek, yasal düzene geçilecek, o zaman bunun azalması lazım. İş yoğunluğu yok yani, tam tersine, işin düşmesi lazım çünkü beyanname verecek, yasal yükümlülük altına girecek, yasal yükümlülükleri yerine getirmek için bir taahhütte bulunacak, o zaman iş yükü azalacak. İhtisas hâline gelmiş bir uygulamayı kaldırırken bence dikkatli olmak lazım.

Biz, o nedenle, bu 4’üncü maddenin kanun teklifinden çıkarılmasını istiyoruz efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Öncelikle, 2004 yılında, aslında mülki amirden alınıp AB uyumu çerçevesinde cumhuriyet başsavcılığına verilmiş bu yetkiler, şimdi tekrar bir düzenlemeye gidiliyor ve -Tuncay Bey’in de biraz önce bahsettiği gibi- iş yükü bahane ediliyor. Ben sormak isterim: Cumhuriyet savcılıklarının bütün taşra teşkilatları var, daha güçlü bir yapılanması var Türkiye’nin dört bir yanında.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O konuda ihtisası var.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ama Basın İlan Kurumunun -bilmiyorsam söyleyin- 81 ilde, 973 ilçede teşkilat yapılanması mı var? Bu kadar güçlü mü? Bir yargı yapılanması kadar güçlü mü ki bunda iş yükü yaratan iş, öbüründe iş yükü yaratmayacak ya da karşılanacak? Tahminim, Basın İlan Kurumunun -böyle bir tesisi var mıdır, yok mudur- böyle bir iş yükünün oluşacağını zannetmem.

Diğer taraftan, tabii, bir de şöyle bir durum söz konusu: Yine savcıların kendi vicdanına kalmış bir karar mekanizması var artık Türkiye’de, ne kadar siyasallaşsa da ama Basın İlan Kurumunun taraflılığı da açık, ortaya çıkmış durumda. Bugün Basın İlan Kurumu bu kadar tarafgirken, özellikle de bu tavrını her fırsatta ortaya koyarken, vermiş olduğu ilan kesmelerde, diğer uygulamalarda ortaya koyarken bunu internet medya kuruluşlarının üstünde bir baskı unsuru, onları zaptırapıt altına almak, muhalif sesleri kısmak için kullanmayacakları noktasında da hiçbir garanti yok.

Bu çerçevede, biz, bu kanun teklifinin 4’üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını, mevcut durumun sürdürülmesini öneriyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Teşekkür ederim.

Şimdi Abdullah Bey’e söz veriyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Sayın Başkan, şimdi, esasında, bunun önceki yapılan bir yasal düzenlemeyle de biraz alakalı olduğunu düşünüyoruz, nedeni de şu: Bundan önce Adalet Komisyonundan geçmek üzere Meclisten geçen bir yasa vardı; İnfaz Yasası. İnfaz Yasası’yla birlikte, özellikle muhalif olan medyaya ilişkin, gazetelere ilan vermemeye ilişkin, Basın İlan Kurumundan herhangi bir ilan almamış olan bir gazetenin cezaevlerinde mahpuslara verilmemesine ilişkin yürürlüğe giren bir kanun söz konusu. Dolayısıyla, Basın İlan Kurumunun uygulamaları, özellikle muhalif medya üzerindeki uygulamaları korkunç derecede ve kesinlikle adil değil, taraflıdır ve mevcut olan siyasal iktidarın tamamen denetiminde ve etkisindedir. Bu çerçevede, işe baktığımız zaman -değerli milletvekillerimiz de bunu dile getirdiler- cumhuriyet başsavcılıklarının mevcut olan birikimi, en azından şimdiye kadarki uygulamaları gözetildiğinde yerleşmiş olan bir uygulamadan bahsetmek mümkündür fakat Basın İlan Kurumuna bu beyannamelerin verilmesine ilişkin olan bu uygulama, mevcut olan kurumların başında, ciddi bir şekilde yeni bir kurulum oluşturulması anlamına geliyor. Burada -biraz önceki konuşmalarda da dile getirilmişti- özellikle Basın İlan Kurumunun RTÜK gibi bir konuma geleceğine ve gerçekten, özellikle gazetelerin üzerindeki baskısı nedeniyle ciddi bir şekilde bir engel teşkil edeceğine ilişkin kuşkular çok ciddi oranda. Dolayısıyla, şu anda yürürlükte olan Ceza İnfaz Yasası’ndaki bu uygulama da... Çünkü şart olarak, Basın İlan Kurumundan herhangi bir ilanın alınıp alınmamasına, o şarta bağlanmış olan gazeteler de söz konusu. Bu hususun da gözetilerek bu maddenin kanun teklifi metninden çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz, sağ olun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi Gülüstan Hanım’ın bir söz talebi var.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında arkadaşlar da ifade ettiler, ben de bu sırada maddeye bakıyordum. Örneğin, burada aslında bir yargısal denetim var. Yani siz meseleyi değiştirirken yani cumhuriyet savcılıklarından alıp Basın İlan Kurumuna verirken idari bir yere tasarruf veriyorsunuz ama en nihayetinde bir yargısal süreçten de

kaçmış oluyor. Çünkü cumhuriyet başsavcılıkları -Basın İlan Kurumunun, işte, hangi kurumsa- iki hafta içerisinde eğer eksik evrak varsa giderilmesini istiyor, iki hafta içerisinde giderilmezse mahkemeye dava açabiliyor ve durdurulmasını yapıyor. Bu anlamıyla, aslında bir...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Onun tersini yapsak ona da karşı çıkardınız. Basın İlan Kurumundan savcılıklara verseydik daha da çok karşı çıkardınız; işiniz karşı çıkmak.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Öyle, evet, evet; işimiz karşı çıkmak(!)

Şimdi, teklif sahibi olarak sayın vekil bütün bu itirazlara rağmen çok hararetle bir şekilde savunuyor teklifini ama biz de sonuçta görüşlerimizi söylemek durumundayız; bu bizim kamusal görevimiz, halka, millete olan borcumuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eyvallah, eyvallah, teşekkür ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Bitirmedim Sayın Başkan.

Bu anlamıyla aslında buradaki yetki devri ya da yetki değişikliği meselesi bu süreci yargısal anlamda da etkileyen bir şey. Yani siz bir yargı kurumundan yetkiyi alıyorsunuz -tam da söylendiği gibi, 81 ilde teşkilatlanmış- ve birbirinden bağımsız ama bir teamüle oturmuş bir yapıdan alıyorsunuz. Tamamen RTÜK gibi diyeceğim -tabii ki Başkanı, sizi tenzih ederek diyeceğim- taraflaştırılmış, iktidarın gerçek anlamda yandaşı durumuna dönmüş Basın İlan Kurumuna verilmesi sorunlu bir şey. Bu hem yayıncılar açısından bir sorun Sayın Başkan hem de halk açısından, bilgi alma hakkı açısından büyük bir sorun. Onun için bu düzenlemenin tamamen geri çekilmesi gerekiyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, değerli arkadaşlar, 4’üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

4’üncü madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge vardır, sırasıyla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 4’üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Burak Bey.

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Yani büyük bir çaba veriliyor aslında, oturmuş bir geleneksel yapı var. Çok önemli bir konuyla ilgili, gazetecilik mesleğiyle ilgili bir sistemden bahsediyoruz ve bununla ilgili de maalesef -tabii ki kurumlar da köklü kurumlar, cumhuriyetin kurumları ama- son yıllardaki siyasi baskılarla artık imajı tamamen zedelenmiş yapılar bunlar, bu konuştuğumuz yapılar. Bunu hepimiz net bir şekilde biliyoruz. İşte, daha yeni bu Kurumun verdiği kararlar ilgili, Basın İlan Kurumunun verdiği kararlar ilgili Anayasa Mahkemesinin kararı var; özgürlüklerle ilgili olarak verdiği yasaklama kararının doğru olmadığına ilişkin, Anayasa Mahkemesi kararı var. Bu, daha önceki şu anki Sayın Cumhurbaşkanının Başbakanken Mersin’de çiftçiye söylediği konuyla ilgili olarak verilen Anayasa Mahkemesi kararı var. Yani hukuk dışı uygulamalarıyla artık çok fazla zarar görmüş bir kuruma yetki veriyoruz; bu bizi kaygılandırıyor. Sayın Başkan diyor ki: “Oraya verseydik ona da kızardınız.” Ama Kurumun yapısı bozuldu yani bizim kaygılarımız bu. Mevcut bu kurumların, köklü kurumların, son zamanlardaki işte, artık mevcut

siyasi erkin, gücün kendi koltuğunu korumak için yaptığı yanlış uygulamalara alet olan bu kurumların toplumdaki güveni yitirmesinden dolayı bizim kaygılarımız. Yıllardan beri oturmuş bir sistem var, Türkiye Adalet Bakanlığının cumhuriyet savcıları var, orada yürütülen bir yetki varken bunu alıyoruz, bu Kuruma veriyoruz. Bundan dolayı itirazlar var. Bu da neye sebep olacak? İşte, bu şekilde Kurumda meydana gelen olumsuz durum mesleğe bir şekilde yansıyacak. Ne olacak? Alındı, oraya verildi; yetki oraya verildi diye, bununla ilgili kaygılar var. O yüzden, teklifimizin dikkate alınmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim.

Aynı mahiyetteki diğer önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

İstanbul

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Abdullah Bey, tekrar söz vereceğim ama bu maddeden sonra...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Ben gerekçeyi tekrar ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, teşekkür ederim.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yayın beyannamelerinin cumhuriyet savcılığı dışında bir kuruma verilmesi keyfiyet yaratacağından tekliften çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyle ilgili görüşmelere başlıyoruz.

Değerli milletvekilleri, madde üzerinde söz talebinde bulunan milletvekillerimiz var.

Değerli vekillerim, müsaade ederseniz, hem madde üzerinde konuşma hem gerekçe üzerinde konuşma... Bu söz hakkını birisi üzerinde kullanıp sonra da gerekçeyi okutsak nasıl olur?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Olmaz, verilen hak alınmaz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu, hak alınma, verilme meselesi değil de bunu bir düşünmenizi istirham ediyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Kısa kısa devam edelim. Onu düşünelim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, madde üzerinde konuşalım, gerekçeyi de okutalım.

Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, bu, 4'e bağlı olarak gelişen bir şey. Kanun teklifinde, biraz önce, İstanbul Türkiye Gazeteciler Cemiyetinin çok güzel açıkladığı süreli basın ile internet medyası arasındaki büyük çelişki yani birinde bir hak var, diğerinde hak gasbı oluyor. Bunu dikkate alarak bu çelişkinin giderilmesi gerekiyor.

Ayrıca, görüştüğümüz basın kartı hakkının geri alınması durumu... Yani “tuncayozkan.com” çalışıyor, orada arkadaşlar da çalışıyorlar. “Tuncayozkan.com’a ceza verdim; hepiniz toptan cezalısınız, kartlarınızı iptal ettim.” diyor. E, peki, ama orada çalışan Ayşe, Fatma, Hasan, Hüseyin, Ahmet gidip başka yerlerde çalışacak, basın kartları iptal. Şimdi, bunun mantığı ne? Yani böyle bir maddeye niye ihtiyaç duyuldu? Basın kartına bağlı erken emeklilik hakkı var, yıpranma buraya bağlı. Sadece İş Kanunu’ndaki madde nedeniyle, basın kartı aynı zamanda yıpranmayı, çalışanın özlük haklarını da düzenliyor. Şimdi, siz onu iptal ettiniz; keyfiyet. Peki, onun o özlük hakları ne olacak? Peki, başka yerde çalışma hakkı ne olacak? “Tuncayozkan.com”dan intikamımızı aldık, birinci pakette hani siteler kapatılamaz demiştik, geldik burada kapattık. Abdulhamit Gül Bey’in yaptığı reformdaki açıklamaları çöpe attık, “Dün dündür, bugün bugündür; o eski Bakandı, şimdi yeni Bakan var.” dedik. Geldik şimdi, bugün hakları aldık. “Tuncayozkan.com”u kapattık, yok ettik. Peki, gazeteciden ne istiyoruz? Adam çalışıyor. Çalışanın hakkını, hukukunu ortadan kaldırdığımızda... Teklifteki bazı maddelerde, basın ahlak yasası açısından, özlük maddeleri açısından, basın kartı iptali konusu çok ciddi bir problemdir. Site kapatılsa dahi fikir işçisi başka bir yerde, yayın mecrasında görev alabilir. Kaldı ki bu süre içinde geçici kart taşıma hakkı da var. Peki, biz bu uygulamayı niye yapıyoruz? Bu çelişkiler niye var?

Takdirinize efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim, bunlar önemli uyarılardı.

Şimdi Onursal Bey’e söz verdim.

Buyurun Başkanım.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım, bu 2 madde aslında birbiriyle çok alakalı maddeler. Tabii, 4’üncü maddenin çıkarılmasını önerdik, 5’te de baktığınız zaman cumhuriyet başsavcılıklarından alınıp Basın İlan Kurumuna bir yetki veriliyor bir önceki maddede. Burada da diyor ki: “Eğer Basın İlan Kurumu gerekli belgeler yoksa İstanbul Asliye Ceza Mahkemesine söyler, bilgi talep eder.” Bir kere, bu zaten doğal hâkim ilkesine aykırı bir mesele.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – İstanbul’u çıkarıyoruz.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Doğal hâkim ilkesine aykırı bir mesele.

Tabii, bir de yine Tuncay Bey’in değindiği nokta çok daha önemli bir nokta. Düşünün ki bir gazeteci arkadaşımız, emekçi, bir platformda çalışıyor, bir platformun çalışanı, sonra o platform ceza alıyor ya da hakları uygulamıyor, gerekli şartlara uymuyor ve yayını durduruluyor, onun da kartı iptal ediliyor. Bu zaten mesleğini sürdürebilmesinin önünde de büyük bir engel. Tabii ki bunun için farklı düzenlemeler yapılabilir, belki geçici belli bir süre verilip geçici süreli yapılabilir ki bu onun mesleği olduğu için böyle bir süre konulması da aslında kabul edilemez. Kişinin aslında işini yapma yetkisi, mesleği elinden alınmış gibi bir şey oluyor. Normalde basın kartı verilme hakkını kazanabilen, şartları sağlayan biri, çalıştığı firma şartları sağlamadığı için cezalandırılıyor ve bedeli o da ödemek zorunda kalıyor. Biz, bu 2 maddenin tekliften çıkarılmasını, bunun da hiç adil bir uygulama olmadığını söylemek isteriz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim Onursal Bey.

Şimdi, Abdullah Bey’de söz, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, gerçekten bu internet haber sitesinin kapatılmasına ilişkin olan, bunun sonucu olarak da çalışanlarının kartlarının iptal edilmesi şu şekilde bir kriterle değerlendirmeye alınabilir... Burada hukukçu arkadaşlar var. Şimdi, Borçlar Yasası’na bakıyorsun, böyle bir imkân yok; İş Yasası’na bakıyorsun, böyle bir kriter yok. Dolayısıyla Türk Ticaret Kanunu’na bakıyorsun, yine böyle bir kriter yok. Çünkü hukukun temel ilkeleri var, bu ilkelerin başında da şu

geliyor: Borçlar Yasası’nda özellikle -ve bunlar evrensel ilkelerdir- iki tane kusur şekli var. Bir tanesi, kusursuz sorumluluk ilkesi var; burada bu yok. Yani bir kişi kusurlu olsa dahi sorumlu olduğu hususlar var. Mesela, örnek vermek gerekirse, bir araç sahibi, aracı kaza sonucunda başka birisine zarar verdiğyse bundan dolayı, zarardan dolayı sorumlu olur; bu hususa, bu sorumluluğa “kusursuz sorumluluk” deniliyor. Bir diğer sorumluluk hususu ise kusurlu sorumluluk. Siz gidersiniz, bir kusur işlersiniz ve bundan dolayı bir sorumluluğunuz var. Bu meselede her ikisi de yoktu.

Bir diğer tarafta ise yine çok önemli olan evrensel bir ilke var, suçun şahsiliği ilkesi. Yani siz bir kusur işlerseniz, bu sadece sizi bağlar; üçüncü, dördüncü kişiyi bağlaması mümkün değildir. Dolayısıyla bu hükmün bu şekilde... Yani basın kartının, bu mevcut işverenin kusurundan dolayı ya da işverenin eksikliğinden dolayı çalışanın kartının iptal edilmesinin gerçekten hukuk mantığına uyacak bir tarafı yok.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Kabile hukuku.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Aynen öyle; yani olacak iş değil. Bu nedenle, bu teklifi getiren arkadaşlar hiç olmazsa bu hususta biraz dikkat etsinler, gerçekten bu önemli bir mesele. Biz hukukçuyuz, biliyoruz yani neyin ne olacağını. Dolayısıyla, ben sadece bu yönüyle eleştirimi yapayım ve bu maddenin metinden çıkarılması talep ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, madde üzerinde aynı mahiyette 2 adet önerge vardır, sırayla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, arkadaşlar, gerekçeyi okutup geçelim, az önce konuştuk.

BURAK ERBAY (Muğla) – Teklif ile ilgili kısa bir şey var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir cümle.

Buyurun.

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şunu sormak istiyorum: Teklif veren arkadaşlar da farkında mı bilmiyorum, bu cumhuriyet savcılığına verilen yetkinin ne zaman verildiğini hatırlayabiliyor musunuz veya ne gerekçeyle? Veya bürokrat arkadaşlardan hatırlayan var mı, bilmiyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – 2004 yılında olması lazım.

BURAK ERBAY (Muğla) – Evet, Sayın Başkanım, 2004 yılında bu düzenleme AB uyumu kapsamında kabul edilen bir yasa.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – 5384.

BURAK ERBAY (Muğla) – Evet, şimdi, 2004 yılında yani AKP iktidarı geldikten sonra AB uyum yasası kapsamında verilmiş bir yetki. Şimdi, geçen süreçte ne değişti de bunu cumhuriyet savcılığından alıyoruz, buraya veriyoruz? Bu sorgulandı mı veya bir açıklaması varsa almak isteriz çünkü yarın, belki de bu, AB mevzuatı açısından da bizi sıkıntıya sokacak bir konudur, farkında mısınız bilmiyorum? Yani bununla ilgili de varsa bir açıklama, yapılırsa seviniriz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Açıklama var mı?

Çok kısa rica ediyoruz.

Ahmet Bey, buyurun.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, eskiden bu yetki valiliklerdeymiş. Dolayısıyla bu yetkinin Basın İlan Kurumuna verilmesi ile valiliğe verilmesi aynı şey değil. O yüzden, o anlamda bir sıkıntı görmüyoruz. Kaldı ki Basın İlan Kurumu ihtisas kurumu; aynı işlemi yapacak, bakacak, beyannameye aykırılık varsa o da aynı şekilde mahkemeye başvuracak. Yani savcı yapmış, mahkeme yapmış, bir fark yok. Kaldı ki savcılığın korkutucu bir tarafı da var yani vatandaş tarafından genelde savcılardan korkulur, hani hâkimden bile o kadar korkulmaz. O anlamda sivilleşiyor da aslında efendim.

BURAK ERBAY (Muğla) – Daha tehlikeli.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Bey, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Aynı mahiyetteki 2’nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasından arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Başkan, biz gerekçeyi açıkladık, okumanıza da gerek yok, bu şekilde oynayabiliriz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederiz.

Aynı mahiyetteki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekillerim, 6’ncı maddeye başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Tuncay Özkan Vekilimize söz veriyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Biz, burada depolama, saklama koşulları konusunda, 6’ncı madde üzerinde bir önerge vermedik ama gerekçemizi hemen kısaca söylemek istiyorum. Bu saklama koşullarıyla ilgili bir şey, bu olmak zorunda olan bir şey; biz buna katılıyoruz efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim.

6’ncı maddeyle ilgili görüşmeler tamamlanmıştır.

1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesinin ikinci fıkrasının teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Gerekçenin okutulmasını istiyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Soruşturma ve kovuşturmalarda bir süre sınırı tanınmamıştır. Keyfi uygulamalara neden olur ve yayıncılara külfet getirir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

7'nci madde üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan büyüğümüze söz veriyoruz.

Buyurun efendim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, 7'nci madde çok önemli, neden önemli?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Her madde önemli efendim, birbirinden ayırlamaz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, yok, şöyle: Bir mütemmim cüz. Tabii, hepsini birbirinden ayırdığımız zaman sıkıntı olur ama cevap ve düzeltme hakkı hem vatandaş için hem de yayınlayan için yani işini, mesleğini yapan insan için çok önemli. Şimdi, burada biz, tıpkı RTÜK Kanunu'nda olduğu gibi... RTÜK'te, biliyorsunuz, cevap ve düzeltmeyi gönderdiği zaman yayınlamak zorunda; Basın Kanunu'nda öyle bir zorunluluk yok. Gerekirse Basın Kanunu'nda “Ben bunu yayınlamıyorum.” der; mahkemeye gidilir, mahkeme tezkibe karar verir; usulü vardır, usulüne uyulur.

Şimdi, burada gazeteci yaptığı şeyin doğru olduğuna inanıyor ve gazeteciye bir hak tanımıyoruz. Ben yanıt hakkının kutsallığına inanırım, bana her kim yanıt hakkını gönderirse yararlandırıyorum ama yanıt hakkının kötüye kullanıldığı hâller de vardır. Yanıt hakkını, mahkûm olsa bile, gazeteci bunu yüzde yüz doğru yapsa bile kullanmak isteyen arkadaşlar vardır ve gazeteciye veya yayın kuruluşuna hakaretlerle kullanmak isteyenler vardır. Bunun ölçüsü mahkemedir. Gelin, buradaki ölçüyü, Basın Kanunu'ndaki cevap ve düzeltme hakkıyla birlikte değerlendirelim. Şimdi, bu hak sadece gerçeğe aykırı haberler için. Ben yanıt hakkımı kullandırmak istiyorum, haber bir paragraf, arkadaş gönderdi beş paragraf; ben yanıt hakkımı kullanmak istiyorum, haberde bir yerde geçiyor adı ama arkadaş yayın kuruluşunu bir güzel boyadı, kötüye kullandı bu hakkı. Bunun bir müeyyidesi yok burada. Gerçeğe aykırı haber, gerçeğe aykırı yayın durumunda biz bu hakkı kullandıralım. Nerede, nasıl bir süreç izleyelim? Tekzip metnini göndersin, yayınlamazsa mahkemeye gidelim, mahkeme üzerinden yürüyelim. 7'nci madde... Aksi takdirde, her haber için cevap ve düzeltme yazısı yayınlamak zorunluluğu doğar. Haber, cevap ve düzeltme hakkı; haber, cevap ve düzeltme hakkı... Bu, gazetecilik açısından kullanılabilir bir durum değildir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Başkanım, teşekkür ederiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Mahkeme kararı olması hâlinde cevap ve düzeltme hakkı yayınlanmalıdır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler.

Şimdi, Abdullah Bey'de söz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben de aynen katılıyorum çünkü bu husus biraz suistimale de konu olabilecek bir mesele. Dolayısıyla, bu madde de genel ilkeler çerçevesinde ele alınmalı ve tekzip hakkı veya mahkeme yolu izlenmelidir diye biz de aynı şekilde katılıyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi Onursal Bey'e söz verdim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, bir de tabii, internet medyası çok daha hızlı hareketliliğin olduğu bir medya ve ana ekranları böyle hızlıca şekillendiği için düzenlemede burada da bir eksiklik görünüyor. Tabii ki cevap ve tekzip hakları çok doğru haklar ama diyelim ki siz ana sayfasında yayınlanmış bir haberi “Bir hafta boyunca orada tutun.” dediğiniz zaman onların aslında bunu yapabilmeye şansları da azalır ve zaten çok fazla mecraları yok, orada ciddi bir sorunla baş başa kalabilirler.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, burada herkes hemfikir.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu sürecin biraz daha daraltılması noktasında ya da belki önce ana sayfada yayınlayıp sonra da başka bir yerde asılı tutması noktasında bir önerge geliştirilebilir ve tabii ki bu kararlar alınırken de yargı aşamalarının doğru işletilmesi de çok değerli.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Doğrudur.

Şimdi, Ahmet Özdemir'in biz söz talebi var. Madde üzerindeki görüşmeleri tamamlamadan Ahmet Bey galiba bir cevap verecek.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Burada, internet haber sitesi sahibi arkadaşlarımız da bu sürenin çok uzun olduğunu; internetin, bu sistemin çok hızlı işleyen bir sistem olduğunu söylediler. Bu doğrultuda, bunu şöyle düzeltmeyi düşünüyoruz: İlgili yayının yapıldığı internet haber sitesinin haberin yayınlandığı yerde yirmi dört saati ana sayfada olmak üzere bir hafta yani yirmi dört saatten sonra arka sayfalara gidebilir şeklinde.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, çok teşekkür ederim.

Bakın, böyle çok güzelce ilerliyoruz.

Utku Bey, bir cümle alalım.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Şimdi, bu konuda, Tuncay Bey'in söylediği gerçeğe aykırı haberler için, kullanılabilmesi konusunda bir düzenleme düşünüyor musunuz? Yoksa sadece Onursal Bey'in söylediği, işaret ettiği konu mu? Orada da bir şey var: Şimdi, eğer içeriği çıkardıysa da -yani içeriği çıkarmadıysa yanında- yine bir gün ana sayfada, sonrasında bir hafta boyunca... İçeriği çıkarmış zaten cevap, düzeltme hakkına bakarak; anladığım kadarıyla kendisi de bundan rahatsız olmuş. Buna rağmen bunun devam etmesi yine uzun değil mi? Birincisi bu.

İkincisi, Tuncay Bey'in sorduğu konuda da bir düzenleme, bir değişiklik düşünüyor musunuz? Yani mahkeme kararı olması hâlinde bunun yayınlanıp... Çünkü hakikaten başka türlü... Yani internet sitelerini takip edenleri düşünün; bir haber, bir ya da birden fazla cevap, düzeltme... Çünkü içinde geçen birkaç kişi belki gönderecek; bir haber, bir şey, o zaten artık haber sitesi şeyinden çıkacak.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Zaten mahkeme kararı var.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Mahkeme kararı yok bunda.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, konu anlaşıldı. Utku Hocam, anlaşıldı konu.

Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

2 adet önerge vardır, şimdi sırasıyla okutacağım ve işleme alacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Gerekçeyi açıkladık, yeterlidir efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 7- 5187 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“İnternet haber sitelerinde ise zarar gören kişinin düzeltme ve cevap yazısının; sorumlu müdür, hiçbir düzeltme ve ekleme yapmaksızın, yazıyı aldığı tarihten itibaren en geç üç gün içinde, ilgili yayının yer aldığı sayfa ve sütunlarda, URL bağlantısı sağlanmak suretiyle, aynı puntolarla ve aynı şekilde yayımlamak zorundadır. Yayın hakkında verilen erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararının uygulanması ya da internet haber sitesi tarafından içeriğin kendiliğinden çıkarılması durumunda, düzeltme ve cevap metni ilgili yayının yapıldığı internet haber sitesinin ana sayfasında URL bağlantısı sağlanmak suretiyle bir gün süreyle yayımlanır.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde Tuncay Özkan Vekilimizin söz talebi var.

Buyurun efendim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, burada gerçekte bağdaşmayan rakamlar konulmuş. 300 milyon liradan 1 milyar liraya kadar ağır para cezası; yani herhâlde eski rakamları düşünülerek teknik bir hata olmuş. Bunun düzeltilmesi konusunu yani bunun makul rakamlara çekilmesi konusunu...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Eski yasa, eski.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Eski yasadan. Önceki hâlinde eski yasadan tanımlandığı için böyle yazıldı yani kanun tekniği açısından, yoksa...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Orada kaldı, o değiştirilmedi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yani şimdi bunu değiştirmek...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Değiştireceğiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam, peki efendim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Süreyi de değiştireceğiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Süreyi de değiştirelim; tabii efendim, tamam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli arkadaşlar, 8'inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

8'inci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, şimdi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 8- 5187 sayılı Kanunun 17nci maddesinin başlığı “Teslim ve muhafaza yükümlülüğüne uymama” şeklinde değiştirilmiş, birinci fıkrasında yer alan “basımcı,” ibaresi “basımcı ile teslim ve muhafaza yükümlülüğünü yerine getirmeyen internet haber sitesi sorumlu müdürü” şeklinde değiştirilmiştir. “üçyüz milyon liradan bir milyara kadar ağır para cezası ile cezalandırılır” ifadesi “otuzbin Türk lirasından yüzbin Türk lirasına kadar para cezası ile cezalandırılır.” şeklinde değiştirilmiştir.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok teşekkür ederim.

Efendim, şimdi burada çok önemli bir şey var: Dava süresi. Şimdi, düzenlemede bir belirsizlik var.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tuncay Bey...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tabii, buyurun efendim, buyurun Ahmet Bey.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Belki gerek kalmayacak söyleminize diye söylüyorum.

“Genel zaman aşımı” diye onu düzelterceğiz yani orada iki zaman aşımı planlanmış. Bizce de yanlış buluyoruz, hukuk tekniği açısından da doğru değil; o yüzden onu düzelterceğiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Orada nasıl bir düzenleme yapmak istiyorsunuz?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Normal dava zaman aşımı...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Dava zaman aşımı... Tamam efendim, teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 9'uncu madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

9’uncu madde üzerinde 1 adet önerge vardır, şimdi önergeyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinde yer alan “bu süre sonunda yayının yenilenmesi hali ile suçun temadi ettiğinin belirlendiği hallerde, dava zaman aşımı süresi tam olarak uygulanır” ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

Gerekçe:

İlk bölümde yer alan süreler uygulamada yeterli olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talep eden milletvekilimiz, değerli büyüğümüz Sayın Tuncay Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Estağfurullah.

Sizinle şöyle bir anlaşmaya varalım: Buraya getirdiğimiz arkadaşlardan uygun bulduğunuz başkanları çağırın, bu basın kartı işini halledelim. Bakın, bu, geleceğin işi. Benim görüşlerimi ciddiye almayabilirsiniz, ben Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekiliyim, ben taraflı olabilirim ama arkadaşlarımızla oturup bu konuyla ilgili çalışırsanız biz bu maddeyle ilgili bütün çekincelerimizi geri çekeriz; sorun çözüme kavuşsun.

Şimdi, burada yaşadığımız şey aslında bir dram yani şurada memur arkadaşlar ile bizim aramızda yaşanan yani kamu görevlisi arkadaşlar ile bizim aramızda yaşanan şey bir dram. Biz mesleğimizi kurtarmaya çalışıyoruz, onlar başka bir şey istiyorlar. Bunu siz anladınız. Yasa yapıcının hakem rolü vardır, yasa yapıcının tarih önünde sorumluluğu vardır. Sizler bu sorumluluğa ve yasa yapıcılık gücüne sahipsiniz, lütfen arkadaşları çağırıp düzenleyelim. Biz bunları burada tekrar tekrar anlatmakla bir yere ulaşamayız yani.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bizden kötü bir şey çıkacağını umuyor musunuz, öyle şey olur mu?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, ben size hakikati anlatmaya çalışıyorum. Siz uzmanı değilsiniz. Basın kartları konusunda böyle bir çürümenin farkında mısınız?

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Elbette değiliz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bakın, biz size bir farkındalık yaratmaya çalışıyoruz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bunu konuşalım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) - Siz bunu halledersiniz efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Değerli milletvekilleri, 10’uncu madde üzerinde görüşmeler...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Utku Bey, bir cümle rica ediyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım, aslında ben sizin daha önceki, 1’inci maddedeki, 2’nci maddedeki yaklaşımınızdan, mesela bu konuların yarın görüşüleceğini bekliyordum. Basın kartı, Basın Kartı Komisyonu, kimler aldı ki... Dediniz ya “Hazırlıklı gelinecek.” diye. Devam ediyorsak o zaman...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Adalet Komisyonunda gelecekler efendim. Biz şimdi zaten milletvekillerimizle konuştuk, kanun teklifinde ilerleyeceğiz.

Evet, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – 10’uncu maddede basın kartının resmî nitelikte bir kimlik belgesi olduğuna ilişkin bir hüküm bulunuyor. Maddenin gerekçesinde ise bunun basın özgürlüğünü güçlendirmek için vurgulandığı ifade ediliyor. Devletin gazetecilere kendi belirlediği kurallara göre basın kartı vermesinin basın özgürlüğünü güçlendirdiği söylenemez. Zaten buradaki meslektaşlarımız, diğer örgütler de bunu aynen bu şekilde düşünüyor. Aksine, İletişim Başkanlığının basın kartıyla ilgili yaptığı uygulamalar ve yürürlüğe koyduğu yönetmelikler basın özgürlüğünü kısıtlayıcı bir işlev görmüştür ve görmektedir. Basın kartı, bu kartı taşımayan gazetecilerin birçok haberi izlemekten alıkonulmalarına yol açmaktadır. Gazeteciler “Basın kartı yoksa gazeteci değildir.” muamelesi görmektedirler. Hatta iktidar, cezaevindeki gazetecilerin büyük bir kısmını da basın kartı olmadığı için gazeteci saymamaktadır. Ayrıca, basın kartının devletin temsilcilerinin çoğunluğunu oluşturduğu bir komisyon -biliyorsunuz, Basın Kartı Komisyonundaki 9 üyenin 5’inin İletişim Başkanı tarafından seçilmesi öneriliyor burada da- eliyle verilmesi, iktidarların makbul görmediği gazetecilere basın kartı verilmesi engellemesini kolaylaştırmaktadır. Nitekim geçtiğimiz süreçte birçok gazetecinin basın kartı iptal edilmiş ya da hak ettikleri basın kartları verilmemiştir. Yine, muhalif gazetecilerin basın kartları iptal edilerek gazetecilik yapmaları engellenmektedir. Devletin basın kartıyla ilgili kuralları koyması ve uygulaması asla basın özgürlüğünü güçlendiren bir uygulama değil, aksine özgürlüğü daraltan bir uygulamadır. Basın Kartı Komisyonunun sektörü temsil etmekten uzak olması da basın kartı sisteminin basın özgürlüğünü tehdit etmesine yol açmaktadır. Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de basın özgürlüğünün önündeki en önemli engel -defalarca Tuncay ağabey söyledi- kamu otoritesidir. Kamu otoritesine basını düzenleyip denetlemek için ne kadar çok yetki verilir, ne kadar çok alan açılırsa basın özgürlüğü o kadar kısıtlanmaktadır. Basın kartını gazetecilik örgütlerinin vermesine ya da tüm yeni gazetecilerden oluşan bir komisyon tarafından verilmesine yönelik başka bir sistem getirilmesi hep söylediğimiz gibi daha doğru olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz.

Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi, Sayın Başkan, bu, ek maddede basın kartı başvurusu niteliği ve türleri olarak belirtilmiş bir kanun teklifi. Fakat burada bize göre gerçekten çok ciddi bir haksızlığa neden olabilecek bir iki tane hüküm var. Birincisi, göreve bağlı basın kartı aynı zamanda basın emekçilerine verileceği gibi, bir de enformasyon çalışanlarına veya -bu anlamdaki bir kriter var- görevlilerine verileceğine ilişkin; bu bir haksızlığı içeriyor. Diğer taraftan, onu geçtikten sonra, sürekli basın kartı... Bir tarafta, on sekiz yıl gibi bir süre emek veren, bu konuda gerçekten büyük bir kamu görevini yapan ve neredeyse yaşamının büyük bir kısmını gazetecilikle geçiren bir kişi ile bir günlük enformasyon görevlilerine verilen basın kartını denk tutan bir uygulama. Dolayısıyla bu, her yönüyle baktığımız zaman gerçekten ciddi bir haksızlığa neden olacak. Gerek Basın Kartı Komisyonunun uygulamaları gerekse mevcut olan muhalif gazetecilere olan yaklaşım da gözetildiğinde, bu kanun maddesinin de gerçekten uygun olmadığını düşünüyoruz ve tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyorum.

10'uncu madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

10'uncu madde üzerinde 2 adet önerge vardır, şimdi okutacağım ve işleme alacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Basın kartı verilmesi uygulamasını zorlaştıracaktır. Mevcut uygulamanın gerisine götürecek ve uygulama zorluğu yaratacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 10: 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Basın kartı başvurusu, niteliği ve türleri

EK MADDE 1- Basın kartı başvurusunu, medya mensubu bağlı bulunduğu meslek sendikasına yapar.

Basın kartı, resmi nitelikte bir kimlik belgesidir,

Basın kartı türleri aşağıda sayılanlardan ibarettir:

a) Göreve bağlı basın kartı: Bir medya kuruluşuna bağlı olarak çalışan Türk vatandaşı medya mensuplarına verilen basın kartını,

b) Süreli basın kartı: Görev alanı Türkiye'yi kapsayan yabancı medya mensuplarına verilen basın kartını,

c) Geçici basın kartı: Görev alanı Türkiye'yi kapsamamakla beraber geçici bir süreyle Türkiye'ye haber amaçlı gelen yabancı medya mensuplarına verilen basın kartını,

ç) Serbest basın kartı: Geçici bir süreyle çalışmayan medya mensuplarına verilen basın kartını,

d) Sürekli basın kartı: En az on sekiz yıl mesleki hizmeti bulunan medya mensuplarına ömür boyu verilen basın kartını,

ifade eder.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Ahmet Tuncay Özkan, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, şimdi, burada, Cumhurbaşkanımız tarafından belirlenen bir şey var...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – 11’inci madde...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – 11’inci madde mi? Çok özür dilerim. Ona biz... Çok özür dilerim. Katılıyoruz, biz buna katılıyoruz. İnternet medyasındaki arkadaşlarımızın da basın kartı almaları bizim için büyük bir mutluluktur ama dediğim gibi, burada, basın kartıyla ilgili genel sorunların sizin tarafınızdan çözülmesini isterim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

10’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, maddeyle ilgili sormam lazım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, ama mikrofona basmadınız ve zaten konuştunuz.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Bey, buyurun.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, süreyi hızlandıracak bir şeyi açıklamak istiyorum 11’inci maddeyle ilgili, önergelere baktık çünkü.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – 2 önerge de 11’inci maddedeki (e) ve (f) bendinin kaldırılmasına dair önergeler. Şimdi, ek madde 1 ve 2’deki hassasiyetler zaten üzerinde konuşacağımızı söylediğimiz konular; dolayısıyla, burada, basın görevi yürütmeyenlere verilmesine dair sakıncayı giderecek bir çalışma yapacağız.

(f) bendindeki “...Cumhurbaşkanı kararıyla tespit edilen...” kısmını çıkarıyoruz. Dolayısıyla, burada önergelerdeki sorunu çözmüş oluyoruz diye düşünüyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim, önemliydi bu.

11’inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmış...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım, söz talebim var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, 10’uncu maddeyle ilgiliydi, o da şunun için: Az önce meslek örgütlerinin birinin sunumundaydı, ben de hatırlayamıyorum. Şimdi, artık serbest, “freelance” gazetecilik diye bir şey var; serbest çalışan gazeteci, bayağı da...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Eskiden de vardı, şimdi yaygınlaştı.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hayır, var da, şu kategorilerde nereye giriyor? Onun için Kurumdan görüş isteyeceğim. Yani 10’uncu maddedeki “Göreve bağlı” “Sürelî” “Geçici” “Serbest” “Sürekli basın kartı” bunlardan hiçbirine girmiyor gözüküyor yani serbest çalışan gazeteciler basın kartı alabilmeli, şu anda yok galiba. Meslek örgütleri söylesin, alabiliyorlar mı? Alamıyorlar. Onu nereye sokmalıyız, nereye sokmayı düşünüyorsunuz? Bayağı “freelance” gazeteci var Türkiye’de, İstanbul’da, Ankara’da...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, bence konu çok net.

Değerli arkadaşlar, Başkanım, bu konu önemli, kategoriler var fakat “freelance” gazeteciler yani hiçbir kuruma bağlı olmadan çalışan gazeteciler basın kartına müracaat ettiğinde durumları ne olacak, bunun teklif sahibi olarak değerlendirilmesini rica ediyoruz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Belki belli koşullar getirilerek yani işte, ayda 10 haber...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Söyledik efendim, maksat hasıl oldu.

Evet, 11’inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, 11’inci madde üzerinde 2 adet önerge vardır. Şimdi önergeleri sırayla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

(2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan Altıntaş

Ankara

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Ayhan Bey burada yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklif metninin 11’inci maddesiyle Cumhurbaşkanı tarafından muhtelif kişilere basın kartı verilebilmesi öngörülmektedir. Bu durumun beraberinde adaletsiz uygulamaları getireceği öngörülmektedir. Bu yüzden bahsi geçen maddenin teklif metninden çıkarılması gereklidir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi’nin 11’inci maddesinde yer alan (e) ve (f) ibaresinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Diyarbakır

Abdullah Koç

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Gazeteciler dışında başka kimselere basın kartı verilmesi mesleğin temel ilkelerini zedeleyecektir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan milletvekilimiz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çok özür diliyorum, bir konuda uyarmak için söz istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Özkan Bey, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, teklifte sınai ve zirai faaliyete yer verilmeyerek sadece “ticari faaliyette bulunmak” koşulu getiriliyor. Bu değişiklik, asıl işi sanayicilik ve ziraat olanların da basın kartı alabilmesinin yolunu açar. Ben bunu uyarı olarak size getiriyorum, bu da bir sanayi koludur çünkü. Gazetecilik başka hiçbir iş yapmadan o mesleği icra eden kişiye verilen addır. O nedenle meslek mensupları başka iş yapamazlar. Burada sınai ve zirai...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – “Ticari faaliyet” dedik işte, genel isim olarak.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yani ben, onunla ilgili, ticari faaliyetin içine girmeyebilir, onu sizin değerlendirmenize bırakıyorum sadece.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim.

12’nci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Değerli milletvekilleri, 12’nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır. Şimdi önergeyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi’nin 12’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Basın kartı alabilecek şartlar mevcut kanunda yeterince açıktır. Kısıtlamaları artıracak uygulamalara neden olabilecek düzenlemeler gazetecilik faaliyetlerini zorlaştıracaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 13’üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

13’üncü maddeyle ilgili Tuncay Özkan Bey’in bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, biz bu maddelerle ilgili, basın kartı maddeleriyle ilgili, teklifi getiren milletvekillerimizin bununla ilgili düzenlemelerine verdikleri önemi gördük. Bununla ilgili düzenleme konusunda kendilerine olan inancımız ve güvencimiz nedeniyle bu teklif maddeleri üzerinde artık konuşmayacağız.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Küçük bir şey ekleyebilir miyim?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Onursal Bey.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Küçük bir şey eklemek isterim.

Tabii, biz, burada sendikaların yetkilendirilmesini de ön plana çıkardığımız için zaten bu maddelerin bir anlamı da kalmıyor. Eğer sendika burada yetkilendirilirse... Yani burada Başkanlığa verilen yetkinin zaten bir anlamı yok, sendikaya verilen yetki olarak tanımlanması gerekiyor. Önergelerimizin de bu çerçevede değerlendirmeye alınmasını istiyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Peki, Onursal Bey, Tuncay Başkanımızın söylediği bu basın kartıyla ilgili önergeleri geri çekelim mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Çekmeyelim, çekmeyelim...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam.

13'üncü madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

13'üncü madde üzerinde 2 adet önerge vardır. Şimdi önergeleri sırayla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 13- 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Basın kartı alabilecek yabancı medya mensuplarında aranan şartlar

EK MADDE 4- Basın kartı talep eden yabancı medya mensuplarına;

a)Medya kuruluşu tarafından görevlendirildiklerini belgelendirmeleri,

b)Türkiye’de çalışma izinlerinin olması,

c)Bağlı bulundukları kuruluşun idare merkezinin bulunduğu ülkenin

Türkiye’deki büyükelçilik, elçilik veya konsolosluklarından aldıkları takdim mektubunu ibraz etmeleri,

halinde, karşılıklılık esası da gözetilerek meslek sendikasıncı basın kartı verilebilir.

31/5/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmayan ve geçici basın kartı talep edenler hakkında da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 28/7/2016 tarih ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu uyarınca düzenlenen çalışma izni ile yabancı uyruklu personel çalıştırılabilir. Bu kapsamda yapılacak çalışma izni başvuruları 6735 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi çerçevesinde istisnai olarak değerlendirilir ve bunların Türkiye’nin taraf olduğu sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan yükümlülükler kanuni süresi içinde yerine getirilir.”

Onursal Adıgüzel

İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan

İzmir

Burak Erbay

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılan değişiklikle “Başkanlıkça verilir” ibaresi “meslek sendikasıncı verilir” şeklinde değiştirilmiştir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin (b) ve (c) bendinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdiye kadar sıra hâlinde bu basın kartının verilmesiyle ilgili olan hususta daha önce bizim ileri sürmüş olduğumuz itirazları aynen tekrar ediyoruz. Yine, buna bağlı olarak önümüzdeki o madde olan 14'üncü maddede de, teklif maddesinde mevcut olan Basın Kartı Komisyonunun da ortadan kaldırılmak suretiyle -bizim önermiş olduğumuz- basın meslek örgütleri ve meslek sendikaları tarafından basın kartının verilmesi gerektiğini biz düşünüyoruz. Dolayısıyla birbirlerine bağlı olan bu maddelerin, bu çerçevede, meslek örgütlerinin de hâkim olduğu ve aynı zamanda demokratik bir kurul olabileceği yönündeki düşüncelerimizi tekrar ediyor, bu şekilde birbirlerine bağlı olan, basın kartının kurallarını belirleyen bu maddelerin tek tek metinden çıkarılmasını talep ediyoruz ve ölçünün basın meslek örgütleri ve meslek sendikalarının karar vermesi gerektiğini biz iletiyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler Abdullah Bey, arkadaşlar notları aldılar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Tuncay Özkan Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Tuncay Bey.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, burada, sizi bir konuda tekrar... Biz bu maddenin toptan kaldırılmasını istiyoruz. Basın kartlarıyla ilgili getirdiğimiz eleştiriler.... Burada şu konuya sizin dikkatinizi çekmek istiyorum: Komisyon toplanıyor, komisyonun başkanı var, komisyon var. Komisyon alıyor bir karar, komisyonun aldığı kararın yürürlüğe girebilmesi için İletişim Başkanının onaylaması gerekiyor. Basın Kart Komisyonu hakkında, hani diyorlar ya “Çok demokratik mekanizma.” Basın Kart Komisyonu toplandı, bir karar aldı ama o kararın yürürlüğe girebilmesi İletişim Başkanının imzasına bağlı. Şimdi, bunu kabul etmek mümkün değil. Ayrıca, bu Komisyonunda meslek mensuplarının çoğunlukta olması gerekirken kamu görevlileri çoğunlukta. Şimdi, bunun böyle devam etmesi artık mümkün değil. Sizden ricam, bu 2 hususta değerlendirmelerinizi yaparsanız, biz bu konudaki tutumumuzu devam ettireceğiz efendim.

Saygılarımla.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Mansur Bey, buyurun.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

14'üncü madde Basın Kart Komisyonunu ilgilendiriyor. Sayın Başkanım, burayla ilgili, Basın Kart Komisyonu, basın kartlarının verilmesi, Basın Kartı Komisyonu üyelerinin belirlenmesi son zamanların en tartışmalı konularından, çok tartışmalı konularından, çok sorunlu bir alan hâline geldi. Bu düzenlemelerle sorunları çözmek yerine sorunları yok sayan bir anlayışla hareket edildiğini görüyoruz. Şöyle ki ayıp ediyoruz bazı şeylerle ilgili de: 9 üyenin -Sayın Tuncay Özkan'ın da belirttiği gibi- 8'i neredeyse İletişim Başkanlığı tarafından belirleniyor. Nasıl mı? Birini ele alalım, “İletişim fakültesi dekanları veya basın kartı sahibi gazeteciler arasından Başkanlıkça belirlenecek bir üye.” Bir basın

kartınız var, iletişim fakültelerimiz var, Türkiye’de övünç duyduğumuz iletişim fakültesi dekanları var, onların örgütlülüğü var. İletişim fakültesi dekanlarının temsilcisini bile çok görüyoruz ki “veya” diyoruz ve iletişim fakültelerine ayıp ediyoruz, iletişim fakültesi dekanlarına ayıp ediyoruz. Eğer bu madde böyle geçerse bu ayıbı Komisyon da kanun yapımcılar da taşımış olacaklar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Yüksel Başkanım, teşekkür ederiz.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – O nedenle, eğer istemiyorsak çıkaralım “veya”sını, “iletişim fakültesi dekanlarını” da çıkaralım; olsun bitsin.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, maksat hasıl oldu.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Zaten uygulamanın Başkan tarafından onaylandıktan sonra yapılması, İletişim Başkanını bir de sadece İletişim Başkanı olmaktan öteye Meclis Başkanı statüsüne yükseltiyor yani kararları birileri alıyor, bir de onun üstünde Meclis Başkanı var, Meclis Başkanı statüsüne yükseltiyor; doğru değil bu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yüksel Bey, biraz hızlanalım lütfen.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Önemli bir düzeltme daha var.

Teklifin (d) fıkrasında -geneli üzerinde yaptığım konuşmada da buraya atıfta bulunmuştum- radyolar ve televizyonlar hiç görülmemiş bile. Burada radyo ve televizyonlarla ilgili bir temsilci var ama o da teknik olarak doğru değil, mantık olarak doğru değil, temsil olarak doğru değil. “Ulusal düzeyde yayın yapan” kavramı olduğunda o, radyo ve televizyoncuların temsilcilerini almaya matuf bir düzenleme olmuyor; tam tersine, ulusal...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Başkanım, önergede zaten dile getirilmiş.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Var ama anlaşılması ve düzeltilmesi için ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Dolayısıyla, buranın da yani “ulusal düzeyde” ifadesinin de buradan çıkarılarak doğru temsilin sağlanması lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Onursal Bey’e söz veriyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım, tekrar ifade edeyim. Biz İletişim Başkanlığı tarafından verilmesi noktasındaki çekincelerimizi anlatırken tam da bu sebeple bu çekincelerimizi anlatıyorduk çünkü tarafsız bir tutum olacağı çerçevesinde buraya bir komisyon süsü verilmiş. Bundan önceki yönetmelikte şöyleydi: Hepsi, medya örgütlerindeki bütün görevlendirmeler İletişim Başkanı tarafından belirleniyordu, şimdi 9 üyenin 5’i İletişim Başkanı tarafından belirleniyor yani Komisyonun bağımsız karar almasından değil, kamu otoritesinden etkilenmesi durumu tekrar ortaya çıkmış oluyor.

Bir de eski yönetmelikteki asıl Komisyonun kararının bir de İletişim Başkanının onayına sunulması da aslında bu Komisyonun kurulmasını anlamsızlaştırıyor yani Komisyon ne karar alırsa alsın, kararın Başkan reddettiği anda bir anlamı olmadığı ortaya çıkıyor, bu da bu işin tarafsız ve bağımsız yapılamayacağını, iktidara yakın medya mensuplarının, burada basın kartı isteği olanların kayrılacağını gösteriyor.

Bir de bir not olarak, yine, şöyle maddeleri okuduğumda şunu gördüm: Aslında Ankara’da çok yoğun bir şekilde toplanmış durumda bu meslek örgütleri, güçlü bir şekilde yer alıyorlar. Burada “en çok üye” kısmında belki bazı örgütler ön plana çıkarılmaya çalışılıyor ama özünde Ankara’da kümelenmiş

olan ve tarihsel birikimi olan meslek örgütleri de işin dışında tutulmuş, buna da bir düzenleme yapılması gerekiyor ama biz tekrar vurgulamak isteriz ki biz bu görevi İletişim Başkanlığının yapmasını doğru bulmuyoruz. Bunun da gerçekliği aslında Komisyonu kurma kararında da ortada. 9 kişilik kurulan bir komisyonun 5 üyesini belirleyen bir İletişim Başkanı var ama o 5 üyeye bile güvenmiyor, bakın, seçtiği 5 üyeye bile güvenmiyor, diyor ki: “Benim belirlediğim o 5 üyenin aldığı kararı da ben onaylayacağım ancak o zaman olur.” Buradan tarafsız, bağımsız bir karar çıkmaz; sadece kamu otoritesinin baskısı altına alınmış medya mensuplarına basın kartı alabilme fırsatı çıkar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Utku Bey, çok kısa lütfen...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

9 üyeli Komisyonun 5 üyesi İletişim Başkanlığı tarafından seçilecek. Bu yapı bozulduğunda...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, zaten arkadaşlar bahsettiler. Sayın Vekilim, önerge var, önergede konuşacağız. Sayın Onursal Adıgüzel Bey’in ya da Yüksel ağabeyin söylemediği şeyleri rica ediyorum bir özetleyerek geçerek.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii.

Burada yapılan antidemokratik uygulama yerine basın meslek kuruluşları etkin hâle getirilmelidir Komisyonunda.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler. Hani vakit ilerledi, söylendi ya, onun için, zaman...

Gülüstan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Evet, yoruldunuz, yorulduk hep beraber.

Şimdi, bu maddeyle, aslında, daha doğrusu bütününe baktığımız zaman, hakikaten bu teklifin neden bu kadar basın kartı vermenin şekliyle ilgilendiğini insan düşünmeden edemiyor. Nedir bu işin kerameti, alametifarıkası nedir bu basın kartının? Burada bu kadar mucizevi olan ne var, bir bunu sormak isterim.

İkincisi, Sayın Başkan “Komisyon, başvuru sahibinin niteliklerini, mesleki çalışmalarını, eserlerini, ödülleri değerlendirerek basın kartı taşıyıp taşımayacağına...” Ya, bu çok öznel bir değerlendirme, çok subjektif bir değerlendirme. Yani, diyelim ki Nazım Hikmet ödülü almışsa bu geçerli olacak mı? Hangi ödülü alması kriter gibi bir sürü muğlaklık var. Zaten son kararı İletişim Başkanlığının vermesi ve diğer arkadaşların da ifade ettiği gerekçelerle kesinlikle çıkarılması gerekiyor. Antidemokratik ve iktidar lehine bir uygulama.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, kifayetimüzakere, 14’üncü madde üzerine görüşmeler tamamlanmıştır.

14’üncü madde üzerinde 2’si aynı mahiyette olmak üzere 3 adet önerge vardır. Sırasıyla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Aynı mahiyetteki 2’nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Gerekçe...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İletişim Başkanlığının basın kartı vermeyeceğine dair yargı kararlarına aykırı bir düzenlemedir. Bu nedene tekliften çıkartılması gerekmektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 14’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 14- 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

‘Basın Kartı Komisyonu

EK MADDE 5- Komisyon;

a) Basın-yayın meslek kuruluşlarının birleşerek oluşturdukları üst kuruluşlar hariç olmak üzere; süreli yayın organlarının sahip ve/veya çalışanlarınca kurulan basın-yayın meslek kuruluşlarından basın kartı sahibi en fazla üyesi bulunan meslek kuruluşu tarafından belirlenecek üç üye,

b) Basın-yayın meslek kuruluşlarının birleşerek oluşturdukları üst kuruluşlar hariç olmak üzere; İstanbul, Ankara ve İzmir dışındaki illerde kurulu basın-yayın meslek kuruluşlarının sahip ve/veya çalışanları tarafından kurulmuş basın-yayın meslek kuruluşlarından en fazla basın kartı sahibi üyesi bulunan meslek kuruluşu tarafından belirlenecek bir üye,

c) Sürekli nitelikte basın kartı sahipleri arasından Başkanlıkça belirlenecek bir üye,

ç) Basın-yayın meslek kuruluşlarının birleşerek oluşturdukları üst kuruluşlar hariç olmak üzere, yayın yapan radyo ve/veya televizyonların yönetim kurulu başkanları ve/veya gazeteci çalışanlarınca kurulmuş olan basın-yayın meslek kuruluşlarından en fazla üyesi bulunan meslek kuruluşu tarafından belirlenecek bir üye,

d) Göreve bağlı basın kartı sahibi gazeteciler arasından Başkanlıkça belirlenecek bir üye,

e) İşçi sendikası şeklinde faaliyet gösteren sendikalardan basın kartı sahibi üyesi en fazla olan sendika tarafından belirlenecek bir üye,

f) İletişim Fakültesi dekanları veya basın kartı sahibi gazeteciler arasından Başkanlıkça belirlenecek bir üye, olmak üzere, toplam dokuz üyeden oluşur.

Üyelerin görev süresi iki yıldır. Süresi dolan üyeler yeniden seçilebilir.

Komisyon, başvuru sahibinin niteliklerini, mesleki çalışmalarını, eserlerini, ödülleri değerlendirerek basın kartı taşıyıp taşımayacağına karar verir.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ek 5’inci maddeyle, basın kartı başvurularını değerlendirecek Komisyonun kimlerden teşekkül edeceği, üye sayısı, görev süresi ile Komisyonun başvuru sahibinin niteliklerini, mesleki çalışmalarını, eserlerini, ödülleri değerlendirerek basın kartı taşıyıp taşımayacağını takdir edeceği düzenlenmiştir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15’inci madde üzerinde görüşmelere başlıyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Başkanım, konuşmayacaktık, hani okunacaktı.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – 15’inci maddeyle ilgili.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Biraz önce okundu Başkanım o.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O bitti.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, efendim, yine, teklifi veren arkadaşlarıma bunu hatırlatmak isterim ki 15’inci madde, gazetecinin basın kartının iptalini düzenleyen bir madde. Bununla ilgili olarak Basın İlan Kurumu tarafından uygulanan basın ahlak esaslarına aykırı davranışlar gazetecilerle değil, kurumlarla ilgili bir şey ve yaptırımı da meslekten men değil, para cezası.

Şimdi, bunu da belirleyen yer Basın İlan Kurumu Genel Kurulu değil mi, yanlış bilmiyorum. Bir şey yapıp uygulamak dehşet bir şey yani yapıcısı, uygulayıcısı olmak dehşet bir şey.

Şimdi, biz, burada, bu bölümün ya tamamen çıkartılmasını ya da basın meslek kuruluşlarının zaten...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Sendika iptal etsin.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Teşekkür ederiz, sağ olun efendim, tamam. İptal ettik.

Teşekkür ederim efendim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Feti Bey’in son söylediği anlaşılmadı tam olarak ama onun üzerine ben söz alacağım da.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Tuncay Bey teklifinde “Kurum değil, Başkan değil, sendika iptal etsin” diyor yani söylediği bu.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tamam, bizim de önceki önergemiz de...

Biz mevcut olan yazılı önergemizi tekrar ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Utku Bey...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Başkanım, ben daha önce sormuştum, tam da şimdi tekrar yeri: Basın kartı iptal edilen gazeteci sayısı, gerekçeleri konusunda Komisyonumuza bilgi verilirse sevinirim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

15’inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

15’inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır. Şimdi önergeleri okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 15’inci maddesiyle, Basın Kanunu’na getirilen ek madde 6, basın kartının iptal edilebileceği hâlleri düzenlemektedir. Düzenleme, Danıştay kararları doğrultusunda kanunilik şartını sağlıyor gibi gözükse de 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun’un 49’uncu maddesine göre belirlenen basın ahlak esaslarına aykırılık hâlinde kartın iptal edilebileceğini düzenlemiştir. Ancak basın ahlak esasları Basın İlan Kurumu Genel Kurulunca belirlenmektedir. Dolayısıyla, düzenlemenin kanuni bir dayanağı olmadığı gibi, Danıştay kararlarının dolaşılması anlamına da geldiği açıktır. Gazetecilerin basın kartı iptal koşullarının Basın İlan Kurumu keyfiğine terki son derece risklidir. Bu düzenlemenin tekliften çıkarılması ve basın kartı iptal koşullarının sınırlı sayıda ve kapsamı dar tutularak gazeteci aleyhine kullanılmayacak şekilde belirli muğlaklıktan uzak bir düzenlemeye kavuşturulması zoruridir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 15- 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Basın Kartının iptal edileceği haller

EK MADDE 6- Basın kartı sahibinin, ek 3 üncü maddede yer alan niteliklere sahip olmadığının veya bu nitelikleri sonradan kaybettiğinin anlaşılması halinde basın kartı veren meslek sendikası tarafından iptal edilir.

Basın kartı sahibinin, 195 sayılı Basın İlân Kurumu Teşkiline Dair Kanunun 49 uncu maddesine göre belirlenen basın ahlâk esaslarına aykırı davranışlarda bulunması halinde sendika yönetim kurulu kararıyla basın kartı iptal edilir.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Basın kartı almak için gereken koşulları taşımadığı ya da bu koşulları kaybettiği anlaşılmanın basın kartları, önceki maddelerde yapılan düzenlemeler gereği basın kartını veren meslek sendikası kararıyla iptal edilecektir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3’üncü önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi’nin 15’inci maddesinde yer alan “Başkanlıkça” ifadesinin “Basın kartı komisyonu” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Basın kartının geri alınması hususuna Başkanlığın bakması keyfi ve objektif olmayan uygulamalar doğuracaktır. Bunun önüne geçilmesi için Komisyon tarafından iptal kararlarının verilmesi uygulamanın objektif olmasını sağlayacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16’ncı madde üzerinde görüşmelere başlıyoruz.

Tuncay Bey’in bir söz talebi var.

Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, yine, burada düzenleyen arkadaşlara bırakmak üzere not olarak söylüyorum, süreler çok uzun oluyor yani beş yıl süre çok uzun bir süre. Biliyorsunuz, buna şundan dolayı itiraz ediyorum: Basın kartına bağlı emeklilik, özlük hakları var. O hakların kaybı konusundan bu süreyi yeniden ele alırsanız mutlu oluruz efendim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Siz üç yıl mı dediniz?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Üç yıl olursa uygundur efendim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Abdullah Bey.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, şimdi, esasında, eğer bu koşullar ortadan kalkmışsa yani yargısal bir işlem aynı zamanda... Çünkü verilen karar aynı zamanda bir hakkın geriye alınmasıyla ilgili bir karar. Dolayısıyla, eğer bu koşullar yerine gelmişse ve yeniden basın kartı alma koşulları oluşmuşsa burada süre olarak bekletmenin bir anlamı nedir? Yani açıkçası bunun gerekçesi nedir? Çünkü bir hak eğer geri verildiyse geri verildiği andan itibaren başlar; bunun beş yıl, bir yıl gibi bir süreye tabi tutulması doğru değil yani bunun için derhâl demek en doğrusudur yani.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim.

16'ncı madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

16'ncı madde üzerinde 2 adet önerge vardır, sırasıyla okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin 16'ncı maddesiyle Basın Kanunu'na getirilen Ek Madde 7'yle basın kartını almaya engel durum ortadan kalktıktan sonra Ek 3'üncü maddede yer alan niteliklere sahip olmadığının veya bu nitelikleri sonradan kaybettiğinin anlaşılması hâlinde basın kartı iptal edilirse bir yıl geçmeden; basın kartı sahibinin, 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun'un 49'uncu maddesine göre belirlenen basın ahlak esaslarına aykırı davranışlarda bulunması hâlinde basın kartı iptal edilirse üç yıl geçmeden yeniden basın kartı alamayacağı düzenlenmiştir.

Son fıkayla, Ek Madde-3'ün birinci fıkrasının (ç), (d) ve (e) bentlerine aykırı duruma düşenlere yani hakkında basın kartı almaya engel suçtan hüküm giyenlere 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu'nun 12'nci ve/veya 13/A maddeleri uyarınca adli sicil kaydı silinmedikçe ve/veya yasaklanmış olduğu hakları geri verilmedikçe basın kartı verilmez denilmektedir. Bu işlemler ise üç yıl ila otuz yıl arası bir sürenin geçmesi gerekmektedir. Dolayısıyla, bu düzenlemeyle, hakkında aralarında işbu teklifle getirilmek istenen "Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" suçu ile gazetecilerin en çok mahkûm edildiği örgüt üyeliği gibi suçların da yer aldığı bu suç kataloğundan birinden hüküm giyen gazetecinin cezasının infazı sona erse de uzun yıllar basın kartı hakkından mahrum bırakılması mümkün kılınmıştır. Bu düzenlemenin de tekliften çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki 2'nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Basın kartının iptalinin ardından herhangi bir süre beklenmesine gerek olmamalıdır. Maddede belirtilen bekleme süreleri gazetecilik faaliyetini sınırlamaya dönük uygulamalara neden olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

17'nci madde üzerinde Tuncay Özkan Bey'in bir söz talebi var.

Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, burada yönetmelik düzenleme yetkisinin kurullar tarafından hep kötüye kullanıldığı, yargıdan sürekli döndüğü ve basın meslek kuruluşları ile kurullar tarafından sürekli bir çekişme konusu olduğu için, bu maddeyi düzenlerken mümkün olduğunca yönetmeliğin hangi çerçevede oluşturulacağına dair bir hüküm koymak gerekiyor.

Bir de bunların yürütme yani sekreteryasını yapacak olan yerin İletişim Başkanlığı veya sizin takdir edeceğiniz bir yer olması gerekiyor. O konudaki takdiri size, sizin düzenlemenize bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

17'nci madde üzerinde 2 adet önerge vardır, önergeleri sırasıyla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifin mesleki gelişim ve çağdaş dünyayla bağdaşır olmaması sebebiyle maddenin tekliften çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 17: 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yönetmelik

EK MADDE 8- Basın iş kolunda örgütlü sendika başkanlarınca oy çokluğu ile maddelerinde karar alınarak hazırlanacak yönetmelik içeriği Basın İlan Kurumu tarafından değiştirilmeden yayımlanır ve uygulanır. Yönetmelikte düzenlenecek olan basın kartlarının şekli, medya kuruluşlarında aranacak şartlar, sendikaların basın kartı birimlerinin çalışma ve karar alma usulleri, başvuru türleri ile başvuruda istenilecek belgeler bu yönetmelikte düzenlenir.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekeceyi okutuyorum:

Gerekece:

Teklifte yer alan madde 17 teklif olunan şekilde değiştirilmiştir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17’nci madde kabul edilmiştir.

18’inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, efendim, burada yoğun olarak eleştirdiğimiz konu, cumhuriyet savcılıklarının ellerinde biriken dosyaları idareye devretmesi ve idarenin cumhuriyet savcılıklarından teslim aldığı dosyalarla işlemleri sürdürmesi. Biz bunu uygun bulmuyoruz. İdarenin çok güçlenmesini, hukuk mercisinin elindeki dosyaların idareye gönderilmesini... Sizin takdirinizle buna bir düzenleme getirmenizi rica ediyoruz. Biz Basın İlan Kurumunun bu denli güçlendirilmesinin medya örgütlerini, gazetecileri zayıflatığına inanıyoruz. Bu konuda daha önceki başvuruların geçerli olmasını, kabul edilmesini istiyoruz. Ama bu çatışma alanlarının giderilmesi konusunda sizinle vardığımız uzlaşma uyarınca bu konuda da çatışma alanını giderecek bir yol ve yöntem geliştirilmesi konusunu da sizin takdirinize bıraktık efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim Tuncay Bey.

18’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

18’inci madde üzerinde 2 adet önerge vardır, şimdi önergeleri okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 18: 5187 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyet gösteren internet haber siteleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde bu Kanunda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce usulünce verilmiş olan basın kartları ek 3 üncü maddede yer alan şartları taşımaları kaydıyla geçerliliğini korumaya devam eder.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teklifte yer alan ve uygulanabilirliği olmayan madde teklif olunan şekilde değiştirilmiştir. Dünyanın hiçbir hukuk devletinde cumhuriyet başsavcılıkları ellerinde bulunan kayıtları idareye devretmezler. Yargının bağımsız ve özgür karar verebilmesi için bu tür uygulamaların olmaması gerekmektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi’nin 18’inci maddesinde yer alan “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yayımlanmakta olan süreli yayınlarla ilgili olarak Cumhuriyet Başsavcılıklarında bulunan kayıtlar, Basın ilan Kurumuna üç ay içinde devredilir” ibaresinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Basın yayın kuruluşları kayıtlarının Basın İlan Kurumuna devri uygulamada iş yüküne neden olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19’uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan Bey.

Buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, burada bir yeni yapı ortaya çıkartıyoruz ama kendi içinde gene medya örgütleri, iletişimden anlayan kitlelerin burada yer almasını istiyoruz. Şimdi, bu eleştirilerin büyük bir kısmı buradan geldi. Günümüz şartları, hayatın olağan akışı, Ankara, İstanbul, İzmir’de adres göstererek üye gönderen iletişim ve hukuk fakülteleri, siyasal bilgiler fakülteleri, temsilcilerin adına fakültelerden seçim yapmak suretiyle tespiti yine Gazeteciler Cemiyetinin temsilcilerinin de Türkiye genelindeki cemiyetler arasında... Yani diyoruz ki meslek mensupları gelsin, ağırlık onlarda olsun, onlar yapsın. Yani akademik kurullar da yer alsın ama ağırlığı meslek mensupları oluştursun. Onların kendi alanlarıyla ilgili söz söyleme haklarının önüne bir duvar, onlara bir engel koymayalım, amacımız budur. Bununla ilgili bir düzenleme yoluna gidilirse çelişkilerin giderileceğini düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet teşekkürler.

Ayhan Bey'in bir söz talebi var.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Evet.

Ben, tabii, bir hoca olarak akademik özgürlük açısından bakıyorum. O yüzden, tek bir üniversite belirlemek yerine birçok üniversitenin, havuzun daha geniş olması daha iyi bir seçim yapılmasına sebep olacaktır. Ayrıca, tek bir üniversite olursa orada da diyelim öğretim üyesi sayısı azsa zorunlu olarak o kişi gidecektir. O, akademik özgürlüğe aykırıdır diye düşünüyorum. O nedenle önergemizi verdik. Eski hâliyle kalması daha uygundur diye düşünüyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler Hocam.

Yüksel Bey...

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Başkanım, burada yeni düzenlemeyle, Basın İlan Kurumu Genel Kurulu üye sayısını 36'dan 42'ye çıkarıyoruz ama yine radyo ve televizyonların meslek örgütlerinin temsilcilerinin burada temsiliyle ilgili kısım atlanmış

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar not alsın. Teşekkürler.

Utku Bey...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, RTÜK ve BTK'den üye gelecek bu yeni düzenlemeye göre ve bunlar ilginç bir şekilde bağımsızlar grubunda sayılacak. RTÜK'ün neresi bağımsız şu anda ya da BTK'nin? Şimdi, ne oluyor? 14 Cumhurbaşkanının da görevlendireceği temsilci var. Normalde bu yapı biliyorsunuz üçlü yapı; işte, bir tarafı iktidar, bir tarafı gazeteciler, bir tarafı akademi ya da işte, tarafsızlar gibi. Şimdi, RTÜK ve BTK bağımsızlar grubunda sayılıyor. Aynı grupta AA ve TRT de var. O da nasıl bağımsız, o da belli değil. Şimdi, 14 Cumhurbaşkanının seçtiğine, 2 AA ve TRT; 16, RTÜK ve BTK oldu size 18. Daha diğerlerine baktığınızda da... Yani bu denge böyle dengeli olmuyor. O yüzden, bu gruplar arası dengenin yeniden ele alınmasına mutlak ihtiyaç var. Benzer şekilde, yine, hem üniversitelerden, tabii, 1960'lı yıllarda yapılırken üniversite sayısı belli, İstanbul, Ankara, İzmir odaklı ama şu anda 81 ilde üniversite, 81 ilde Gazeteciler Cemiyeti, hepsi olduğu için, bence Tuncay Bey'in dediği gibi, aslolan işte, akademinin temsiliyse onu seçimini en geniş şekilde sağlamak lazım, aslolan basının temsiliyse de yine onu en geniş şekilde Türkiye genelindeki cemiyetler açısından, işte, belirlenecek kriterler çerçevesinde seçimle gelmesi temsilde adalet ve hakkaniyete daha uygun olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ediyoruz.

19'uncu madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

19'uncu madde üzerinde aynı mahiyette 2 önerge vardır, sırasıyla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

(2/4471) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan Altıntaş

Ankara

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum!

Gerekçe:

Teklif metninin 19'uncu maddesiyle, 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun'un 5'inci maddesinin (c) bendinde geçen "İstanbul, Ankara ve Ege Üniversiteleri Hukuk Fakülteleri ile Ankara Üniversiteleri Siyasal Bilgiler Fakültesinden 1'er, İstanbul, Ankara ve Ege Üniversitelerinden Basın Yayınla ilgili eğitim yapan yüksekokul ya da enstitülerden 1'er öğretim üyesi..." ifadesi değiştirilmekte, "Ege Üniversiteleri" ibaresi yerine "Dokuz Eylül Üniversitesi", "Ankara Üniversiteleri" ibaresi yerine "Ankara Üniversitesi" ibaresi getirilmek istenmektedir. Bu değişiklik teklifiyle bahsi geçen üniversitelerin görevlendirilmek istenmesi, üniversitelerin bağımsızlığı açısından olumsuz görünmektedir. Bu bağlamda bahsi geçen madde teklif metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Basın İlan Kurumuna ilişkin gerekli olmayan düzenlemenin tekliften çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan Bey, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, biz, 20'nci maddede, Kurumun ilan, reklam yayınlayacak mevkateler arasına radyo ve televizyonları da katmasını istiyoruz. Yani RATEM'in biraz önceki başvurusunun uzantısı olarak bunun yerel medyayı hayatta tutabilecek önemli kaynaklardan biri olduğunu arkadaşlar ifade ettiler, onların da dâhil edilmesini istiyoruz.

Talebimiz bu yöndedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler.

Yüksel Bey, çok kısa lütfen, buyurun.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Başkanım, 20'nci madde, 21'inci madde, 22'nci madde ve 23'üncü madde ilan ve reklamları düzenleyen maddeler. Sayın Tuncay Özkan'ın da belirttiği gibi, Sayın Milletvekilimizin de belirttiği gibi, Komisyon da gün boyunca konuşulduğu gibi, bir eksikliğin tamamlanması açısından bu 4 maddeye internet sitelerinin hemen ardından gelmek üzere radyo ve televizyonların eklenmesi sorunu çözecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, 20'nci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Utku Bey...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ahmet Bey bu konuda bir şey söylemedi, ne yapacağız buraya?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika...

Utku Bey, söz talebiniz var mıydı?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Var, var Başkan.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Maddeyi tamamlayacaktım, buyurun, çok kısa bir cümle alayım.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Onlar anlatırken ben makul bulmuştum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Başkanım...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – “Makul bulundu.” dedi teklif sahibi.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Makul bulmuştuk, zaten RATEM temsilcisi anlatırken de makul bulduğumuzu söylemiştim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Başkanım, bir başka öneri de -belki, yine makul bulurlar mı bilmiyorum ama- radyo, televizyon temsilcilerinin bir taraftan ilan almak yani Basın İlan Kurumunun bu imkânından gazetelerle birlikte, internet siteleriyle birlikte faydalanmak bir taraftan da -biliyorsunuz, onlara getirilen bir zorunlu yayın, kamu spotu uygulaması var- belki de bu yayınlarının karşılığında bir şekilde bu resmî alacakları ilandan uydu bedellerinin -kendilerini en çok zorlayan, işte, frekans bedelleri, uydu bedellerinin- bir şekilde karşılanması için buradan da bir karşılık sağlanması düşünülebilir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler.

Bu da konuşulmuştu, tartışılmıştı.

20’nci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

20’nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır.

Şimdi önergeyi okutup işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 20’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 20: 195 sayılı Kanunun 37. Maddesinin başlığı “Gazete, internet haber sitesi, radyo ve televizyonların listesi” şeklinde ve birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurum Genel Müdürlüğü, her ayın sonunda resmi ilan ve reklam verebilecek olan mevkuteler, internet haber siteleri, radyolar ve televizyonların isimlerini ve vasıflarını ihtiva eden birer listeyi, Kurumun internet siteleri üzerinden duyurur”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Resmî ilan ve reklam verilebilecek internet haber siteleri, radyo ve televizyonların da Kurumun internet siteleri üzerinden kamuoyuna duyurulması amacıyla, 195 sayılı Kanun’un 37’nci maddesinin başlığı ve birinci fıkrası değiştirilmiştir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, şimdi, müsaadenizle on dakika, arkadaşların yoğun talebi üzerine... Çok hızlı gidiyoruz, zaten 23'üncü madde ile 29'uncu madde arasında önerge de yok, böylece daha hızlanmış olacağız. On dakika aradan sonra yeni bir enerjiyle tamamlayacağız.

Evet, on dakika ara...

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 01.45

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 01.52****BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)****BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)****SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)****KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)**

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Değerli milletvekillerimiz, çok değerli misafirler, basınımızın güzide temsilcileri; gördüğünüz gibi yüksek bir moral, motivasyon ve enerjiyle çalışmaya devam ediyoruz.

Komisyonumuzun toplantı yeter sayısı vardır.

21’inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan Bey -ben otomatik olarak verdim zaten- buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, biz, tabii, bu, ilan, reklam konusunda da sizlerin bu konudaki düzenlemede hakkaniyet ölçülerini dikkate almanızı rica ediyoruz. Burada önemli olan şey, mevcutenin yani eserin ya da -bu internet sitesi de olabilir, radyo, televizyon da olabilir- bunlarla ilgili ilanlar aylık ve internet sitesinden resmî olarak yapılırsa herkes ilan alıp alamayacağı konusunda bir soru işaretiyle dolaşmaz, bunlar açıkça belli olur. Bunu sağlayabilirsek yani şeffaflığı ve açıklığı sağlayabilirsek burada çok büyük bir yol almış oluruz. Biz buna dikkat çekiyoruz sizi.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler.

Burak Vekilim, buyurun.

BURAK ERBAY (Muğla) – Kısa bir soru sorayım: Yani burada basın...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, uzun da konuş kardeşim, artık serbest.

BURAK ERBAY (Muğla) – Basın İlan Kurumunun yani ısrarla niye tek yetkili kılındığı, bu konuda bir açıklama var mı, bir sebep? Ne düşünüldü acaba? İlanla ilgili olarak, hani kurum tek yetkili gibi, oradan bütün ilanların yapılması; ne düşünülerek yapıldı bu?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Aslında, burada bir iş bölümü yapılmış; Basın İlan Kurumu internet haber siteleriyle ilgili, RTÜK radyo ve televizyonlarla ilgili yani bu iş bölümünün sonucu olarak yapılmış bir işlem.

Yalnız burada bir şeyi söylemek istiyorum Tuncay Bey: 20, 21, 22 ve 23’üncü maddelerle ilgili, bu radyo, televizyonların da bu internet haber siteleri yanında bulunması ve desteklenmesiyle ilgili “Biz makul yaklaşıyoruz ve yapalım dedik.” ama arkadaşlarımız teknik bir sorun söylediler. Teknik sorun şu: Şimdi, burası Basın İlan Kurumuna bağlı ama radyo, televizyonlar RTÜK’e bağlı. Şimdi, RTÜK’ün işlemlerini de o arkadaşlarımızın yapması, birinci sorun. İkincisi de internet haber sitelerinde ilan orada yayınlanacak ama televizyonda olacak, radyoda sesli. Biz, bunu, şöyle, yine, bu arkadaşlarımıza, bu radyo, televizyon kuruluşlarına yardımcı olmayı şöyle değerlendirelim diyoruz: Bu desteklemenin şeklini ve yöntemini konuşalım, yine bu desteği yapalım ama belki bu konuştuğumuz gibi olmayabilecek.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – İnternet siteleri üzerinden olabilir diyorsunuz.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yani evet.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben onu zaten demiştim. Ahmet Başkanım, orada şöyle, hani böyle bir fikir tartışmasına döndü de yani bir televizyonun internet sayfası da olabilir ve o internet sayfasından yayınlanabilir diye bir öneri, teklif olabilir.

21’inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, 21’inci madde üzerine 1 adet önerge vardır. Şimdi önergeyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 21’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirmesini arz ve teklif ederiz.

Madde 21: 195 sayılı Kanunun 45 inci maddesinden sonra gelmek üzere “Üçüncü Kısım” ve Kısma bağlı şekilde “İnternet Haber Siteleri, Radyolar ve Televizyonlarda Yayınlanacak Resmi İlanlar ve Reklamlar” ana başlığı ve aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kapsam ve esaslar;

Madde 45/A- Resmi Gazetede yayımlananlar hariç olmak üzere; Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmelikler uyarınca yayınlatılması mecburi olan resmi ilanlar ile 29 uncu maddenin (b) fıkrasında anılan daire ve teşekküller, kanun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle kurulan sair müesseseler veya bunların iştiraklerinin internet haber sitesi, radyo ve televizyonlarda yayınlatacakları ilan ve reklam ancak Basın İlan Kurumu aracılığı ile yayınlanır.

Kurum aracılığıyla yayınlanan ilan ve reklamların, kopyalanması, yayınlanması, yayınlattırılması ve ticari faaliyete konu edilmesi Kurumun vereceği izne bağlıdır. Bu fıkra hükümlerinin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Genel Kurul tarafından belirlenir.

Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmeliklerine göre, Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşlar ile Bakanlıklar, bağlı, ilgili veya ilişkili kurum ve kuruluşlar ile diğer kurum ve kuruluşların kendi internet sitesinde yayını zorunlu olan ilanlarının ayrıca Basın İlan Kurumu İlan Portalında yayınlatılması zorunludur. Bu ilanların Basın İlan Kurumu İlan Portalındaki yayınından ücret alınmaz.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Maddeyle, 195 sayılı Kanun’un 45’inci maddesinden sonra gelmek üzere Üçüncü Bölümüne “İnternet Haber Siteleri, Radyolar ve Televizyonlarda Yayınlanacak Resmi İlanlar ve Reklamlar” üst başlıklı “Üçüncü Kısım” ilave edilerek “Kapsam ve esaslar” başlıklı 45/A maddesi ihdas edilmektedir. Böylelikle internet haber siteleri, radyolar ve televizyonlarda resmî ilan ve reklamların Basın İlan Kurumu aracılığıyla yayınlatılabilmesine imkân sağlanması, Kurum aracılığıyla yayınlanan ilanların kopyalanması veya ticari faaliyete konu edilmesi durumlarına dair usul ve esasların tespit edilmesi için Genel Kurula yetki verilmesi, kamuya ait ilanlara vatandaşların tek merkezden kolayca ulaşabilmesi ve Basın İlan Kurumu İlan Portalı’na hukuki statü kazandırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler. Kabul edilmiştir.

22'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan, söz sizin, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bu ilanlarla ilgili olarak biraz önce yarım kaldı, onu tamamlayalım. İnternet siteleri... Bu her kurumun zaten internet sitesi olmak zorunda, onlar üzerinden işlem olabilir. Burada Radyo ve Televizyon Üst Kurulu pay alıcıdır, biliyorsunuz, pay verici değildir yani kazanılan paradan pay alır. Şimdi, buradaki işlem tam tersi, birbirine karıştırmamak lazım. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Tuncay Özkan TV'nin gelirlerinden payını alır, ona bir pay vermez. Buradaki işlemse toplanan payın dağıtılmasıdır yani bu, birisi kendi üzerinde toplarken bir diğeri yaşamak için can suyudur; bunun kuruluş şeyi budur.

Şimdi, Basın İlan Kurumunun pastasını büyütebiliyor muyuz? Hayır, büyütemiyoruz. Büyüyor mu pasta? Biz, o büyümeyen pasta üzerinden bol keseden dağıtmak istiyoruz; bu nasıl olacak sorusunun da yanıtını bulmak gerekiyor. İşte, burada, bazı hizmet alımlarında bu dijital yasayla birlikte oluşturduğumuz erişim sağlayıcılar gibi bazı hizmetlerin artık değerlerini de Basın İlan Kurumu üzerinden bu arkadaşlara dağıtma imkânımız vardır. Eğer çalışırken bu konuda...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Mesela...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Örneğin internet...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Efeendim...

Cezaları mı dağıtalım?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Cezaları dağıttınız zaten, onu aldık. O tamam, başımızın üstünde ama biz geliri de dağıtalım diyoruz yani bazı gelir yaratıcı işlem getirelim; mesela, internet erişim sağlayıcılara, bakkal dükkânı açıyor bu arkadaşlar, biz onlara diyoruz ki: “Sen bakkal dükkânı açacaksan biz sana para verelim, bakkal dükkânını öyle aç.” Oysa onlar zaten bundan gelir elde ediyorlar. Oradaki bazı artı gelirleri de bu tarafa doğru aktarabiliriz. Burada Turkcell gibi diğer şirketlerden, platformlardan, kıymetli arkadaşlardan pay aktarımı buraya yapabiliriz. Bu, yereldeki demokratik hayatın sürmesi, yereldeki iletişimin kesintisiz devam etmesi için zorunlu bir şeydir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

22'nci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

22'nci madde üzerinde 2 adet önerge vardır, şimdi önergeleri sırasıyla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İtiraz süreçlerinin daha adil yürütülebilmesi için basit yargılama usulleri uygulanmamalıdır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 22'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 22 – 195 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “gazete ve dergilerle” ibaresi “gazete, dergi, internet haber siteleri, radyo ve televizyonlar ile” şeklinde, fıkranın (a) bendinde yer alan “dergiye” ibaresi “dergi, internet haber sitesi, radyo ya da televizyona” şeklinde ve (b) bendinin ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(a) ve (b) bentlerinde yazılı hallerde, Yönetim Kurulu Kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren on gün içinde Kurum Genel Müdürlüğünün bulunduğu yerdeki en yüksek dereceli Asliye Hukuk Hakimliğine itiraz edilebilir. Söz konusu itirazlarda basit yargılama usulü uygulanır. Bu yargılama neticesinde verilecek karar kesindir.”

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İnternet haber siteleri, radyolar ve televizyonlardaki resmî ilan ve reklam yayınlatılması görevi Basın İlan Kurumuna verildiğinden, 195 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre gazete ve dergiler için uygulanan müeyyidelerin internet haber siteleri, radyolar ve televizyonlara da uygulanması amacıyla maddede yer alan gazete ve dergi ibarelerinden sonra gelmek üzere “internet haber siteleri, radyolar ve televizyonlar” ibareleri eklenmiştir. Ayrıca, müeyyide uygulanan gazete, dergi, internet haber siteleri, radyo ve televizyonların başvuracağı yargı mercisi konusunda tereddütlerin giderilmesi amacıyla başvurulacak mahkeme yeri, kurum genel müdürlüğünün bulunduğu yerdeki en yüksek dereceli asliye hukuk hâkimliği olarak değiştirilmiş, on beş gün olan mahkemenin karar verme süresi kaldırılarak konuya ilişkin basit yargılama usulü getirilmiştir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

23'üncü madde üzerinde söz talebinde bulunan kimse yok.

23'üncü maddenin görüşmeleri tamamlanmıştır.

23'üncü madde üzerinde 1 adet önerge vardır, şimdi önergeyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 23'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 23– 195 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“İnternet haber sitelerinde, radyolarda ve televizyonlarda resmi ilan ve reklam yayınlayacakların sorumlulukları:

GEÇİCİ MADDE 9 – İnternet haber sitelerinde, radyolarda ve televizyonlarda resmi ilan ve reklam yayınlayacakların taşınması gereken vasıflar ve yerine getirmesi gereken sorumluluklar ile yayına ilişkin usul ve esaslar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Kurum Genel Kurulu tarafından altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Onursal Adıgüzel

İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan

İzmir

Burak Erbay

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Resmî ilan ve reklam yayınlayacak internet haber siteleri, radyolar ve televizyonların taşınması gereken vasıflar ve yerine getirmesi gereken sorumluluklar ile yayına ilişkin usul ve esasların Basın İlan Kurumu Genel Kurulu tarafından altı ay içinde çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenmesi amacıyla 195 sayılı Kanun’a geçici 9’uncu madde eklenmektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekillerim, 24’üncü madde üzerinde bir önerge bulunmamaktadır.

25’inci madde üzerinde bir önerge bulunmamaktadır.

26’ncı madde üzerinde bir önerge bulunmamaktadır.

27’nci madde üzerinde bir önerge bulunmamaktadır.

28’inci madde üzerinde bir önerge bulunmamaktadır.

Tek tek oylayacak...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Başkanım...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 25 mi, 24 mü?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – 24, 25.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Oylayalım, söz vereceğim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şöyle yapalım: Oylamadan biz söyleyelim, birkaç değişiklik, küçük değişiklikler, çok küçük.

Önerge verecektik de zamanı kaybetmeyelim diye şey yaptık.

Şimdi, efendim, 24’üncü maddede, özlük maddeleri basın kartına bağlı olduğu için, basın kartı olmadan çalışan basın çalışanlarının yıpranması verilmiyor yani 5953 sayılı Yasa’ya tabi olarak çalışanların yıpranması geçerli değil. Biz, bu konuda burada bir düzenleme yaparsak, bunu da bu yıpranmaya eklersek eğer, buradaki haksızlığı gidermiş oluyoruz. Aynı iş kolunda çalışıyorlar; birinin yıpranması var, birinin yok; biri basın kartına bağlı, biri bağlı değil. Bu konudaki düzenleme buradaki haksızlığı ortadan kaldıracaktır, basın kartından çıkartırsak.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – 25’le ilgili...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, 25’e gelmedim.

Utku Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Biliyorsunuz, söz konusu düzenleme Anayasa Mahkemesinin 25/12/2019 tarihli ve 2019/62 esas, 2019/98 karar sayılı Kararı’yla basın kartı verilecek kişilerin nitelikleri ve basın kartının verilmesi için şartlar yönünden bir kanuni düzenleme bulunmaksızın, bu şartların belirlenmesi keyfiyetinin Basın Kartı Yönetmeliği’yle yürütme organına bırakılmış olmasından dolayı, temel bir hak olan sosyal güvenlik hakkının ancak kanunla sınırlanabileceğine ilişkin karar sonrasında şimdi kanuna konuluyor.

Ancak, biliyorsunuz, daha önce Mecliste de bir kanun çıkardık bu konuda Anayasa Mahkemesi kararına uyulması için ama sorunu çözmemiştii. Bu hâliyle de çözmemekte çünkü Basın Kanunu kapsamında çalışma ile basın kartına sahip olma arasında yine bir ilişki kurulmakta ve gazetecilerin fiili hizmet zammından yararlanması hususu sakatlanmaktadır. O yüzden, bu düzenleme de yine Anayasa Mahkemesinin saydığım kararına aslında aykırılık teşkil etmektedir yani yapılan değişiklikle kanuni bir zemine sahip gibi görünse de gazetecilerinin sosyal güvenlik hakkı yine basın kartına bağlanmaktadır.

Bunun yanı sıra bir de daha önce ihmal edilen -Tuncay Bey’in söylediği- matbaa işçilerinin...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, matbaa işçisini söylemiyorum ben. Ben diyorum ki, basın kartıyla çalışan ile 5953’e göre çalışan 2 fikir işçisi var. Birininki yıpranma, birininki değil. Bunu birleştirdiğimiz zaman her ikisi de yararlanacak. Matbaayı söylemiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

Utku Bey, tamam mı?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben teşekkür ederim.

24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25’inci maddeyle ilgili, Tuncay Bey, kısa kısa...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Kısa kısa.

Şimdi, efendim, burada çok önemli bir şey var; bir kelimeyle... Anadolu’daki gazeteler yok olma veya var olma şeyine geliyorlar. Diyor ki: “‘Gazete’ ibaresinden sonra gelmek üzere veya internet haber sitesi...” Yani gazeteye de verebilirsin, internet haber sitesine de verebilirsin, tercihi sen yap. O zaman gazete ölür. “Gazete ve internet haber sitesi” demek zorundayız burada. Eğer bunu sadece “veya” diye ayırır “gazete veya internet haber sitesi” dersek gazetelerin tamamını yani kâğıt üzerinden işlem görenlerin tamamını öldürmüş oluruz. Buraya “ve” ibaresi koyduğumuzda -lütfederseniz bu değişikliği de hemen burada oylar geçeriz- yaşatacağız “veya” koyduğumuzda öldüreceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyoruz.

Yüksel Bey, buyurun.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Benzer bir durum radyolar ve televizyonlar için de geçerli. Burada, internet sitesinin yanına “radyolar ve televizyonları”, Tuncay Bey’in söylediği kısma da “yerel radyo ve televizyonları” eklediğimizde bütünlüklü olacaktır. Aksi takdirde eksik kalacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben teşekkür ederim.

25’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir saniye... 27’nci madde...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 27’de Tuncay Özkan Bey’in bir söz talebi var.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, bundan önceki uygulama -Basın İlandaki arkadaşlarımız biliyorlar- 2 gazete, değil mi efendim? Şimdi, biz bunu muhafaza etmek istiyoruz “2 gazete, 1 internet” diye. Buradaki amaç şudur: Dünyanın her yerinde gazetelerin yani kâğıda basılı ürünün yaşaması için teşvike ihtiyacı var çünkü dijital iş ucuz, kâğıt pahalı bir şey. Onu yaşatabilmek, matbaa, gazete üzerinden, kâğıt üzerinden işlemi sürdürebilmek için bizim mutlaka, bugüne kadar olduğu gibi, “gazetelerin en az ikisinde” ibaresini muhafaza etmemiz gerekiyor, “gazetelerin en az ikisinde” ibaresini muhafaza ederek bu maddeyi geçirmemiz gerekiyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29’uncu maddeye geldik. 29’uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan Bey; zaten mikrofonu hep kırmızıdaydı.

Buyurun Sayın Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sağ olun efendim, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bence, geneli üzerinde zaten çok ufuk açıcı nitelendirmeler, değerlendirmeler yaptınız.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, bu konuda bir görüş birliğimiz var mı? Bu maddeyi gazetecinin... Yani son eklemeyle biz bir görüş birliğine vardıysak, eğer diyorsak ki: Bu madde gazeteciye haber kaynağını açıklar, yoksa üstüne ceza verir. Bu madde, gerçekten zarar verici bir maddedir. Suç ihdası yoluyla, Ceza Kanunu yoluyla gazeteciyi zorlamak, sistemin içinde gazeteciden intikam almak isteyenlere bir şans tanımamak istiyorsak bu maddeyi değiştirmemiz gerekiyor.

Anlattım, bu maddeyle ilgili olarak cezalar çok ağır. Katalog suçlar... Bunun kötüye kullanımı için bekleyen arkadaşlar var, kızgınlıklarla, öfkeyle hareket etmek isteyen insanlar var; bunlara bu fırsatı tanımamak lazım. Yakın tarihimizde kendi başımdan geçenleri size aktardım sabah, tekrarlamak istemiyorum. Bir ileriki tarihte bunun yaşanmayacağına dair en küçük bir şey yoktur; insanoğlu şaşar beşer. Bu yetkileri biz kullanırken de yanlış yapabiliriz. Önemli olan, yanlışın önüne geçmektir; intikamın, kinin önüne geçmektir. Kinimizle, intikamımızla değil, el ele, omuz omuza bu ülkeye vereceğimiz katkıyla yürüyelim. Yeni cezalar ihdas ederek gazeteci arkadaşları korkutmak, sindirmek, onlara zorla bir şey yaptırmak yolundan vazgeçelim. Gelin, bu maddeyle ilgili esastan bir düzenleme yapalım.

Gazeteciye haber kaynağını açıklatamazsınız efendim; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları var, oradan döner, Anayasa Mahkemesinden döner. Bunun için, gelin, birbirimizi kırmayalım, zorlamayalım. Sizin görüşünüzü de öğrenmek istiyorum, ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Karşılıklı olmasın, vakit ilerledi, herkese söz vereceğim.

Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Esasında, biz sabah geneli üzerinde bir değerlendirme yaptık ama şunu söyleyeyim: Gerçekten, bu kanun teklifinin ana teması, ana maddesi hâlinde olan bir madde. Esasında 29’uncu madde, gerek 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 217’nci maddesine eklemek suretiyle getirilen yeni bir ceza anlayışı gerekse sivil toplum üzerinde, siyasal partiler üzerinde, aynı zamanda özellikle basın üzerinde çok ciddi etki yaratabilecek bir kanun teklifi bu. Dolayısıyla, bu kanun teklifi şimdiye kadar itiraz ettiğimiz

mevcut olan teklifin haricinde farklı bir mecrayı önümüze koyuyor. Nedir bu? Biz, sabah geneli üzerinde tartışma yaptığımız zaman, yürüttüğümüz zaman, yeni bir suç tipinden bahsettik. Yeni bir suç tipi, esasında temel kanun olan Ceza Yasası'nın da başından sonuna kadar yeniden ele alınması gereken bir mesele çünkü ceza siyasetine uyabilecek bir tarz değil bu kanun teklifi veya bu madde. Neden uygun değil? Bakın, öyle ölçüler var ki; panik, iç ve dış güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık ve gerçeğe aykırı beyanda bulunma, gazeteciye kaynağını açıklattırma yükümlülüğü vesaire vesaire. Şimdi, bu sadece gazeteci üzerinde bir baskı değil bu toplum üzerinde bir baskıdır, bu aynı zamanda siyasetin üzerinde de çok ciddi bir baskı yaratabilecek bir mesele. Bu kanun teklifinin 2'nci fıkrasıdaysa... "suçun, failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde..." deniliyor. Dolayısıyla, bu aynı zamanda Terörle Mücadele Yasası'na bir atıfta bulunuyor; onun için çok önemli, onun için gerçek anlamda sorunlar yaratabilecek olan bir kanun teklifinden bahsediyoruz.

Şimdi, peki, bu başka neyi getiriyor? Sabah anlattık ama gerçekten yine de anlatmak zorundayız çünkü bu çok önemli bir şey bizim için, toplum için çok önemli bir sorun yaratacak olan bir teklif. Aynı zamanda, temel ceza ilkesi olan "Kanunsuz suç ve ceza olmaz." ilkesine çok ciddi şekilde aykırılık teşkil edecek olan bir mesele.

Bir diğer husus: Anayasa'nın 38'inci maddesini de "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz..." ilkesini de aynı zamanda ihlal edebilecek olan bir meseledir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sabah da söylemiştiniz, tekrar kayıtlara girdi.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Söyledim.

Ben son cümle olarak şunu belirteyim: Biz, sabahtan beri çok ciddi bir çalışma yürütüyoruz fakat bu gerçekten tehlikeli bir madde, bunun derhâl geri çekilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkürler Abdullah Bey.

Ayhan Bey, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, burada, belli ki içerikten rahatsız olunma durumu var. İçerikten rahatsızsak dünyadaki uygulamalara bakalım diyorum. Bu içerikten rahatsız olma durumu 2 şekilde olabilir: Birincisi, illegal yani yasa dışı içerik olabilir; diğeri de, "dezenformasyon" dediğimiz zararlı içerik olabilir yani yasa dışı değildir ama, ne bileyim "Yarın deprem olacak." diye insanları paniğe sevk eden bir içerik olabilir mesela. Bence bu cezaları 2 gruba ayıralım, illegal içerikte hem platform işletmecisi hem de yazar sorumlu olacak çünkü platformun da illegalliteyi kontrol etmesi lazım ama dezenformasyon ise o sadece yazarın sorumluluğunda diye düşünüyorum, platformlar sorumlu olmayacak; dolayısıyla, böyle bir şey yaparız. Tabii, platformlara hapis cezası vermemiz uygun olmaz, yazarlara da hapis cezası vermeyelim sadece para cezaları verelim; böyle bir çözüm bulalım diye öneriyorum. Aslında, hiç yapmasak bu maddeyi, hiç koymasak çok daha mutlu olurum, zaten önergemiz de var orada. Ama illa bir çıkış yolu arıyorsak dünyadaki uygulamalara bakarak böyle bir çözüm öneriyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hocam, teşekkürler, bence farklı bir bakış açısı oldu.

Gülüstan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim.

Ya, aslında belki de bu kanun teklifinin bizim açımızdan en sorunlu maddelerinden biri. Sadece bizim açımızdan değil, sektörün temsilcilerinin de bizzat bir sansür yasası olarak nitelendirdikleri şeyi 29’uncu maddeye dayandırdılar; onun için 29’uncu madde hâlihazırda sorunlu. Şimdi, uzun uzun tartışabiliriz, muhtemelen Adalet Komisyonuna gelince de tartışılacak ama şimdi, zaten Türkiye’nin TCK’sı, TMK’sı sorunlu, “terör” tanımı alabildiğine geniş, ne yazık ki haklarımız alabildiğine her gün kadükleştiriliyor. Gelip bir içerik meselesinde yani bir dijital medya platformu içinde hürriyeti bağlayıcı bir cezayı öngörüyoruz; bunun kendinin sorunlu olduğunu düşünüyorum. Bir şeyi paylaştınız, örneğin “Ben yarın deprem olacak.” diye paylaştım, şimdi 21’inci yüzyılda yaşıyoruz, bundan dolayı kaç kişi sokağa çıkacak? Hani, bu başka bir şey, çok olağanüstü şeyler açısından başka. Sonuçta, burada, onun için birazcık özgüven sahibi olmak lazım. Nedir buradaki korku?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Yani, bu kadar hürriyeti sınırlayıcı cezalar, bu kadar fikir ve düşünce özgürlüğünü sınırlayıcı cezalar ki bu madde, esasında, Anayasa madde 26’ya esastan aykırılık teşkil ediyor. Yani bu anlamıyla kesinlikle olmaması gereken bir şey, bütün bunlar arasından kesinlikle geri çekilmesi gerekiyor.

İkincisi; Türkiye’deki yargı, yargıya güven, yargının taraflaşması meseleleri hâlihazırda bu kadar sorunluysen yani keşke iyi olsaydı, keşke bunu söylememiş olsaydık fakat bu kadar sorunluysen bu düzenleme, eli kalem tutan herkesin elinin titremesine sebep olacak bir düzenleme Sayın Başkan. Bence, bu ülkeye bu kötülüğü yapmayalım; yeterince sorunumuz var, yeni bir soruna hiç ihtiyacımız yok. Yapacaksak düzenleme, özgürlükten yana olsun, eşitlikten yana olsun, kısıtlayıcı bir şey olmasın.

Tamamen çıkarılmasını tekrar öneriyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyoruz.

Geneli üzerinde de bu maddeyle ilgili uzun değerlendirmeler olmuştur.

Şimdi Burak Bey’e...

Kısa kısa rica ediyorum mümkünse.

BURAK ERBAY (Muğla) – Başkanım, elimizden geldiğince yardımcı olmaya çalıştık zaten yani sabahdan da tartıştığımız gibi, biraz bu konuda konuşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Gerçekten, işte baştaki, 1’inci maddede de söyledik; bence utanç verici bir gece yaşıyoruz hem Komisyonumuz adına hem de bu Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında. Gerçekten çok somut, ciddi birtakım iddialar ortaya konmuş olmasına rağmen, seçilmiş arkadaşlar gerekli tavır da gösteremediği için yasalar geçti. Yani açıklayıcı bilgiler alınamadı, sayılarla ilgili bir sürü sorunlar oldu; gerçekten problemli bir yasa görüşüyoruz ama alıştık yani sizin bu tarz yöntemlerinize, mevcut AKP iktidarının, işte yetkililerinin, iktidar ortağının uygulamalarına dört yıldır alıştık. Gerçekten, bu komisyonlara hep geldik, görüşlerimizi ifade etmeye çalıştık, birçoğundan vicdanımız rahat ayrılmadık yani hep eksik kaldığını hissederek, bölgelerimize döndüğümüzde vicdanları rahatlatıcı açıklamalar yapamadık. Hep aralara sıkıştırılmış şeyler vardı torbaların içinde, paketlerin içinde; o elma şekeri mantığıyla işte dışı güzel gibi gözükse ama içinde belli bir zümreyi mutlu eden ama ülkeye zarar veren, ülkenin altını oyan düzenlemelerle karşılaştık. Bunları hep anlattık, toplumun bir kısmını aydınlatmaya çalıştık ama öyle sansürcü bir anlayış var ki işte, sürekli gazetelere, televizyonlara yasaklar getirerek bunların da kamuoyu tarafından duyulmasının önüne geçildi; biz elimizden geldiğince -nereden- sosyal medyadan veya bunu yayınlayan haber sitelerinden, haber kanallarından bunları duyurmaya çalıştık. Yani gerçekten kirli bir oyun oynanıyor ve sonuç itibarıyla, yirmi yıllık AKP iktidarının sonunda

gerçekten mutsuz, kendini huzurlu ve güvende hissetmeyen bir toplum oluşturdunuz, bunu siz yaptınız; bizim bütün uyarılarımıza rağmen, AKP ve sonradan da MHP ortaklığıyla siz yaptınız. İnsanlar kendini güvende hissetmiyor, insanlar kendini huzurlu hissetmiyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Mini parantez açayım. Çok rica ediyorum, gece çok ilerledi, madde üzerine ve kanun teklifi üzerine konuşursak... Zaten geneli üzerinde bütün bunları kayda geçirdiniz, tutanaklarda var, çok rica ediyorum.

BURAK ERBAY (Muğla) – Başkanım, anlıyorum ama dediğim gibi, gerçekten yardımcı olduk belli bir süreçte, belli mutabakatlara varıldı, birçoğunda da konuşmayarak yardımcı olduğumuzu düşünüyorum. Yani bu konunun...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, hayır, ben yardımcı olmak olmamak bağlamında söylemiyorum.

BURAK ERBAY (Muğla) – Anlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yani biz bunları zaten sabah konuştuk geneli üzerinde, tekrar konuşalım.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu maddede de tutanağa geçsin.

BURAK ERBAY (Muğla) – Yani bunların tarihe not olarak... Gerçekten, bir daha söylüyorum yani ileride...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Maddeyle ilgili konuşalım, kanun teklifiyle ilgili konuşalım.

BURAK ERBAY (Muğla) – Anladım ama Başkanım, maddeye bağlanacak zaten, anlıyorum.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sabahtan beri konuşmayarak yardımcı oldunuz!

BURAK ERBAY (Muğla) – Ama gerçekten, ileride, bu ülkenin gençleri döndüğünde AKP'nin bu ülkeye nasıl zarar verdiğini, bizim uyarılarımızın da çok önemli olacağını düşünüyorum. "Sen gitmişsin, seçilmişsin, Mecliste bir görev almışsin, bu maddede sen ne dedin?" dediğinde, gerçekten vicdanen "Uyarılarda bulundum." diyebilmek isterim. O yüzden bu uyarıları elimizden geldiğince yapmamıza, bence Başkanım, birkaç dakika müsaade edin.

Sonuç itibarıyla, ülkemizde yaşayan insanlar gerçekten -dediğim gibi- kaygılı. Ya, her şeyi bırakın, insanların zaten emeği çalınıyor. Ben bir tarım ailesi çocuğuyum; gidelim, tarım üreticisiyle konuşalım, esnafla konuşalım; herkes kaygılı. İnsanların emeğini çalışıyorsunuz, emeğini çalmanın ötesinde gençlerin de...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Aaa... "Çalışıyorsunuz." falan, lütfen yani...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vekilim, bir satışmaya mahal vermeyin.

BURAK ERBAY (Muğla) – Ya, bak işte, bak, aynı şeyi yapıyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hanımefendi, niçin...

BURAK ERBAY (Muğla) – Vallahi billahi ya!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – "Çalışıyorsunuz." diyor Beyefendi.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama Sayın Özkan...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Siz de söyleyin Hanımefendi.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam da efendim...

Ya, Sayın Özkan...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – "Çalışıyorsunuz." diyor Beyefendi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Siz de söyleyin.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Burada sabahtan beri sabırla dinliyorum. Ne demek? “Çalışıyorsunuz.” diyemez.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Arkadaşlar, siyasetçinin ağzına ayar mı vereceğiz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, zaten...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ayar vermeye çalışan kendisi ya.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – “Çalışıyorsunuz.” diyemez. Ben söylemem. Niye söyleyeyim öyle bir şey? “Çalışıyorsunuz.” diye söylüyor Beyefendi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Allah Allah! Yani Hanımefendi, her seferinde müdahale ediyorsunuz ya.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Ederim tabii.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Kanunu konuş, maddeyi konuş ya!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Ederim, itham edilirse, haksız yere itham edilirse ederim, müdahale ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, lütfen ya...

Ya Burak Vekilim, siz bunları bugün tam...

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – “Çalışıyorsunuz!” Ne çaldığımızı gördünüz, benim ne çaldığımı gördünüz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dakika, bir dakika, Ravza Hanım bir dakika.

BURAK ERBAY (Muğla) – Hiç dinlememiş, umut dedim, umut.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ravza Hanım, bir dakika... Ravza Başkanım, bir dakika...

Ya arkadaşlar, ya Burak Vekilim, şu teklif üzerine konuşalım, madde üzerine konuşalım. Allah rızası için, şu tutanakları getireyim, aynı cümleleri 5 kere tekrar ediyorsunuz, anladık efendim.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Konuşulmasından niye rahatsızsınız? Sabahtan beri sabırla bekliyoruz; bir tane kamera, bravo, çok güzel kaydettiniz, tebrik ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kamera meselesi değil.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Tamamen kamera meselesi, şovu bırakmadınız gece iki buçuk oldu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, çok rica ediyorum lütfen. Daha diğer maddeler var, toparlayalım ya. Rica ediyorum ya, çok rica ediyorum yani lütfen.

BURAK ERBAY (Muğla) – Bittiyse ben devam edeyim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Söz hakkınıza saygı duyuyorum, buyurun.

BURAK ERBAY (Muğla) – Yani şey ilginçti yani “Umudunu çalışıyorsunuz gençlerin.” dedim, orada müdahale edildi, o ilginç...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, bir sataşma yapmayalım dur ya.

BURAK ERBAY (Muğla) – Anladım da Başkanım, bu böyle yani.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Tutanaklardan bakarsın, öyle olmadı tam.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – “Çalışıyorsunuz.” dediniz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Ya hırsızlık da yapan arkadaşlar da var, onu da mı söyleyeyim, var işte, neydi o bakan, neydi bakan?

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Varsa tamam, lütfen...

BURAK ERBAY (Muğla) – Ya, arkadaşlar, onu da söyleyeceğim, daha gelmedim zaten hırsız olana.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya üstat, ya bak, buradan gidersek çıkamayız ya.

BURAK ERBAY (Muğla) – Başkanım...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama Burak Vekilim, bak biz buradan çıkamayız efendim yani burada mesele...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ülkeyi siz yönetiyorsunuz(!)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dakika, bir dakika.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – O öyle derse ben de böyle derim.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Meseleyi konuşalım, kanun teklifini konuşalım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama böyle işte, arkadaşlar nasıl...

Evet, Burak Bey, lütfen rica ediyorum bir toparlayalım bakın, tartışma çıkıyor, toparlayalım.

BURAK ERBAY (Muğla) – Ben bir şey demiyorum ama arkadaşlarınıza hiç demiyorsunuz, onlara “Müdahale etmeyin adama.” deseniz belki bitecekti şu anda.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır tamam, ben dedim, kaç kere dedim ama siz duymuyorsunuz ki. Ravza Hanım’a da “Lütfen.” dedim, arkadaşlara da “Lütfen.” diyorum.

Bağlayalım, rica ediyorum.

BURAK ERBAY (Muğla) – Tamam bağlayacağım Başkanım, sonuçta ben düşüncelerimi ifade etmek istiyorum.

Dediğim gibi, ülkeyi o kadar kötü yönettiniz ki...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, kabul etmiyoruz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Başkanım, tamam etmeyin de Allah Allah!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ben de söyledim işte.

BURAK ERBAY (Muğla) – Konuşmayacak mıyım, ne yapıyorsunuz?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, buyurun konuşun.

Ben de İSKİ skandalından mı bahsedeyim? Nereden bahsedeyim yani tek parti dönemine mi gidelim? Yani böyle bir müzakere meselesi yok ki. Ya, sizden rica ediyorum Allah rızası için...

BURAK ERBAY (Muğla) – Ben de Allah rızası için bırakın da konuşayım diyorum. Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Bırakın cümlemi bitireyim ya!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, tamam bakın... Tabii ki eleştirirsin ben bir şey demiyorum.

BURAK ERBAY (Muğla) – Allah Allah, bu nasıl anlayış ya, rezil oluyoruz ya, rezil oluyoruz, rezil!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Siz rezil oluyorsunuz!

BURAK ERBAY (Muğla) – Ya, Allah Allah, bırakın da konuşalım ya! Ya, önemli bir maddeyle ilgili bir şey söyleyeceğiz ya!

(Gürültüler)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, madde üzerine konuşalım, teklif üzerine konuşalım ama siz “Çalışırsunuz.” dersiniz ben de İSKİ skandalı derim ya, ben de İzmir Belediyesi derim. Böyle bir müzakere biçimi yok ki, böyle bir müzakere biçimi yok!

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Kanunu müzakere etmeye yönelik değil bu konuştuğun şey.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Lütfen, teklif üzerine ve madde üzerine konuşalım. Zaten geneli üzerine konuştuk, rica ediyorum ya!

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Bunu tartışacağımız, bunu konuşacağımız platformları da var Meclisin.

BURAK ERBAY (Muğla) – Arkadaş, orada da konuşalım da bağlayacağım zaten, bu maddeye bağlayacağım yani bu maddenin neden önemli olduğunu, insanların niye kendini ifade etmesi gerektiğini bağlayacağım, müsaade ederseniz oraya bağlayacağım zaten. Sabah da aynı şey oldu, gene orada da bağlayacaktım Aile Bakanı geldiğinde, insanların spor yapması gerektiğini, kreşler olması gerektiğini, bizim çocukların neden internet kullandığına bağlayacaktım, müsaade etmediniz; burada da bağlayacağım, gene bağlayacağım yani giriş, gelişme, sonucu yapacağım, müsaade etseniz belki bitecekti şimdiye.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ama kördüğüm oluyor, bağlanmıyor.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Bitmesin, istediğiniz kadar konuşun, hakaret etmeyin yeter.

BURAK ERBAY (Muğla) – Ya ne yapalım, nasıl yapalım?

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ayhan Hoca’ya katılıyorum.

BURAK ERBAY (Muğla) – Sen de sonra söz al, sen de konuş Selmancığım, siz de konuşun, hanımefendi de konuşsun; yani nedir, problem nedir anlamıyorum.

(Gürültüler)

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, arkadaşlar, şu usule dair ama... Ya, buyurun konuşun.

BURAK ERBAY (Muğla) – Tamam, teşekkür ederim, konuşayım, sonra da siz konuşun arkadaşlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, ya devam et lütfen.

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sonuç itibarıyla, yirmi yıldır AKP o kadar kötü yönetti ki ülkeyi, insanların emeğini çaldılar. Kiminkini çaldılar? Az önce söyledim; tarım üreticisinin çaldılar, esnafın çaldılar, en önemlisi de gençlerin umudunu çaldılar. Gençler ne yapıyorlar? Yurt dışına kaçmaya çalışıyorlar.

Emeğe de döneyim, evet, emeğini çaldılar. Bakın, hatırlarsanız, ben bütçe görüşmelerinde portakal döktüm. Niye döktüm? Çünkü ailem portakal üretimi yapıyor; biz yıllardan beri portakalı dalında 50-60 kuruşa satıyoruz, 1 lirayı bulmuyor ama benim maliyetim onun çok ötesinde. Böyle olunca ne oluyor? Emeğimizi çalışırsunuz. Bu, kiraz üreticisi için de geçerli, kayısı üreticisi için de geçerli, zeytinyağı üreticisi...

Bu, yanlış politikaların sonucunda insanların emeğini çalmaktır Hanımefendi; burada bunu söylüyorum bakın.

Evet, çalışırsunuz yani yanlış yönettiğiniz için, komşularla, Rusya’yla ilişkilerimiz, Avrupa’yla ilişkilerimiz doğru olmadığı için bu ürünleri yurt dışına pazarlayamıyoruz, emek çalınıyor. Bu şekilde, bilmem anlatabildim mi? Yani burada bir hırsızlık var.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, konu anlaşılmıştır. Teşekkür ediyoruz.

BURAK ERBAY (Muğla) – Başkanım, ama bu, doğru bir yöntem değil ki.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, Başkanım, devam edelim.

Vekilim, lütfen, Allah aşkına ya! Ya, portakal ile dezenformasyon kanunu arasındaki...

Sayın Tuncay Özkan ya...

BURAK ERBAY (Muğla) – Ama yani bunu bir bütünsellik içerisinde anlatmam lazım. Siz iletişimcisiniz yani bundan övünüyorsunuz ama bu...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, arkadaşım...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Burak Bey, video çekmiyorlar.

BURAK ERBAY (Muğla) – Ya, istemiyorum ben, video istemiyorum, kayıtlara girsin. Ben kapattırırım. Ona da ben söylemedim çek diye zaten.

Sonuç itibarıyla, insanların emeğini çalışıyorsunuz, umudunu çaldınız, çok kötü bir ülke bırakıyorsunuz. Bununla ilgili büyük bir mücadele veriyoruz. Bunu yaparken de ülkenin kasasını boşalttınız, yanlış ihaleler yaptınız. İşte, geçiş garantili şeyler yapıldı ve sonuç itibarıyla, büyük yolsuzluklar yaptınız, şatafat içerisinde yaşadınız, saraylar yaptınız, Marmaris Okluk'a saray yaptınız, Ankara'ya saray yaptınız, yetmiyor Van'a yapıyorsunuz. Bu şekilde, ülkeye çok fazlasıyla zarar verdiniz. Bu konuda da bu yolsuzluklarla ilgili uyuşturucu batağına batırdınız. Gençler kumar oynuyorlar, gençler uyuşturucu batağına batmış durumda. Bunun sebebi de -işte buradaki az önce sabahdan beri anlattığımız- ülkenin mevcut yanlış yönetimi sonucudur. İşte, bununla ilgili de bu ilgili kurumlar bakın, ne yapmışlar? Bu anlattığım, ülkenin durumunu tespit eden haberlere iletişim yasağı getirmişler. Neye getirmişler? Mersin Limanı'nda ele geçirilen kokainlerle ilgili yasak getirmişler. İşte tam da konu buraya bağlanacaktı müsaade etseydiniz. Başka neye getirmişler? Yunak ilçesindeki Belediye Başkanıyla ilgili haberlere getirmişler. Neye getirmişler? Cumhurbaşkanıyla ilgili yönetim... Cemaat yurtlarında kalan tıp öğrencisinin intihar haberine getirmişler. Bakın, bunları, işte, bu yaptığınız gibi olduğu için konuşamıyoruz belki. Belki hep araştırma önergeleri veriyoruz ya Mecliste, çok önemli şeyler söylüyoruz. Geçenlerde, işte, kiracılarla ilgili söyledik, daha önce başka konularla ilgili söyledik. Şu şekilde yapmayıp komisyonları kursak, gitsek bunları yerinde incelesek belki ortak akılla çok daha çözümler bulacağız, biz de kendimizi ifade etmiş olacağız, sizler de etmiş olacaksınız o araştırma komisyonlarıyla, yerinde inceleyeceğiz ve bu şekilde de çözümlere katkılar verebileceğiz belki. Ama bunun yerine işte ne yapıyor şimdi? Bunlar konuşulmasın, araştırma önergeleri reddedilsin ve ondan sonra da işte bu yasalara kadar geliyor bu anlayışınız, yasakçı anlayışınız. Ne olacak? Yani dediğim gibi, notlarda sabah da söyledim, yangınlarla ilgili yaptığımız uyarılar oldu, diğer yolsuzluklarla ilgili oldu, eğer, siz bunu yasaklarsanız ne olacak biliyor musunuz? Milyonlarca insan Sedat Peker'i izleyecek, Sedat Peker ajansları kurulacak. Onların Türkiye'yle ilgili söyledikleri yorumların, eksik, yanlış, fazlasıyla, bunların önünü açıyorsunuz. Bunu yapmayalım, bunu yapmayalım. Bunları, bu tarz yasaklayıcı anlayışlarla getirmeyelim. Gerçekten gazeteci olan arkadaşlar bu konularda araştırınsınlar, biz de siyaset olarak bize düşen görevleri yerine getirelim, bunları ifade edelim, çözümlerin üstüne gidelim, bunu yapalım, bunu söyleyeceğiz arkadaşlar, bunu tartışacağız. Yani bunu buraya bağlayacaktım. Ülkemiz daha huzur içinde, insanlar kendini güvende hissetsin, siyasiler olarak biz gereğini yapabilelim, basın gereğini yapsın. Bu şekilde, işte, birtakım kurumlarla onların kafasına çekiçle vurmayalım, korkutmayalım, ürkütmeyelim, onlar da gereğini yapsın, biz rahatlıkla yapalım ama bu madde maalesef kaygı uyandırdı sayın başkanlarım, değerli imzacı vekiller, bürokratlar, Sayın Başkan. Bir kaygı uyandırdı, bu kaygılar günlerdir bize geliyor. Gelin, bu hatadan vazgeçelim. Biz de diyelim ki: Onlar da gördü, bir şekilde geri adım atıldı, düzenleme bu şekilde vicdanları rahatlatacak bir hâl aldı diyelim ve buna göre de hep beraber oy birliğiyle elimizi kaldıralım. Bunu talep ediyoruz, bunu diliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, 29’uncu madde -bugün, bu toplantıya katılan bütün arkadaşlarımızın ben önergeyi hazırlayanları da bu konuya dâhil ediyorum hatta- çok yoruma açık bir düzenleme. Biz, bu kadar yoruma açık, keyfiyete açık bir düzenlemenin bu yasa teklifinden çıkarılması gerektiğini baştan beri savunuyoruz ve aslında bütün yasamız da bu maddenin üstünde kitlendi kaldı. Tüm yorumcular, tüm değerlendirmeler de buradan yürüyor. Tabii, 2020 yılında da yasayı yaparken yine bir yasa vardı ortada dedik ki: Burada bazı sorunlar var, bunlar toplumun kolektif hafızasını yok eder demiştik o günün şartlarında. Yine, böyle iyi niyetle “Yok, hiç öyle bir şey olmaz.” dediler. Ama gördük ki uygulamada yolsuzluk ve rüşvet haberlerine kişilik haklarının ihlali çerçevesinde engelleme kararları veriliyor. O gün ısrarla biz uyardığımız hâlde gördük ki yasa muhalif sesleri, 2020’de çıkarılan yasa da muhalif sesleri susturan bir araca dönüştü. Yani muhalif seslerden kastım gazeteciler, muhalif seslerden kastım internet medyasında, sosyal medyada yayın yapan çeşitli gazeteciler ve görüş bildirenler. Örneğin “Unutulma hakkı, vatandaşlardan ziyade siyasetçiler, kamu görevlileri için bir koruma kalkanı görevi yapmaktadır.” denmişti o zaman. Kişilik hakkı ihlali gerekçesiyle vatandaşın kamusal figürlere ilişkin haber alma hakkı engellenmektedir. Medya Araştırma Derneği -MEDER- bir araştırma yapmış; sosyal medya yasasının basın özgürlüğü üzerine etkilerini izleme araştırması. Bu 2020 yılında çıkardığımız araştırmanın genişletilmiş bir raporunu hazırlamış. Ekim 2020 ile Ekim 2021 arasında en az 1.197 haber hakkında içerik kaldırma kararı verilirken içerik kaldırma kararlarının 675’i “yolsuzluk ve usulsüzlük” üzerine -yani iktidar temsilcilerinin yolsuzluk ve usulsüzlük haberleri üzerine uygulanmış- 466’sı da “görevi kötüye kullanma” üzerine uygulanmış. Yani, iyi niyetle bir sürecin yönetildiği söylendi, o gün de tam şöyle anlatılıyordu: “İşte, burada bir kişi mağdur olmuş olabilir, o mağduriyete karşı bu kişinin hak ve özgürlüklerini koruyacak, kişiyi koruyacak.” derken bakın, uygulanmış, iki yıl önceki uygulamada 1.197 olay incelenmiş, 675’inde yolsuzluk, 466’sında görevi kötüye kullanma haberleri engellenmiş. Yani, sayın yöneticiler, teklif sahipleri; sıradan bir vatandaş gelip de bu maddelerin hiçbirini aslında kullanmamış, onun hakkını savunmamışız siyasetçileri savunmuşuz.

Buna ilave olarak, tabii “halkı kin ve düşmanlığa sevk etmek” gibi bir başlığımız var, uzun zamandır kullanılan bir başlık, sık sık da sağa sola çekiliyor. “Halkın benimsediği değerleri aşağılamak” var. “Cumhurbaşkanına hakaret” ve “örgüt propagandası” gibi suç kategorileri zaten dijital mecrada eleştiri ve ifadeleri sık sık baskılayan maddeler.

Şimdi, bu düzenlemenin 29’uncu maddesinde de “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçu”yla yeni bir suç tanımı daha devreye sokuluyor. Hâlihazırda iktidara muhalif sesleri baskı altında tutmaya hizmet eden ceza düzenlemeleri göz önünde tutulduğu zaman, önerilen suç tanımıyla istenilen sonucu kestirmek çok da zor değil: Muhalif sesleri susturmak.

Tabii, bu hususta mevcut adli uygulamalar dikkate alındığında “kamu barışına karşı suçlar” kategorisinde değerlendirilen suç başlıkları üzerinde çok sayıda kişiye tutuklama ya da adli kontrol önlemi uygulandığını da hatırlatmakta fayda var. Hâl böyle olunca, yaklaşan seçim sürecinde dezenformasyon bahanesiyle iktidar partisinin çıkarlarına ters düşebilecek haberler yapan haber ve içerik üreticilerinin zapturapt altına alınması önemli bir tehdit arz etmektedir. Bu anlamıyla bu teklif, dijital medyayı ana akım medyaya dönüştürme, tek sesleştirme teklifidir. Yani sosyal medyanın, internet medyasının da “ALO Fatih”lerini yaratma çabasıdır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkanım, “Evet.” demeyin, uzun bir değerlendirmem var. Avrupa’yı, Almanya’yı...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, zaten geneli üzerinde konuşmuştuk.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben geneli üzerinde bunları anlatamadım Sayın Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Geneli üzerinde tam bir saat konuştunuz.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım, otuz beş dakika konuştum ama Almanya, İngiltere örneklerini, Avrupa, Amerika örneklerini paylaşmadım, şimdi paylaşacağım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Rica ediyorum toparlayalım Onursal Bey. Ya, bakın...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Buna hazırlık yaptım Başkanım, ben iki gündür çalışıyorum. Dinlemek istemeyen dinlemesin.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Zaten Adalet Komisyonunda da değerlendirilecek.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım, o zaman geldiğinde Adalet Komisyonundaki arkadaşlarımız değerlendirir. Oradaki Başkan da gerekli düzenlemelerin...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Lütfen, toparlamanızı rica ediyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben çalışmamın hepsini kayıtlara geçireceğim, bunu şimdiden söyleyeyim size. Lütfen, karşılıklı bir polemik...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ne kadar süre istiyorsunuz?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Benim 3 sayfalık bir çalışmam var, bunu kayıtlara geçireceğim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama bu şık bir şey değil ki ya! Doğru da değil ya!

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – “Bu şık bir şey değil.” değil. Ben bir çalışma yapmışım Başkanım, siz bu çalışmamı nasıl yok sayarsınız yani? Ben bu çalışmamı niye sizinle paylaşmayacağım? Ben dünya örneklerini incelemişim, katkı sunmak istiyorum ben bu Komisyona. Siz nasıl...

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – En azından belirli bir mantık örgüsü var ve biz dinliyoruz yani.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Evet, evet. Buyurun, ben size bir kanunla alakalı anlatıyorum. Şimdi, arkadaşlara diyorsunuz ki: “Domates, portakal anlatma.” “Onursal konuşma...” Sonra da çok...

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Yok, yok. Ben konuşmanı destekleyici mahiyette...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben şaşıyorum. Ha, bir hakaret içeriyorsa da konuşuruz. Söz hakkı da sizindir, konuşun istediğiniz kadar.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Yanlış anlaşılmasın, ben istifade ettiğimi ve bir mantık örgüsü olduğu için değerli bulduğumu ifade ederek...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sağ olun, teşekkür ederim Ahmet Vekilim.

Yine, düzenlemenin gerekçesinde, Almanya, Fransa, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliğindeki düzenlemelere göndermeler bulunmaktadır. Tasarının halkı yanıltıcı niteliği burada devreye giriyor. Evet, tüm ülkelerde dezenformasyona yönelik düzenlemeler mevcut, hatta 50’den fazla ülkede dezenformasyona yönelik uygulamalar söz konusu. Tasarının gerekçesi başka, içeriği başka bir olguya karşılık geliyor.

Düzenlemede atıf yapılan ülkelerdeki yasal ve pratik işleyişe geçmeden önce şunu belirtmekte fayda var: Almanya, Fransa, İngiltere, ABD ve Avrupa Birliğinde yalan habere karşı tutuklama, gözaltı, ceza gibi önlemler söz konusu değil. Almanya’da bir uygulama var, onu da birazdan açacağım, bir eksiklik olmasın diye eklemek isterim. Bu anlamda önerilen yasa teklifi Bahreyn, Bangladeş, Benin, Kamerun, Fildişi Sahilleri, Kazakistan, Myanmar, Ruanda, Tayland gibi ülkelerle benzeşiyor. Tüm bu sayılan ülkelerde bugün tartıştığımız yasa teklifinde olduğu gibi ceza düzenlemeleri yapılmıştır. Bu hâliyle, hayaller gelişmiş Batı demokrasileri, gerçekler ise üçüncü dünya standartlarıdır. Dezenformasyon bu ülkede tüm kesimlerin ortaklaştığı bir sorun. Sosyal medyadaki dezenformasyonun bir gerçeklik olduğu, bununla mücadele edilmesi gerektiği aşikârdır ancak burada dezenformasyonla değil, seçim öncesi muhalefetle bir mücadele var, başta da belirtildiği gibi, dijital mecralarda yanıltıcı bilginin önüne geçilmiş. “Post hakikat” durumuna karşı yasal çerçeve oluşturulmasının gerektiğini düşünüyoruz, “nasıl?” sorusuna ilişkin olarak demokratik temayülleri içselleştirilmiş ülkelerin uygulamaları ve uluslararası hukuk standartlarının ölçü alınması gerektiğini düşünüyoruz. Bu anlamda, mevcut tasarı demokratik uygulamalarla taban tabana zıttır, getirilen düzenlemeyle amaçlanan, Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının manipülasyon ve yalan haber bombardımanına karşı ses çıkaran medya ve bireylere karşı sansür, otosansür mekanizmalarını daha da güçlendirmektir. Yine, örneğin Almanya, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerde dijital mecralara dair internet özgürlüğünün görece yüksek olduğu ülkelerde farklı düzenlemeler yapılıyor fakat bu düzenlemeleri bizimkinden ayıran şey gerekçeleri ve uygulamaları. Mesela, Almanya’da yapılan düzenlemenin gerekçesi, nefret suçlarının önüne geçmektir. Genelde aşırı sağcı gruplar tarafından yalan haber yapma, yayma, kamuoyunu suça teşvik etme, halkı kışkırtma, şiddet görselleri paylaşma ve tehdit içerikleriyle daha etkin mücadele olarak belirlenmektedir; pratikte ise süreçte idarenin payı yok denecek kadar azdır. Almanya’daki işleyiş şu şekilde özetlenebilir: Sosyal medya platformları alenen suç teşkil eden içeriğin belirlenmesinden sorumludur, herhangi bir içeriğin kaldırılıp kaldırılmayacağına dair karar sosyal medya platformu tarafından verilir. Burada idare, sosyal medya platformunun uygulamalarını bütün olarak inceler ve eğer talep edilen ilkelere uyulmadığını tespit ederse platforma ceza yazabilir, eğer sosyal medya platformu içeriği kaldırır ya da engellerse içeriği kaldırılan kullanıcı için adli itiraz öngörülür; adli süreçler sonrası içerik ya yeniden erişime açılır ya da olduğu gibi kalır, eğer paylaşılan içerik düşünce ve ifadenin ötesinde bir suç ögesi içeriyorsa sosyal medya platformu kolluğa ihbarda bulunur. Bildirilmesi gereken paylaşımlar, yasadışı örgütlerin propaganda materyalinin yayılması, ölüm tehdidinde bulunulması, ciddi şiddet içerikli eylemlere hazırlık, şiddete teşvik ve şiddetin tasvir edilmesi, suçun ödüllendirilmesi ve onaylanması, isyana teşvik ya da çocuk pornografisi kayıtlarının yayılması suçlarına konu olmalıdır.

Fransa örneğinde de düzenlemenin amacının internet üzerinde seçim süreçlerinin olası manipülasyonu ile daha etkin mücadele etmek olduğu vurgulanmaktadır. 2019’da uygulamaya giren yasa, sosyal medya platformlarına, seçime üç ay kalmasından itibaren yapılan reklam, propaganda içeriklerini ve bunların finansman kaynakları ile bedellerini kamuoyuna açıklamak zorunluluğu getirmiştir. Söz konusu yasa, dış ülkelerin seçim süreçlerine olası müdahalesinin önüne geçmek için devreye sokulmuştur. 2016 Amerika Birleşik Devletleri seçimleri ve BREXIT sürecinde Rusya’nın seçim süreçlerine dâhil olduğu iddialarının ertesinde Fransa’da böyle bir yasa ortaya atılmıştır. Ayrıca, Fransa’da işleyişte bilginin dezenformasyonu iddiasıyla başvuru yapan siyasi partilerin iddiaları yargı tarafından verilir.

İngiltere’de ise, yanlış bilginin ve yurtdışı kaynaklı dezenformasyon kampanyalarının önüne geçilmesi için bürokrasinin, akademinin, sivil toplumun dâhil edildiği bir süreç işletilmiştir. Bu çabanın arkasında dezenformasyonla mücadele ve yanlış bilginin yayılımının çok boyutlu yapısına gönderme vardır. İngiltere örneğinde dezenformasyonla mücadele için devlet ve devlet dışı aktörler eş güdümlü

hareket etmektedir. Yine, Fransa'ya benzer şekilde İngiltere'de de gerekçe BREXIT seçimlerinde yaşanan Cambridge Analytica skandalı ve Rusya'nın seçim sürecini yalan haberlerle manipüle ettiğine dair iddialardır. Büyük teknoloji firmalarının kanaat mühendisliği ve yabancı ülkelerin seçim manipülasyonu demokratik karar alma süreçlerini tehdit etmektedir, dezenformasyonla mücadele çerçevesinde kişilere yönelik herhangi bir suç tanımlaması yapılmamıştır. Çözüm yolu olarak temel eğitimden başlayarak medya okuryazarlığı hususunda halkın bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar devreye alınmıştır. “Denge ve Denetleme Ağı”nın “Dünyada Sosyal Medya Düzenlemelerine Karşılaştırmalı Bakış ve Türkiye İçin Somut Öneriler Raporu”nda da dikkat çekildiği üzere, Amerika Birleşik Devletleri'nde ise, son dönemde yapılan düzenlemelerle kullanıcı içeriklerine yönelik her türlü faaliyetlerini detaylı raporlamaları zorunlu hâle getirilirken sosyal medya platformlarının içerik kaldırma gibi eylemlerinin ancak mahkeme tarafından kanun dışı olarak addedildiği durumlarda gerçekleştirildiği hükmü getirilmiştir. Bir de dijital hizmet yasası var, bundan konuşmanın başında bahsetmiştim, bir sonraki maddede de buraya atıfta bulunuluyor. Bunları incelediğimiz zaman, dezenformasyonla mücadele meselesinin dünyanın bir meselesi olduğu ve herkesin bunu konuştuğu çok aşikâr. Fakat, dünyadaki uygulamalarla Türkiye'deki uygulamayı karşılaştırdığımızda görüyoruz ki aslında Türkiye'de özellikle “dezenformasyonla mücadele” başlığı adı altında muhalefeti susturmaya yönelik, muhalif sesleri susturmaya yönelik bir yasa tasarısı getirilmiş. Teklifin 29'uncu maddesinde de burada açıkça her tarafa çekilebilecek, her türlü çağırısı, her türlü hesap sormayı, her türlü hak aramayı aslında dezenformasyon meselesinin içine dâhil edip kişileri üç yıla kadar, hatta organize olduğu için dört buçuk yıla kadar cezalandırabilecek bir tasarı önümüzde. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu tasarının Türkiye demokrasisine çok ciddi yaralar açacağını düşünüyoruz. Özellikle, vatandaşın ifade özgürlüğü önüne büyük bir engel olacağını, halkın haber alma özgürlüğünün önünde büyük bir engel olacağını düşünüyoruz ve bunun ivedilikle tekliften çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Şimdi Ahmet Bey söz istedi, Ahmet Bey'e söz veriyorum.

Buyurun.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Ya, ben aslında niye bir mantık örgüsünü, akıl yürütme örgüsünü yapıyorsunuz ortamdaki diye bir eleştiride bulunacağım ama Onursal Bey'in konuşmasından dolayı sarfınazar ediyorum ondan, istifade ettiğimiz güzel bir şey oldu.

Sadece küçük bir not: Bu muhalefeti susturma meselesinin üzerinde çok duruldu. Ben, tabii, öyle düşünmüyorum, öyle düşünmediğim için kanun teklifini de destekliyorum.

Bir de siyaseten de aslında buradaki eleştirileri dinlerken de sürekli zihnimde değerlendirdim tekrar. Mesela, Sayın Kılıçdaroğlu'nun sesini kısacak, onun konuşmasında siyaseten etki oluşturacak bir şeyi kısıtlamak siyaseten de benim açımdan doğru değil. Yani, konuşması lazım, daha çok kişiye anlatması lazım, demokratik siyaset bunu gerektirir.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Burada muhalif liderleri söylemiyoruz tabii, “tweet” atan bir genci ya da işte bir gazeteciyi.

BURAK ERBAY (Muğla) – Ona da tazminat davaları açılıyor biliyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Bey, biz devam edelim.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Dolayısıyla, böyle bir şeyimiz yok; aksine, buradan da meşruiyetini alarak demokratik zeminde siyaset yapan bir yapımız var. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum, burada teklife imza atan, buna destek veren, metnini içeride çalışırken de partide çalışırken de belli noktalara katkı sunmaya çalışmış biri olarak söylüyorum. Böyle bir amaç, böyle bir şey

yani özellikle yaklaşan seçimle bunu özdeşleştiren bir akıl yürütmesi de yapıldı, bunları çok doğru bulmuyorum. Bir de parlamenterin başka bir parlamentere söyleyeceği bir eleştiri olarak da görmediğimi ifade etmek istiyorum. Sonuçta hepimiz aynı zemin üzerinden siyaset yapıyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Bey, teşekkür ederim.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Onun çözümü var: 1 Ocak 2024 yapaalım uygulama tarihini, bunların önüne geçelim.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Erken seçim yok diyorsun o zaman sen.

(Gülüşmeler)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Hayır, seçimi yapmak...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bir dakika, vakit de hayli ilerledi.

Yüksel Bey, bir cümle.

Buyurun.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Birkaç şey...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Birer cümleyle lütfen, rica ediyorum. Zaten, Onursal Bey'in bu kadar açıklamasını üstüne siz daha ileri ne söyleyeceksiniz Değerli Vekilim ya?

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum efendim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yapmayın hocam!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, lütfen, rica ediyorum. Ya, siz Komisyonumuza misafir geldiniz, rica ediyoruz. Bakın, başladığımızdan bu yana...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Gece saat 3'e kadar beklemiş vekillerimiz...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Gidelim mi hocam, gidelim mi?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – İsterseniz gidebilirsiniz, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Böyle bir şey olur mu hocam ya!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Utku Bey, biz size söz veriyoruz...

Kardeşim, bakın, bu meselenin...

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Şimdiye kadar çoktan bitmişti konuşmam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama Yüksel Bey, bir dakika. Ben, size nezaket gösteriyorum, buyurun toparlayarak konuşun diyorum; siz "Birkaç cümle var." diyorsunuz. Yani, Onursal Bey'in bu kadar detaylı, ayrıntılı konuşması üzerine... Ben, çok merak ediyorum, Allah aşkına buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Hocam, 3'e kadar beklemiş vekillerimiz yani bunlara söz verilmeli.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Burada iyi niyetlerimizin hepsinin istismarı var, bunu ayrıca konuşacağız.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Yorgunluğu anlayışla karşılamadığımı bilmenizi isterim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yorgun da değilim ayrıca.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Uzun konuşmayı seven biri olmadığımı sanıyorum buradaki arkadaşlar da anlamışlardır.

Yani geneli üzerinde konuşurken dezenformasyonla ilgili mücadeleye yanıt veren bir durum değil, tam tersine bir durumla karşı karşıyayız, dezenformasyona açık bir düzenleme yapıyoruz gibi bir değerlendirme yaptım tam da burayla ilgili. Bu madde, Türkiye'nin gücüne yakışan bir madde ve düzenleme değil; Türkiye bu maddeyi hak etmiyor. Peki, bu madde hangi sonuçları doğurur? Şimdi, bu maddenin içeriği medyanın toplum üzerindeki olumsuz etkisini ortadan kaldırmaya yönelik bir düzenleme gibi görülüyor, bunun için yapılmış gibi görülüyor. Hâlbuki sonuçları itibarıyla tam da bunun tersini doğuracaktır. Neyle? Türkiye'de Türkiye'yi korumak, dezenformasyonla mücadele etmek gibi bir sorumluluğu olanların sorumluluktan kaçması için yapılmış bir düzenleme bu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyoruz, sağ olun efendim.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Bitiriyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Rica edeyim.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Bu düzenlemeyle aynı zamanda biz hem toplumumuza haksızlık ediyoruz, inanmıyoruz hem basınıma, medyamıza, onların duyması gereken sorumluluğu üzerlerinden alarak bir anlamda haksızlık ediyoruz, bir bütün olarak ülkemize haksızlık yasaıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederiz.

Utku Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Bu madde ifade özgürlüğü ve basın hürriyeti bağlamında, bilgi ve fikirle haber alma ve yayma haklarının ihlaline, vatandaş gazeteciliğinin ortaya çıkmasının önlenmesine, bir konuda kanaat ve kamuoyu oluşturulmasının engellenmesine, sansür, otosansür uygulanmasına, internetin özgürce kullanımının sınırlandırılmasına neden olacaktır. Anayasa'nın 2'nci ve 38'inci maddelerinde güvencelenen hukuk devleti ile suç ve cezaların kanuniliği ilkeleri uyarınca, suç tipi açık, net, anlaşılabilir, ulaşılabilir, öngörülebilir, objektif biçimde tanımlanmalıdır. Suç tipi tamamen muğlak kavramlarla kaleme alınmıştır bu maddede. Diğer bir deyişle, kanun şeklen vardır ve fakat maddi anlamda yoktur. Ortada kanun formunda bir işlem vardır ve fakat o kanun normunun içeriği iktidar etkisindeki yargıçlar tarafından içtihatlarla doldurulacaktır. Açık ve meşru olmayan amaçlarla yani özgür basını ve muhalefeti susturmak için bu suç oluşturulmuştur.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum Utku Bey.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yok, bitmedi Sayın Hocam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir toparlayalım hızlıca lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii, toparlıyorum.

Ben şimdi, bu kanun çıkmadan önce, son iki yıl içinde yaşadığımız -hani bazen hafızalarımızdan silinebiliyor birkaç şeyi hatırlatmak istiyorum. Bloomberg kanalında 2018'de yayınlanan doların 10 liraya kadar çıkacağına ilişkin değerlendirmenin de yapıldığı ekonomik kriz ve döviz konulu haberi hazırlayan gazeteciler ile söz konusu haberi sosyal medya hesaplarından yorumlayan gazeteci, ekonomist ve sanatçılardan oluşan 33 kişi, bakın, BDDK'nin şikâyeti üzerine yargılandılar, yargılandılar. Bakın, bu yoktu. Şimdi, bu madde...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ayrıca, beş yıl hapisleri isteniyordu. Ayrıca, yine benzer şekilde, Covid dönemini hatırlatacağım. Fox TV sunucusu Fatih Portakal başlatılan bir bağış kampanyasıyla ilgili olarak bir “tweet” attı. Bu “tweet”i nedeniyle, hem Cumhurbaşkanına hakaret hem

BDDK'nin işte, bankanın itibarını sarsabilecek, şöhretine zarar verebilecek hususlarda, kasten sebep olmak suçlamalarıyla hakkında soruşturma açıldı. Kocaeli'de SES Kocaeli gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni İsmet Çiğit Kocaeli'deki bir hastanede 2 kişinin corona virüs nedeniyle öldüğüne ilişkin bir haberin gazetesinin internet sitesinde çıkmasının ardından 18 Martta polis tarafından gözaltına alındı. Gazeteci...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Toparlayalım lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Toparlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, rica ediyorum, lütfen ya.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Zaten toparlıyorum.

Gazeteci Nurcan Baysal Diyarbakır Cezaevinde ve kentte corona virüse karşı alınan tedbirlere ilişkin yazı yazması ve bunun sosyal medyadaki paylaşımı nedeniyle ifadeye çağrıldı. Şimdi, bunlar bu madde olmadan önce.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bitiriyorum Hocam.

Bu madde geldiğinde şimdi burada çizilen bu suç iktidarın etkisindeki yargının keyfî uygulamalarına neden olacaktır. Kişi, hangi somut eyleminin bu suçu oluşturacağına önceden hukuki kesinlik içinde tayin edemeyecek, davranışlarını buna göre şekillendiremeyecek. Kişi, yaptığı her paylaşımda, söylediği -yani bireyler, yurttaşlar- her sözde bu suçun faili konumuna düşme riskiyle karşı karşıya kalacaktır. Halk arasında endişe, korku, panik yaratma amacı nasıl tespit edilecektir belli değil. Ülkenin iç ve dış güvenliği, kamu düzeni, genel sağlığıyla ilgili olan konuları...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyorum Utku Hocam, toparlayın.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bitiriyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, lütfen efendim, rica ediyorum bir toparlayalım, tamamlayalım ya. Artık maksat hasıl oldu, zaten geneli üzerine de konuşunuz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Söylüyorum.

Burada...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yani sosyal medya yasası hiçbir partiyi iktidara getirmiyor, iktidardan götürmüyor; millet oyu veriyor ya. Öyle olsaydı yani başka bir tarih Türk demokrasi tarihi olacaktı.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii, burada istenen şu: Susan, korkan, konuşmayan, düşündüğünü ifade etmeyen bir toplum isteniyor, yurttaşın haber alma hakkı engelleniyor, basın özgürlüğü engelleniyor; bu nedenle karşıyız ve çekilmesinin doğru olacağı kanaatindeyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

29'uncu madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. 29'uncu madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge vardır. Sırasıyla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

2/4471 sayılı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan Altıntaş

Ankara

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 2'nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4471 esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu düzenlemede, suçun manevi unsuru olarak “Sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratmak saiki” öngörülmüştür. Kişiden kişiye, dönemden döneme değişmesi mümkün olan bu duygu durumlarının ölçülmesi, saikin ortaya koyulması son derece subjektif değerlendirmelere bağlıdır. Kamu barışının bozulmasına elverişlilik ölçütü de son derece göreceli olup bunun cezai müeyyideye bağlanması, başta gazeteciler olmak üzere, tüm halkın cezai tehdit altında bırakılmasına yol açmaktadır. Düzenlemenin teklif metninden çıkarılması son derece önemlidir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki 3'üncü önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/4471 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 29'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ

Abdullah Koç

Diyarbakır

Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yapılmak istenen düzenleme, her ne kadar mahkeme kararı öngörülüyor olsa da objektif kriterlerden uzaktır, gazeteciliği kısıtlamaya neden olacak ve muhalif seslerin medyada duyulmasının önü kesilecektir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu madde için iktidar tarafından karşıt bir yorum olacak mı?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu maddeye geçiyoruz değerli arkadaşlar.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Bizim önergemiz vardı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Okundu efendim. Hocam, sen sohbet ediyordun.

Ya, arkadaşlar, benim ihtisas alanım Türkiye'nin demokrasi tarihi, ben Türk siyasal hayatı hocasıyım, siyasal bilgiler fakültesi mezunuyum, Gazi Üniversitesinde hocalık yaptım asistanlığımdan itibaren. Burada ben, tabii, gerçekten siyasetin dijitalleşmesini görüyorum, dijital siyaseti de görüyorum fakat burada oy verecek olan sosyal mecralar değil ya, Bayburt oy verecek, Hakkâri oy verecek, Ankara oy verecek, Manisa oy verecek yani.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bayburt'un yüzde 99'u dijitalde.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, yani mesele şu: Milleti ikna etmeden sadece sosyal medya üstünden hiç kimsenin...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Millet de ama sosyal medya...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, şimdi devam ediyorum 30'uncu madde.

Hocam, bir dakika, mesele çok uzadı, size söz vereceğim 30'uncu maddede.

30'uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Tuncay Bey, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir İspanyol filmi seyrettim. Orada kumarhanede bazı insanlar çok kazanıyorlar, çok şanslılar. Adamın bir tanesi geliyor, eline dokunuyor, ona "şans emici" deniyor. Şimdi, Başkan buraya kadar demokratik düzeniyle geldi, geldi, geldi, geldi, Başkan birinin eli değdi. Başkanım 29'la beraber, şuraya getirdiğimiz her şeyle ilgili olarak durdu.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, bizim sabrımızı, olgunluğumuzu, demokratik duruşumuzu asla... Bakın, ben bunları açıklamak durumunda değilim. Biz bunu arkadaşlarla mütalaa ettik. Nasıl bir yöntem? Biz geneli üzerine bir görüşme yapıp kapatabilirdik ama bize yakışan, Komisyonumuza yakışan, geneli üzerine görüşme yapıp maddeler üzerinde de konuşma yapmaktı ama maddeler üzerindeki konuşmada olabildiği kadar kuşatıcı, temiz bir dille bunları konuşmaktı ama bunların hiçbirine uyulmadı, artık vakit de bu saat oldu.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, gayet güzel oldu, geldik buraya.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Tuncay Bey.

Şimdi 30'uncu maddeyle ilgili özetleyerek efendim.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Aha da konuşmuyorum!

Efendim, herkes milletvekili, görüşlerimizi söylüyoruz, inancımızı aktarıyoruz, imanımızı aktarıyoruz, "Siz iyi yaparsınız." diyoruz. Ve burada görüşümü söylerken Başkan beni dövecek mi diye korkacağım! Benim kardeşim, ne oldu şimdi bu saatte birdenbire?

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Ama genel mahiyetini...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, bakın, en önemli maddeleri konuşuyoruz. 29'la ilgili olarak hiçbir şey söylemedik, daha MİT'e doğru geliyoruz, güvenlikle ilgili, özgürlük politikalarıyla ilgili. İstiyorsanız konuşmayalım, bırakalım yarına dönelim; yorgunsak, eğer bunu kaldıramayacak noktadaysak yarına bırakalım, konuşacaksak müsaade edin konuşalım.

Şimdi, şurada, 30'uncu maddede, ilgili maddenin... Yanıltıcı bilgi konusunda görüş birliğimiz var mı efendim? Sübjektif bir kavramdır yanıltıcı bilgi; ne düşünüyorsunuz?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Sübjektif bir kavram, evet.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sübjektif bir kavramdır.

Bununla ilgili düzenlemeye bakacak mısınız yani tekrar bununla ilgili bir düzenleme, 29 ve 30'a...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, müsaade var mı?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Şimdi, 29’uncu maddede de 30’uncu maddede de arkadaşlarımızın önermeleri yönündeydi ama şunu kabul ederseniz, biz bununla ilgili konuşuruz: Bu alanda bir düzenleme yapmak gerekiyor mu gerekmiyor mu? Bu alanda gerçekten herkes sadece özgürlüğünü mü kullanıyor, yoksa bu alanın keyfilliğini suç işlemek için de kullanıyor mu?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bir boşluk görüyor musunuz?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Görüyorum.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Mesela?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Örnek vereyim, mesela bir haber söylüyorum size -yayınlanmış bir haber, bakabilirsiniz- diyor ki: “Silopi’de devlet okul yakıyor.” Bu, bir internet haber sitesinin paylaşımı, “Silopi’de devlet okul yakıyor” diye ve bir video var; videoda da Kahramanmaraş Serintepe Talebe Yurdu’nun çatısında yangın çıkmış, bunu paylaşıyor, bunun üzerine de... 7 Ekim 2013...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam efendim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Size bir şey hatırlatıyor mu?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Evet.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tamam. Yani bunun üzerine insanlar toplanıyorlar orada, tabii, başka eylemler de var, sonunda da ölenler, yaralananlar ve kamu malına zarar var. Şimdi, burada bilgi alenen yanlış bir bilgi; bu yanlış bilgiyi bile isteye toplumda infial uyandırmak için yayıyor. Burada bir suç var mı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Var.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tamam. O zaman demek ki bu alanda bir düzenleme yapılması gerekiyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Bugünkü yasalarla buna...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, arkadaşlar, gecenin bu saati...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Şöyle, şunu söylemek istiyorum...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – O zaman konuşmayalım Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Başkanım, konuştun zaten, niye yarıda bırakalım, devam ediyoruz arkadaşlar.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Arkadaşlar, lütfen...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Uzlaşmadığımız bir nokta ya.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam da ama zaten teklif sahibi olarak...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tuncay Bey...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Bey, bir dakika. Teşekkür ediyorum katkılarınız için.

Tuncay Bey, siz tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sözü yarım kaldı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, zaten mesele anlaşıldı. Niye söz yarım kalsın ya! Ben mi anlamıyorum? Arkadaş diyor ki: Dezenformasyon meselesiyle ilgili bir düzenlemeye ihtiyaç var mı yok mu?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam, biz de diyoruz ki...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu soruyu sordu işte.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Hiç durmaya niyetleri yok!

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, “Var.” dediysek de “Bunu konuşabiliriz.” diyor “29’u, 30’u görüşebiliriz.” diyor.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Nasıl görüşeceğiz?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Yani bu noktada ortak düşünüyorsak biz bunun daha iyisini yapmakla ilgili çalışabiliriz ama siz “Bunu kaldırın, hiç getirmeyelim.” dersiniz bunu konuşamayız.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Peki, medyaya “Haber kaynağını açıkla.” diyecek miyiz?

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Hayır, “Haber kaynağını açıkla.” bizim bu 29’uncu maddede yok, böyle bir şey demeyeceğiz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Kendim okuyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Böyle bir şey yok.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Faili açıkla; fail, fail.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Fail” dediğiniz haber kaynağı efendim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Hayır, “fail” dediğimiz haber kaynağı değil, “fail” dediğimiz yayınlayan.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Haberin yazarı.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Fiili işleyen.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Fiili işleyen. Haber kaynağı değil, yanlış anlaşıyor.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Yani gerçeğe aykırı olduğunu bildiği bir içeriği alenen yayma suçunu işleyen.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tekrar okuyorum efendim, tekrar okuyorum: “Suçun, failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle...”

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) - Anonim esastan bahsediyor.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Tuncay Bey, Abdullah Bey’e soralım, sizin gibi mi anlamış? Hukukçu Abdullah Bey’e soralım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam, olur.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi, Sayın Başkan, bu 29’uncu ve 30’uncu madde... Bunun “Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” şeklindeki olan tanımlama problemleri bir tanımlama.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Abdullah Bey, şunu rica ediyoruz sizden, hukukçu olduğunuz için sizden rica ettik bunu. Burada, ikinci paragrafta “Suçun, failin gerçek kimliğini gizlemek suretiyle veya bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi” diyor ya, burada kastedilen haber kaynağı mıdır, yoksa suçu işleyen kişinin kendisi midir?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yani haber kaynağı olarak da değerlendirilebilir.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Öyle şey olur mu ya!

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Tabii ki, ben size şunu söyleyeyim...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Failden bahsediyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – O zaman şunu diyelim, bakın, arkadaşlar da aynı şekilde bir öneride bulundular. O zaman, bu şekilde açıklayıcı bir tarif koyalım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “3) Gazeteci haber kaynağını açıklamaya zorlanamaz.” diyelim.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Evet, tarif koyalım o zaman.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Ama haber kaynağı değil o.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Ama haber kaynağı yok Tuncay Bey, yok.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Haber kaynağıyla ne alakası var, burada geçenin? Biz failden bahsediyoruz, siz kaynaktan bahsediyorsunuz.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, şöyle yapalım: Tuncay Bey bunu Cumhuriyet Halk Partisindeki hukukçularla istişare etsin, biz de bu konuya çalışma sözü verelim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, teşekkürler.

Sayın Özkan, bu konuyla ilgili var mı ...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkanım, bu 29’uncu madde gerçek anlamda...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika, Tuncay Özkan Bey...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben itirazımı koruyorum. Bana göre, gazeteci haber kaynağıdır burada; ben öyle anlıyorum.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – 29’uncu maddeyi soruyorsunuz ya.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 30’uncu maddedeyiz arkadaşlar.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi, sordukları için ben bir iki cümle daha sarf edeyim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Şimdi, 29’uncu madde gerçekten problemli bir madde. Onun için, eğer sizler bunun üzerine bir çalışma yaparsanız olumlu olacağını düşünüyoruz çünkü biz tümünden geri çekilmesini talep ediyoruz ama sizin bir çalışmanız olursa da Adalet Komisyonunda yeniden bakmak gerekir diye düşünüyorum.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Bu madde üzerinde Türkiye’de ceza hukukunda uzman onlarca kişiyle oturup konuştuk yani onlarca, bir iki değil; çoğunu da tanırırsınız.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Anlaşmıyoruz bu konuda.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Kaynağı filan nereden çıkarıyorsunuz? Failden bahsediyoruz, failden.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – 29 ve 30’uncu maddeler, tabii, birbiriyle alakalı, zaten biri de temyizle alakalı maddesi.

Şimdi, burada birkaç sorum var. Bir de burada üç yıllık bir ceza öngörüyorsunuz; aslında bu da kabul edilebilir bir ceza süresi değil ve bunun bir de Anayasa'ya aykırılık tarafı var, burayı da görmezden geliyorsunuz. Yani bu 29'uncu maddeye baktığımız zaman, mesela, temel hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılmasının sınırları ile haberleşme hürriyeti, düşünceyi açıklama ve yayma, basın hürriyeti bakımından Anayasa'nın 13, 22, 26, 28'e... Yani böyle bir aykırılığı var.

Biraz önce söyledim, Ahmet Bey de aslında doğru bir yere yönlendirdi beni, belki eksik anlatmıştım. Tabii, biz şunu söylüyoruz: Mesela, seçime maksimum bir yıl gibi bir süre kala bu yasanın getirilmesi şu soru işaretini getiriyor çünkü ne var yasada? Diyor ki mesela: Doğal afetler ya da salgın... Mesela o sıkıntılı zamanlarda yani iki yıl biz bunu hiç konuşmadık, salgının en yüksek olduğu dönemlerde, sorunlar yaşadığımız dönemde konuşmadık ama ne hikmetse döndü dolaştı bu dönemde getirildi.

AHMET BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova) – Ama siyaseten çok problemli görünmez miydi salgın varken salgının konuşulmasını düzenleyen bir şey getirmiş olsak...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yani bunlar benim görüşlerim, katılmayabilirsiniz.

Bir de şeyde çok haklısınız, şöyle: Bu, muhalefet siyasetçisini susturmaya yönelik bir nokta değil, sonuçta muhalefeti destekleyen milyonlarca seçmenimiz var bizim, sizlerin de var, destekçilerimiz var. Onlar dezenformasyon üzerinden cezalandırılabilirler, biz kendimiz için korkmuyoruz yani Onursal Adıgüzel için ya da bizim bir yöneticimiz için değil buradaki meselenin özü aslında. Birincisi, halkın ifade özgürlüğünün önüne geçiliyor, tabii, biz de o halkın içinde olduğumuz için bize de bunun etkisi olabileceği noktası çok önemli. Onun için “muhalefeti susturma” derken büyük bir tanımlama yapmıştım.

Yine, hukuk devleti ilkesi, temel hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılmasının sınırları, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı, suçların ve cezaların kanuniliği ilkesi bakımından da Anayasa 2, 13, 19, 38... Tabii, hukukçularımız daha iyi bilir.

Bir de yine önemli olduğunu düşünüyorum; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin suçların ve cezaların kanuniliği ilkesine ilişkin 7'nci ve ifade özgürlüğüne ilişkin 10'uncu maddesini ihlal ettiğinden Anayasa'nın 90'ıncı maddesine de bir aykırılığı var. Bu durum, Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası mahkemelerde sorumluluğunun olmasını sağlar ve bir de bize boşuna tazminat ödetmek zorunda bırakır.

Bir de bir yıldan üç yıla bir ceza öngördüğümüz zaman -diyorum ya, hukukçular bunu çok daha iyi açıklayabilir ama- bunun ölçüsü seviyesinde de diğer haklarından da mahrum olacağı için çok büyük sorunlar yaşar. Bu kadar geniş tanımlanmış bir madde... Bu kadar fazla aykırılık varsa zaten bunun kesinlikle çok sıkı düzenlenmesi lazım. Sadece orada bir tanım eklenmesi değil, cezanın süresinden tutun dezenformasyonun tanımına kadar... Şuna da kimsenin bir itirazı yok, tekrar tekrar söylüyorum: Dezenformasyon, dünyanın konuştuğu bir mesele. “Post truth” Oxford tarafından yılın kelimesi seçildi -2016'da olması lazım- yani hakikat ötesi. Buraya gelmiş bir durum ve bunu herkes konuşuyor; biz de bunu yaşıyoruz yani bu, tek taraflı bir iş değil, bütün partiler bu sorunları yaşıyor ama önemli olan, buradan bir sansür ve korku doğması değil, burada düzenlemenin gerçekten herkesin “Tamam.” dediği bir hâle gelmesi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, 30'uncu madde üzerine görüşmeler tamamlanmıştır.

30'uncu madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge vardır, sırasıyla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

(2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 30'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan Altıntaş
Ankara

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Gerekçe...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Madde ile 29'uncu maddeyle Türk Ceza Kanunda ihdas edilen "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" başlıklı 217/A maddesi bakımından temyiz başvurularına imkân verilmesi amaçlanmaktadır. 29'uncu maddenin teklif metninden çıkarılması, halkın düşünce ve kanaatlerini açıklama hürriyeti açısından önemli görülmektedir. Bu bağlamda bahsi geçen 30'uncu maddenin de teklif metninden çıkarılması uygun olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 30'uncu maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

İlgili madde yanıltıcı bilginin alenen yayılma suçunun temyizini düzenlemektedir. Ancak 29'uncu maddeyle getirilen düzenlemenin hukuka aykırılığı göz önüne alındığında 29'uncu maddeyle bağlantılı olarak 30'uncu maddenin de teklif metninden çıkarılması yerinde olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 30'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ
Diyarbakır

Abdullah Koç
Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

"Yanıltıcı bilgi" ibaresi objektif değildir, keyfi kararların ortaya çıkmasına neden olacaktır. Bu nedenle ibare tekliften çıkarılmalıdır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben bu 30’uncu maddeyle ilgili çok kısa bir şey söyleyeyim: Başka bir anlamaya mahal vermemek adına, biz, kesinlikle 29’uncu maddenin ve 30’uncu maddenin... Kesinlikle bu maddeleri içeriği bakımından kabul etmiyoruz, antidemokratik buluyoruz ve bunların kesinlikle teklif metninden çıkarılmasını talep ediyoruz. Dolayısıyla herhangi bir redakte edilmesi, farklı şekilde önümüze getirilmesini de kesinlikle kabul etmiyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Söylemiştiniz daha önce.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bunu belirtmek istedim, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tamam, sağ olun, daha önce de söylemiştiniz.

Değerli milletvekilleri, 31’inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Onursal Bey konuşacak.

Buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Burada, 31’inci maddeyle birlikte, kanunun 6/A maddesinde Erişim Sağlayıcıları Birliği ve Birlik getirileriyle ilgili değişiklik yapılıyor. “Bu değişiklikler, mahkemelerin vereceği içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının hızlı uygulanmasına dönüktür.” deniliyor. Birliğe, 2005 ve 2020 yıllarında yasa değişikliğiyle de uyumlu biçimde hem erişimin engellenmesi hem de tüm içeriğin siteden çıkarılması kararlarının uygulanması yetkisi veriliyor. Bu kararları mahkemeler veriyor, Birlik ise üyelerine bu yargı kararlarını tebliğ ediyor. “Birlik, kullanıcıların internet konusunda bilinçlendirilmesi, güvenli erişim sağlanması amacıyla aktif çalışacak.” deniliyor; bunun usul ve esasları BTK’nin çıkardığı tüzükte belirlenecek.

Tabii, burada görüyoruz ki Erişim Sağlayıcıları Birliğinin zaten geniş olan yetkileri daha da genişletiliyor. Biz, bu geniş yetki ağının hızlı tebliğ meselesinin aslında özellikle keyfi kararların hızlandırılmasında da kullanılacağını düşünüyoruz, bu maddenin yasa teklifinin içinden çıkarılmasını özellikle burada vurgulamak istiyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, 31’inci madde üzerinde görüşmeler...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok kısa, rica edeyim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii.

Onursal Bey’in söylediklerine ek olarak bu Erişim Sağlayıcıları Birliğinin gelir kalemleri yeniden düzenleniyor ilginç bir şekilde. Mesela önceden Birlik bütçesi yalnızca üyelere gelen ücretlerden oluşuyorken bu teklifle bağış ve diğer faaliyet gelirleri de ekleniyor.

Şimdi, Erişim Sağlayıcıları Birliğine kim niye bağış yapacak? Nasıl bir diğer faaliyet... “Diğer faaliyet” çok geniş bir tanımlama, o yüzden Birlik bütçesi “bağış” adı altında kim tarafından sağlanacak, bu bağışa ya da diğer faaliyet gelirlerine imkân sağlayan güç Erişim Sağlayıcıları Birliğine nasıl bir etki yapacak? Bunun tartışılmasına ihtiyaç var, bir endişe var ortada. Bunu da dikkatinize getirmek istedim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Utku Hocam, sen bizim Komisyonumuzu çok sevdiğin, Cumhuriyet Halk Partisindeki arkadaşlara söyleyelim; siz, bizim Dijital Mecralar Komisyonumuza gelin, ondan sonra belki daha fazla katkı verirsiniz.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Çok mutlu oluruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, 31’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yalnız bu bağış ve diğer faaliyetlerle ilgili bir şeyiniz var mı? Oradaki “bağış ve diğer faaliyet gelirlerinden” başlığı nedir?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika, maddeyi oylayayım.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Merak ettiğimiz için soruyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika.

31’inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Önergelere geçiyorum.

Geçmeden önce, buyurun Ahmet Bey.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bakanımız belki bir şey söyler bu konuyla alakalı.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kime soralım?

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bakanımız bilebilir, “bağış ve diğer faaliyet gelirlerinden” ekleniyor ya erişim sağlayıcılarına.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika.

Buyurun Fatih Bey; çok kısa, bakın, vakit çok ilerledi.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKAN YARDIMCISI ÖMER FATİH SAYAN – Efendim, biraz önce, esasında sizin de konuşmalarınızda söylediğiniz, kişilerin, gençlerin güvenli internet hizmeti kullanımıyla ilgili tüzükle Erişim Sağlayıcıları Birliğine sadece erişim engelleme kararı değil, başka görevler de verilebilmesi söz konusu olunca, özellikle internetin bilinçli ve güvenli kullanımı konusunda STK benzeri yapı olarak bu faaliyetleri yürütebilmek ve bu faaliyetleri yürütürken de gerektiği durumlarda bağış alabilmesi; başka bir şeyi yok.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bağış alabilmek, anladım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler.

Sayın milletvekilleri, 31’inci madde üzerinde bir adet önerge vardır. Şimdi önergeyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 31’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

Gerekçe:

Teklifin 31’inci maddesiyle 5651 sayılı Kanunun 6/A maddesinde değişiklik yapılması öngörülmektedir. Bu değişiklikle Erişim Sağlayıcıları Birliğinin (ESB) yetkileri artırılmaktadır. Buna göre, önceden ESB yalnızca Kanunun 8’inci maddesinde belirlenen katalogdaki suçlara dair içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişime engellenmesine dair verilen kararların uygulanmasını sağlarken teklifin 31’inci maddesiyle ESB’ye kanunun 8/A maddesinde gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi hâllerinde verilen kararların uygulanması yetkisi de verilmektedir. Hâlihazırda ESB’nin erişim engellemelerdeki yetki aşımı göz önünde bulundurulduğunda, ESB’ye daha fazla yetki verilmesinin mevcut sorunlara çözüm üretemeyeceği, aksine daha büyük sorunlara yol açacağı ortadadır. Bu nedenle bu maddenin tekliften çıkarılması yerinde olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

32'nci maddenin görüşmeleriyle ilgili Sayın Tuncay Özkan'ın söz talebi var, buyurun.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Teşekkür ederim.

32'nci maddede, özellikle BTK'nin yetkilerinin olağanüstü genişletilmesi, katalog suçlarla ilgili kararlar alınması uygulamada çok ciddi problemler çıkartır. Fetullahçı savcıların benden istediği 2 şey vardı: “Şu ‘Biz kaç kişiyiz’in ‘server’ını bize ver. -1 milyon 836 bin kişilik bir ‘server’-, onu bize ver.” “Yok öyle bir ‘server’.” dedim. Onu öyle sormuyorlar da işte dolaylı: “Elindeki o flaş belleği, Kara Kuvvetlerine, Genelkurmay'a götürdüğün, ordu içindeki örgütlenmeyle ilgili flaş belleği ver.” Altı yıl boyunca bunları sordular bana. Şimdi, biz onların elinde olmayan o yetkiyi savcılar soruyordu, şimdi BTK Başkanına; “Sor kardeşim.” diyoruz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Flaş bellek vardı ama değil mi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Vardı tabii efendim, olmaz mı? Göttürdüm, savcıya teslim ettim. Önce, göttürdüm Kara Kuvvetlerine, Genelkurmay'a teslim ettim; sonra, göttürdüm savcı beye teslim ettim ve bulamamışlardı flaş belleği, Kara Kuvvetlerindeki Fetullahçılar inceleme sırasında yok etmişti. Onu olduğu gibi göttürdüm, verdim; şimdi ondan dolayı hepsi yargılanıyorlar ve Fetullahçılık bitmiş bir süreç değildir, karşımıza çıkacaktır. Bilgi Teknolojileri Kurumu bu anlamda birinci derecede hedefleridir.

Biz bazı yetkileri idareye devrederken, verirken, genişletirken başımıza gelen felaketten bir ders çıkartmayı unutmamalıyız; biz mutlaka ve mutlaka... Bilgi Teknoloji Kurumu Başkanı iyi bir insan, iyi bir insan, gördüm; mükemmel bir insandır ama bu yetkilerle donattığımız insanın neler yapabileceği konusunda geçmişte yaşadığımız tecrübeler bize devlet olarak, millet olarak bazı sınırları belirlememiz gerektiğini söylüyor, mesafe koymamız gerektiğini söylüyor. Şimdi biz bu mesafeleri kaldırıyoruz “Katalog suçlarda şöyle yapsın, böyle yapsın.” İnanın bu yetkilerle donanmak istediler geçmişte. Ben arkadaşlarımı tenzih ediyorum; benim kişilerle sorunum yok, benim sorunum sistemle. Ben, burada bu tür yetkilerin “Yurt içi içerik, yurt dışı içerik, hepsini birden verelim.” falan; yapmayalım, buna bir sınırlama getirelim. Bu yetkileri tek kişinin elinde toplamayalım “Al bunu, buyur, katalog suçlarda böyle uygula.” demeyelim. Anayasa Mahkemesinin sınırladığı bazı şeyleri burada kanun yoluyla tekrar teslim etmeyelim. Burada imtina edeceğimiz şey, devletin ve milletin güvenliğidir. Ben, yaşadıklarımından çıkardığım derslerle birikimimi aktarıyorum.

Bakın, Türk Silahlı Kuvvetlerinde yaklaşık 160 bin kişilik bir örgütlenme şeyi var. 2006 yılında göttürdüm flaş belleği Genelkurmay'a, Kara Kuvvetlerine teslim ettim, 2008 yılında ben içeri alındım, içeri alındığımda “Bu, Tuncay Özkan'ın dezenformasyonu.” diye üstünü kapatmışlardı; şimdi bütün operasyonlar onun üzerinden yürüyor. Ve flaş belleği yok etmişlerdi; eğer ben onu, o belleği saklamayı başaramasaydım yoktu. O nedenle, bunları korkusuzca konuşmalıyız, açık yüreklilikle konuşmalıyız, böyle güç odakları yaratmamalıyız çünkü bugün bu yetkiyi bu arkadaşımız kullanıyor, yarın başka bir arkadaş geliyor. O nedenle, bu yetkileri devrederken lütfen dikkatli olalım ve bunu yapmayalım.

Şimdi, MİT mensuplarıyla ilgili düzenlemeyi sabah anlattım, tekrar üzerinde uzun uzun durmayacağım ama şunu size özellikle söylemek istiyorum: Arkadaşlar, yetkiye doymazlar. Adam öldürme yetkisi kimde var? Onlarda var. Doyuyorlar mı? Hayır, daha fazlasını istiyorlar. Ben bu görevleri yapıp da “Tamam arkadaş ya, bu yetki bize yeter.” diyen bir tek insan tanımadım ya! Kitaplarını

yazdım, haberciliklerini yaptım “Ya, bu yetki de tamam, yeter arkadaş; bu ne güzel, kullanıyoruz bak.” diyen bir tek kişiye rastlamadım. Verdikçe isterler ve bu yetki aşımı büyük problemlere yol açar. İsterler de isterler; evinin içinin görüntüsünü isterler, onu isterler, bunu isterler. Ne işe yarayacak o kadar yetki, o kadar bilgi? Ama bizim bunun kötüye kullanılmasını önlememiz lazım, onlara “Dur.” dememiz lazım, güvenlik ve özgürlük arasındaki sınırı her iki tarafa da aşdırmamak lazım, bunları birbirlerine tercih etmemek lazım, çatıştırmamak lazım. “Ben bürokratım, kamu görevlisiyim, her şeyi iyi yaparım.” E, öncekiler de öyle diyorlardı. “Ben her şeyin güzelini yaparım, ben devlet memuruyum, ben haklıyım.” “Ben MİT’çiyim, bak benim kartıma, uuu...” Ne uuu’su? O nedenle, biz bu yetkileri... Bizim elimizde kanun koyucu olarak vatanın, milletin vicdanı varsa, yetkisi varsa bunu sınırlayalım ki bu arkadaşlar da yetki aşımına girip gereksiz güç kullanma yoluna gitmesinler. Bu konuda özellikle uyarmak istiyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Onursal Bey.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben de yine teklifle ilgili teknik bir konuya değineceğim.

Teklif, kanundaki katalog suçlarla etkin mücadele adı altında idarinin yetkilerini artırıyor. Site içerik ya da yer sağlayıcısının yurt içi ve yurt dışında olmasına göre farklı yürüten ve BTK Başkanının hızlı erişim engelleme, içeriğin çıkarılması kararını vermesini geciktirdiği savunulan bu ayırım kalkıyor yani yurt içi ile yurt dışı arasındaki ayırım kalkıyor. Mevcut kanunda, BTK Başkanı içerik veya yer sağlayıcısı yurt dışındaysa internet sitesine erişimin engellenmesine ya da içeriğin çıkarılmasına resen karar verebiliyordu yani yurt dışındaki bir sayfa için BTK Başkanı Abdullah Bey istediği gibi karar verebiliyordu. BTK Başkanının resen hareket alanı sınırlı değildi ancak yurt içindeyse sınırlıydı. Şimdiki düzenleme ise, mevcut kanunda, BTK Başkanının erişim engellemesi ve içeriğin çıkarılması için resen karar vereceği hâller çocuğun cinsel istismarı, müstehcenlik, fuhuş, kumar oynanması için yer ve imkân sağlanması içerikli yayınlardır. Teklifte içerik veya yer sağlayıcısının yurt içinde ya da yurt dışında olmasının ayırımı kalktığından, BTK Başkanının yurt içindeki içerik ve yer sağlayıcılarının yayınları aleyhine resen karar vereceği hâller genişletiliyor. Ne var ki teklif, kanunun 8’inci maddesinin ikinci fıkrasında yargının soruşturma ve kovuşturma aşamasında verdiği erişimin engellenmesi, içeriğin çıkarılması kararları hususunda bir değişikliğe gitmiyor. 8’inci maddenin dördüncü fıkrasında, BTK Başkanının resen karar vereceği katalog suçların listesini artırarak yargı ile idare arasında bir ikilik doğurma tehlikesi taşıyor. Üstelik, MİT mensupları ve aileleri hakkında yapılan haberler de katalog suçlar listesine ekleniyor. BTK Başkanına, bu konuda erişimin engellenmesi, içeriğin çıkarılması için yeterli suç şüphesi görüyorsa resen karar alma yetkisi veriliyor.

Değerli arkadaşlar, zaten 1937 sayılı Kanun’da, siz de çok iyi biliyorsunuz ki bu suçlar tanımlı ama bunun katalog suç hâline getirilmesi çok ciddi bir sorun. Bir de yurt dışı, yurt içi ayırımı kaldırılıp Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği başlıkları bile tekrar devreye almak, zaten bile gidip lades demek, tekrar iptal edeceği bir uygulamayı da hayata geçirmek demek.

Bir de iki yıl önce sabah altı gibiydi, İstanbul’da evimde uyuyordum, baktım, Tuncay Özkan arıyor. İkinci arayışında açtım -telefonum açık uyurum-hemen “Buyur ağabey.” dedim, “Vatan’a gidebilir misin?” dedi, “Tabii ki ağabey, giderim.” dedim. Ne olduğunu anlamadığımız bir mesele. Gittik Vatan’a, Oda TV yazarı 2 Barış’ı almışlar, daha doğrusu önce birini gözaltına almışlar, bir de birkaç gazeteciyi almışlar. Gittik, ne yapmışlar? MİT’le ilgili bir haber yapmışlar. Ya, bunlar yerleri belli gazeteciler yani gidecekleri yer de en fazla Oda TV aslında. Gidip Oda TV’den... Ya da “Bilginize başvuracağız.” diye bunları çağırmak gerekirken işin sonunda baktık, işte, mesele buraya dayandı. Yani iki yıl önce bir uygulama yapılmıştı, aslında bugün burada bunu bir kanuna bağlayarak direkt, erişimi

engelleme kararı aldırma çabasını görüyoruz ve dediğim gibi, gittik, bir MİT görevlisi vefat etmiş, onun cenazesinden bir fotoğraf paylaşılmış; meseleyi de öyle söyleyeyim, cenazeden bir fotoğraf paylaşılmış, orada da MİT'in bir çiçeği varmış, o çiçekten anlaşılıyor zaten orada bir MİT mensubunun olduğu da yani bir teşkilat çiçeği var, çelengi var. Buradan anlaşılıyor, bunun üzerine, yanlış hatırlamıyorsam 3 gazeteciye, sabahın beşinde gözaltına alınıyor, çocukları, aileleri perişan, işte, küçücük çocukları var, eşleri perişan. Gidiyoruz, mesele bu. Sonra da işte, süreç başka yürüdü zaten; biri çıktı, diğeri girdi, aslında o değilmiş, öbürümüş derken. Şimdi de buna bir kılıf uyduruluyor ve deniliyor ki: “Buraya direkt bir engelleme kararı vereceğiz.” Tabii ki stratejik konularda biz Türkiye’nin güvenliğini her şeyin önünde tutarız ama bu uygulama ve geçmişte yapılan hatalar gösteriyor ki burada da katalog suçları alırken BTK Başkanına yine genişletilmiş yetkiler veriyoruz. Tuncay Bey vurguladı çok uzatmak istemiyorum. Bu yetkilerle donatılmış birinin keyfiyetinin önünü açtığımız bir süreç olur ve her kararı alabilir; bugün iyi biri vardır, yarın kötü biri gelir ama olan memleketimize olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 32’nci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri, 32’nci madde üzerinde 2 adet önerge vardır, şimdi önergeleri sırasıyla okutup işleme alacağım.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 32’nci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun, gerekçeyi siz söyleyin Sayın Erbay.

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sadece şunu söyleyebilirim: Bir binanın kolonları var farklı yerlerde duran ve binayı ayakta tutan; bu kolonları bir yere getirmeye çalıştığımız zaman o binanın yıkılmasına sebep oluruz. Bu maddede de böyle bir risk olduğu söylemek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

(2/4471) esas numaralı Kanun Teklifi’nin çerçeve 32’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

“MADDE 32- 5651 sayılı Kanunun 8’inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan ‘oluşturulan yayınların içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması hâlinde veya içerik veya yer sağlayıcısı yurt içinde bulunsan bile, içeriği birinci fıkranın (a) bendinin (2) ve (5) ve (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde ve (c) bendinde yazılı suçları’ ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.”

Ayhan Altuntaş

Ankara

Gerekçe:

32'nci maddeyle eklenmek istenen (ç) bendiyle, 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 27'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan suçlar katalog suçlar kapsamına dâhil edilmektedir. Eklenen bu bent millî güvenlik açısından önem arz etmekte ancak istismara açık bir yapı teşkil etmektedir. Bu bağlamda, teklif metninden çıkarılmasını gerekli görüyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34'üncü maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerine Onursal Bey'in bir söz talebi var.

Buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Geneli üzerindeki konuşmamda, uzun uzun anlatmıştım, burada hızlıca bir toparlamak isterim.

Yine, çok önemli olduğunu düşündüğümüz ve teklifin ana maddelerinden biri de bu 34'üncü madde aslında. 2020 yılında bu yasa'yı yaparken çok farklı süreçlerde istişareler ettiğimiz için tekrar oraya örnek vereceğim. 2020 yılında yasa yapılırken temmuz ayında en çok odaklanılan konu, işte, erişimi 1 milyonun üzerinde olan özellikle sosyal medya kuruluşlarının bir Türkiye temsilciliği açma çabasıydı. Sonrasında, bazı firmalar tarafından Türkiye temsilciliği açıldı, biz de Komisyonumuzda dinledik; aslında hepsi tarafından açıldı diyebiliriz ama bir gördük ki bazılarının hayali temsilcilik olduğuyla ilgili yorumlar da yapılmaya başlandı. Aslında işlevsel olmadığı düşünüldü ki... Daha doğrusu, o gün, biz “Bu işler doğru düzenlenmiyor, yine sadece ceza ve sadece bant daraltma gibi, ekonomik, maddi cezalar gibi cezalarla şekillendiriyoruz.” dediğimizde, bize “Dijital sosyal medya şirketlerini mi savunuyorsunuz?” demişlerdi, biz “Hayır, bu iş işlemez, biz böyle görüyoruz.” demiştik. Bugün görüyoruz, işlememiş ki tekrar bir yasa düzenlemesi yapma gereği ortaya çıkmış ve yine 34'üncü maddenin birinci fıkrasında işte -Türk vatandaşı olmasını zaten eklemişlerdi o zaman- şimdi “Türkiye’de mukim bulunması” başlığı getirilmiş. Yine, işte, Türkiye’de -şirketler kuruldu- şirketler kurulacağı ve özellikle bu şirketlerin çok insan çalıştıracağı, Türkiye ekonomisine katkı sunacağıyla ilgili o dönemin yöneticileri tarafından bize çok önemli güzellemeler yapılmıştı, “Buna engel mi olmak istiyorsunuz?” denilmişti. Gördük ki burada bir istihdam alanı da pek açılmadı aslında, hukuk şirketleri üzerinden giden bir süreç hayata geçti ve şirketler zaten uzun müzakereler sonunda -aslında biraz da maddi cezalar alındı ama onlar da tahsil edildi mi bilmiyorum, onu da öğrenmek isteriz bir tarafıyla- gördük ki bu şirketler Türkiye’de ofisler açtılar fakat işlevsel olmadı. Şimdi deniliyor ki: “Siz herhangi bir şirket kurmayın, bir tüzel kişilik oluşturmayın. Biz o zaman yasa'yı eksik yapmışız, şimdi bir de şube olsun, eğer günlük on milyondan fazla erişiminiz varsa ana sermaye şirketinin şubesini açın burada.” deniliyor. Böyle bir tasarı getirilmiş.

Aynı zamanda, özellikle, tabii, veri meselesini konuştuk, veri güvenliği çok önemli. Burada Avrupa'nın da yapmış olduğu çalışmalarda özellikle öne çıkardığı başlıklar biliyorsunuz ki reklam başlıkları; 18 yaş altındaki gençlere reklam gösterilememesi, işte, biraz önce konuştuğumuz çocukların haklarının orada düzenlenmesi ve çocukların erişimiyle ilgili düzenlemelerin yapılması. Aynı zamanda, yine şöyle başlıklar var: “Platformların kullanıcılara profil oluşturmaya dayalı olmayan bir öneri sistemi sunma zorunluluğu” “Algoritmalarını nasıl kullandıklarıyla ilgili şeffaflığın burada sunulma zorunluluğu” Görüyoruz ki bu yasada da bunlar başlık başlık kullanılmış. İşte, “Sosyal ağ sağlayıcı

reklam kütüphanesi oluşturacak, bunu internet sitesinde yayınlayacak ve buna raporunda yer verecek.” deniliyor, “Kütüphanenin kategori, reklamlara ilişkin içerik, reklam verme, reklam süresi, hedef kitlesi, ulaşılan kişi ve grup sayısı gibi bilgiler olacak.” deniliyor ve “BTK’yle iş birliği hâlinde özellikle bu algoritma mekanizmalarının oluşturulması noktasında gerekli tedbirleri alacak.” deniliyor. Aslında, açık söylemem gerekirse, biraz önce söylediğim meseleden de kaynaklı olarak biz burada BTK’ye bilgi verme zorunluluğuna da güvenemiyoruz, uzun vadede bunun sorun oluşturabileceğini düşünüyoruz ve dediğim gibi, bir boyutuyla da farklı skandallara sebep olabileceğini düşünüyoruz ama algoritmaların şeffaflığını sonuna kadar savunuyoruz. Özellikle vatandaşın reklamlarla yönetilmesi noktasında, reklam politikalarında bir şeffaflığa ihtiyaç var; burası da çok önemsedığımız noktalardan biri ama bu düzenlemelerin hepsi sadece şöyle yer buluyor: İşte, “Bir rapor hazırlanacak, raporda erişimi azaltan içeriklere ilişkin algoritmalar, reklam politikaları ve şeffaflık politikaları yer alacak” gibi başlıklarla kısa kısa geçilmiş ama özellikle Avrupa Birliği Dijital Hizmetler Yasası’nda bu başlıklar çok daha detaylandırılmış. Eğer, bizim çalışmamıza temel olacaksa burası temel olmalıydı bence. Bir örnek vermek isterim: Kullanıcıları belirli seçimler yapmaya yönlendirmek için tasarlanmış kafa karıştırıcı veya aldatıcı kullanıcı arayüzleri olan karanlık desenler yasaklanıyor mesela; daha nihaileşmeyen Dijital Hizmetler Yasası’nda böyle başlıklar var. Aslında burada bir manipülasyon yasaklanıyor, hem tüketici manipülasyonu yasaklanıyor yani bize bir ürünün dayatılması ya da yanıtılması yasaklanıyor hem de bunu politika tarafına uygularsak da aslında bu reklamlarla, karanlık desenlerle belki siyasetin de yönlendirilmesinin yasaklanabilme fırsatı da önümüze geliyor.

Tabii, burada, bu firmalara zorunluluk getirmektense otomasyonu biraz daha ön plana çıkarmak gerektiğini düşünüyorum. Yine, birçok bant daraltma cezaları, özellikle reklam kesme cezaları ki burada da bazı sorunlarımız var. Şimdi, biraz önce Facebook temsilcisi söyledi, 2018 raporlarından bahsetti, aslında biz güncel raporları da çok merak ediyoruz çünkü artık ciddi bir katma değer var. Dünyada ilk 10 şirkete baktığımızda bunun 6’sı, 7’si artık büyük teknoloji şirketleri ve bu şirketler ciddi bir istihdam sağlıyor doğrudan ya da dolaylı olarak ve ciddi katma değer yaratıyorlar. Türkiye’deki, Malatya’daki bir kayısı üreticimiz, dünyanın dört bir yanına internet üzerinden, sosyal medya üzerinden ürünlerini pazarlayabilme fırsatı buluyor, biraz önce söylenen rakamlar çok yüksekti gerçekten, milyonlarca vatandaşımız buradan ciddi kazançlar elde ediyorlar. Yanlış hatırlamıyorsam kasım ayındaki sunumda 2018 yılında bile sırf Facebook üzerinden doğrudan ve dolaylı olarak milyarlarca dolarlık da bir ciro oluşma fırsatı ortaya çıkmıştı.

Şimdi, burada, reklam kesme yasaklarından bahsediyoruz mesela, bunların nasıl uygulanacağı sorusu da ayrı bir soru. Burada açıklanmaya çalışılmış, çok detayına girip de kafa karıştırmak istemiyorum ama bu, bir tarafıyla da girişimciliğin engellenmesi, ürünün tanıtımının engellenmesi gibi sonuçlar da doğurabilir. Yani platformun yapmış olduğu hataların bedelini Türkiye’deki bir işletmecinin ödeyecek olması da bence önemli sorunlardan biri olarak şekilleniyor.

Bant daraltma meselesi özellikle internete erişim özgürlüğünün önünde de bir engel oluşturuyor. Fatih Bey burada, bu meseleye tabii, şöyle de bakmamak lazım: Bir platformun bant daraltmayla engellenmesi demek aslında internete erişimde ciddi sıkıntılar yaşamak da demek yani bunu sadece A şirketine ulaşmakta düşünmeyin, siz normal bir “browser”da arama yaparken de internete yavaşlamaya sebep olabilecek sorunlar da yaratıyor bu bant daraltma işleri çünkü bunları böyle tek başına yapmak çok kolay değil; bilmiyorum, teknoloji son günlerde geliştirse tabii, belki ilerlemiştir ama orada da ciddi sorunlar var. Yani bir sosyal medya platformuna ulaşımı engellemek aslında vatandaşın internete erişim kalitesini de engellemiş oluyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kısaca toparlarsak Onursal Bey.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Kısaca toparlayacak olursak; geneli üzerine konuşurken de anlatmıştım, bizim cezalarla ve yasaklarla değil, yatırım yapılan, çekim merkezi bir ülke olmamız gerekiyor. Yüksek ölçekli veri merkezlerinin olduğu, gençlerin, girişimcilerin buralardan çok uygun fiyatlara hizmet aldığı, kurumlarımızın buralardan çok uygun fiyata hizmet alabildiği, Türkiye’de internet altyapısının bugünkü 500 bin kilometrelik fiber ağının en az 6 katına çıkarılmış olduğu ve şebeke üstü ürünlerinin, diğer ürünlerin kullanımında gençlerimizin, girişimcilerimizin, ticaret insanlarımızın ülkemize katma değer yaratabildiği bir ortamı hazırlıyor olmak gerekiyor. Sadece sosyal medya şirketlerine “Gelin burada bir ofis açın, bizim her istediğimiz veriyi verin, bizim her dediğimiz haberi engelleyin.” diyerek bir sonuca varacağımızı düşünmüyorum.

O çerçevede yasa teklifinin Anayasa’nın 2, 7, 13, 20, 35 -yanlış okumadıysam- 90 ve 123’üncü maddelerine aykırılık içerdiğini söylemek isterim.

Bir de bu yasadaki bazı maddeleri biz Anayasa Mahkemesine taşımıştık Cumhuriyet Halk Partisi olarak, hâlâ bir karara da bağlanmış durumda değil. Burada bir düzenleme daha yapıyoruz, bunu da söylemek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de şunu hemen söyleyeyim: Bu 5651 sayılı Yasa’ya birtakım eklemeler yapmak suretiyle yeni bir düzenlemeye gidiliyor. Tabii, bu bizim ısrarla karşı çıktığımız önemli maddelerin aynı zamanda devamı olarak da bu teklifi görüyoruz. “Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” şeklindeki maddenin yine burada vücut bulduğunu görmekteyiz. Özellikle buradaki soruşturma aşamasında cumhuriyet savcısı, kovuşturma aşamasında ise yargılamayı yapan makamların ya da mahkemenin mevcut olan failler hakkında bilgi isteme meselesiyle alakalı bir şey.

Şimdi, bu faillerle ilişkin olan, özellikle çocuklara cinsel istismarı, halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma, devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozma şeklindeki bu suçların içerisinde daha çok “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” şeklindeki fıkra çok daha önemli hâle geliyor. Buradaki mesele şu aslında: Şimdi, burada bu olayı tespit edebilecek bir mahkeme kararı daha önce var mı yok mu? Önce ona bakmak lazım çünkü soruşturma aşamasında cumhuriyet savcısının sulh ceza hâkimliğinde bu bant daraltma talebi söz konusu olacak. Dolayısıyla bu bant daraltma talebi -biraz önce Köksal Bey de dile getirdi- beraberinde birçok hakkın ihlaline neden olacak.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Toparlamanızı rica edeyim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bu, sosyal ağ sağlayıcılarının internet erişim özgürlüğünü gerçekten çok kısıtlayacak, buna ilişkin olan problemleri beraberinde getirecek ve bu bant daraltma meselesi aslında bugün görüştüğümüz bir mesele değil, daha önce internet yasasında görüştüğümüz ve ısrarla karşı koyduğumuz meselelerden bir tanesidir. Şimdi siz bununla ilgili...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Toparlayalım.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bitireceğim Sayın Başkan.

Şimdi, bununla ilgili eğer bir kısıtlamaya gidecekseniz burada çözüm alamazsınız çünkü bununla ilgili bir yasal düzenleme yapıldı. Şimdi, eğer bir ülkede hukuki güvenlik sistemi yoksa, sorunu bu şekilde görüyorlarsa bu şirketler, aynı zamanda bunun çözüm noktası demokratikleşmeyle olur. Bu yeni kısıtlamalarla, yeni cezai hükümlerle bunu sağlamak mümkün değildir; dolayısıyla bu ölçüyü iyi kurmak gerekiyor.

Bu metnin tekliften geri çekilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Tuncay Bey...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, bu OHAL’de kriz şeyleri istiyoruz, senaryoları istiyoruz, afet ve kriz senaryoları istiyoruz. BTK’nin olağanüstü hâl uygulamalarında herhangi bir yetkisi var mı bunları değerlendirecek? Niye istiyor? Hazırda bulunsun. Hazırda bulunsun diye memleketin bütün insanların fişini istiyorsunuz, hazırda bulunsun diye yetki istiyor... Niye istiyorsunuz bunları? Neden istiyorsunuz bunları? Kullanamayacağınız yetkiyi niye istiyorsunuz? Hazırda olsun, milletin bütün fişi elimizde olsun, biz bunu istediler mi verelim. Niye istiyorsunuz? Ne var? Milletin fişi niye sizde olsun? Olağanüstü hâlde uygulanacak... Siz olağanüstü hâlde yetkili makam değilsiniz ama olağanüstü hâlde uygulanacak kriz afet planlaması istiyorsunuz. Neden istiyorsunuz? Niye istiyorsunuz yani?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Teşekkür ederim.

34’üncü madde üzerine görüşmeler tamamlanmıştır.

34’üncü madde üzerinde 2’si aynı mahiyette olmak üzere 3 adet önerge vardır, sırasıyla okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

1’inci önergeyi okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 34’üncü maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

Gerekçe:

Hatırlanacağı üzere 2020 yılında yasalaşan 7253 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesiyle 5651 sayılı Kanun’a ek 4’üncü madde eklenmiş, söz konusu maddenin tümü hakkında Anayasa’ya aykırı olduğundan bahisle AYM nezdinde iptal davası açılmıştır. 5651 sayılı Kanun’un ek 4’üncü maddesinde değişiklik yapan teklifin 34’üncü maddesi de bu kapsamda anayasal bağlamda sorun teşkil etmektedir. Yine BTK’nin bilgi ve belge talep etme yetkisinin sınırlandırılmaması Anayasa’nın 2, 7, 13, 20, 35, 90 ve 123’üncü maddelerine aykırılık içermektedir.

İçeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilmesi ve kararın gereğinin yerine getirilmesi bakımından yeterli usuli güvencelerin öngörülmemesi, Anayasa’nın Başlangıç bölümüne, 2, 6, 7, 10, 13, 22, 26, 28, 35, 36, 38, 40, 48, 90, 123, 125 ve 153’üncü maddelerine de aykırıdır. Bu çerçevede ilgili maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Aynı mahiyetteki diğer önerge...

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 34’üncü maddesinin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Dersim Dağ
Diyarbakır

Abdullah Koç
Ağrı

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Sosyal medya platformlarını kısıtlamaya dönük bir tekliftir. Kişisel bilgilerin nasıl korunacağı belirtilmemiştir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bir diğer önerge daha var, okutuyorum:

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

(2/4471) sayılı Kanun Teklifi'nin 34'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında geçen

“Sosyal ağ sağlayıcı, bu Kanun kapsamındaki suçlara ilişkin içerikler ile başlık etiketlerinin yayınlanmamasına ilişkin kendi sistem, mekanizma ve algoritmasında Kurumla işbirliği halinde gerekli tedbirleri alır ve bu tedbirlere raporunda yer verir.” cümlesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Ayhan Altıntaş

Ankara

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Gerekçe...

Gerekçe:

Teklifin 34'üncü maddesinde geçen “Sosyal ağ sağlayıcı, bu Kanun kapsamındaki suçlara ilişkin içerikler ile başlık etiketlerinin yayınlanmamasına ilişkin kendi sistem, mekanizma ve algoritmasında Kurumla işbirliği halinde gerekli tedbirleri alır ve bu tedbirlere raporunda yer verir.” cümlesi teklifin 29'uncu maddesinde ortaya konan suçlar üzerinden sosyal ağ sağlayıcılarına bir yükümlülük getirmekte, bu yükümlülük neticesinde de bahsi geçen 29'uncu maddeye karşı sosyal ağ sağlayıcılarının da sorumlu olması öngörülmektedir. Bu durum vatandaşın haber alma, düşünce ve kanaatleri açıklama özgürlüğüne zarar verecek nitelikte olup teklif metninden çıkarılmalıdır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35'inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

35'inci madde üzerinde söz talebinde bulunan Sayın Tuncay Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Efendim, şu bizim altın yumurtlayan tavuk hikâyemiz var ya, şimdi, biz bu arkadaşlardan kazanıyoruz; şimdi, bu arkadaşların öyle gırtlığını sıkacağız ki bir hâl olacak. Yani ben şeyi anlamakta zorlanıyorum: Bütün dünya teşvik veriyor “Gelsin, yatırım yapın.” diye, sonra bunlarla ilgili düzenlemeleri yapıyor. Ben bu arada burada en ağır eleştirileri getiren milletvekillerinden birisiyim ama öldürülmemeleri gerektiğini düşünüyorum, yaşasınlar ki kasamız dolsun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – “Sürünsünler.” diyorsunuz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, yok, sürünmesinler siz ama hisse senetlerinizin bir kısmını bize getirseniz bu yasaya göre karşılığını bulmuş oluruz.

Burada, ben tekrar size dönerek söyleyeyim: Yani şimdi bütün dünya teşvikle çağırıyor. Bu kadar döversek “Bandı yok, daralttım, gırtlığını bu kadar sıktım.” dersek yanlış yaparız diye düşünüyorum ama yükümlülükleriyle, özellikle algoritma kullanımlarıyla -vatandaşın suçu, kabahati yok- onlar yönlendiriyorlar reklamda da diğer sosyal olaylarda da. Orada yapalım, arkadaşları uyaralım, şirket sorumluluklarını yerine getirtelim, vergilerini alalım, her türlü yatırımı hatta burada kazandıklarının bir

kısmını bu sektörün gelişmesine yatırım olarak isteyelim arkadaşlardan, ben bunların hepsine varım ama bu tür zorlamalarla bu arkadaşların “Türkiye’de çalışamaz duruma geldik.” demesine de karşıyım. Bu düzenlemenin gayet liberal olarak ele alınmasını ve Türkiye’nin çıkarlarının onlarla kesişen noktalarda büyütülmesini destekliyorum. O anlamda bunlar bu arkadaşlara zarar verir diye düşünüyorum; özellikle bant genişliklerini... Şimdi, “Bir gazeteyi kapattım.” diyorsunuz -ben kapatılan gazetelerde çalıştım 12 Eylül sonrasında- gazetenin tirajı 180 bin “Açtım.” diyorsunuz bir ay sonra, 50 binle başlıyorsunuz “Bandı daralttım.” diyorsunuz, o kaybetti. Açtıktan sonra gelebilmesi için yerine tekrar, çok uzun süre... Ben bu konuda da bir liberal bakış açısının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, çok kısa lütfen...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) - Sayın Başkan, bakın, bu mesele... Yani bu Meclis, 27’inci Dönemdeki bu yasama Meclisi dönüp dolaşıyor, yeni yeni kuralları aynı şekilde dile getiriyor ve yeni yasa maddeleri dile getiriyor illaki. Bu sosyal ağ sağlayıcılarına, şirketlere yönelik birinci kanunu çıkardı, olmadı, dönüp dolaşıp geçici maddeyle yeniden bir kanun çıkarıyor, o da olmuyor; belki önümüzdeki günlerde yine buna benzer bir kanun getirecek.

Esasında mesele nedir biliyor musunuz? Mesele şu: Yani siz bant daraltmaya gittiğiniz zaman gerçekten bu işi çözecek misiniz? Çözemeyeceksiniz, çözülmeyecek bu mesele. Mesele nedir? Mesele çok basit, çok çok basit: Eğer “önce hukuk” diyorsanız “önce adalet” diyorsanız “önce demokrasi” diyorsanız bu işi çok rahatlıkla çözersiniz; bunlar yoksa bunu çözmek mümkün değildir, nokta. Bu kadar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederim.

Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben de sadece ek olarak söyleyeceğim, Abdullah Bey de, Tuncay Başkanım da söyledi bant daraltma işte “Biz, sizlere reklam alma yasağı vereceğiz.” gibi söylemler sadece bu firmaları değil aynı zamanda kendi vatandaşını da cezalandırmak; birinci seviyede bunu söylemek isterim çünkü bu platformları çok daha masumane şekilde kullanan insanlar var.

Bir de mesela, reklam yasağı diyoruz ama bu dijital dünyada bunlar da farklı şekilde zor. Mesela, biri Hollandalı ajansla anlaştı, atıyorum oradan verdi reklamı. Ne yapacaksınız? O zaman ona bir vergi memuru gönderip “Sen buraya, buradan bir reklam vermişsin.” diye ceza mı keseceksiniz? Çünkü platformu burada engelleyemediniz, dedi ki: “Türkiye’den almadım ben bu reklamı -işte atıyorum-Coca Cola, bilmem neresi verdi bana bu reklamı. Ben de bunu Türkiye’deki müşteriye gösterdim.” Aslında uygulanabilme noktasında da çok kolay görülüyor. Şunu diyebilirsiniz tabii: “Bu reklam Türkiye’de de görüldü, bunu demek ki sen vermişsin.” diyerek devlet gücüyle o firmaya gidebilirsiniz belki ama onun dışında çok uygulanabilir de görülüyor baktığımız zaman, bu kadar sert başlıklar. Tabii, bu diz çöktürme çabası mıdır? Özellikle seçime giderken sosyal medya şirketlerine “Sen, burada, ya bizim istediğimizi yaparsın ya da Türkiye’de sana yaşam hakkı vermeyiz.” çabası mıdır? Bunu da seçim öncesi son bir yılda yapıldığı için özellikle vurgulamak isterim.

Bir de özellikle, bu temsilcilerin sorumluluğunun da bu kadar genişletilmesi temsilci olacak kişiler için de bir korku olacaktır diye düşünüyorum. Şimdi, arkadaşlarımız karşıda, onlara da sormak isterdim; bu şartlarda kimse gelip temsilci olmak ister mi? Türk vatandaşı olmasını da istiyoruz. Çok kolay görünmüyor. Geçmiş dönemlerden de deneyimlerimiz var, bazı şirketlerin Türkiye’de yaşayan temsilcileri vardı, o gerginlik ortamında kaçarak Türkiye’yi terk ettiler, Türkiye’de yaşayan Türk temsilcileri vardı, onu da söyleyeyim, bir yanlış anlaşılma olmasın. Bu kadar sert ve sorumluluk

yükleyen bir iş ki sonuçta onlar da milyar dolarlık bir şirketin binlerce çalışanından biri olarak Türkiye sorumlusu olarak görünecekler. Bu kadar sorumluluğu da onlara yüklemek ne kadar doğru? Onu da düşünmek gerektiğini düşünüyorum, hele de bir Türk vatandaşına yüklemenin de ne kadar doğru olduğunu bir değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 35’inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

1 adet önerge vardır, şimdi, önergeyi okutup işleme alacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 35’inci maddesinin kanun teklifinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel

Ahmet Tuncay Özkan

Burak Erbay

İstanbul

İzmir

Muğla

Gerekçe:

Madde ile, teklif ile sosyal ağ sağlayıcıların içerikten çıkarma ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde ciddi ekonomik yaptırımlar öngörüldüğü gibi bant genişliğinin yüzde 90’a kadar daraltılarak genel bir sansür uygulanması da mümkün hâle getirilmektedir. Bant daraltması uygulaması kullanıcıyı cezalandıran, haberleşme ve basın hürriyetini ihlal eden bir uygulama olarak kabul edilemezdir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

35’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36’ncı maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Öncelikle şunu da söylemek isterim Başkanım: Biraz önceki maddede cezayı verdiğimiz zaman bir de YouTube’da başka kanallarda yayıncılar var, bunları da cezalandırmış olacağız yani. Hani, orayı, aslında kendine göre bir mecra, iş yeri hâline getirmiş olan yayıncılar var, onları da cezalandırmış olacağız.

Bu OTT ürünleri meselesi ya da şebeke üstü ürünler meselesi ilk defa gelmiyor. Hatırlarsanız, pandeminin başlarına doğru bir süreçte bu mesele bir kere daha düzenlenmek üzere geldi ama taslakta görüp ondan sonra da geri çekildiğini gördük bu yasa teklifinin, yine böyle son 2 maddesiydi ama sonradan çekildiğini gördük. Şimdi, şebeke üstü ürünler olarak tanımlanan ürünler: WhatsApp, Telegram, Signal, Skype, Zoom gibi ürünler, bununla birlikte, işte belki adını saymadığımız BİP de var tabii bunun için de; bu gibi ürünler. bunlarla ilgili bir düzenleme yapma çabası var önümüzde. Bunlar diyor ki “şebeke, hizmet sağlayıcıları...” ve buna bir tanımlama ekleniyor, bu tanımlamayla yine BTK’ye önemli yetkiler veriliyor. BTK’ye deniliyor ki: “Bunlar yine bir Türkiye ofisi kursunlar.” Orada da uygulanması noktasında sorunlar var, hemen bir Türkiye ofisi kurmaları isteniyor. Bu uygulama da hayata geçebilecek gibi değil, bunu hızlı bir şekilde düzeltteceğinizi düşünüyorum en yakın zamanda.

Yine bu platformlar üzerinden bir süreç geliştirilecek. Biliyorsunuz, bu platformlar aslında ücretsiz hizmet veren platformlar yani diğerlerinden farklı olarak özellikle WhatsApp’a ya da Signal’e ya da Telegram’a baktığımız zaman, bunlar ücretsiz hizmet veren platformlar yani Facebook’tan, Google’dan ayırıyor bunlar aslında, bir boyutuyla ayırıyorlar. Bunlar ücretsiz hizmet veriyor vatandaşa ve burada

bunların düzenlenmesi meselesi aslında bu arada bunlara ek yükler getireceği için hizmet kalitesinde de bir sorun yaratabilir gibi görünüyor, burasını da yakından takip etmek gerekiyor ama bizim en büyük çekincemiz şudur: Özellikle bu mecralarda ciddi bir iletişim var, bu mecraların dezenformasyon yasasıyla da tam anlamıyla bir ilişkisi yok çünkü kişiler arasında bir iletişim ve bunların otomasyonları da güçlü. Nasıl güçlü? Bir haberi “forward” ederek yani “birine ilet” diyerek ilk başta çok insana atabiliyorken şimdi bunu çok sınırladılar; WhatsApp kullanıcıları bunu rahatlıkla görüyorlar, bir haberi bir gruba atmakta bile engeller sunuyor artık size. Aslında burada bir dezenformasyon değil de karşılıklı bir iletişim var. Bu karşılıklı iletişimin biz aynı zamanda şifreli olduğunu da biliyoruz birçok kanalda. İşte, FaceTime da bu arada buraya giriyor, değil mi Sayın Bakanım? Şimdi o da OTT ürünü olacak aslında bir boyutuyla, yine ücretsiz herkesin kullandığı FaceTime uygulaması. Hatta belki maillerimizi de buraya sokacaksınız Sayın Bakanım. “Mesajlaşma” deyince şimdi burası daha da genişliyor -ben de biraz böyle genişletiyim- mailler de mi olacak burada? O zaman -zaten yüzlerce mail firması var- başka bir düzenleme süreci yaşamış oluruz. Tabii, Sayın Bakanımızın söylediğine göre, herhâlde mailleri buraya dâhil etmiyoruz.

Buradaki iki kişinin görüşmesinin merak ediliyor olması bence bir sorun, hele de bugünün Türkiye'sinde. Geneli üzerine konuşurken de söylemiştim, Türkiye'nin yüzde 70'inin, 80'inin kendinin dinlendiğini düşündüğü bir noktada böyle bir uygulama ve BTK'ye fazla yetkiler vermek örtülü bir dinlemeye mi sebep olur? Bizim muhalefet olarak en önemli çekincelerimizden biri bu, bunu ifade etmek isteriz. Hangi verileri isteyeceksiniz? Evet, raporlamalarla ilgili...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bu çok önemli bir konu Sayın Başkanım, bunun üzerine bence bütün Komisyon üyeleri görüşlerini iletmeli.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Geneli üzerinde zaten konuşmuştunuz bunları. Bir toparlayalım, hızlanalım.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Başkanım, geneli üzerinde konuşup bitirseydik o zaman, kapatırdık.

Döndüğümüz zaman meseleye...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – E, siz istediniz.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben zaten konuşmak istiyorum, siz de “Konuşma.” diyorsunuz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, “Konuşma.” demiyorum, aynı şeyi tekrar ediyoruz ya. Vallahi, yani enteresan bir şey ya.

ONURSALADIGÜZEL (İstanbul) - Başkanım, dediğinizle çelişiyorsunuz; bir anda bağırıyorsunuz. Biz de bizi çok seviyoruz ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sevmeyin beni ya!

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Seveceğiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bırakın Allah'ınızı severseniz ya. Bu, demokratik iyi niyetin istismarıdır ya.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Neyin istismarı?

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – CHP zihniyeti tam da budur.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ya, lütfen Başkanım...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hangi meselede Türkiye’nin yanında yer aldınız ya? Dezenformasyon meselesinde de böyle...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Başkanım, biraz önce örnek verdiğimde iki elinizi açıp dediniz ki...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ülkeyi kuran parti... Bırakın, Allah’ınızı severseniz... Ülkeyi tek parti zihniyetiyle yönetip yetmiş iki yıldır siz tek başınıza iktidar olamadınız ya!

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Hocam, sözlerinizde biraz dezenformasyon olabilir yani.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Hocam... Hocam...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, bütün iyi niyetimi istismar ettiniz. Bana “Hocam” demeyin.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben bundan sonra size nasıl hitap edeceğimi biliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Siz nasıl hitap ediyorsanız edin.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben size nasıl hitap edeceğimi biliyorum, ben...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Herkes kendine yakışanı yapar.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Hocam, herhâlde gerildiniz; size “hocam” demiyorum, pardon... Hüseyin Bey, herhâlde gerildiniz, saat sabahın dördü oldu ama ben çok rahat bir şekilde anlatıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ama gerilenler belli arkadaşlar.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) - Siz benim sözümü kestiniz. Ben burada sadece çok basit bir meseleyi anlatmaya çalıştım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sayın Vekil, siz iyi bir tahsili olan değerli bir insansınız. Ya, geneli üzerinde tam bir saat konuştunuz, her madde üzerinde bir saat konuştunuz. Ben şunu anlamaya çalışıyorum: Buradan nereye varmak istiyoruz? Konuşalım, daha da fazla konuşalım, hiçbir sorun yok ama bu, demokratik sabrın zorlanması.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Başkanım, son maddedeyiz ya.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, çok açık ben size anlatayım. Hüseyin Bey, ben size anlatayım; çok açık, aslında çok açık. Yani diyorum ya, böyle bir geriliyorsunuz, sonra iltifatlar düzüyorsunuz, yine çıkıyor... Diyorum ya, biz de sizi seviyoruz, bu gerginliğinizi anlıyoruz ama...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır, iltifat falan etmiyorum, ben hakkı teslim ediyorum.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ama ikinci noktayı söyleyeyim: Bakın, burada herkes...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Siz de sevmeyin ya! Böyle bir şey yok yani.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Bakın, burada herkes işini yapıyor ve biz sizden daha fazla vatanseveriz. Eğer soruyorsanız söyleyeyim, biz Türkiye’yi daha çok seviyoruz sizden.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz sormadık size. Siz kendiniz...

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Öyle kırk yılın, elli yılın, yetmiş yılın... Ben 37 yaşındayım, be ne İSKİ’yi gördüm -siz biraz önce başladınız ya size anlatayım, dezenformasyonun dibini yapıyorsunuz ya- ne yetmiş iki yıl öncenin Türkiye’sini merak ediyorum. Ben yirmi yıldır bugünün Türkiye’sini yaşıyorum Sayın Başkan. Ben ilk oyumu kullandığımdan beri iktidardasınız, benim

yaşındaki gençlerin hâlini görüyoruz. Bunları anlatırsak buradan çıkamayız. Ben OTT ürünleriyle ilgili düşüncelerimi anlatıp kapatayım yoksa çok şey söylerim size. Yani “Ce-Ha-Pe” zihniyetini de anlatırım size, sizin söyleminizle “Ce-Ha-Pe” zihniyetini.

OTT ürünleriyle ilgili bakış açımızı tekrar vurguluyorum: BTK’ye bu kadar geniş yetkiler verilerek örtülü bir dinlenmenin önü açılabilir. Bu çok önemli bir mesele olduğu için zaten konuşmak istiyorum. Burada bazı düzenlemeler yapılmış gibi gösteriliyor ama özellikle OTT ürünleri dünyada hiç bu şekilde düzenlenmemiş, bunu da incelemek lazım. Hep işte, Avrupa’dan başka ülkelerden örnekler verirken şebekeüstü ürünlerinin bu şekilde düzenlenmediğini de görmek lazım. Onun da örneklerini doğru incelemek lazım diye düşünüyorum. BTK’ye yetki verip bir de eline bir sopa verip bunun içinde de bu sopanın içinde de “sağlayıcılara karşı para cezası kesme” başlığını getirip ondan sonra benim paylaşılmasını istemediğim bilgilerimin paylaşılması noktasında bir durum söz konusu olabilir ya da herhangi bir vatandaşımızın böyle bir sorunu olabilir. Burası çok kritik bir başlık -genel konuşmamda söylemiştim- nerede tavır aldınız dediğimde de Sayın Başkan “Hep birlikte ne güzel tavır aldık.” demişti, biz o Türkiye’yi özlüyoruz zaten. Ben 30’lu yaşlarında sizden başka kimsenin iktidarını da erişkinliğinde görmemiş birisi olarak o günleri bekliyorum özlemle ki bir masanın etrafında, gerçekten ortak akılla Türkiye’nin menfaatleri için, Türkiye’de yaşayan 85 milyon menfaatleri için pozisyon alalım. O gün WhatsApp’a karşı bir pozisyon almıştık ve bir geri adım atma fırsatı yakalamıştık. Bugün de bu meseleye, bu hassasiyetle bakmamız gerektiğini düşünüyorum. Yarın herhangi bir arkadaşımızın da verileri birileriyle paylaşılıp manipülasyon aracı olarak kullanılabilir. Bununla ilgili daha büyük manipülasyonlar var zaten, Pegasus gibi yazılımların olduğu da konuşuluyor. Bir de bu yetkinin güvenilirliği sorgulanan ve biraz önce söylediğim, vatandaşın profillemesi noktasında çalışma yapan bir kurula verilmesinin yanlış olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Gülüstan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan. Aslında, kayıtlara geçirmek açısından gerçekten bunun gerekçesini anlamakta ben de zorlandım. Döne döne bakıyoruz yani bu kişiler arasındaki mesajlaşmaya dair niye düzenleme yapmak istiyorsunuz bu platformlarda? Buradaki kaygı nedir, neyi engellemeye çalışıyorsunuz? Sonuçta bunun birazcık açığa çıkarılması lazım. Benim arkadaşım, benim eşimle, benim çocuğumla olan görüşmemin nasıl bir kaydı tutulacak? BTK’ye hangi veriler iletilecek? Yani bunlar sonuçta en temelde haberleşme hürriyeti ve haberleşmenin gizliliği ilkelerine çok aykırılık teşkil edebilecek şeyler ve bugün siz iktidarsınız, yarın başkası iktidarda olur, bu ülkede hep beraber yaşıyoruz, hepimizin güvenliği ve kişisel verileri söz konusu. Onun için ben buradaki meramın yasa koyucu tarafından anlaşıldığını düşünüyorum. Ya, burada dert nedir? Gerçekten anlamakta zorluk çekiyoruz. Onun için burada özellikle de kişisel iletişimi engellemeyecek bir sansür, bir otosansür, artık sansürü geçtik, insanlar otosansür uyguluyorlar kendilerine. Yani bir şey yazarken, biz bile telefonda eşimle konuşurken, bir cümleyi kurarken 10 defa düşünüyoruz. Böyle bir Türkiye, ne yazık ki böyle bir Türkiye yani. Şu anda dinleniyorum yani bunu söylemeyeyim diye düşünüyoruz, eşimle konuşurken düşünün bunu düşünüyoruz. Şimdi, onun için burada da artık otosansüre geçmiş bir Türkiye meselesine herkesin daha hassasiyetli olması, bunu derinleştirecek, yara hâline getirecek ve gerçekten içinden çıkılmaz bir hâle getiren durumlardan imtina edilmesi gerekiyor. Bu anlamıyla buradaki düzenlemenin en azından kendi adıma muğlaklığını, anlaşılmadığını ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 36’ncı madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

36’ncı madde üzerinde 1 adet önerge vardır. Şimdi, önergeyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 36'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

Gerekçe:

Teklif edilen maddeyle 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasındaki tanımlar bölümüne “Şebekeler üstü hizmet” ve “Şebekeler üstü hizmet sağlayıcı” tanımları eklenmektedir. Bu eklemeye “şebekeler üstü hizmet”ler olarak adlandırılan anlık mesajlaşma uygulamalarının (WhatsApp, Signal, Telegram vb) kanunen düzenlenmesi amaçlanmaktadır. “Şebekeler üstü hizmet” tanımıyla anlık mesajlaşma uygulamalarının da sosyal medya platformları gibi düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Teklifin ileriki maddelerinde de düzenlendiği üzere, bu tür uygulamalara bazı yaptırımlar ve engellemeler getirilmesi söz konusudur. Anlık mesajlaşma uygulamalarını sosyal ağ sağlayıcılarla beraber düzenlemek gerek hukuki gerekse teknik bazı sorunlar içermektedir. Anlık mesajlaşma uygulamalarına yönelik idarenin yapacağı işlemlerde haberleşme hürriyeti ve gizlilik esasının ihlali söz konusu olabilir.

Anayasa'nın haberleşme hürriyetini düzenleyen 22'nci maddesi açık bir şekilde “Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.” hükümlerini içermektedir. Sosyal ağ sağlayıcılarına yönelik bant daraltma uygulamaları kullanıcıları cezalandıran aşırı bir uygulama olup haberleşme hürriyetiyle de çelişmektedir. Ayrıca BTK tarafından istenecek bilgi ve belgeler muğlaktır. İçeriğe dair her türlü bilgi ve belge talebi gizlilik esasına aykırılık içermektedir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

36'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

37'nci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Buyurun Tuncay Bey.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yetmiş iki yıldır ülkeyi yönetmeyen Cumhuriyet Halk Partisi bütün bu olumsuzluklardan sorumludur arkadaşlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır, öyle bir şey demedim, durun daha.

Başkan, yakın siyasi tarih uzmanıdır, siyaset doktorasını, bilimini öyle yapmıştır. Yetmiş iki yıldır sorumluluk almayan partiyi suçlamak akademisyene yakışmamıştır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, ben sizi kınamadım. Bir tashi, bir parantez... Hep siz konuşuyorsunuz.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır, hayır; eleştirebilirsiniz. “Dezenformasyon” diyor, değil mi? Tamam.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Öyleyse şimdi şöyle: Ben zaman ekonomisine uymak bakımından bu konulara girmedim.

Değerli arkadaşlar, benim uzmanlık alanım Türk demokrasi tarihi, Türk modernleşme tarihi.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Sizi seviyoruz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, seven sevilir.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – “Sevme.” deseniz de seveceğiz.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, bir dakika, bir şey söyleyeceğim. Ben meseleyi şöyle alıyorum: Değerli arkadaşlar, bakın, tekrar kayıtlara girmesi bakımından, uzamasını istemiyorum, ben zaten eğer konuşulmasına engel olmak istesem başka bir tavır içinde olurum değil mi? Yani mesele, burada biz gerçekten demokratik olgunlukla, sabırla dinlemek istiyoruz. Teklife dair kreatif katkıların, yenilikçi katkıların hem ülkemiz için hem teklif için... Teklif sahibi arkadaşlarımız da burada bunu açıklar ama geneli üzerine yapılan değerlendirmelerin bir kez daha maddeler üzerinde yapılmasını ben yani anlayamıyorum, sadece bunu belirtmek istedim.

CHP’yle ilgili eleştirilerimi de bilahare ayrıca anlatırım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tamam, çok teşekkürler. Konuşuruz birlikte.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Bu yasa geçerse artık “Ce-Ha-Pe” diyemeyecekler; üç yıldan başlıyor.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Şimdi, bu kârsız bir yatırım. Bu yapmaya çalışılan yani “Yapacaksın.” dediğiniz şey, dünyada da başarılammış bir şey. Tekrar dönüyorum, liberal bakmak lazım. Sizin niçin istediğinizi de anladım, Allah yardımcınız olsun. Siz başka şeylere soyunmuşsunuz. Bu BTK işi garip bir şeye dönüşmüş ama arkadaşlara yaptıramazsınız bunu. Ya, şimdi onlar daha dışlarını göstermediler, tırnaklarını...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Biz de merak ettik, niye yapılmadı?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Onlar anladılar söylediklerimi.

3-4 tane şeyi birleştirdince... Yani olmaz o, ben dedim yakın tarihte bunu yapmak isteyenler çok yanlış yollara gittiler. Ben anlattım, bir daha tekrarlamayacağım Başkan kızıyor ama öbür tarafında bazı şeyleri var.

Şimdi, arkadaşlar, kendimizi ifade ettiğimiz platformlardan ücretsiz yararlanıyoruz, bunlarla ilgili görüşlerimizi, dünyayla bütünleşme, dünyayla kucaklaşma; bütün bunları yapıyoruz. Savaş ortamlarında kaybedilen şeylerle ilgili olarak buralarda mutlulukla pek çok şeyi konuşabiliyoruz ama eğer biz bu arkadaşlarla ilgili bu tür zorlamalarda bulunursak bunun sonu bizim için kötü olur. O nedenle ben, dengenin sağlanmasından yanayım, bu konularla ilgili de liberal bakış açısının uygun olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Abdullah Bey, buyurun.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, bu son maddeler yani gerçekten bizi farklı şekilde hayrete düşüren teklif maddeleri.

Şimdi, yani bir vatandaş...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Konuştukça fark ediyoruz, ciddileşiyor.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Yok. Gerçekten yani, bunu diğer Komisyon da dile getireceğiz ama...

Şimdi, ben bir vatandaş olarak bu ülkeye gerçekten güvenmiyorsam ve aramalarımı WhatsApp'tan veya diğer bir ortamda yapıyorsam demek ki burada bir sorun var demektir. Bakın, biraz önce arkadaşlar dile getirdiler, bu salonda bile bir oylama yapın, yüzde 90'ın üzerinde "Ben dinleniyorum." diye bir şey çıkacak burada, bu facia bir durum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Efendim, bu memleketteki şehir efsanesidir ya.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Hayır, değil, emin olun değil.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Simitçi de kendisinin dinlendiğini söylüyor, şoför arkadaş da. Tuncay Özkan bunun kitaplarını yazdı.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, ben size şunu söyleyeyim: Bakın, bugün değil de, artık başka bir güne geçtik bugün, ayın 2'sindeyiz, bundan önceki gün ben Kobani kumpas davasıydım. Size şu kadarını söyleyeyim...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bizi kesin dinliyorsunuz da geri kalanı...

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Arkadaşlarımızın normal, eşleriyle çocuklarıyla -Bakın, Tuncay Bey de örnek verdi ya- görüşmelerini "tape" hâline getirilmiş, İzmir'deki kadın örgütlenmelerine ilişkin olan, kadın eylemine ilişkin olan birbirleriyle konuşmaları bu Kobani davasındaki mevcut olan iddianameye konmuş durumda. Ben şunu demek istiyorum: Bakın, ya, kimsenin güveni kalmamış bu ülkede, ben şahsen güvenmiyorum, gerçekten güvenmiyorum bu şeye çünkü dinlendiğimize kesinlikle yüzde yüz eminim bu konuda ve sadece ben değil bu salondaki belki diyorum ya yüzde 90'dan fazlası. Yani ben WhatsApp'ta görüşme yapıyorsam bunun bir sebebi yok mudur? Yani ben Telegram'da sesli görüşme yapıyorsam, görüntülü görüşme yapıyorsam ve benim çevremdeki insanların neredeyse tamamı bu şekilde bir görüşme yapıyorsa gerçekten bunun bir sebebi yok mudur? Yani bunun müsebbibi gerçekten biz miyiz yoksa bu ülkeyi yöneten iktidar mı ya da ondan önceki iktidarlar mı? Sadece yani ben şu andaki iktidara değil yani ondan önceki iktidarlara da aynı şeyi yüklüyorum. Dolayısıyla şimdi her şeyi bırakmışız, ülkede gerçekten hukuki güvenlik ilkesi kalmamış, haberleşme hürriyeti asla ve asla kalmamış ve her şeyden önce kendi vatandaşına şüphayle bakan bir sistemden bahsediyoruz ve dünyanın tamamının hizmet aldığı sosyal ağ sağlayıcılarına sürekli bir yerden sınırlandırma getiriyoruz. İllaki yapılan görüşmeleri sesli, görüntülü ne varsa düzenli olarak sayısı kaç, ne zaman, kaç saat görüşme var...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Toparlarsak.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Bitireceğim Başkan.

Kaç saat görüşme yapılmış, bunu bana düzenli bir şekilde bildir. Ha, bildirmezse ne yapacağım? Bu sefer de yüzde 90 bant daraltması vardı, burada yüzde 95. Ya, bunun mantığı var mı Allah aşkına? Ya, nasıl bu işin içinden çıkacağız? Bu işin içinden çıkmanın tek yolu şu: Emin olun şu kanunu geri çekin, bir.

İkincisi, Türkiye'de bu saatten sonra yani sizden ricam iktidar olarak kanun teklifi getirmeyin. Sokağa çıkalım, toplumu dinleyelim, toplumun sorunlarıyla ilgilenelim. Çünkü seçime gidiyoruz, getirdiğiniz bütün yasalar antidemokratik yasalar ve bizi kısıtlamaya yönelik yasalar. Yine gelecek olan iktidar da bunların hepsini göz önünde bulundurmalı ve tek tek yasal zeminde bunları çıkarmalıdır diye düşünüyorum. Çünkü gerçekten yani hayrete varacak olan bu saatte bile bunları konuşuyoruz ve bu ciddi bir mesele.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, Onursal Bey buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Ben sadece iki cümleyle Sayın Bakana da sorarak... Tabii, Skype çıktığından bugüne bu mesele tartışılıyor. Yani acaba burada bir hareketlilik var, işte bir görüşme var, bu bir yere dönüşebilir mi? Uzun defalar BTK de yaptığı araştırmalarda burada bir kârlılık olmadığını gördüğü için bir düzenleme yapmadı. Bugün bir düzenleme yapma çabasında, bu da bizi şaşırtan ve korkutan gerekçelerden biri.

Bir de TELEKOM hizmetlerine aslında devlet müdahalesi eğer bir serbest piyasa varsa çok gerçekçi görünmüyor. Özellikle de OTT ürünlerine de böyle bir müdahale etme gerekçesi de burada tam anlamıyla bir pozisyon almıyor ki dünyada da -biraz önce söylediğim gibi- sadece 18 ülke daha iç hukukuna aktarabildi bunu, ciddi bir sorun var ve böyle bir yasayla değil de çok daha farklı bir yasayla düzenliyorlar ve daha “communication” yani bir iletişim yasasıyla da aslında düzenliyorlar bu başlıkları. Bunların bugün gündeme gelmesinin sebebini özellikle merak ediyorum, umarım Tuncay Bey’in dediği sebeplerden değildir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, 37’nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

37’nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, şimdi önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 37’nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

Gerekçe:

36’ncı maddeyle bağlantılı olarak 37’nci maddenin de teklif metninden çıkarılması yerinde olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

37’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

38’inci maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz talebinde bulunan Onursal Bey, buyurun.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Tekrar bu maddeyle ilgili de... Aslında bu maddeyle ilgili söyleyeceklerimiz de bütün ceza maddelerinde olduğundan çok farklılaşmıyor. Burada da “Yüzde 95 bant daraltması getiririm, binlerce lira ceza getiririm.” gibi bir başlık var. Bir de burada uygulama maddesinde tekrar söylemiş olayım, “1 milyondan 30 milyona kadar -yanlış hatırlıyorsam- ceza getiririm.” gibi bir başlık var. Dediğim gibi, buralar ücretsiz platformlar için özünde, tabii, neden ücretsiz tarafını ayrı, uzun uzun konuşabiliriz. Bir de bunların uygulamaya geçmesi noktasında çok az zaman verildiği görülüyor, bu süreçlerin hayata geçirilmesinde, operasyonlarını tamamlayabilmesi için tüm dünyada olduğu gibi bu firmalara daha uzun zaman tanınması faydalı olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, 38’inci madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

38’inci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4471) esas numaralı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 38'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Onursal Adıgüzel
İstanbul

Ahmet Tuncay Özkan
İzmir

Burak Erbay
Muğla

Gerekçe:

36'ncı maddeyle bağlantılı olarak 38'inci maddenin de teklif metninden çıkarılması yerinde olacaktır.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

39'uncu maddenin görüşmelerine başlıyoruz.

Madde üzerinde söz isteyen...

Buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Bu madde... Aramızda şöyle bir şey geçti: Biz muhalefet olarak, bunun seçime endeksli bir yasa olduğunu düşünüyoruz yani...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Biz de aksini düşünüyoruz.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Tabii, onu da biliyorum. Tabiri caizse “Zamanlama manidar.” diyoruz biz. Siz de aksini düşünüyorsunuz. Bunu çözmek için yapılacak şey... Seçim de biliyoruz ki normal zamanı 2023 Haziranı, erken seçim olursa da ondan önce olacak dolayısıyla 2023...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, “2022” diyordunuz “2021” diyordunuz “2020” diyordunuz. Ya, arkadaş...

FETİ YILDIZ (İstanbul) – “6 Kasım” diyorlardı.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Ben bir şey demedim ya.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ya, İYİ Parti dedi.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Konuyla ilgili bir şey söylemedi “Erken de olabilir.” dedi o kadar.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – 2023'ten erken de olabilir, en geç 2023, normal zamanı o. Demek ki bu yasanın seçime yönelik olmadığını göstermek için yapılacak şey -eğer onu göstermek istiyorsanız- 1 Ocak 2024 olması uygun bir tarih olacaktır. Böylece kimse de sizi seçime yönelik böyle bir yasa çıkardınız diye itham edemez. Siz de rahat edersiniz, biz de rahat ederiz diyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – 39'uncu maddenin görüşülmesi tamamlanmıştır, madde üzerinde 1 önerge var, önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Dijital Mecralar Komisyonu Başkanlığına

Kanun teklifinin 39'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirmesini arz ve teklif ederim.

Madde 39: Bu Kanun 1 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe girer.

Ayhan Altıntaş

Ankara

Gerekçe:

Kanun teklifinin amacının 2023 Haziran ayından önce yapılacak seçimlerle ilgisinin olmadığını göstermek amacıyla önerilmiştir.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

39’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

40’ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümünün oylanmasından önce kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu arada imza sahipleri Feti Başkanım, Ahmet Başkanım vakit çok geç oldu ama sizler muhtemelen birkaç söz söylemek istersiniz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Arkadaşları on dört saat dinledik, hepsine teşekkür ediyoruz. Bu görüşlerinden elbette faydalanacağız, değerlendireceğiz. Komisyonda değerlendireceğimiz bazı hususlar var, bazıları için söz de verdik. İnşallah, milletimize, ülkemize hayırlı bir yasa olur. Bizim maksadımız öyle sansür falan değildir. Sabırla dinledik, “Konuşamadık.” derlerse ayıp ederler. İkimiz yarım saat konuştuk, maşallah, arkadaşlar, Onursal Bey on bir saat konuştu.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Teşekkür ederim, sağ olun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Her şeyi de dinledik.

Teşekkür ediyoruz yine de.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Ahmet Başkan...

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Başkanım, size ve Komisyonumuzun kıymetli milletvekillerine teşekkür ederiz.

Çok önemli alanlarda çok ciddi notlar aldık. Bazı konularda zaten bizim de fikrimiz değişiklik, tadilat yapmakla ilgiliydi ama burada, yeni elde ettiğimiz bilgiler de var; arkadaşlarımızla bunlara yeniden çalışıyoruz.

Tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, ben de son oylamaları yapmadan önce birkaç hususu dile getirmek isterim.

Değerli arkadaşlar, herkese katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Tabii, sanıyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisi pratğinde de bu kadar önemli bir kanunla ilgili hem dijital mecraların burada olmasını ve konuşmasını, fikrini belirtmesini hem de paydaşlarımızın burada olmasını, fikrini belirtmesini ben çok önemli bir adım olarak görüyorum. Bunlar, müzakereci siyaset bakımından ve fikirlerin gündeme gelmesi bakımından çok çok önemli adımlar. Tabii, farklı farklı görüşler dile getirildi. Bir cümleyle, en fazla dile getirilen husus: “Bu bir sansür yasası.” Bu bir sansür yasası değil. Bu hem özgürlükleri hem de Türkiye’nin güvenliğini, millî menfaatlerini koruma altına almak isteyen bir tekliftir ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin hem Adalet Komisyonunda hem Genel Kurulunda konuşulacaktır, milletvekillerimizin iradesiyle ortaya çıkacaktır.

Dezenformasyon meselesi -açılıŖta da söyledim- siyasetüstü bir konudur. Bu, gerçekten bir ulusal güvenlik meselesi değil, bir küresel problem hâline gelmiştir. Biz gerçekte hayatta suç olanların sanal dünyada da suç olmasını istiyoruz ve ulusaşırılaşan şirketlerin demokrasimizi rehin almasını uygun bulmuyoruz ve bu noktada, döne döne seçim meselesi söylendi. Değerli arkadaşlar, dezenformasyon meselesinin seçimle, siyasetle ilgisi yok. Bu, toplumun esenliğini, barışını, huzurunu ve bireylerin esenliğini, barışını, güvenliğini korumak için... Yani burada tekrar başa dönüyorum, burada siz milli menfaatlere, ulusal güvenliğe dair her türlü tehdidi, her türlü dezenformasyonu yapacaksınız ve buna dair hiçbir hukuksal yaptırım olmayacak; meselenin bu veçhesinin altını çizmek isteriz.

Katkı veren herkese teşekkür ediyoruz. Yani zaten partilerin pozisyonları belli, biz burada “Bazı partileri cennete götüreceğiz.” desek onlar zaten... Engin Altay Bey, kulakları çınlasın bu saatte, o demişti ki: “Siz ne getirirseniz getirin biz karşı çıkacağız.”

Komisyonumuzun teklif hakkında genel uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesini teminen teklifi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklife ilişkin muhalefet şerhi vermek isteyen üyelerimiz ne kadar süre istiyorsunuz?

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – En az pazartesi olsun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bakın, medya da burada, sizin her teklifinizi kabul ediyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Diğerlerini de kabul etseniz...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Kabul ettik işte.

Pazartesi günü saat 14.00’e kadar Komisyonumuza şerhlerin iletilmesini rica ediyoruz.

Değerli milletvekillerim ve değerli misafirler, Komisyonumuzun gündeminde görüşülecek başka bir konu olmadığından toplantımızı kapatıyorum.

Hayırlı uğurlu olsun ülkemize, milletimize.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 04.25

